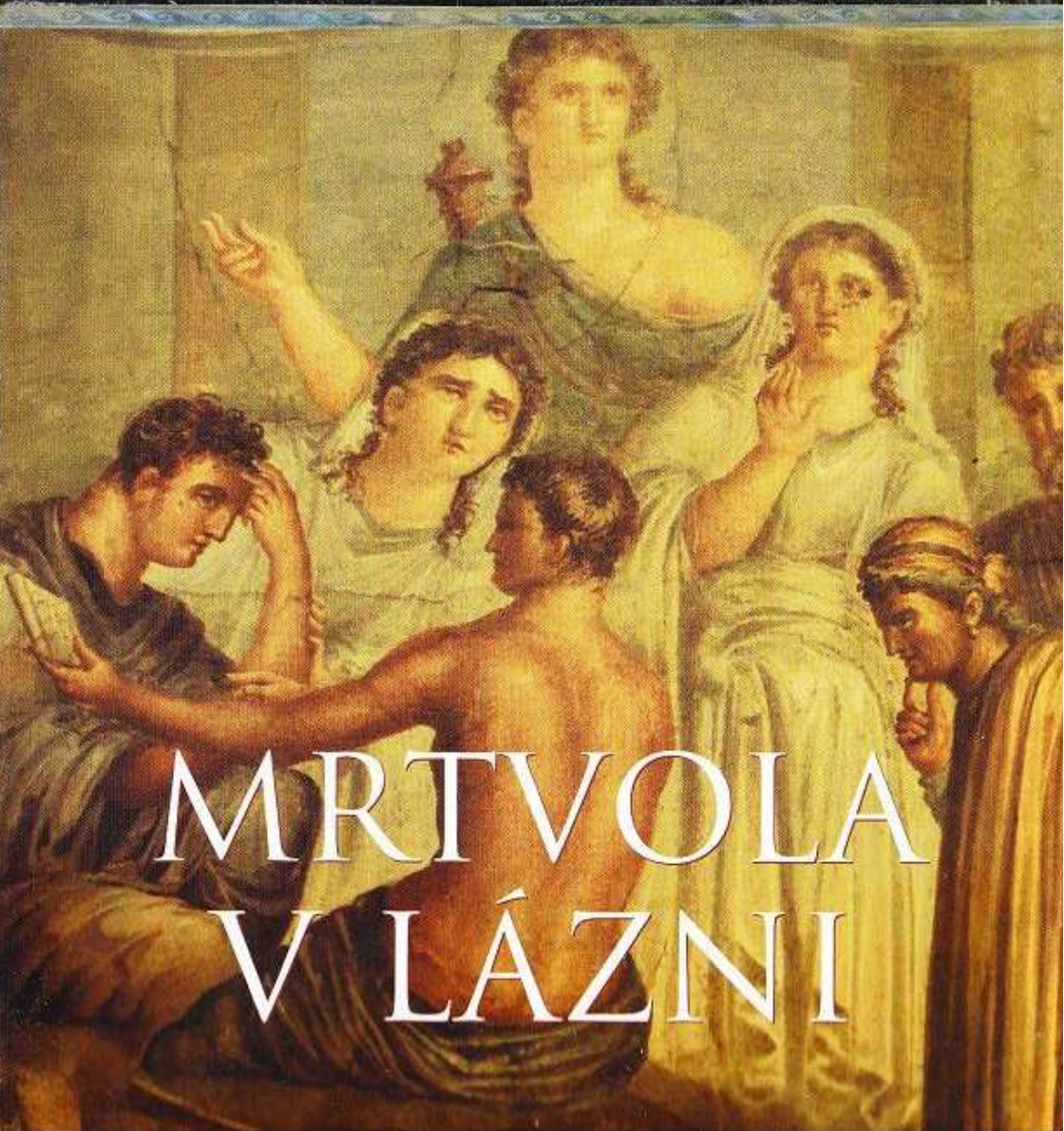

LINDSEY
DAVISOVÁ

MRTVOLA
V LÁZNI

L I N D S E Y DAVISOVÁ

MRTVOLA V LÁZNI

Falco s Helenou si upravují svůj nový domov, v němž však stavbaři nedokončili lázeň a zmizeli. S nimi ovšem nezmizel příšerný zápach. Co asi ukryli pod mozaikovou podlahou? Má se za to, že oba pracanti odjeli do Británie, a tak se Falco s rodinou (včetně dvou malých holčiček a jejich chůvy) vypraví je tam hledat. Současně ho císař Vespasián pověřil úkolem dohlédnout na výstavbu nového paláce, který chce věnovat tamějšímu králi jako věrnému spojenci Říma. Stavba vážne, kdekdo se na ní přiživuje, materiál se rozkrádá a je velmi nebezpečné zaplétat se do čachrů místních gangsterů. Jak si Falco v nepřátelském prostředí poradí? Británie není ovšem pro Falcona tak docela cizinou. Delší dobu tam strávil jako mladý legionář a tam se vlastně také seznámil s Helenou.

L I N D S E Y
DAVISOVÁ

MRTVOLA
V LÁZNI

Přeložila Alena Jindrová-Špilarová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o.
ve spolupráci s nakladatelstvím Jiří Buchal – BB/art v roce 2009)
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 2001 by Lindsey Davis
All rights reserved.

Z anglického originálu *A Body in the Bath House*
(First published in the United Kingdom in 2001 by Century)
přeložila © 2009 Alena Jindrová-Spilarová
Redakce textu: Zuzana Pokorná
Jazyková korektura: Jan Řehoř
Grafická úprava obálky: Robin Brichta

Tisk: CENT A, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7381-585-1

Opět Richardovi. Tahle může být jediné pro tebe.

S láskou.

HLAVNÍ POSTAVY

V Římě

M. Didius Falco	informátor, který přitahuje potíže
Helena Justina	jeho manželka, která po čichu pozná krysu
Julia a Favonia	dvě sladká, dokonalá miminka
Camilla Hyspale	jejich kyselá, nedokonalá chůva
Nux	pes, který jenom páchne
Táta (Geminus/Favonius)	dost zralý majitel domu
Maia Favonia	„bezbranná“ (ne moc) vdova
Marius, Cloelia, Ancus, Rhea	její hezké (mazané) děti
L. Petronius Longus	věrný přítel, kletý štve Maiu
Anacrites	nebezpečný špeh, pronásledující Maiu
Perella	proradná tanečnice, plní rozkazy
A. Camillus Aelianus	urozený učeň
Q. Camillus Justinus	novomanžel, který si vyhazuje z kopýtky
Gloccus a Cotta	stavbaři silně páchnoucí lázně
Stephanus	smradlavá mrtvola
Vespasián	císař, který financuje stavbu paláce

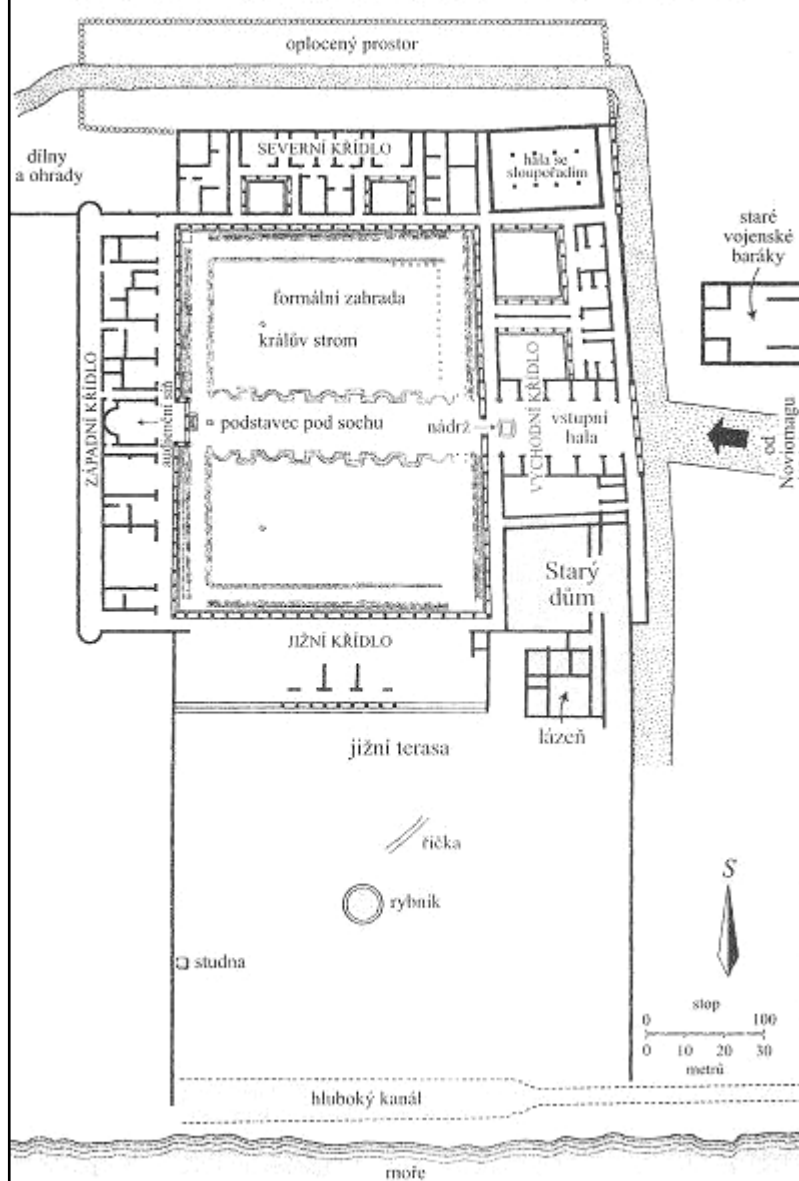
V Británii

T. Claudius Togidubnus	velekrál Britů, fanatik přestavby
Verovolcus	královský prostředník
Marcellinus	projektant na odpočinku (má velmi pěkný dům)
„Strýček Lobullus“	stavitel, který není nikdy přítomný
Virginia	svůdná šenkýřka

Na staveništi nového paláce

Valla, Dubnus, Eporix,	
Gaudius	další mrtvoly
Pomponius	hlavní stavbyvedoucí (myslí si, že o všem rozhoduje)
Magnus	zeměměřič (myslí si, že rozhodovat by měl on)
Cyprianus	stavbyvedoucí (skutečně ji slušně vede)
Plancus a Strephon	pomocní architekti (Pomponiovi k ruce)
Rectus	drenážní technik (trpí na nadýmání)
Milchato	tvrdý kameník (pracuje s mramorem)
Philocles starší	vzteklý mozaikář
Philocles mladší	Jako by otci z oka vypadl (nezasvěcený?)
Blandus	malíř, svudník s mizernou pověstí
hejsek ze Stabií	chce si zajistit kariéru
Timagenes	zakládá zahradu v drsné krajině
Alexas	zdravotník (mísí podivný lektvar)
Gaius	úředník, který umí počítat fazole
Iggidunus	usmrkaný kluk roznášející <i>mulsum</i>
Alla	holka, která nefňuká
Sextius	kramář s pohyblivými sochami, který jede po Maie
Mandumerus	dozorce nad místními dělníky (bere je u huby)
Lupus	dozorce nad zahraničními dělníky (další prohnané praktiky)
Tiberius a Septimus	nádeníci

Plán římského paláce ve Fishbourne přestavěného v letech 75–80

Archeologická poznámka

V roce 1960 narazilo během stavby vodovodního potrubí ve Fishbourne nedaleko Chichesteru na jižním pobřeží Británie mechanické rypadlo na zbytky římského paláce. Vypadalo skoro neuvěřitelně, že by se tam mohla najít tak velkolepá a významná římská budova. Části paláce leží pod moderní zástavbou, ale o vykopání a zachování toho, co bylo přístupné, se zasloužili místní dobrovolníci a sponzoři. Dosud se spekuluje o tom, proč byla taková úžasná stavba vybudována na tak nevhodném místě.

Nevíme, zda Fishbourne mělo římské jméno. Palác Togidubna (jak ho teď nazýváme), velekrále Britů, vznikl postupně v různých dobách.

V tomto románě se neronskému „protopaláci“ říká „starý dům“. To, co probíhá na staveništi před očima Falconovi, odpovídá ohromnému flaviovskému rozmachu. Snažila jsem se využívat jenom to, co je známo z vykopávek. Za veškeré chyby odpovídám já, a pokud se v budoucnu odhalí nové poklady nebo dojde-li k novým interpretacím, budeme muset prostě prohlásit, že „se plány změnilы poté, co se s nimi seznámil Falco“.

Tentokrát jsem poprvé založila příběh beze zbytku na jednom archeologickém nalezišti a jsem nesmírně vděčná všem ve Fishbourne, zvláště Davidu Rudkinovi, nynějšímu kurátorovi, za to, že tak ochotně přijali můj plán. Palác patří Archeologické společnosti Sussexu. Má rovněž muzeum a další materiály a návštěvu celého objektu lze vřele doporučit.

ŘÍM A OSTIA

JARO L. P. 75

I

Nebýt Rhey Favonie, asi bychom se toho nezbavili.
„Je tam smrad! Hnusnej smrad! Tam já nejdu!“

Nemusel jsem být zrovna informátor, aby mi došlo, že jsme uvízli ve slepé uličce. Když čtyřletá holčička dospěje k názoru, že objevila něco ohavného, je prostě třeba se podrobit a začít to hledat. Moje neteřinka se k lázni odmítala přiblížit, dokud se neujistíme, že v topeništi není nic hrozného. Čím víc jsme to odbývali a tvrdili jí, že v místnosti s horkou lázní páchne jenom ta nová omítka, tím šíleněji vřískala, když se měla jít koupat. My ostatní jsme tam nic zvláštního nepozorovali a snažili jsme se zápachu si nevšímat. Ale přece jenom nás všechny rozhodilo, že dítě tak tvrdošíjně trvá na svém.

Nějaký puch tam byl opravdu cítit. Čichem jsem se pokoušel zjistit, co to jenom může být, ale stále mi to unikalo. Jen co jsem nabyl přesvědčení, že se mi to jenom zdálo, hned jsem to ucítil znovu.

Konečně jsme se mohli s Helenou odebrat do svého nového domova. Má sestra Maia s dětmi musela na Janiculu zůstat, v domě, který měl být jejich útočištěm před potížemi, ale zato dostali na krk bláznivého tátu. Můj otec Geminus a já jsme procházeli procesem výměny domů. Zatímco jsem se snažil zorganizovat malíře a dekoratéry, aby mi zrestaurovali to jeho ošumělé staré doupě na břehu Tiberu, on se okamžitě přestěhoval do našeho domu se zahradou, na kterém jsem dřel už celé měsíce a kde už zbývalo jenom dokončit tu novou lázeň.

Náš dům na Janiculu měl ideální polohu – pro toho, kdo pracoval na severní straně Říma. Tátovi náramně vyhovoval, protože jeho aukční síň a prodejna starožitností byla v Saeptách Juliovyh u Pantheonu. Má práce vyžadovala, abych se pohyboval po všech končinách města. Byl jsem informátorem a pracoval jsem pro soukromé klienty, jejichž případy mě

mohly zavést kamkoli. A třebaže jsem se toužil odstěhovat z centra města za řeku, potřeboval jsem žít blízko míst, kde se něco děje. Tahle rozumná úvaha žel napadla Helenu a mě, až teprve když jsme si koupili ten nový dům.

V tu dobu zemřela náhodou tátova dlouholetá družka Flora. Z něho se stal ufňukaný romantik, jemuž se zprotivil dům, kde žili spolu. Mně se vždycky líbila čtvrt pod Aventinem dole u řeky. A tak jsme se domluvili na výměně. Handrkování se staviteli lázně teď měl na krku táta. To bylo jen vhodné, protože právě on je Heleně doporučil. A tak mě náramně zajímalo, jak donutí Glokka a Cottu, aby dílo dokončili, což se nepodařilo ani Heleně, třebaže jim štědře platila. A jak je to mezi stavbaři běžné, čím byli nespolehlivější, tím vyděračtější byly jejich účty.

Tátovi jsme se nemohli vyrovnat. Kdovíjak se mu podařilo je donutit k práci. Než uplynul týden, posadili do malty poslední viklavou dlaždičku a vypadli. Můj otec se pak stal majitelem pěkného domácího přístavku s plně vybavenou chladnou lázní, vlažnou, s třístupňovou potní a s elegantní oplachovací nádrží. K tomu patřila i převlékárna s módními věšáky a skříňkami na šatstvo. Pec a sklad dřeva zůstaly oddělené a přepychové řecké nádrže byly z mramoru. Jednu novou mozaikovou podlahu zdobilo vyobrazení mořského boha. Když ovšem lidé obdivovali Neptuna, nemohli si zároveň nevšimnout divného zápachu.

Ve chvílích, kdy mě ten puch dostihl, měl jsem dojem, že svědčí o nějakém rozkladu. Tátovi to také neušlo. „Je to, jako kdyby ta místnost byla celý měsíce zamčená a v ní nějaký mrtvej dědek.“

„Jenže ta místnost je zbrusu nová a starej dědek se má ještě čile k světu.“ Usoudil jsem, že táta musel mít v minulém životě, o kterém jsme se nikdy nebavili, pár zanedbaných sousedů. Sám jsem takové pachy poznal za jiných okolností. Škaredých.

Jednou večer po dlouhém parném dni jsme pochopili, že už ten zápach nemůžeme ignorovat. To odpoledne jsem tátovi pomáhal přerýt jednu terasu. Jen Jupiter ví proč. Mohl si klidně dovolit zahradníky a já jsem nebyl z těch, co si hrajou na poslušné synáčky. Potom jsme se oba opláchli. Vlastně jsme se museli spolu koupat společně poprvé od té doby, co utekl, když mi bylo sedm. Příště jsme se setkali, až když jsem se vrátil domů

z vojny. Pár let jsem potom dokonce předstíral, že ho neznám. V současné době jsem ze společenských důvodů musel snášet občasná setkání s tím starým rošťákem. Poněkud zestárl a žil sám, ale mně roky taky nestály. Měl jsem dvě malé holčičky a považoval bych za vhodné dopřát jim možnost naučit se dědečkem pohrdat.

Když jsme ten večer stáli v horké lázni, čekalo nás rozhodování. Během dne jsem odvedl většinu dřiny. Byl jsem utahaný, přesto jsem však odmítl tátovu nabídku, že mi škrabkou očistí záda. Jakžtakž jsem ze sebe stáhl olej sám. Táta dal přednost jakési směsi, která vypadala jako rozdrčené kořeny kosatců. Trochu podivínské. A za té horké dusné noci to ani zdaleka nestačilo překrýt ten druhý pach.

„Rhea má pravdu.“ Pohlédl jsem dolů na zem. „V topeništi pod podlahou ti něco hníje.“

„Ale kdepak. Dej na mě.“ Táta promluvil hlasem, jaký si nechával pro ujišťování pitomého kupce, že nějaký kampánský padělek by mohl být „Lysippova škola“, když se na něj podíváme ve správném světle. „Glokkovi jsem řekl, že v tomhle oddělení topení dělat nemusí. Za práci pod podlahou žádal nehorázný prachy. Sám jsem si to propočítal, a kdyby se měl vytápět celý prostor, musel bych za topivo utratit čtyřikrát víc...“ Odmlčel se.

Zasunul jsem nárt nohy pod široký pás lázeňského sandálu. Helenin původní projekt počítal s řádným vytápěním v celém prostoru horké lázně. Jakmile přiznala, na jaké potíže tady naráží, prozkoumal jsem plány stavby. „A jak jsi to tedy vyřešil?“

„Prostě dutými teplovodními cihlami ve stěnách.“

„Jednou tě to bude mrzet, ty držgrešle. Tady jste dost vysoko. Uvidíš, jak tě v prosinci bude studit zadek.“

„Nech na hlavě. Dělán přece rovnou u Agrippových lázní.“

Tam byl vstup zdarma. To se tátovi jistě líbilo. „Tohle zařízení nebudu potřebovat, leda až v létě.“

Pomalu jsem se vzpřímil, abych ulevil ztuhlému kříži. „Je ta podlaha kompaktní? Anebo už měli pod ní vykopané topeniště, když ses rozhodl, že ho nebudeš potřebovat?“

„Kluci už se do toho pustili. Řekl jsem jim, aby dutinu zazdili a veškerá

spojení s ostatními částmi přerušili.“

„No výborně, tati. Takže pod tuhle podlahu se nedá odnikud vlézt.“

„Ne, jediný přístup vede odtud rovnou dolů.“

Znamenité. Takže budeme muset rozbít naši zbrusu novou mozaiku.

Ve funkčním topeništi bývá prostor pod podlahou osmnáct palců nebo nanejvýš dvě stopy vysoký a nadzvednutou podlahu podpírá spousta cihlových sloupků. Je tam tma a horko. Pokud se musí vyčistit, posílají tam chlapce – já bych do něčeho takového ovšem dítě neuvrtil. Kdoví, co by ho tam čekalo? Ulevilo se mi, že tam není žádný oficiální přístup. To mě zachránilo, abych tam nemusel lézt sám.

„Co si myslíš o tom smradu, Marku?“ zeptal se táta, až podezřele uctivě.

„Totéž co ty. Tvůj Neptun pluje na hnilobě. A samo od sebe to nezmizí.“
Bezděčně jsme se nadechli. Do nosu nás praštil zřetelný puch.

„Titánovo lejno.“

„Tos vystihl přesně, tati!“

Otroku topiči jsme přikázali, aby přestal přikládat. Ať zajde do domu vyřídit, že nikdo nemá vycházet. Přinesl jsem krumpáče a sochory a pak jsme se s tátou pustili do bourání mozaiky s bohem moří.

Stála hromadu peněz a Gloccus s Cottou práci jako obvykle odflákli. Podepřená základová deska pro mozaiku byla až příliš mělká. Neptun s divokými vlasy z vodních travin a vykulená mořská havěť, jež ho doprovází, by se brzy začali pod nohama bortit.

Poklepem dlátem jsem našel dutinu a pustili jsme se do práce. Otec si to zle odnesl. Počínal si jako vždycky zbrkle, a tak tam vrazil krumpáč příliš rázně. Na něco narazil a dostal sprchu nějaké hnusné žlutavé tekutiny. Odporem zaječel. Já jsem uskočil a zatajil dech. S teplým závanem vyrazil ohavný puch. Uprchli jsme ke dveřím. Podle toho silného proudění vzduchu se dalo poznat, že ten prostor pod podlahou úplně neodoblokovali, jak jim táta nařídil. Teď už jsme nepochybovali, co tam dole musí být.

„Do prdele!“ Táta si stáhl tuniku, odmrštil ji do kouta a stříkal na sebe vodu v místech, kde se ho dotkla ta smrdutá břecha. Odporem poskakoval.
„Do prdele, do prdele, do prdele!“

„Hovoří Didius Favonius. Přistupte blíž, občané římstí, a společně obdivujme jeho elegantní řečnický projev –“ Snažil jsem se oddálit okamžik, kdy se tam budeme muset vrátit a přesvědčit se.

„Sklapni ten svůj vznešenej zobák, Marku! Je to hnus, příšernej hnus – a tebe to jen taktak minulo.“

„Tak pojď, ať to máme z krku.“

Zakryli jsme si ústa a srdnatě jsme nahlédli dovnitř. V jedné prohlubni, kam naši líní stavbaři ukládali suť, jsme mezi tou nahromaděnou drtí objevili relikvii, z níž se člověku dělalo špatně. Byly to napůl rozložené, ještě rozeznatelné lidské ostatky.

II

Měli jsme za sebou krušnou zimu. Skoro po celou dobu byla Helena těhotná s naším druhým dítětem. Trpěla víc než s tím prvním a já jsem se ze všech sil snažil umožnit jí, aby odpočívala, tím, že jsem se staral o naše prvorozené. Julinka si ten rok upevňovala autoritu jako hlava domácnosti. Však to dokazovaly mé šrámy. A taky jsem ohluchl, poněvadž si ráda cvičila plíce. Naše tmavovlasé dílko dovedlo nasadit sprint, jaký by jí záviděl každý závodník, zvláště když se batolilo k hrnci s polévkou, z něhož se prudce kouřilo, nebo když se vrhalo dolů po schodech na ulici. Poslední dobou už jsme dceru ani nemohli pověsit na krk tetičkám nebo babičkám, protože s velkou chutí rozbíjela vázy.

Jaro nepřineslo do naší domácnosti žádnou úlevu. Nejdřív se narodilo nové miminko. Šlo to velmi rychle. Naštěstí. Tentokrát k nám včas dorazily obě babičky, aby všechno komplikovaly. Moje máma a manželka pana senátora měly plno moudrých rad, ale v názorech na porodnictví se vůbec neshodly. Za té dusné atmosféry se mi podařilo obě hrubě urazit. Aspoň v tomhle bodě si mohly notovat.

Náš malý drobeček vypadal churavě, a tak jsem mu dal honem jméno: Sosia Favonia. Tím jsem částečně vyšel vstříc tátovi, který se původně jmenoval Favonius. Nikdy bych se nesnížil k tomu, abych mu lichotil, kdybych tušil, že moje holčička přežije. Při narození hubeňoučká a tichá vypadala, že je už v půli cesty do Hádu. V tu chvíli, co jsem ji pojmenoval, se vzchopila. Od té doby byla houževnatá a čiperná jako čečetka. Od samého počátku se u ní projevovala zvláštní osobitost, jako by ten podivný malý výlupek ani tak docela nepatřil k nám. Ale každý mě ujišťoval, že musí být moje, protože dělá takový binec a randál.

Trvalo to nejméně šest týdnů, než se hněv mé rodiny kvůli mé volbě jména uklidnil v tlumené posměšky. Ty pak opět vzplanuly o Favoniiných narozeninách a při rodinných sešlostech o saturnáliích a kdykoli nebyl po

ruce nikdo, komu by se dalo něco vyčítat. Všichni mě teď popichovali, abych dětem opatřil chuť. Nikomu do toho nic nebylo, leda Heleně a mně, a proto se do toho každý pletl. Nakonec jsem ustoupil a vypravil se na trh s otroky.

Podle těch ubohých nabízených exemplářů se dalo soudit, že Řím naléhavě potřebuje nějaké války na hranicích říše. Obchod s otroky upadal. Kupec, na kterého jsem se obrátil, byl vrásčitý stařík z Delu v ušmudlaných hadrech, sedící na šmajdavé třínožce. Vyšťourával si špínu z nehtů a čekal na nějakého nezkušeného moulu s mizerným zrakem a nabitým měšcem. Zaměřil se na mě. Pokusil se mě ukecat.

Poněvadž Vespasián budoval novou říši, potřeboval razit mince a pročesával trhy s otroky, aby měl dělníky do zlatých a stříbrných dolů. Po dobytí Jeruzaléma přivedl Titus do Říma spousty židovských zajatců, ale mužů se zmocnily veřejné služby a nasadily je na stavbu flaviovského amfiteátru. Kdoví kde skončily ženy. Na mě tedy zbyl chabý výběr. Várka toho kupce se skládala z několika postarších orientálek, vypadajících jako sekretářky, kterým už dávno neslouží zrak, aby mohly číst svitky. Pak tam byli různí nekřubové, jací se hodili na práci na statcích. Já jsem taky potřeboval nějakého správce, který by mi vedl statek v Tiburu, ale to mohlo počkat. Máma mě naučila, jak nakupovat na trhu. Netvrdím, že jsem se mámy bál, ale zvykl jsem si klusat domů se zbožím, které jsem nakoupil podle seznamu, a pro sebe jsem si nedopřál ani pamlsek.

„U Jupitera! Kde se dneska kupují takový neduživý flétnistky?“ Dospěl jsem do stadia trpkého sarkasmu. „Jak to, že tu nejsou žádný bezzubý babky, co podle tebe dovedou tančit nahatý na stole a přitom ještě utkat tuniku a rozdrtit měřici pšenice?“

„Po ženskéjch je velká poptávka, tribune...“ Kupec mrkl. Pro samé starosti jsem mu ani neodpověděl. „Můžu ti nabídnout křesťanku, pokud by ti to nevadilo.“

„Děkuju, nechci. Oni pijou krev svého boha a přitom brebentí o lásce, že?“ Můj nebožtík bratr Festus se s těmi blázný setkal v Judeji a v dopisech nám líčil některé z jejich ohavností. „Já hledám chuť pro děti. Někaký zvrácený potrhlý baby nemůžu potřebovat.“

„Co tě nemá! Pokud vím, tak pijou víno –“

„Tak to pusť z hlavy. Ochlastu taky nechci. Moje milované dědičky můžou pochytit dost zlovyků ode mě.“

„Tihle křesťani se jenom modlí a hodně pláčou a snaží se obrátit na svou víru pána a paní domu –“

„Chceš, aby mě zavřeli, protože nějaká drzá otrokyně hlásá, že všichni by měli popírat císařovo božství? Ať si je Vespasián třeba mrzutý starý hulvát, který nezapře svůj sabinský původ – jenže já pro něho někdy pracuju. A když mi zaplatí, klidně mu potvrdím, že je bůh.“

„A co takhle nějaká pěkná holka z Británie?“

Přivedl hubenou světlovlasou, asi patnáctiletou dívku, málem se propadající studem, když jí ten ukoptěný kramář odhrnul hadry, aby byla vidět postava. Jako typická domorodá panna baculatá rozhodně nebyla. Pokoušel se ji donutit, aby ukázala zuby, a já bych ji okamžitě vzal, kdyby ho kousla, ale ona se jenom odvrátila. Až moc poddajná, té by se nedalo důvěřovat. My bychom ji krmili a šatili a vzápětí zjistili, že krade Heleniny tuniky a dítě nechá spadnout na hlavičku. Chlap mě ujišťoval, že je zdravá, má dobrý kořínek a na úředních formalitách jí nezáleží. „Jsou ohromně oblíbený, Britky,“ dodal posměšně.

„Čím to?“

„Jsou za babku. A manželka si nebude muset dělat starosti, že se za tou chudinkou honíš po kuchyni, jako kdybyste měli nějakou prohnanou dotěrnou Syřanku, co se vyzná.“

Otřásl jsem se. „Mám přece jenom určitou úroveň. Mluví ta tvoje Britka latinsky?“

„To si děláš srandu, tribune.“

„Tak z toho nic nebude. Já hledám čistou ženu, která má zkušenosti s palčatými dětmi a hodila by se do mladé perspektivní rodiny –“

„Máš nákladnej vkus.“ Oči mu padly na můj nový zlatý prsten, znak příslušnosti k jezdeckému stavu. Naznačil mu přesně mou finanční situaci. Neskrýval znechucení. „My vedeme základní modely bez nějakých sarapatiček. Mají v sobě velký možnosti, ale vycvičit si ty kočky musíte sami... Můžete si je získat laskavostí, víš? Nakonec by za vás položily život.“

„Cože – a já abych platil pohřební výlohy?“

„Tak si trhni nohou.“

A hned jsme měli jasno, jak na tom jsme.

Šel jsem tedy domů bez otrokyně. Naštěstí to nevadilo. Urozená Julia Justa, Helenina matka, dostala báječný nápad, že nám pošle dceru vlastní staré Heleniny chůvy. Camille Hyspale bylo třicet a právě získala svobodu. Její postavení propuštěnky mi pomůže překonat skrupule, že vlastním otroky (ačkoliv později mě to čeká; jako příslušník střední třídy jsem povinen se předvést). Mělo to taky svůj rub. Počítal jsem, že nám zbývá asi půl roku, než bude Hyspale chtít využít svého občanství a provdat se. Naletí nějakému budižkničemu. Už asi na něho měla políčeno, dal bych na to krk. Pak budu odpovědný i za něho...

Hyspale neschvalovala, že Helena Justina opustila svůj elegantní senátorský domov a odešla žít s informátorem. K nám se jí vůbec nechtělo. Při našem prvním pohovoru (ona samozřejmě zpovídala nás) nám Hyspale vyložila, že počítá s vlastním pokojem ve slušném domě, s právem trávit víc volného času mimo dům než ve službě, na rodinná nosítka na ochranu při nákupech a občas s nějakou tou vstupenkou do divadla, nebo ještě lépe se dvěma, aby si mohla vzít někoho s sebou. A nepřeje si, abychom se jí na ten doprovod vyptávali a pátrali, zda to byl muž nebo žena.

Otrokyně nebo propuštěnka začne brzy ovládat celý váš život. Abych uspokojil její potřebu předvádět své společenské postavení, musel jsem, bohové, koupit sedací nosítka. Táta mi půjčil dočasně pár nosičů. To byla jenom jeho záminka, aby mu v mých nosítkách dopravovali jeho majetek do nového domova na Janiculu. Abychom Hyspale mohli poskytnout vlastní pokoj, museli jsme se přestěhovat do tátova domu, ještě než byl pro nás připravený. Celé týdny jsme žili bok po boku s malíři a dělníky, což mohlo být samo o sobě hrozné, i kdyby mě rodina nepřemluvila, abych zaměstnal švagra, štukatéra Miconu. Byl tím nadšený. A poněvadž pracoval pro příbuzného, předpokládal, že si s sebou může přivést i své osiřelé parchanty – a že se mu o ně postará naše chůva. Tak jsem si s ní alespoň vyrovnal účty. Mico měl za ženu mou nejprotivnější sestru Victorinu a její povaha se už jasně projevovala u jejích sirotek. To byla krutá rána pro Hyspale, a tak co chvíli letěla ke Capenské bráně postěžovat si Heleniným rodičům na krutý úděl. Senátor mi vytýkal spáchané křivdy

pokaždé, když jsme se spolu setkali v tělocvičně, kde jsme oba trénovali.

„Proč k nám vůbec chodila?“ bručel jsem. „Musela mít přece jakousi představu, jaké to bude.“

„To děvče má velmi rádo mou dceru,“ vysvětloval Camillus Verus, aby byl spravedlivý. „Kromě toho prý čekala, že jí umožníš cestovat a prožívat nějaká dobrodružství v exotické cizině.“

Když jsem váženému Camillovi prozradil, do jaké příšerné provincie mám jet, od srdce jsme se tomu zasmáli.

Julius Frontinus, bývalý konzul, s kterým jsem se seznámil před dvěma lety během jednoho vyšetřování v Římě, teď sklízel za svou neposkvrněnou pověst zaslouženou odměnu: Vespasián ho jmenoval správcem Británie. Jakmile tam Frontinus přicestoval, narazil na nějaký problém týkající se jeho důležitého pracovního úkolu a navrhl mě jako nejvhodnějšího kandidáta na jeho vyřešení. Chtěl, abych tam přijel. Jenomže už tak jsem měl těžkostí víc než dost. A tak jsem mu odepsal a jeho žádost o pomoc odmítl.

III

Ten šťoura od Julia Frontina se neměl k odchodu. Nato jsem dostal pozvání na přátelský odpolední pohovor s císařem. Pochopil jsem, že se na mě obrátí se žádostí, jaká se neodmítá.

Vespasián měl sám dost svých rodinných problémů a často se teď uchýloval do Sallustiových zahrad. To mu umožňovalo vyhýbat se žadatelům v Paláci – a také unikat synům. Domicián s otcem a bratrem příliš nevycházel, neboť si patrně myslel, že proti němu kujou pikle. (Flaviové byli těsně stmelená rodina, jenom Domicián Caesar se z ní vymykal, takže kdo jim to může mít za zlé?) Starší a oblíbený syn Titus vystupoval jako otcův spoluvládce. Už jako mladík projevoval všestranné nadání. Teď si s sebou přivezl judejskou královnu Bereniku a nijak se netajili vášnivým milostným vztahem. Byla krásná, smělá a bezohledná – a proto krajně neoblíbená. U snídaně to jistě vyvolalo nejednu hádku. Berenika byla v každém případě nestydatá kramářka a za židovské války se pokoušela dělat oči na Vespasiána. Když teď nedávno zemřela jeho dlouholetá milenka Antonia Caenis, mohl být přístupnější. Sám Berenice dokázal odolávat, zato když pozoroval, jak jí propadl jeho mužný syn Titus, jistě to neviděl rád. V Paláci měl Titus také mladičkou dceru a vypadalo to, že s ní budou brzy nemalé potíže. Je neukázněná, říkála moje matka. Poté, co vychovala Victorinu, Alliu, Gallu, Junii a Maiu – každá z nich byla účinná fúrie –, musela vědět, o čem mluví.

Vespasián informátorům zásadně nedůvěřoval, ale pozvání na takovou soukromou schůzku mohlo svědčit o mírumilovném obratu. Mně by to přišlo také vhod – inteligentní popovídání s takovým osobitým otevřeným mužem, který se prosadil vlastními schopnostmi –, jen kdybych se nebál, jaký nemožný úkol si na mě zase vymyslel.

Sallustiovy zahrady leží v severním cípu města, dlouhý a náročný kus cesty od mého bydliště. Zabírají rozsáhlé pozemky na obou stranách údolí mezi dvěma pahorky, Pinciem a Kvirinálem. Mám podezření, že než se stal císařem, měl tam Vespasián soukromý dům. Vede tudy i Via Salaria, kudy jezdívá na své letní statky v Sabinských horách.

Ať už byl Sallustius kdokoli, jeho rekreační park patřil už po několik generací k císařskému majetku. Bláznivý Caligula si tam v upomínku na jednu ze svých krvesmilných sester dal postavit egyptský pavilon, nacpaný sochami z růžové žuly. Lidovému vkusu vyšel víc vstříc Augustus výstavou obřích kostí v jednom muzeu. Císařové by se nespokojili s jediným okudlaným vavřínem a řádkem fazolí. Elegantní vyhlídky teď zakrývaly některé z nejlepších soch, jaké jsem kdy viděl pod širým nebem. Při pátrání po starém pánovi jsem se zvolna procházel v chladivém, uklidňujícím stínu půvabných cypřišů, kde mě okukovaly vyhřívající se holubičky, které dobře věděly, jak jsou roztomilé.

Konečně jsem narazil na roztroušené prétoriány, číhající v křoví; Vespasián se veřejně postavil proti tomu, aby ho chránili šílenci s dýkami – což znamenalo, že se tu museli potloukat prétoriáni z jeho tělesné stráže a tvářit se jako zahradníci, co jenom plejou záhony a nepodupávají tam jako hlídací hulváti, což dělali raději. Některé už to předstírání přestalo bavit. Rozvalovali se po zemi a hráli deskové hry, narýsované v písku, a chvílemi hru přerušovali, aby si lokli z láhve (zdvořile jsem předpokládal, že vody).

Podařilo se jim dostat svého svěřence do kouta, kam by se nějaký pomatenec posedlý touhou se pomstít za nějaké bezprávi určitě neprodral hustým křovím. Vespasián si odložil bohatě řasenou nachovou tógu a vínek na zaprášenou kamennou vázu. Vůbec se neohlížel na to, kolik snobů svou neformálností urazí. Seděl tam ve své zlacené tunice a pracoval. Gardisté měli jeho otevřenou pracovnu stále na očích. Kdyby tam přece jen pronikl nějaký ušlechtilý ozbrojený protivník, narazil by na obrovitou Umírající Niobé, marně se snažící vytáhnout svůj osudný šíp. U jejích bílých mramorových nohou by mohl císař velice vkusně vypustit duši.

Prétoriáni se pokoušeli vzchopit a jednat se mnou jako s podezřelým živlem, ale věděli, že moje jméno je na svitku s pozvanými návštěvami.

Zamával jsem jim před nosem pozvánkou. Neměl jsem chuť vybavovat se s pitomci s lesklými oštěpy a beze špetky slušnosti. Když uviděli úřední pečeti, pustili mě dál, ale doprovodili to sprostým gestem.

„Díky, hoši!“ Svůj povýšený úsměv jsem si schoval do chvíle, kdy jsem vstoupil do Vespasiánova zorného pole. Seděl ve stínu na obyčejné kamenné lavičce a postarší otrok mu podával destičky a svitky.

Ten, který ohlašoval jména příchozích, si dosud lámal hlavu s podrobnostmi o mé maličkosti, když vtom mu do toho vpadl císař zvoláním: „To je přece Falco!“ Byl to statný neotesaný šedesátník, který se vypracoval od nuly a obřadností pohrdal.

Chlapec měl za úkol chránit svého vznešeného pána před hrubostmi, kdyby si nevzpomněl na významné hosty, a tak podle předpisu zašeptal: „*Falco, pane.*“ Císař uměl dát svým podřízeným najevo i laskavost (mně ovšem nikdy ne), a jenom trpělivě přikývl. To bylo znamení, že už můžu jít dál a vyměnit si s pánem známého světa pár zdvořilůstek.

Tohle nebyl žádný výlučný malý Claudius, který na mincích shlíží přes svůj tenký nos jako nějaký spokojený řecký bůh. Měl pleš a opálený výrazný obličej zbrázděný hlubokými vráskami po letech mžourání v poušti při pátrání po odbojných kmenech. V koutcích očí se mu usadily také vějířky smíchu po desítkách let pohrdání hlupáky a dobírání si sama sebe. Jako pravý Říman pocházel Vespasián z venkovských předků (stejně jako já z matčiny strany). Za uplynulé roky si užil všech možných sprostých pomlouvačů; nestydatě usiloval o kontakty s vysoce postavenými veličinami; šikovně si vybíral dlouhodobé vítěze a nechytal se dočasných společenských povýšenců; zarputile se snažil využít každé příležitosti k postupu; nakonec se zmocnil trůnu tak, že se jeho nástup zdál jak ohromující, tak nevyhnutelný.

Velký muž mě uvítal jako jindy dotazem, jak se mi daří. „Nebudeš doufám tvrdit, že ti dlužím nějaké peníze.“

Dal jsem najevo úctu k jeho postavení. „Mělo by to nějaký smysl, Caesare?“

„Jsem rád, že jsem tě dobře zaopatřil.“ Potrpěl si na žertování. Jako císař jistě cítil, že si to nemůže dovolit s každým. Kdovíproč já jsem spadl do

zvláštní kategorie. „Tak co pořád děláš, Falcone?“

„Semhle tamhle něco menšího, co se naskytne.“ S pomocí obou Heleniných mladších bratrů jsem se pokoušel podnik rozšířit, ale ani jeden z nich neměl na práci informátora patřičné vlohy. Měl jsem v úmyslu využívat je k tomu, aby mému podnikání dodávali lepší tón a možnost nalákat klienty na úrovni (bohatší), což je beznadějný sen každého podnikatele. Vespasiánovi jsem se raději ani nezmínil, že oba tihle mládenci, zralí na bílý šat kandidátů do senátu, se místo toho zahazují prací pro mě. „Užívám si svého nového postavení,“ pravil jsem s vděčným úsměvem, což se hodně těsně přiblížilo poděkování za to, že mě povýšil. Dál už ani krok.

„Slyšel jsem, že se dobře staráš o drůbež.“ Povznesení do jezdeckého stavu mi uvázalo na krk otravné povinnosti. Dostal jsem titul prokurátora posvátných husí Junonina chrámu a k tomu navíc povinnost dohlížet na kuřata augurů.

„Venkovský původ.“ Zatvářil se překvapeně. Trochu jsem to přeháněl, ale mámina rodina opravdu pocházela z Kampánie. „Věštecká drůbež dovede pěkně otravovat, když si jí člověk nehledí, ale Junoniny husy jsou ve výborné formě.“

Však jsme měli s Helenou v našem novém domově spoustu polštářů vycpaných prachovým peřím. Rychle jsem si osvojil způsoby příslušníka vrstvy jezdců.

„A jak se vede té dívce, co jsi unesl?“ Copak mi ten nepřející ďábel čte myšlenky?

„Oddaně se věnuje domácíým povinnostem skromné římské matrony – jenom ji nemůžu přimět k tomu, aby tkala vlněné látky, jak se sluší a patří. Jinak ovšem dohlíží na celou domácnost a kojí děti. Helena Justina mi právě prokázala tu čest, že se stala matkou našeho druhého dítěte.“ Věděl jsem, že se nějakého stříbrného dárku pro novorozeně od toho držgrešle nedočkám.

„Chlapec, nebo holčička?“ Helena by jistě ocenila, jak spravedlivě nabídl obě možnosti.

„Druhá dcera, pane. Sosia Favonia.“ Jestlipak mu dojde, že část jména dostala po Helenině příbuzné? Po milé bystré dívce jménem Sosia,

zavražděné kvůli prvnímu případu, kterým mě pověřil – a zavraždil ji jeho syn Domicián, třebaže jsme se o tom nikdy ani nezmínili.

„Roztomilé.“ Pokud mu na chvilku ztvrdly oči, nedalo se to ani poznat. „Blahopřeji ti k tvé –“

„Manželce,“ doplnil jsem pevně. Vespasián se zamračil. Helena byla senátorská dcera a měla si vzít opět senátora. Její inteligence, její peníze a schopnost rodit děti měly sloužit nějakému zabezdění z „lepší“ rodiny. Předstíral jsem, že jsem pochopil, co má na mysli. „Já ovšem Heleně ustavičně vykládám, že to laciné kouzlo vzrušujícího života se mnou by ji nemělo odvádět od její zděděné role jako příslušnice patricijské společnosti – jenže co zmůžu? Chudák děvče je poblázněné a odmítá mě opustit. Když jí hrozím, že ji pošlu zpátky k urozenému otci, můžou mi její prosby utrhnout srdce –“

„Tak dost, Falcone!“

„Caesare.“

Odhodil písátko. Pozorní tajemníci pohotově přiskočili a posbírali hromádku povoskovaných tabulek pro případ, že by je chtěl také mrštít na zem. Vespasián však nebyl natolik rozmazlený hrdina. Dřív musel opatrně počítat a znal cenu vosku na tabulky.

„Mohlo by se docela hodit, abych vás dva na nějaký čas rozdělil.“

„Aha. Něco v souvislosti s Juliem Frontinem a Záhadnými ostrovy?“ předběhl jsem ho.

Císař se zachmuřil. „Je to dobrý člověk. A ty se s ním už znáš.“

„Já si Frontina velice vážím.“

Vespasián se nechopil příležitosti polichotit mi tím, že by citoval názor správce provincie na mě. „A na Británii není nic špatného.“

„Však jistě víš, že to vím, pane.“ Jako všichni podřízení jsem si dělal iluze, že můj vrchní velitel si pamatuje celou mou osobní minulost. A jako většina velitelů Vespasián už zapomněl i na epizody, které se ho týkaly osobně, ale časem si snad přece jenom vzpomene, že mě před čtyřmi lety do Británie sám poslal. „Totiž,“ řekl jsem suše, „když necháme stranou počasí, naprostý nedostatek infrastruktury, ženy, muže, jídlo, pití a obrovskou vzdálenost od drahého římského dědictví.“

„Nenalákám tě ani lovy na kance?“

„To není můj styl.“ A i kdyby byl, v říši máme spoustu příjemnějších míst, kde se dá v divokém terénu lovit zvěř. Většina ostatních oblastí je slunná a vyrostla tam města. „A nesdílím ani vizionářské přání zavést mezi vyděšené britské kmeny civilizaci.“

Vespasián se upřímně zazubil. „Na to jsem tam už poslal houf právníků a filozofů.“

„Já vím, pane. Moc toho ale nedokázali v době, kdy jsi mě poslal na sever posledně.“ O Británii bych mohl vykládat hodně dlouho. „Jak si vzpomínám, tak tehdy se ještě ti bledí divoši nenaučili, k čemu je na veřejných latrínách ta houbička na klacku. Aspoň tam, co vůbec nějaké latríny měli.“ Na paži mi naskočila husí kůže. Bezděčně jsem dodal: „Byl jsem tam během povstání. To by každému stačilo.“

Vespasián si na lavičce poposedl. K tomu povstání došlo za Nerona, ale přesto se při vzpomínce na ně každý Říman otřese. „Někdo tam zkrátka jet musí, Falcone.“

Mlčel jsem.

Zkusil to na mě s upřímností. „Na jednom důležitém veřejném projektu došlo k obrovskému propadu.“

„Já vím, pane. Frontinus se mi s tím svěřil.“

„Nemůže to být horší než ty potíže, co jsi vyřešil ve stříbrných dolech.“ Takže se přece jen pamatoval, že mě poslal do Británie už dřív. „Prostě si tam narychlo odskočíš, provedeš letmou revizi, posvítiš si na ty ničemy, odhalíš podvodníky a potom hned rovnou domů. Pro tebe to bude hračka, Falcone.“

„V tom případě by to měla být hračka pro každého, Caesare. Já nejsem žádný polobůh. Proč tam nepošleš Anacrita?“ navrhl jsem zlomyslně. Vždycky jsem si myslel, že Vespasián drží vrchního špeha zkrátka, protože o jeho schopnostech nemá valné mínění. „Strašně nerad tě zklam, Caesare, ačkoli tvá důvěra je pro mě poctou –“

„Nech těch blábolů. Takže ty nechceš jet?“ ujišťoval se posměšně.

„Miminko,“ nabídl jsem jako východiště pro nás oba.

„Právě vhodná doba vypadnout.“

„Jenomže Helena Justina se se mnou domluvila, že pokud zase někam pojeďu, pojedě taky.“

„Copak ti nedůvěřuje?“ ušklíbl se a zřejmě si myslel, že je to možné.

„Důvěřuje mi bezvýhradně, pane. Tu úmluvu jsme uzavřeli proto, aby mohla být vždycky na místě a na všechno dohlédnout.“

Vespasián se setkal s Helenou jednou, když právě měla bojovnou náladu, a raději vycouval. Kladl mi na srdce, abych si tu práci ještě rozmyslel. Slíbil jsem mu, že ano. Oba jsme věděli, že je to lež.

IV

U Jupitera, Junony a Marta – to jaro jsem měl práce nad hlavu. Stěhování do jiného domu bylo samo o sobě dost složité už předtím, než jsme s tátou rozkopali mozaikovou podlahu v lázni. V budoucím domově u řeky se mi ustavičně pletl pod nohy Mico, což mi neustále připomínalo, jak příbuzné nesnáším. Měl bych tu rád jediného, svého oblíbeného synovce Laria. Vyučil se u malíře fresek v Kampánii. Kdyby mi v domě vytvořil pár fresek, mohl mi tak dobře splatit, jak laskavě jsem se k němu choval jako strýček, ale když jsem mu napsal, odpovědi jsem se nedočkal. Snad si vzpomínal na mou moudrou radu, že malování stěn nemá žádnou budoucnost...

Pokud jde o toho přitroublého slabocha Miconu, nevadilo mi tolik, že nechával zednické nářadí povalovat mezi dveřmi a že svým dupáním vířil všude jemný prach, ale že ve mně vzbuzoval pocit, jako bych mu něco dlužil, protože byl chudý a jeho děti sirotci bez matky. Mico si ovšem chudobu zavinil sám, protože se brzy rozneslo, jaký je to nemožný vrták. Kromě mě mu nikdo nedal práci. Jenže já jsem byl strýček Marcus, příživník. Strýček Marcus, který se zná s císařem, frajer strýček Marcus, co povýšil do nového stavu a získal funkci v Junonině chrámu. Já jsem si to povýšení ovšem zaplatil tvrdě vydělanými honoráři, ta funkce spočívala doslova na drůbežím trusu a Vespasián si mě pozval do Sallustiových zahrad jenom proto, že po mně něco chtěl. I on ve mně viděl příživníka.

Na rozdíl od Miconu Vespasián Augustus aspoň neočekával, že na konci týdne nakoupím na oslavu pro všechny členy jeho hrozného rodiny karbanátky. S kyselými okurkami. Potom jsem musel udržovat hrnec s jídlem po ruce, protože Miconovo příšerné batole Valentinianus se mi po zhltnutí okurčiček pozvracelo v čerstvě vymalované jídelně. Všechny Miconovy děti dostaly vznešená jména, ale byli to samí ničemové. Valentinianus mě strašně rád pokořoval. V tu chvíli se právě úporně snažil

pozvracet naši fenku Nux.

Ted' jsem vlastnil dokonce i jídelnu. Ještě ten týden jsem ji dal vymalovat znovu a ztratil jsem nejlepšího přítele.

S Petroniem Longem jsme se znali od svých osmnácti let. Spolu jsme sloužili v armádě – právě v Británii. Když jsme se dali naverbovat do legií, byli jsme nezkušení zelenáči. Neměli jsme tušení, do čeho lezeme. Živili nás, naučili nás několik užitečných dovedností, abychom uměli dobře spolupracovat. Rovněž nás podrobili pobytu ve vzdálené zaostalé provincii, která legionářům nemohla nabídnout nic jiného než studené nohy a bídu. A všechno to korunovalo velké povstání Icenů. Domů jsme se odplížili už ne jako mladíci, ale jako muži, připoutaní k sobě jako štít vedle štítu. Cyničtí, tvrdší než čističi stok na Foru a nadosmrti přátelé.

Petronius to ted' všechno zkazil. Začal se ucházet o mou sestru, které zemřel manžel.

„Maia mu padla do oka už dávno,“ ujišťovala mě Helena. „Byl ovšem ženatý a ona vdaná. Kroužil kolem ní, ale ona mu nikdy nevyšla vstříc. Ani za nic by nedal najevo, co k ní cítí, nepřiznal by to ani sám sobě.“ Pak se Helena zarazila a tmavé oči jí zvažněly. „Moc bych za to nedala, že si Arrii Silvii vzal především proto, že nemohl dostat Maiu.“

„Houby. Vždyť tehdy mou sestru skoro ani neznal.“

Ale už se s ní setkal a viděl, jaká je: hezká, samostatná a tak trochu nebezpečná. Dobrá hospodyně a matka (to říkali všichni) – a jak chytrá! Taková dvousečná poznámka vždycky naznačuje, že dotyčná žena by ráda někoho ulovila. Mně osobně byl u ženy náznak netrpělivosti sympatický. A s Petroniem to nevypadalo jinak.

Po Aventinu se těšil pověsti vzorného věrného otce a poctivého pracanta. Nikdo nepřišel na to, že rád nebezpečně flirtuje. Měl různé přechodné pletky, a to i po sňatku se Silvií. Usadil se a působil jako hodný hoch, jenže jak dalece to odpovídalo skutečnosti? Mě považovali za nenapravitelného starého mládence, věčnou matčinu starost – celý po *tátovi*! Vůbec se nepodobá bratrovi, mrtvému hrdinovi, třebaže ve skutečnosti byl náš Festus ztroskotanec s chaotickým životem. Mezitím Petronius Longus, pracovitý vrchní vyšetřovatel Čtvrté kohorty vigilů, poletoval nenápadně mezi hezkými kvítečky na Aventinu, opouštěl je

šťastné a sám s neposkvrněnou pověstí, až se nebezpečně vážně zapletl s dcerou vůdce zločinecké tlupy. Žena mu na to přišla. Když už si o tom štěbetali vrabci na střeše, Silvia tu pohanu neunesla. Předtím vypadala docela nesamostatná, jenže pak s Petroniem vyrazila dveře a nato zmizela sama. Teď žila v Ostii s jakýmsi prodávčem nakládaného rybího salátu.

S tím by se Petronius ještě smířil, jenže Silvia mu odvedla i jejich tři holčičky. Nepřál si vynucovat svá práva jako římský otec. Ale měl dceřusky upřímně rád a ony ho zbožňovaly.

„To Silvia ví. Ta zatracená ženská upláchla do Ostie, jen aby ho naštvála.“ Arrii Silviu jsem neměl nikdy rád. Nejen proto, že nade mnou ohrnovala nos. Totiž aby bylo jasno, na tom taky záleželo. Jevila se jako upjatá mrňavá ženská. Petro si mohl i se zavřenýma očima vybrat líp. „Tomu jejímu odpornému frajerovi náramně vyhovovalo, když mohl na Foru prodávat ty svoje okurkový šlichty. To ona ho vyhecovala k přestěhování, aby Petroniovi znemožnila něco podnikat.“

Dostal se do zapeklité situace, ale tentokrát o tom se mnou nechtěl hovořit. O Silvii jsme se beztak nikdy nebavili. Aspoň jsme si tak ušetřili nepříjemnosti. Pak se to ještě zhoršilo. Znovu mi začal chodit za sestrou a ona si ho teď dokonce všímala. Ale právě v době, kdy se Petroniovi zdálo, že by to mohlo k něčemu vést, Maia se s ním najednou přestala stýkat.

Nadával jsem, když jsem zjistil, že jedna z mých sester hodlá zakotvit po boku mého nejdražšího přítele. To dovede zničit přátelství mezi muži. Daleko nesnesitelnější mi však připadalo, že pustila Petronia k vodě.

Jistě se ho to hluboce dotklo. Helena mě musela informovat, co se Petro chystá udělat. „Marku, tohle se ti nebude líbit. Petronius si podal žádost o přeložení ke kohortě vigilů v Ostii.“

„Odejít z Říma? To je šílenství!“

„Vždyť tam ani nemusí dostat práci,“ pokoušela se mě Helena uklidnit.

„Tu tam dostane na to tata. Je to nepopulární štace. Kdo by stál o místo v přístavu v ústí řeky, kde by se staral akorát o to, jak převézt neplatiče cla a zloděje lodních nákladů? Petro je náramně řízný velitel. Ostijský tribun po něm rovnou skočí.“

Sestře bych to nikdy neodpustil.

„Maia za to nemůže,“ hájila ji Helena.

„Kdo tu mluví o Maie?“

„Tvůj obličej, Marku.“

Helena kojila miminko. Julinka mi seděla u nohou a znovu a znovu mi bouchala hlavičkou do holení, mrzutá, že už v našem domě není středem pozornosti. Měla jistě pravdu. Já jsem si toho našeho zlatíčka schválně nevšímal. Nux mi žvýkala jeden ze šněrovacích řemínků.

„Nebud' takový pokrytec.“ Helena ráda předváděla, jaká je vyrovnaná matka. Teď kolébala nemluvnátko v náručí, aby ho uspala. Bylo to jenom naoko. Přitom poklidně přemýšlela, jak mě setřít. „Jen si to přiznej. Tobě se protivilo pomýšlení, že by se Petronius a Maia mohli sblížit. Byl to tvůj přítel a ty ses o něj nechtěl s nikým dělit.“

„A Maia je moje sestra. Její manžel nečekaně zemřel. Byla přístupnější. Jako hlava její rodiny“ – s tátou jsme pro tuhle funkci nikdy nepočítali – „jsem prostě nechtěl, aby se zahazovala.“

„Uznáváš tedy, že Petronius má špatnou pověst.“ Helena se usmála.

„Ba ne. Nehleď na ty ostatní ženské, s kterými něco měl. Vždycky byl Maiiným oddaným ctitelem, kdežto z mé sestry se vyklubala vrtošivá koketa.“

„Co tedy chceš?“ Helenu snadno rozrušil případ, na němž jí záleželo. „Aby Maia Favonia přešla rovnou od jednoho manžela k druhému čistě proto, že muž, který má o ni zájem, je právě volný a společensky přijatelný? Copak jí nedopřejeme čas, aby se vzpamatovala ze ztráty manžela, jehož – jak všichni předstíráme – milovala?“ Helena dovedla být velmi kousavá – a úžasně upřímná. Milovat toho věčně ožralého troubu Famiu nepřicházelo v úvahu. Drsně jsem se zasmál. Julia začala fňukat. Vztáhl jsem k ní dolů ruku a polechtal ji.

„To ne. Maie musíme dopřát nějaký čas, aby si všechno promyslela.“ Uměl jsem být rozumný, třebaže to bolelo. „Práce v tátově skladišti jí vyhovuje – a prospívá.“ Maia vedla tátovi účetnictví – poctivěji než on – a zaučovala se do obchodování se starožitnostmi.

„Náš Velký Aeneas to laskavě schvaluje,“ posmívala se mi Helena. Na tradiční římské hodnoty se dívala spatra.

„Já to schvaluju.“ Prohrával jsem, ale zarputile jsem se držel svého.

Snad každý muž se coby hlava rodiny snaží postavit na odpor té čarodějnici, která ho pevně svazuje.

Mnoho žen na naší společenské úrovni vedlo podnik. Většinou začínaly jako společnice manželů, a když pak ovdověly, některé se rozhodly osamostatnit. (Samostatné vdovy obávající se, že je někdo ošidí, se stávaly vítanými klientkami informátorů. Z jejich dětí také plynul zisk – ty měly zase obavy, že se maminka znovu provdá a vezme si nějakého chamtivého floutka.) „Jestli se Maia finančně osamostatní, přesto by možná stála o to mít v posteli nějakého muže –“

„A milý Lucius Petronius,“ pokračovala Helena pořouchle, „by se s tak bohatou praxí hodil.“ Rozhodl jsem se, že to nebudu komentovat. Helena po mně vrhla varovný pohled. „Já si myslím, že Maia bude potřebovat mužského v životě, Marku. Ale zatím ještě ne.“

„To se pleteš. Když jsem je viděl naposled, Petronius se držel zpátky. O slavnosti boha Vertumna se mu Maia div nevěšela na krk.“

„Petronius se bál dalšího zklamání. Maia to špatně odhadla. A je možná sama zmatená, Marku. Mimo jiné,“ nadhodila Helena, „byla vdaná hodně dlouho a ztratila možná jistotu.“

„Podle tebe v manželství ztratí člověk schopnost milovat?“ zeptal jsem se posměšně.

Helena zvedla hlavu a podívala se mi rovnou do očí. V tu chvíli mě zamrzelo, že jsem se na to vůbec ptal. Měli jsme u sebe obě děti. Musel jsem to přejít.

Byl jsem přesvědčen, že Maia prostě vzala svůj vztah s Petroniem za špatný konec. Dobře věděla, co k ní cítí. Sama si potrpěla na upřímnost a už by si ráda začala něco vážného. Potom z toho najednou vycouvala. Něco ji k tomu muselo přimět.

Helena a Maia byly dobré přítelkyně. „Co se stalo?“ zeptal jsem se tiše.

„To dost dobře nevím.“ Tvářila se znepokojeně. Měla určitou představu – ale ta se jí protivila.

Zamyslel jsem se nad celou situací. Existovala jedna možnost. Než se má sestra začala alespoň nakrátko zajímat o Petronia, přátelila se s jiným mužem, ale nic z toho nebylo. „*Aanacrites?*“

Tak hluboko klesla.

Maia si v životě zasloužila něco lepšího než ty kostky, které si sama hodila. Nejprve se jako mladé děvče rozhodla, že si vezme Famiu. Mohl se zdát docela milý, a dokonce ani později k ní neztratil přátelský vztah, i když s ní mluvil, jako by napůl spal. Každý, kdo Maiu znal, by byl považován za hlupáka, pokud by chtěl jejich manželství kritizovat. Jenže s Famiou šlápla kapitálně vedle. Byl „koňským doktorem“ vozatajské sekce Zelených a v jednom kuse pil. Za to Maie nechával volnou ruku, aby vedla domácnost po svém a slušně vychovávala jejich děti – což mohla dokázat dvakrát úspěšněji, kdyby se jí nemotal pod nohama.

Nakonec Maia ovdověla a byla opět volná. S tím vklouzla do tradiční role přelétavé ženy. Její první úlovek byl naprosto nevhodný přítel, což se vdovám stává. Vybrala si vrchního špeha Anacrita. Špehové nejsou nikdy spolehliví milenci, což vyplývá z života v neustálém ohrožení i z prolhané povahy.

Anacrites byl rovněž můj zapřísáhlý nepřítel. Občas nás pověřil nějakým úkolem císař, takže jsme museli spolupracovat, ale nikdy jsem nezapomněl, že se jednou pokusil dát mě zabít. Byl vyhýbavý, žárlivý, lstivý a nemravný. Neměl žádný smysl pro humor a chyběl mu takt. Nikdy nepoznal, kdy se nemá do věci plést. A měl jsem za to, že si s mou sestrou začal jenom proto, aby se mi dostal na kobyliku.

Ženská, která by se chtěla dát dohromady s vrchním špehem – s *kte-rýmkoli* špehem, by musela být blázen, jenže Maia byla vždycky přesvědčená, že si se vším poradí. Anacrites znal naši rodinu nejen proto, že se mnou pracoval, ale také proto, že bydlel v podnájmu u mé matky. Mámě připadal dokonalý. Předpokládal jsem, že snad moje sestra ví o matčině slabosti pro muže (však si taky vzala tátu, což mluví samo za sebe). Maia taky znala můj názor na Anacrita. Každý, kdo vypadal tak sympaticky, musel být podvrh.

Nakonec i Maia vytušila v jejich vztahu nebezpečnou nerovnováhu. Anacrites jí připadal příliš náročný. A tak nám oznámila, že se rozešli. Jistě to provedla taktně a snad ji to i trochu rozrušilo. Jestliže jsem to postřehl já, musel to vědět také. Měl vyklidit pole elegantně.

Tak by to bylo nejlepší. Ale pochopil by ten plaz, že se jí má vzdát? Konečně mi došlo, v čem je problém. „Heleno, máš na mysli, že Anacrites

Maiu obtěžuje?“

Helena se mi obvykle svěřovala se svými starostmi, ale někdy si je napřed dlouho nechávala pro sebe. Nakonec vybuchla: „Mám o ni starost. Najednou se tolik změnila.“

„Děti jsou zakřiknuté.“ Ovšem před necelým rokem přišly o otce.

„Nemluvil jsi poslední dobou s Anacritem, Marku?“

„Ne.“ Myslel jsem, že by to mohlo být trapné. Spíš jsem očekával, že se na mě obrátí s prosbou, abych se za něj u Maii přimluvil. O tom se vlastně nikdy ani nezminil.

Jestli ho urazilo, že ho Maia odmítla, mohl by provést něco velmi zlomyslného. Maia si to nerozmyslí. Pak může být Anacrites připraven provést leccos...

A protože takový opravdu byl, ovšemže provedl.

V

Sestra musela objevit, co se stalo, v podvečer. Po normálním pracovním dnu u táty v Saeptách si vyzvedla děti u mámy a vrátila se domů. Náhodou jsem tam dorazil krátce nato. Nebyla nejmenší naděje, že by mohla zatajit, co se stalo. Vytušil jsem pohromu, ještě než jsem vstoupil do domu.

Když jsem krácel nahoru ulicí, kde bydleli, uviděl jsem tři Maiiny mladší děti. Nechala je čekat venku. Už to bylo divné. Obě děvčátka a strašpytel Ancus se choulili k sobě ve skupince na chodníku proti jejich bytu. Maria, nejstaršího, jsem neviděl. (Později jsem se dozvěděl, že přes matčin zákaz odběhl a snažil se mě najít.) Dveře do ulice nechala Maia dokořán.

Tohle byla jedna z lepších končin Aventinu. Lidé by považovali za hrubost shluknout se tam a očumovat. Přesto ve vchodech do domů postávaly zachmuřené ženské. Směrem k nám civěli i chlapi opírající se o pulty jídelen. Rozhostilo se zlověstné ticho. Instinkty mi napovídaly, že se stalo něco hrozného. Nechtělo se mi tomu věřit. Maia vždycky vedla spořádanou domácnost. Žádná olejová lampička se nepřevrátila, žádné koše se žhavým uhlím neblikaly poblíž závěsů ve dveřích. Žádnými odemčenými okenicemi tam nemohli vniknout zloději. A rozhodně nikdy nenechávala děti venku na ulici.

Přistoupil jsem ke Cloelii, devítileté neteři s mateřskými sklony, která si k sobě tiskla mladší sestru Rheu. Ancus choval bratrovo nezvykle velké štěně. Nux, má vlastní fenka, proklouzla kolem a svého potomka si jako obvykle nevšímala. Potom, zatímco jsem kontroloval děti, na mě samolibě čekala. Všechny děti vypadaly bledé a úpěnlivě ke mně vzhlížely polekanýma očima. Bolestně jsem se nadechl. Obrátil jsem se k domu. Když jsem se pořádně podíval na otevřené dveře, zmocnila se mě hrůza. Ten, kdo se sem dostavil dřív, předem oznámil svůj hnusný čin: na dveře

přitloukl dřevěnou panenku tak, že jí velkým hřebem probodl hlavu.

Krátkou chodbičkou za nimi se skoro nedalo projít, jak ji zatarasily různé předměty a rozbitý nábytek. Prodral jsem se přes práh. Srdce se mi divoce rozbušilo. Nahlížel jsem do dalších místností, ale tam už jsem nenašel nic horšího. Ono tam totiž nic nezbylo. Každý předmět, který patřil Maie a dětem, kdosi rozmlátil. *Ale kde je Maia?*

Nezůstalo tam nic. Všechno bylo zničené.

Našel jsem ji na balkónku, kterému vždycky říkali slunečná terasa. Stála tam mezi rozervanými pohovkami a elegantními servírovacími stolky a u nohou se jí povalovaly další rozflákané hračky. Byla ke mně otočená zády. Zbělenými nehty si pevně svírala holé paže a lehce se pohupovala vpřed a vzad. Chopil jsem se jí, ale ani se nepohnula. Dál zůstala strnulá, když jsem si ji obrátil a vzal do náruče. Potom se jí potichu vyřinuly bolestné slzy.

Hlasý. Napjatě jsem se připravil na vetřelce. Uslyšel jsem naléhavé kroky, potom sprosté nadávky. Jedenáctiletý Marius přivedl Petronia Longa s několika vigily. Po počátečním zmatku se ozývalo tišší mručení. Za mnou se vynořil Petronius. Hned jsem poznal, kdo to je. Stál ve dveřích a ústa se mu pohybovala, jak v duchu nadával. Zadíval se na mě a potom se rozhlédl po celé té zkáze, jako by nemohl uvěřit očím. Přitáhl si k sobě Maria a konejšil ho. Marius uchopil opěradlo jednoho zničeného křesla jako oštěp, připraven zabít nepřítele.

„Maio.“ Petro už v životě viděl různé hrůzy, ale oslovil ji ochraptěle. „Maio Favonio – kdo to udělal?“

Má sestra se pohnula. „Nemám ponětí,“ odpověděla tvrdým hlasem.

Lež. Maia věděla, kdo to byl, a věděl to i Petronius a já jakbysmet.

Trvalo nám dost dlouho, než jsme ji jemně přemluvili, aby odtud vypadla. O přepravu se postarali Petroniovi muži. Pochopili, že ji odtamtud musíme dostat pryč. A tak jsme Maiu se všemi dětmi poslali s doprovodem vigilů do otcova domu na předměstí, na Janiculu. Tam budou mít dost místa, klid a snad budou i v bezpečí. Táta jim alespoň poskytne slušné postele.

Bud' se stane ještě něco jiného, nebo nic. Tohle snad mělo být určité

prohlášení a varování – nebo cosi horšího.

Ještě ten večer jsme s Petroniem všechno vyklidili. Celé hodiny nám trvalo, než jsme vyrvali všechny vnitřnosti domu. Rozbité věci jsme prostě vynášeli ven a na ulici je pálili. Maia rozčileně prohlásila, že z toho nic nechce. Zachránit se toho dalo málo, ale pár věcí jsme přece jen dali stranou. Já se o ně postarám a časem je sestře ukážu, kdyby si to snad rozmyslela. Dům měla pronajatý. Další nájem ukončím a rodina se sem nemusí nikdy vracet.

Všechno hmotné se dá nahradit. Maia se zase vzchopí. Vrátit odvahu dětem bude asi těžší. Vrátit klid do Petroniovy a mé duše se možná nepodaří nikdy.

Jakmile jsme s domem skončili, dali jsme hlavy dohromady. Byli jsme na strážnici vigilů. Žádnému z nás se nechtělo jít do zapít do krčmy.

„Mohli jsme tomu zabránit?“ uvažoval jsem zachmuřeně.

„Pochybuju.“

„Nebudeme si tedy nic vyčítat. Radši musíme uvážit, co dál.“

„Jsou tu dvě otázky.“ Petronius Longus hovořil těžkopádným, unaveným hlasem. Byl to statný uzavřený muž, který nikdy neplýtl energií. Okamžitě pochopil, v čem je jádro problému. „Zaprvé: co teď udělá? Zadruhé: co s ním provedeme my?“

„Vrchního špeha nemůžeš jen tak z něčeho obvinít.“ Kdyby to bylo možné, mohl jsem to udělat už dávno.

„Je to nebezpečné. Ano.“ Petronius nadále mluvil a rozvíjel plány až příliš nevýrazným hlasem. „Bude vědět, že na něho máme spadené. První podezřelí.“

„Museli to přece pozorovat místní svědkové.“

„Víš, jak to chodí, Falcone.“

„Bojí se otevřít zobák. Co tedy? Máme proti němu vznést žalobu?“

„Nemáme důkazy.“

„Navštívit ho s nějakými gaunery?“

„Nebezpečné.“

„Varovat ho, aby už nic takového nepodnikal?“

„Bude tvrdit, že s tím nemá nic společného.“

„Bude taky vědět, že řal do živého.“ Chvíli jsme mlčeli. Potom jsem

řekl: „Neuděláme prostě nic.“

Petronius se pomalu nadechl. Věděl, že to není kapitulace. „Ne. Ještě ne.“

„Může to trvat dlouho. O její bezpečnost se postaráme. Nesmí mu přijít na oči. Jen ať si ten gauner myslí, že vyhrál. Ať to pustí z hlavy.“

„Potom –“

„Potom se nám jednoho dne naskytne příležitost.“ O tom jsem byl přesvědčen. Nešlo jenom o zbožné přání.

„To je pravda. Vždycky to tak dopadne.“ Lehce se usmál. Možná že si myslel totéž co já.

V Británii byl jednou jeden chlap, který za povstání zradil Druhou Augustu, naši legii. Co se tomu člověku potom stalo, zůstalo společným tajemstvím. Umřel. To ví každý. V protokolu stojí, že nalehl na svůj meč, jak se sluší na důstojníka. Snad to tak opravdu bylo.

Vstal jsem a chystal se k odchodu. Podal jsem mu ruku. Petronius mi ji beze slova stiskl.

Druhý den ráno se Helena vypravila do domu mého otce, aby zjistila, co se děje. Táta zůstal doma a věnoval se dětem, zatímco Helena utěšovala mou sestru. Maia byla dosud v šoku, a přestože předtím jsme z ní nic nedostali, teď se nezdráhala a kousek po kousku vyšel celý příběh najevo.

Když Maia Anacritovi oznámila, že se s ním rozchází, měla dojem, že to přijal dobře. Potom za ní chodil domů dál, jako by se nic nestalo. Mě do toho nikdy nezasvětila, poněvadž si okamžitě uvědomila, že by to nedělalo dobrotu. Nevěděla, jak z toho ven.

Dobré dva měsíce se jí otevřeně vnucoval, až se mu začala vyhýbat. Vláčel se za ní skrytěji. Po několika týdnech už se k ní nepřibližoval. Nic si neřekli, ale věděla, že tam někde je. A on si přál, aby to věděla. Ta tísnivá situace jí zamořovala celý život. O to mu šlo. Chtěl jí nahánět strach. Má statečná sestra zůstala se svým problémem sama a strašně se bála.

Stále doufala, že ho zaujme některá jiná. Neexistoval důvod, proč by se to nemohlo stát. Anacrites dovedl být příjemný a byl celkem pohledný. Zasloužil si šikovnou ženskou. Měl dobré postavení a vlastnil značný majetek. Mohl partnerku vodit na elegantní hostiny a soukromé večírky –

ne že by to podnikal s Maiou. Jejich vztah byl daleko volnější, jenom sousedský. Nikdy nechodili do společnosti. A nechce se mi věřit, že by spolu spali. Teď už rozhodně ne, takže jeho posedlost neměla smysl. Muži, kteří pronásledují kořist, to nechápou. Takový problém Maiu sužoval. Věděla, že se Anacrita nezbaví a také že to k ničemu nepovede. Neměl co získat. Zato ona mohla všechno ztratit.

Jako mnohé ženy v jejím postavení se snažila vydržet to trápení sama. Nakonec skutečně zašla do jeho kanceláře v Paláci a dvě hodiny mu domlouvala. Věděl jsem, jak nebezpečné to mohlo být, ale že to byla Maia, prošlo jí to a vyvázla z toho beze šrámů. Odvolávala se na Anacritovu inteligenci. On se jí omlouval. Slíbil, že už ji nebude pronásledovat.

Druhý den poslal do jejího domu pár banditů a ti z něho udělali kulničku na dříví.

Když jsme večer našťavaně probírali, co se špehem podnikneme, s Petroniem jsme se zařekli, že budeme rozumní. Necháme ho na pokoji. Oba budeme ve střehu a trpěliví. S Anacritem si to vyřídíme společně, až přijde vhodná chvíle.

Věděl jsem však, že každý z nás je připravený podniknout samostatné kroky a vyřídít si to s ním, jakmile by se naskytla příležitost.

Heleně to bylo okamžitě jasné. Sama Maia byla bystré děvče – ale Heleně to myslelo ještě rychleji. Ty velké tmavé oči věděly, co se stane, a že každý zásah proti Anacritovi by se nám mohl zle vymstít. Měl jsem si uvědomit, že zatímco s Petroniem probíráme mužský postup, Helena Justina spřádá hlubší plány. S klidnou logikou opatrné chytré ženy se zabývala úvahami, jak co nejvíc lidí, které miluje, ochránit před nebezpečím.

VI

A právě v téhle neblahé době – vlastně v jejím důsledku – jsme s tátou objevili tu mrtvolu, kterou tam zanechali jeho vzácní stavbaři.

Maia tedy zatím bydlela na Janiculu a dušovala se, že je to jenom načas (hrozila se představy, že by se měla nastěhovat k našemu otci). Její děti byly ustrašené a ona sama zoufalá. Pokoušela se zavést všem opět pevný řád. Dodržovala pravidelné doby podávání jídla a ukládání ke spánku – a protože všechno potřebné měli po ruce, trvala na tom, aby děti byly stále čisté. Potom malá Rhea začala vyvádět pokaždé, když ji vedla do lázně. A nakonec jsme tedy prorazili díru k hnusnému hrobu.

Věděl jsem, co se stane.

Sotva jsme se vzpamatovali na čerstvém vzduchu, spustil táta k mé hrůze modlitbu. „Díky ti, Jupitere. Dal jsi mi syna s užitečnou profesí – Marku, spoléhám na tebe, že to vyřešíš.“ Ani mi nemusel říkat, že za to neuvidím ani vindru.

Než jsem odešel, řekl jsem mu, aby poslal pro vigily, a tak aspoň nařídil jednomu otrokovi, aby přivedl Petronia. Pozoroval jsem přítele, zvědav, jak si s tím poradí. „Tu mrtvolu si strč do prdele, Gemine.“ Šikovný hoch. „Mě o to nežádej, s tím já nemůžu nic dělat. Vigilové se zabývají jenom maléry v městském obvodu. Na tohle si zavolej městské kohorty. Ať si ti ochrápaní flákači taky jednou čuchnou k pořádnému smradu.“

„Ale no tak, mládenci,“ kňoural táta. „Já ty frajery tady nechci...“

Nedivil jsem se mu. Cítil jsem, že už ochabujeme. Ty tři městské kohorty byly vlastně méněcenný přívěsek prétoriánské gardy. Teoreticky měli povolení řešit vážné zločiny až do stomílové vzdálenosti od Říma – ale nad tím, jak to vypadalo v praxi (totiž nemožně), by člověk brečel. Příslušníci těch kohort byly tlupy banditů. Města v Kampánii a Etrurii, jež se snažila zajistit dodržování práva a pořádku, si tiše zavedla vlastní opatření. V mnohých se našel nějaký ctižádostivý magistrát, který se

pokoušel získat věhlas vyčištěním ulic od zlodějů. Pokud to nešlo, existovala rafinovaná alternativa: je možno si najmout na ochranu bandity, často za přijatelné ceny.

Petronius poněkud ustoupil. „Té mrtvolky se budeš muset zbavit, Gemine. Na to bys nesehnal ani žádného pohřebního obstaravatele – pošlu ti člověka, kterého sami používáme, když je třeba odklidit nějaké hnusné ostatky. Ale varuju tě, není levný.“

„Ten účet půjde samozřejmě na Glokka a Cottu,“ řekl jsem. Pak mě něco napadlo. „Pokud ovšem právě tohle není některý z nich...“ Radostné pomyšlení.

Nikdo z nás neměl chuť přistoupit blíž a ověřit si to. Ostatně já bych stejně nemohl ty naše povedené zedníky identifikovat. Zastávali názor, že stavbu je možno řídit na dálku. Sám jsem je celé měsíce proklínal, ale nikdy jsem se s žádným z nich nesetkal tváří v tvář. I jejich pomocníků jsem měl plné zuby. Jedno za druhým se tam objevovala neschopná nemehla jménem Tiberius nebo Septimus, která ani nevěděla, jaký je den – samí nekňubové jenom pro zlost, věčně trpící kocovinou a vymlouvající se na bolavá záda, děvčata a dědečky na smrtelné posteli. Ty nádeníky spojovaly dvě věci: chabé výmluvy a naprostý nedostatek zednických dovedností.

Jestli se vám zdá, že je posuzuju příliš tvrdě, podepište smlouvu na rozšíření své dílny nebo předělání jídelny. A uvidíte, jak to dopadne.

Táta nakonec přece jen oznámil nález mrtvolky prefektovi městských kohort. Vypravili se za město do jeho domu a nejdřív na něho vybalili obvyklý trik: poněvadž oběť i předpokládání pachatelé byli Římané, měl by se otec obrátit na městské vigily. Tomu nápadu se táta vysmál a Petronius jim případ objasnil s plnou autoritou. Autorita na ně vskutku zapůsobila, a tak ustoupili a vypůjčili si světla. Možnost prohlédnout si hrobku po setmění značně pomohla.

Počínali si, jako by nikdy v životě neviděli mrtvolu, a zaujalo je, že nějaký chlap (to poznali i oni) natáhl bačkory a potom skončil zastrčený pod novou mozaikovou podlahou. Petronius je nasměroval k závěru, že nebožtíkovi někdo rozkřápl hlavu nějakým zednickým nástrojem.

„Mohl to být rýč,“ rozvíjel to drsně. „Nebo možná těžký krumpáč.“ Městští moudře přikyvovali.

Jejich mrtvola byla průměrného stáří, výšky, váhy a vzhledu. Nedostali prý žádné hlášení, že by byl pohřešován někdo, kdo by odpovídal tomu popisu. Považovali se za ohromně chytré, když si všimli, že ten mrtvý byl vousatý a bos.

„Někdo mu zkrátka ukrad boty, jen co ho vzali po hlavě,“ nadhodil otec (něco takového by klidně udělal i on).

Městští potom klopýtali potmě po zahradě a hledali stopy. Takové překvapení! Nenašli nic. Stavbaři byli už čtrnáct dní pryč. Jediné, na čem si dali záležet, bylo, že před odchodem vzorně zametli. „To tě muselo překvapit,“ řekl jsem tátovi. Trpce se zasmál. Teď už jsme věděli, proč si na tom dali tak záležet. Ty pátrající nekňuby strašně zmátlo, když objevili nástroje, s nimiž jsme předtím s tátou na zahradě pracovali. Po pracném vysvětlování se nám podařilo je od té odbočky odvést, načež ztratili zájem. Namlouvali si, že vědí, kdo toho člověka zabil. Upozornil jsem je, že to někdo, kdo pracoval na té lázni, sice mohl mít na svědomí, ale že pro to nemáme žádný důkaz. Považovali mě za věčného rejpala a nevšímali si toho. Vytratili se do noci a pochvalovali si, že to šlo jako po másle.

Dva dni nato se za tátou do Saept dostavil nějaký smutný důstojník. Městské kohorty už byly silně rozladěné, že jim bohové nehodili do klína žádné řešení. Věděli jenom tolik, že Gloccus a Cotta z Říma odešli. To sice nejspíš potvrzovalo jejich vinu, ale nevedlo k jejich zatčení. Myslíte, že nás to překvapilo?

Městský prefekt chtěl případ uzavřít – a pro mě byla celá situace ještě horší. Táta očekával, že se věci ujmu sám, když skuteční vyšetřovatelé tak bídně zklamali.

Nu což, mohla to být aspoň užitečná praxe pro mé bystré mladé asistenty.

Mladé ano. Bystré snad. A že by mi pomáhali, o tom nemohla být ani řeč. To už mi víc pomáhala Nux. Ti mládenci se jako informátoři naprosto neosvědčili. Moji přátelé se sázeli, že mě budou mít brzy plné zuby. A já jsem byl přesvědčen, že se jich brzy zbavím.

Helena Justina měla dva slušně vychované patricijské bratry: Aula Camilla Aeliana a Quinta Camilla Justina. Když jsem se s Helenou seznámil, oba vypadali jako slibní občané – zvláště ten mladší, Justinus. V cizině jsme spolu zažili nejedno dobrodružství. Měl jsem ho rád, a třebaže se někdy choval jako blázen, jeho schopnosti na mě přece jen udělaly dojem. Nikdy jsem nepočítal s tím, že budeme často spolupracovat – nabyl jsem totiž dojmu, že ho čeká lepší kariéra.

Aelianus, o dva roky starší, už se mohl ucházet o volbu do senátu. Aby vypadal víc úctyhodně, zasnoubil se s bohatou dědičkou z Baetiky, Claudií Rufinou, docela milým děvčetem s mimořádně milými finančními prostředky. Potom Claudii pitomě unesl Justinus. Milovali se, když uprchli, ale teď už asi ne.

Opuštěný Aelianus si připadal jako hlupák a rozhodl se, že se o křeslo v senátu nebude zatím ucházet. To bylo rozumné. Rodina přežila už jednu politickou krizi, když se jeden strýc zapletl do nebezpečného spiknutí. A teď se tedy chystal další veřejný skandál. Ani všechny křídově bílé tógy v Římě nemohly z Aeliana udělat kandidáta s neposkvřenou pověstí, uchazeče s významnými předky a s bezúhonnými současnými příbuznými.

Připraven o veškeré naděje a z touhy to Justinovi oplatit, zatímco ten se v Hispánii ženil, Aelianus se vetřel jako můj pomocník ke mně. Doufal, že tak bratrovi ukradne postavení. (*Jaké postavení?* mohli by se ptát skeptici.)

Justinus se objevil v Římě znovu počátkem jara, nedlouho poté, co se narodila moje dcera Sosia Favonia. Claudia si ho vzala. Všichni jsme si mysleli, že možná ztratí zájem (hlavně proto, že Justinovi se to už stalo), ale žádný z nich by ve své tvrdohlavosti nepřiznal, že udělal chybu. Její bohatí prarodiče převedli na novomanžele *nějaké* peníze, ale Justinus mi důvěrně svěřil, že to nestačí. Obrátil se na mě o pomoc, a protože jsem ho měl vždycky rád, co mi zbývalo než mu vyhovět.

Z jednoho choulostivého návrhu jsem se přece jenom vykroutil: Helena hovořila o tom, že Justinus a Claudia budou asi bydlet u nás. Avšak jejich první návštěva po návratu do Říma připadla na den, kdy naše chůva měla volno. Zatímco Hyspale se stále ještě flákala po nákupech, Julia pobíhala s Nux po chodbách našeho nového domu. Fenka si myslela, že hezky si hrát s dětmi znamená dělat, jako by je napadala, což vedlo k tomu rámusu.

Nux taky páchla. Miconův Valentinianus jí asi do kožichu vetřel kousky kyselé okurky. Zároveň se miminko – to rychle pochytilo různé figle – naučilo řvát, až modralo. O malou Favonii bylo dobře postaráno, ale ošklivý otec přesto tvrdil, že taková mrňata páchnou zrovna tak jako psi. A tak naši novomanželé od nápadu, že budou bydlet u nás, rychle upustili. Určitě jsem je mohl poprosit, aby si to ještě rozmysleli, jenže v tu chvíli mě to ani nenapadlo.

Ovšem pokud šlo o práci u mě, Justinus odmítl bratrovi ustoupit. Teď se mě tedy za šosy tuniky drželi oba mládenci. Bylo to velké zklamání pro jejich rodiče, kteří už ztratili dceru, když se rozhodla žít s plebejcem Didiem Falconem. A teď si jejich urození chlapci vzali do hlavy, že se taky budou matlat v bahně. Já jsem mezitím musel držet oba žárlivce od sebe.

Předal jsem jim případ slázní, aby se na něm pocvičili. Doufali, že dostanou znamenitější klienty než mého otce. Například takové, kteří za služby platí.

„Omyl,“ vysvětloval jsem jim drsně. „Tenhle člověk se pro začátek výborně hodí. Proč? Poučíte se o klientech. Jako informátoři musíte vždycky převzít mazaného podvodníka, který si vás najal. Nejdřív se snažte zjistit něco o něm. Můj otec, kterého znáte jako Didia Gemina, se ve skutečnosti jmenuje Didius Favonius – takže od samého začátku tady máte falešné jméno. To je u klientů typické. Vede dvojí život. Dělá podezřelé obchody. Nemůžete věřit ani slovu z toho, co říká. A bude se snažit vyhnout placení.“

Oba moji poslové na mě zírali. Bylo jim kolem pětadvaceti. Oba měli tmavé vlasy, které si jako praví aristokraté nechávali volně splývat a které jim musely překážet. Jakmile je za ně zatahá některá troufalá šenkýřka, dostanou za vyučenou. Aelianus byl víc při těle, trochu zanedbanější a mnohem zarytější. Justinus s jemnějšími rysy a uhlazenějšími způsoby se víc podobal Heleně. Měli nárok na bílé tuniky s nachovým pruhem, jak to odpovídalo jejich stavu, ale do práce přišli podle mých pokynů v nenápadných šatech a neměli na sobě nic parádnějšího než pečetní prsteny. Ještě stále mluvili tak vybraně spisovně, až mě to tahalo za uši, avšak Justinus měl aspoň cit pro jazyky, takže jsme z toho mohli vycházet. Jistě nám pomůže nenápadné vystupování. Kdyby se někdy dostali do

vážných potíží, oba prodělali vojenský výcvik. I jako nižší důstojníci by se uměli ubránit. Teď jsem je poslal za Glaukem, trenérem v mé tělocvičně. Vzkázal jsem mu, aby jim dal pořádně do těla.

„Takže,“ uráčil se Aelianus oslovit mladšího bratra, „dnes jsme poznali, že náš mentor Marcus Didius chová k tatíčkovi tradiční úctu.“

„Tak se mi zdá,“ obrátil se na mě s úsměvem Justinus, „že bychom na tvého otce měli pohlížet jako na nejpravděpodobnějšího vraha.“

To mě nikdy ani ve snu nenapadlo. Ovšem jak jsem tátu znal, ano, byla to jedna z možností.

VII

„A ule,“ oslovil jsem Aeliana osobním jménem ve snaze vyvolat v něm pocit méněcennosti. Marně. Pokud toho mizeru kvalifikovala do senátu jediná věc, bylo to jeho vrozené přesvědčení, že má právo na povýšenost. „Budete mít za úkol zjistit ze zázemí našich podezřelých, co se dá. Pár vodítek už máme: táta mi dal adresu jejich ústředního skladiště a taky jméno krčmy, kde byli pravidelnými hosty a kam si je chodil najímat na práci – ovšem slovo ‚práce‘ je u těch chlapů eufemismus. Pak tu máme adresu, kde bydlí Cotta. Je to byt u prodejny potravin Aquarius hned u Liviina portiku.“

„A kde to je?“ zeptal se Aulus.

„Na Clivu Suburanu.“

Ticho.

„Ten vede do města od Eskvilinské brány,“ vysvětloval jsem klidně. Dalo se čekat, že to senátorští synové nebudou znát. Tahle dvojice si bude muset kreslit mapky ulic. „Jestli je to správný byt, měl by tam být někdo, kdo vás pošle za Glokkem.“

„Tak až je najdu –“

„S tím moc nepočítej. Leda by to byli úplní pitomci,“ – to se jevilo jako jedna z možností –, „práskli do bot, jakmile ta jejich oběť umřela. Ať už ho odpravili sami, nebo někomu za tu vraždu zaplatili.“

„Čeho by se báli, jestli jsou nevinní?“ *Nevinní*, rozkošné slovo. Nebyl snad náš zbedněný, podmračený Aulus v podstatě romantik?

„Měli by strach, že je budou vigilové mučit,“ upřesnil jsem mu to. „Ta mrtvola byla záměrně ukrytá pod jejich podlahou – takže přinejmenším by mohli být spolupachatelé.“

„Aha.“

„Snaž se z jejich kumpánů vytáhnout, kam mohli upláchnout – a pomohl by popis, jak vypadají.“

Aelianus se netvářil na ten úkol příliš nadšeně. Bude to dřina.

Oba bratři už začínali mít pocit, že práce se mnou nebude nic oslnivého. Nejdřív jsme se sešli v mém novém domě na rychlou snídani. Pro každého jeden chlebový dalať a pohár teplé vody byl pro ně šok. Očekávali, že si aspoň čtyři hodiny posedí v nějakých vinárnách.

„A co zbyde na mě?“ vyzvídal Justinus kňouravě.

„Spousta věcí. Zjistíš identitu té mrtvoly. Zajdi s bratrem do toho jejich ústředního skladu. Až odejde, ještě se tam zdrž a pohovoř s dalšími dělníky.“ Věděl jsem, že Aelianus by se k nim choval hrubě, zato Justinus umí být víc přátelský. „Dejte dohromady seznam lidí, co tam pracovali v době, kdy se stavěla tátova lázeň. A zase si vyžádej popis každého. Jestli budou spolupracovat –“

„S čímž nepočítáš.“

„Já totiž očekávám, že bohyně Iris sklouzne dolů po duze a všechno nám poví sama. Ale vážně, zjistěte, kdo chybí. Jestli se něco dovíte, zajděte tam, kde pohřešovaný bydlel, a pokračujte odtamtud.“

„Jestli nám někdo neprozradí, kdo je,“ uvažoval Justinus zamračeně, „jak ho k tomu máme donutit, Falcone?“

„Jste už přece velcí chlapi,“ prohodil jsem, což jim bylo málo platné.

„No tak,“ ušklíbl se Aelianus. „To nás chceš hodit do vody a dívat se, jak se potopíme?“

„Tak dobrá. Zkuste to takhle: Gloccus a Cotta měli hlavní odpovědnost za stavbu. Ale polovinu parádiček jim dodávali jiní podnikatelé a ti je někdy taky instalovali. Vyhledejte dodavatele té mramorové nádrže, ty, co dělali mozaiku, instalatéra, který tam montoval vodovodní potrubí. Neradi by se zapletli do nepříjemností. Možná že se nebudou tolik snažit tajit pravdu. Zeptejte se Heleny, který dovozce jí prodal tu obludnou oplachovací nádrž do vlažné lázně. Požádejte mého otce, ať vám dá jména dělníků, kteří v zablácených botách dupali přes kuchyň s kbelíky vody do malty.“

„Copak dělníci směli chodit do domu?“

„Ne.“

„Ale to na ně neplatilo?“

„Správně. Jestli chcete zažít něco, co vás opravdu naštvě, promluvte si

přímo s otcem.“

„A co dál?“

„Udělejte zkrátka to, co jsem vám navrhl. Potom se znovu sejdeme a vyměníme si zkušenosti.“

Tvářili se mrzutě. Ještě jsem je na chvíli zarazil. „Musíme si ujasnit jedno: nikdo vás do práce u mě nenutil. Žádný starostlivý rodič mě neprosil, abych vám našel vhodné místo. Mně by se hodil někdo zvyklý na pouliční život spíš než vy dva amatéři. Nezapomínejte, že moji vlastní příbuzní stojí ve frontě, abych jim dohodil nějakou práci.“ Bratři Camillové byli naivní. Neměli tušení, jak mnou a mou prací příbuzní pohrdají – ani jak mně se protíví nezodpovědní Didiové. „Oba jste o to stáli. Já vám to dovoluji jako idealista. Až mi zase zdrhnete zpátky do vyšších kruhů, budu aspoň vědět, vy zhýčkaní patriciové, že jste skrze mě přinejmenším poznali, co je praktický život.“

„Ó, vznešený Římane!“ pravil s úsměvem Justinus a vzpurnost už odložil.

Nereagoval jsem na to. „Bojový rozkaz: uznáte, že vrchní velení tu mám já. Jen tak budeme pracovat jako tým. Nebudeme se předvádět sólovými akcemi. Sejdeme se tu každé ráno a všichni podrobně vysvětlí, co zatím zjistili. Společně se poradíme o dalším postupu – a pokud se v něčem neshodneme, můj návrh bude mít přednost.“

„A jak se budeš na tomhle případu podílet ty sám, Falcone?“ dotíral na mě Aelianus kousavě.

Ujistil jsem ho, že budu mít práce nad hlavu. Jistě. Můj nový dům měl na střeše báječnou terasu, kde jsem si mohl celé hodiny hrát. Až mě přestane bavit promýšlení, jaké bylinky zasadit do truhlíků, a předělávání mřížek na popínavé růže, přijde mi vhod posezení v krčmě, které jsem chlapcům odepřel. Jestli si to domysleli, žádný z nich mě neznal natolik důvěrně, aby si dovolil mě kritizovat.

Z toho, že jsem přijal do práce oba dva, mi jako výhoda vyplynula jejich soutěživost. Každý z nich byl odhodlán překonat bratra. Když na to přijde, oba by potěšilo, kdyby mi celá akce nevyšla.

Hráli si na pilné hochy. Bavilo mě představovat si, co si asi o nich

mysleli prostí dělníci s ulízanými vlasy. Konečně jsme přece jen zaznamenali určitý pokrok. „Quinte, vrhni první kopí.“

V legiích se Justinus naučil podávat výstižné hlášení strohým velícím důstojníkům. Choval se nenuceně. Přes ten klamně nedbalý výraz mě překvapil určitými užitečnými informacemi: „Gloccus a Cotta jsou už pár desetiletí společníky. Každý o nich říká, že jsou absolutně nespolehliví – ale přesto je kdovíproč lidi berou a dosud jim dávají práci.“

„To je v jejich oboru běžné,“ vysvětloval jsem. „Normální smlouva na stavební práce obsahuje dodatek, v němž stojí, že *podnikatel bude mít plné právo stavbu zbourat, odchýlit se od dohodnutých plánů a práci pozdržet nejméně po dobu trojích výročních slavností Compitalií.*“

Ušklíbl se. „Staví laciné přístavky, dělají nemotorné přestavby, občas něco na smlouvu pro majitele nemovitostí. Těm asi počítají vyšší sazby, což je nejspíš přece jen motivuje, aby se dostavili do práce.“

„A domácí pánové si najímají zřízení, kteří mlátí opozdilce,“ nadhodil Aelianus. Já jsem zůstal zticha.

„Polovina jejich klientů se s nimi už léta pře,“ pokračoval Justinus. „Na to si už zvykli. Když to vypadá, že jim hrozí soud, Gloccus a Cotta jdou honem do sebe. Naoko se pustí do nějakých oprav nebo se uchýlí k oblíbenému triku, že totiž poškozenému nabídnou jako náhradu zadarmo sokl pod sochu.“

„Nevnutí klientovi za poloviční cenu sochu, o kterou nestojí?“

„Aby z něho vyždímali ještě další peníze. Jak to víš, Falcone?“

„To je instinkt, milý Quinte. Aule, co máš ty?“

Aelianus se lehce napřímil. Povahou byl lajdák, ale uznalý nadřizený by asi řekl, že nejspíš splatí úsilí, které se věnovalo jeho výcviku. Sám bych se ovšem zdráhal považovat ho za užitečnou investici. „Gloccus žije u Liviina Portiku s vyzáblou courou, která mě seřvala. Její vztek byl asi upřímný – už několik týdnů prý ho neviděla.“

„On odešel z ničeho nic a ani nezaplatil činži?“

„Bystrý Falco!“ Mám snášet toho povýšeného mizeru? „Vylíčila ho dost barvitě jako tlustého, napůl plešatého hulváta, zplozeného za bouřlivé noci krysou. Druzí lidé také souhlasili, že je to břichatý šupák, ale má v sobě určité kouzlo, které se nedá dost dobře specifikovat. Prý ,nechápu, jak mu

to může procházet', šel jeden hlas."

„Cotta?"

„Cotta bydlí – nebo bydlel – sám v bytě ve třetím patře nad pouličním tržištěm. Teď tam není. Místní lidé ho moc často nevidali a nikdo neví, kam odešel."

Jaký je?"

„Hubený tajnůstkář. Lidem připadá tak trochu jako podivín. Zedničinu nechtěl nikdy dělat – kdo mu to může mít za zlé? – a jeho osud ho moc netěšil. Jedna žena, která mu občas prodávala sýr, když šel večer domů, řekla, že jeho starší bratr dělá cosi ve zdravotnictví – snad apatykáře? Cotta vyrůstal v jeho stínu a vždycky mu záviděl."

„Aha, případ zmařené ctižádosti!" Taková historka mě vždycky vyburcuje k ironii. „Nekrvácí ti srdce? Můj bratr zachraňuje lidské životy, takže já budu spoluobčanům rozbíjet hlavy, abych ukázal, že jsem taky velké zvíře...' Jak se na ta princátka dívají jejich dělníci?"

„Nádeníci se kupodivu neměli k tomu, aby je uráželi," podívoval se Justinus. Byla to možná jeho první zkušenost s bezmeznou loajalitou mužů ve stejném oboru – mužů, kteří jsou si vědomi, že někdy budou muset pracovat pro tytéž ničemy.

„A co dodavatelé a subdodavatelé?"

„Mlčí jako zařezaní." Ti se taky drží pohromadě.

„Nikdo ani nechtěl prozradit, kdo jim právě chybí," dodal Aelianus zamračeně.

„Hm." Tajuplně jsem se na něj pousmál. „Zkuste to takhle: Ten mrtvý je mozaikář jménem Stephanus." Aelianus se chtěl podívat na Justina, ale pak si vzpomněl, že jsou vlastně na kordy. Ztichl jsem, abych jim dal najevo, že jsem si jejich reakce všiml. „Bylo mu třicet čtyři, měl plnovous, žádné výraznější rysy. S nějakou šenkýřkou měl dvouletého syna a proslul výbušnou povahou. Glokka považoval za hajzla, který rozfofroval jeho týdenní mzdu. Ten den, kdy zmizel, odešel Stephanus do práce v ošumělých, ale dosud slušných pracovních botách s černými řemínky, z nichž jedna byla čerstvě opravená."

Chvilí mlčeli. Jako první se pak ozval Justinus. „Šenkýřka zjistila, že se zabýváš tou vraždou, a přišla se zeptat, co je s otcem jejího syna?"

„Bystrý hoch. Na oslavu jsi teď na řadě, abys nám koupil pití.“

„To pusťte z hlavy!“ zvolal Justinus se smíchem. „Mám novomanželku, co si myslí, že je načase, abychom přestali bydlet u rodičů – a já nemám žádné úspory.“

Dům pana senátora v okrese Capenské brány byl prostorný – ale množství pokojů, kam bylo možno se uchýlit, vytvářelo jenom další příležitosti pro hádky. Věděl jsem, že Aelianovi by vyhovovalo, kdyby se Claudia s Justinem už odstěhovali. Žádný div. „Z tohoto případu toho pro nás moc nekouká, že, Falcone?“ Chtěl Justina naštvat.

„Ne.“

„Já to vidím jako orientační cvičení,“ rozvíjel to Aelianus dál.

„Aule,“ zavrčel jeho bratr, „ty máš tak bombastický řeči, že bys opravdu měl být v senátě.“

Rychle jsem se do toho vložil. „Práce informátora obnáší dni otravné práce, kdežto vy toužíte po nějakém okázalém vyšetřování. Nezoufejte,“ domlouval jsem jim vesele. „Kdysi jsem si s jedním takovým pěkně užil.“

Předhodil jsem jim několik nápadů, z kterých by mohli vyjít, třebaže kuráž už je opouštěla. Mě taky. Nejlepší postup by byl nechat toho, a přitom poznámky schovat bezpečně pod postel, aby byly po ruce. Jednou se Glocus a Cotta do Říma vrátí. Takoví výtečníci se vždycky vracejí.

Moji asistenti se tedy pustili po nudných stopách a já jsem se zatím věnoval rodinným záležitostem. Jeden neveselý úkol se týkal mé sestry Maii. Vypověděl jsem další nájem domu, který Anacrites roztřískal. Klíče jsem odevzdal domácímu, ale často jsem do té ulice chodil a dával pozor. Kdybych přistihl Anacrita, jak tam někde číhá, napíchl bych ho na rožeň, upekl a hodil toulavým psům.

Ve skutečnosti se stalo něco horšího. Jednou večer jsem zahlédl jistou známou, jak hovoří s Maiinou sousedkou. Několika spolehlivým lidem jsem prozradil, že se odtud sestra odstěhovala na bezpečné místo, ale neprozradil jsem kam. Přátelé tu situaci chápali. Nikomu z lidí, co se ptali jen tak, se nic neřeklo. Sousedka teď vrtěla hlavou.

Tu čmuchalku jsem poznal. Byla to nebezpečná žena. Dostávala peníze za pátrání po lidech, kteří se snaží zůstat schovaní. Jestliže je našla – totiž když je našla –, vždycky toho litovali.

Jmenovala se Perella. Její objevení potvrdilo moje nejhorší obavy: Anacrites dal Maiin dům hlídat. Pozval si na to jednu ze svých neschopnějších pracovníků. Perella mohla vypadat jako pomalá neškodná tetka, která se zajímá jenom o ženské drby. Nejlepší léta už měla za sebou, na tom se nedalo nic změnit. Oblečená byla jako coura, ale pod tím utahaným přestrojením se skrývalo tělo profesionální tanečnice, pevné a pružné jako dehtovaná šňůra. Inteligenci by překonala většinu mužů a svou vytrvalostí a odvahou naháněla strach i mně.

Pracovala pro vrchního špeha. Byla zatraceně dobrá a zakládala si na tom. Většinou pracovala sama. Neměla žádné skrupule. Pouštěla se do čehokoliv a počínala si vyloženě profesionálně. Věděl jsem, že na rozkaz by se nezdráhala svou oběť i zabít.

Naskytlo se mi snadné řešení. Sudičky toho někdy vypijí o kapku víc než zdrávo, a když potom leží s bolavou hlavou, zapomínají člověka zmáčknot.

Záchrana se objevila týž večer, když jsem přišel domů. S mládenci jsme se domluvili, že se sejdem ještě na poslední poradu o těch zmizelých stavbařích. Aelianus a Justinus zjistili ten den něco, z čeho došli k závěru, že bychom měli pátrání nechat.

„Glocus a Cotta už jsou z našeho dosahu.“ Aelianus se ošklivě ušklíbl, jak to měl někdy ve zvyku.

Já jsem měl stále plnou hlavu Perelly, a tak jsem jenom blábolil a ani jsem nevěnoval pozornost tomu, co říkám: „Kde tedy jsou? V jakési jurtě v nejtemnější Skytii? Zatímco někteří kramáři spřádají sny, že odejdou na odpočinek na jih do nějakého nevkusného dvorce s pergolou, jakou by jim záviděl i babylonský král, jsou stavitelé lázní ochotni zmizet v kouři z hnusných drog v exotických orientálních stanech?“

„Něco horšího, Falcone.“ Naráz jsem pochopil, co bude následovat. Aelianus, hrdý na svůj důmysl, horlivě pokračoval: „V zámorí se staví něco velkolepého – Řím tam posílá stavbařské specialisty. To místo je prý hodně nehostinné, ale kupodivu žádoucí.“

„Dobře placené,“ doplnil Justinus suše.

Chovali se tajuplně, ale já už jsem věděl, o jakou stavbu jde.

„Chceš hádat, Falcone?“

„Ne.“

Naklonil jsem se dozadu a hlavu si podepřel rukama. Vsál jsem vzduch mezi zuby. Tvářil jsem se povýšeně, kdežto oni nejisté. „Dobrá. Tak tam pojedeme taky.“

„Vždyť ještě nevíš, kde to je,“ vyčetl mi Aelianus, vždycky připraven skočit do něčeho po hlavě místo toho, aby si dal pozor, jestli v tom není nějaký háček.

„Že nevím? Jsou to stavbaři, ne?“ Bylo mi známo, kam se v současné době hrnou všichni takoví podnikatelé. „Už kvůli vašim rodičům jeden z vás musí zůstat v Římě a řídit kancelář. Dohodněte se mezi sebou, který z vás vyhraje možnost cestovat. Mně je fuk, jak to provedete. Losujte. Hodte si kostky. Zeptejte se sprostého astrologa.“

Reagovali strašně pomalu. Justinus byl nakonec přece jen rychlejší: „Falco to už ví!“

„Odjeli na stavbu známou jako Velekrálův dum. Je to tak?“

„Ale jak jsi na to přišel, Falcone?“

„Hledáme přece dva stavbaře. Hlídám si, co je nového ve stavebnictví.“ Byla to čistě náhoda, ale docela mi vyhovovalo, že mám k ruce asistenty, kteří se domnívají, že umím čarovat. „Staví se obrovský nádherný palác pro Vespasiánova starého spojence. Císař má na stavbě osobní zájem. Je ovšem smůla, že ten velký – s nevyslovitelným jménem, které se musíme naučit vyslovovat – je králem kmene Atrebatů. Ti žijí na jižním pobřeží. Totiž na jižním pobřeží na nesprávné straně Galské úžiny. To je nebezpečný pás vody oddělující nás od té příšerné provincie.“

Vstal jsem. „Opakuji: jeden z vás si může sbalit ranec. Vemte si s sebou teplé oblečení, velmi ostrý meč a veškerou kuráž a podnikavost. Máte tři dni na to, abyste zlíbali děvčata na rozloučenou, a já zatím dojednám podrobnosti našeho poslání.“

„Jakého poslání, Falcone?“

„Toho, na němž Vespasiánovi velmi záleží, a naléhavě si přeje, abych ho přijal. Jde o žádost Sexta Julia Frontina, správce provincie Británie, abychom vyšetřili, jak to se stavbou Velekrálova domu vypadá.“

Bylo to hrozné – ale jasné.

Pojedu tam. A budu s sebou muset vzít Helenu, to znamená, že taky děti. Já jsem se sice zapřísáhl, že se tam už nikdy nevrátím, ale takové přísahy nic nestojí. Gloccus a Cotta nebyli jediné lákadlo. Potáhnu s sebou i Maiu, abych ji dostal pryč z Říma a mimo dosah Anacritových spárů.

Všechno jsem připravoval velmi nenápadně. V Paláci jsem musel všechno zařídit tak tajně, aby se o tom nedověděl Anacrites. Teprve pak jsem upozornil Maiu.

A protože to byla jedna z mých sester – nepřístupná zdravému sel-skému rozumu, nedbající o svou vlastní bezpečnost a paličatá – odmítla jet.

VIII

Měl jsem v plánu vyklouznout z Říma pokud možno nepozorovaně. Tentokrát se sudičky musely probudit s pořádnou kocovinou. Cesta trvala celou věčnost a byla hrozná.

Když jsem jel do Británie poprvé, pečovala o mě armáda. Nemusel jsem se o nic starat až na to, že jsem si lámal hlavu, co mě to u Hádu napadlo, že jsem narukoval. Všechno šlo hladce. Hodní důstojníci mi naplánovali celý den od rána do večera, takže na paniku nezbýval čas. Zkušení správci zásobování se starali o to, abychom měli dostatek potravin a všeho potřebného. Se mnou tam cestovali dobří hoši, kterým se všem stýskalo po mámě zrovna jako mně, ale nahlas to žádný nepřiznal.

Když jsem se tam vydal posledně, měl jsem s sebou cestovní zavazadlo pro jednoho. Sbalil jsem si ho sám bez nějaké příručky, co je třeba s sebou vzít, od druhých jsem dostal císařskou propustku, jež mi měla otvírat cestu, a koženou mapu se zakreslenou dlouhou cestou na sever. Na zpáteční cestě jsem doprovázel velice náladovou našťvanou mladou rozvedenou dívku jménem Helena Justina. Představovala si, jaké to asi je, vyspat se s neotesaným, hubatým informátorem, zatímco já jsem se nesmírně opatrně stejným myšlenkám vyhýbal. Tisíc mil byla dlouhá cesta, kdy jsem se usilovně ovládal, abych se jí ani nedotkl. Zvláště jednou už se mi zdálo, že si přeje, abych s tím ovládáním přestal.

„Připadá mi to hrozně dávno,“ zabručel jsem, když jsme stáli na nábřeží v Portu, hlavním přístavním doku v Ostii. Bylo tomu už pět let.

Helena ještě stále se mnou uměla hovořit nepozorovaně, i uprostřed ruchu a hluku. „Byli jsme tehdy jiní, Marku?“

„My dva se nikdy nezměníme.“ Usmála se. Dostihla mě tehdejší touha a dychtivě jsem po ní přejížděl rukama tak, jak si to ten nebezpečný pes před pěti lety marně představoval.

Tentokrát naše zavazadla na cestu do Británie zabrala polovinu pří-

staviště. Nux se štěkotem pobíhala rozčileně kolem a my s Helenou jsme se odloukali k mohutné soše Neptuna a tvářili se, že s tím mořem truhlic a košů nemáme nic společného. Oba Camillové dohlíželi na nakládání a hádali se spolu. Ještě stále se nedohodli, který z nich pojede s námi, takže oba se chystali odplout do Galie a dál se hašteřili o to, kdo zůstane v Massilii.

„Massilia!“ Usmál jsem se, ještě stále ve vzpomínkách. „Moc nechybělo a málem jsem se tam s tebou vyspal.“

Helena se mi zavrtala obličejem do ramene. Nejspíš se chichotala. Její dech mě šimral na krku. „Tentokrát se tomu asi nebudeš tak bránit.“

„Varuju tě, paní.“ Hovořil jsem sebejistým hlasem, který jsem si někdy nasazoval – takovým, jakým jsem ji možná kdysi okouznil, ale ona mě beztak do týdne prokoukla. „Mám v úmyslu vymazat každou vzpomínku na místa, kde jsem tě minule nepřipravil o počestnost.“

„Na to se těším,“ opáčila Helena. „Doufám, že jsi ve formě.“ Ta mě uměla provokovat.

Chvilí jsme stáli mlčky. Zachumlaní do plášťů proti větru od moře a pevně schoulení do sebe. Nejspíš vypadala jako uplakaná manželka loučící se s mužem, který odjíždí na dlouhou služební cestu. A já jsem asi působil dojmem chlapa jen taktak se statečně ovládajícího, aby se netvářil příliš radostně v očekávání svobody, jež mu kyne.

My se loučit nebudeme. Vždycky jsme si užívali toulavého života společně. Oba jsme věděli, že musíme počítat s lečjakým nebezpečím. Na to jsme mysleli i tam na nábreží, když už bylo příliš pozdě. Snad jsem měl přece jenom nechat Helenu s mrňaty doma. Ale kolik opatrných dobrodruhů si počíná tak rozumně, vyrazí na cesty, zažije nesčetná nebezpečí a svízele, a sotva se pak vrátí do Zlatého Města, zjistí, že všechny jejich poklady smetla bahenní horečka?

V Británii tehdy zhoubná bahenní horečka opravdu řádila. My jsme však mířili k pobřežnímu cíli. Za velekrálovým pitoreskním přístavem před jeho palácem se bude prostírat otevřená větrná mořská hladina, nikoli jezera se stojatou hnilou vodou a močály. Ovšem abychom se tam dostali, museli jsme přeplout přes dvě moře a to jedno byla vlastně strašná bouřlivá úžina.

My s Helenou jsme zastávali názor, že život se má žít společně. Osobní, rodinný i sdílený. Sdílený s naší rodinou: dvě děti, jedna ufnukaná chůva, jeden ježatý pes. Plus oba moji asistenti, Camillové. A díky osudu, že zase dostala zdravý rozum, ocitla se na této straně břehu i moje sestra Maia a všechny její děti – ty s námi nepojedou do bezpečí, ale zato se nám při loučení pletly pod nohy. A přidal se k nám i Petronius. Tvrdil, že chce v Ostii navštívit dcerušky.

„Máte s sebou fusekle?“ dobíral si Camilly. To slovo nikdy neslyšeli. Až přisedneme na druhou loď a poplujeme přes studenou Galskou úžinu, bičovanou větrem, ten z nich, který s námi zůstane, pochopí, k čemu jsou pletené ponožky dobré.

„Není vyloučeno, že s námi zůstanou oba,“ zabrblala Helena potichu.

„Máš pravdu. Podle tvého otce stojí za to uzavřít formální sázku, jak to dopadne.“

„O kolik?“

„Až moc.“

„Vy dva jste nepolepšitelní rošťáci... Táta si koleduje o malér. A matka oběma klukům nařídila, že mají zůstat v Římě.“

„Tak je vezmeme s sebou oba. To je jasné, miláčku.“

Usmívali jsme se. Budeme se s Helenou ohromně bavit, až budeme sledovat, jak se mládenci snaží vybrat vhodný okamžik, aby se nám přiznali.

Hyspale se dělalo špatně, ještě než vůbec nastoupila na loď. Jakmile jsme ji tam dostali, Helena ji odtáhla do těsné komůrky a vzala si s sebou i Maiu, aby jí pomohla ženu uklidnit. Já jsem slezl s Aelianem do podpalubí, abychom tam naskládali zavazadla určená pro dálkovou přepravu. Justinovi připadl nevděčný úkol vysvětlit posádce, že některé předměty budeme potřebovat během cesty. Zavedli jsme dobrý systém označování lístečky, jenomže všechno se to popletlo. Snad nic nechybělo, pokud se to dalo poznat, ale vyskytla se tam i zavazadla, která mi nebyla vůbec povědomá.

Čekání před začátkem dlouhé cesty je vždycky zneklidňující. Při dodatečném hodnocení se zdá, že to doprovázelo větší napětí, než by

odpovíдалo situaci. Lidé se snad utrhují a dělají horší zmatek než jindy. Při přemísťování nákladu na loď se ozývá křik a rány. A posádka se naschvál nenamáhá informovat cestující, co se děje, a ohromně se tím baví. Když pak loď odrazí od břehu, propadají návštěvníci na palubě panice.

Alespoň tentokrát jsem nemohl za to, co se děje. Ostatně byl jsem právě v útrobách lodi. Pak jsem uslyšel zaječení.

Když jsem šplhal po provazovém žebříku na hlavní palubu, cosi mě znepokojilo. Nárazy a houpání ustoupily hladšímu pohybu. Cítil jsem, že vzduch teď proudí jinak, a trhnutí pod nohama mě skoro porazilo.

„Už vyplouváme!“ zvolal Aelianus vzrušeně. Zmocnila se mě zlá předtucha. Panický zmatek mi prozradil to nejhorší: kapitán zvedl kotvy a vyplul z Portu. V tu chvíli byla naneštěstí Maia ještě na palubě s námi.

Moje sestra se teď natahovala přes zábradlí, připravená vrhnout se přes ně jako Najáda, pomatená přemírou slunce a vodní tříště. Nikdy jsem neviděl Maiu tak vyvádět. Vřískala, že ji odvážíme od dětí. Jedině Justinův zákrok, který jako obvykle bystře pochopil situaci a pevně Maiu popadl, jí znemožnil snahu skočit přes palubu a dostat se zpátky na břeh. Stejně jako já ani ona se nikdy nenaučila plavat.

„Vida, bratříček, ten si s ženami vždycky poradí,“ poškleboval se Aelianus.

„Sestra ale ovládá zápas zblízka,“ poznamenal jsem, když Maia odhodila svého zachránce stranou a s pláčem klesla na kolena.

Zatímco Maia vzlykala, Helena nad ní klidně soucitně vykřikovala, což mi připadalo podezřelé. Očekával bych, že se moje milovaná pustí do mě a nařídí mi, abych s tím něco udělal, než bude pozdě.

Opřel jsem se o zábradlí a zadíval zpátky na nábreží. A tam jsem opravdu uviděl všechny čtyři Maiiny děti. Marius, Cloelia a Ancus stáli seřazení vedle sebe a zdálo se, že nám klidně mávají na rozloučenou. Rheu držel v náručí Petronius Longus, snad aby lépe viděla, jak jí unášíme maminku. Ten malinký flíček musí být Mariovo štěně, sedící klidně na vodítku. Petronius, který se mohl pokusit zrekvírovat nějaký člun a dohonit nás, tam prostě jenom stál.

„Moje děti! Odvezte mě zpátky k dětem! Drahouškové moji. Co si beze mě počnou? Všechny budou vyděšené –“

Všechny úhledně seřazené postavičky vypadaly úplně klidně.

Aelianus se rozhodl hrát si na hrdinu. Ochotně se rozběhl za kapitánem a chtěl s ním vyjednávat. Já jsem věděl, že loď už neobráť. Zachytil jsem Justinův pohled a oba jsme zůstali, kde jsme byli, s patřičně starostlivým výrazem. Snad pochopil, co si myslím. Možná že měl v tom spiknutí taky prsty. Bylo to domluvené. Jeden důvod, proč to už kapitán neotočí zpátky, spočíval v tom, že ho někdo podplatil, aby odrazil od břehu tiše – a už se nevracel.

Šlo nám o to dostat Maiu z dosahu Anacrita. Někdo to nastrojil, ať už se to Maie líbilo nebo ne. Podle mě to mohla být Helena a do spiknutí se možná zapojil i Petronius a snad i sestřiny děti. Jenom Helena mohla celou akci vymyslet a zaplatit za ni. Jak to bylo ve skutečnosti, Maia asi nikdy nepochopí. Až se uklidní a bude se snažit přijít tomu na kloub, nakonec z toho obviní svého zcela nevinného bratra.

„Pojďme si teď rozmyslet, co se dá podniknout,“ uslyšel jsem Helenin hlas. „Děti jsou u Lucia Petronia. Nic se jim nestane. Tebe zase nějak dopravíme domů. Neplač, Maio. Jeden z mých hezkých bratrů se bude vracet domů z Massilie. Klidně můžeš jet s ním...“

Oba její hezcí bratři souhlasně přitakávali – a potom, protože ani jeden z nich neměl v úmyslu otočit se v Massilii na zpáteční cestu, raději se honem klidili z cesty.

Měl jsem dojem, že mě nikdo nepotřebuje. Zabral jsem se tedy do práce. Kolem dcerušky Julie jsem uvázal dlouhý provaz, aby se mohla bezpečně batolit po palubě (a podrážet nohy lodníkům). Nux, poprvé na takové plavbě, hodně kňučela a pak si mi lehla k nohám. Nové miminko jsem teple zabalil a držel si je pod pláštěm na hrudi. Potom jsem se na palubě posadil s nohama na jedné kotvě a zabral se do poznámek z palatinského sekretariátu, který přiděloval finance na velekrálův palác.

Jak už to bývá u oficiálních projektů, v tom, od čeho si klient nejvíc sliboval a v čem agentura odpovědná za stavbu nejvíc potřebovala zazářit, se vyskytovaly největší chyby a náklady nehorázně stoupaly. Proběhl audit provedený státní pokladnou, a nevyplývalo z něho nic dobrého. Ztráty materiálu na stavbě dosáhly katastrofálních rozměrů. Došlo také k řadě

vážných úrazů. Dokonce i architekt celé stavby ustrašeně hlásil, že má obavy ze sabotáží.

Frontinus, správce provincie, usoudil, že termín dokončení se nejenom zpozdil, ale přímo vrhl až do příští dekády. S velkými těžkostmi usměrňoval požadavky klienta a neměl dostatečné množství pracovních sil, jež by mohl poslat do záchranné akce, v důsledku toho, že to naráželo na potřeby velkých nových staveb budovaných v Londiniu (tam šlo v podstatě o nové sídlo provinčního správce – tedy jeho samého). Z drsných paragrafů psaných úřední řečtinou vyplývalo to nejhorší. Velekrálův palác dospěl do nebezpečného stadia a vypadalo to, že dojde na největší administrativní krach.

IX

Štěstí je báječný přepych. Co by mohlo být lepším důkazem, že někteří se narodili pod šťastnou hvězdou, než kariéra (a velký, pohodlný domov) velekrále?

„Cogidumnus,“ zkusil to Justinus opatrně.

„Togidubnus,“ opravil jsem ho. Byl to vyloženě tak bezvýznamný provinciál, že si většina římských komentátorů ani nepamatovala jeho správné jméno. „Naučte se ho, prosím vás, abychom ho neurazili. Naším hlavním klientem je sice císař, ale Togi je náš konečný zákazník. A zavděčit se Togimu je hlavní účel našeho trmácení tam. Vespasián si přeje, aby jeho dům k Togiho radosti pěkně rostl.“

„Radši mu už neříkej Togi,“ upozornila mě Helena, „nebo se zapomeneš a veřejně ho urazíš.“

„Urážet velká zvířata, to je moje.“

„A od svých asistentů vyžaduješ, aby vystupovali jako naolejovaní diplomaté.“

„No jo, já jsem ten neotesanec – kdežto vy dvojice nanicovatých uhlazených mladíků!“ odsekl jsem jim.

Uvázli jsme v nějakém hostinci v ponuřejších končinách Galie, kde jsme si našli čas na další instrukce. Hyspale dostala příkaz přestat fňukat nad svým nepohodlím (ovládala umění být za každou cenu nešťastná) a starat se o děti. Helena tedy měla možnost zazářit při pátrání po doplňujících informacích. Její bratři (ano, oba) byli našťestí zvyklí na to, že je velká sestra poučuje. Sám jsem se nikdy nenaučil byt sám sebou, když začala něco vysvětlovat. Helena Justina mě vždycky dovedla překvapit šíří svých zdrojů a podrobnostmi, jež z nich uměla načerpat.

Sem jsme dorazili po dlouhých dnech únavného cestování. Děti je zřejmě snášely líp než my ostatní, i když nás cizinci odsuzovali za to, jak s nimi zacházíme. Galy udivovalo, jak jsme na holčičky přísní, a nám se

zase nelíbilo, jak oni ty své rozjívené haranty rozmazlují. Některé z jejich dítek měly blechy. Naše, které si rádi zatáhli do kuchyně a rozplývali se nad jejich hezkými kučery, je brzy taky dostanou. Nux zuřivě napadala ty své římské. Mě už od Lugdunu všechno svědilo, ovšem pokud jsem ty potvůrky nosil na těle, nepodařilo se mi je najít. To proto, že jsem si málokdy mohl sundat šatstvo a pátrat po nich. V hostincích měli sice lázně, ale pokud se člověk zdržel ve frontě na mytí, přišel o večeri. A po ní už byla voda vystydlá. S výmoly na cestách a ohavným počasím to přispívalo k radostné náladě.

Všichni jsme seděli kolem velkého stolu v šeré haluzně, která se měla považovat za společnou jídelnu hostince. Má sestra se choulila poněkud stranou. Maiu dost vyděsilo pozorování lodní posádky, která nás unášela kolem Itálie na sever. Odmítla vrátit se do Ostie sama. Nikdy dřív necestovala dál než dvacet mil od Říma. Když jsme dorazili do Galie, neměla představu, kolik svízelných mil nás ještě čeká. Pořád si bláhově myslela, že se za pár týdnů vrátí domů. Budeme mít ovšem štěstí, jestli se do té doby dohrabeme do Británie.

Helena „našla“ dopis od Maria, „schovaný“ v jednom ze zavazadel. Z něho vyplývalo, že právě děti se rozhodly poslat matku pryč do bezpečí. Maia byla přesvědčená, že jim jistě pomáhal Petronius Longus a že to byl od něho uskok připravit ji o děti, když jeho vlastní mu sebrala Silvia. Maia celou cestu jenom posedávala a chystala se otrávit ho ropou a krví. Už jsme se ani nesnažili zapojit ji do hovoru.

„Strýček Gaius mi poslal nějaké informace o celé oblasti a o projektu,“ oznámila Helena rázně. „Vy chlapi ho neznáte. Musíte se tvářit, že vás zajímá výklad takového zkušeného, nadšeného dlouholetého pracovníka, který svou provincii tak důkladně zná, a musíte trvat na tom, aby vás se vším seznámil –“

Gaius Flavius Hilaris si vzal jejich tetu Aelii Camillu, tichou inteligentní ženu. Teď právě mu končila dlouholetá služba finančního prokurátora v Británii. Pokud jsme věděli, neměl v úmyslu vrátit se na odpočinek zpátky do Říma. Tak jako tak pocházel z provincie, narodil se totiž v Dalmácii, takže Řím nebyl nikdy jeho domovem. Dřel jako otrok a byl naprosto poctivý. My s Helenou jsme ho měli nesmírně rádi.

„Představte si Británii zhruba jako trojúhelník.“ Helena držela dopis, který už znala skoro nazpaměť, takže do něho ani nemusela nahlížet. „My míříme do poloviny dlouhého jižního pobřeží. Jinde jsou vysoké křídové útesy, ale tohle území má povlnné pobřeží s bezpečnými kotvišti v zátokách. Jsou tam nějaké říčky a močály, ale taky lesy, kde se dá lovit, a dobrá úrodná půda, která láká nové osadníky. Z horských pevností se sem pokojně stahují kmeny. Noviomagus Regnensis je městečko nového typu.“

„Jak to, že je tak odlišné od jiných kmenových hlavních měst?“ chtěl vědět Aelianus.

„Togidubnus.“

„Tak čím je on tak zvláštní?“

„Moc toho není,“ zabručel jsem.

Helena po mně vrhla naoko přísný pohled. „Uměl se narodit a má mocné přátele.“ Její seriózní výklad se kombinoval s lehkovážným tónem, takže prosté fakty nabývaly satirického významu.

„Co myslíš, představil by mě svým přátelům?“ zeptal se Justinus se šibalským úsměvem.

„Nikdo, kdo má špetku vkusu, by ti nedovolil se k nim přiblížit,“ zpražil ho Aelianus.

„Má Togi vkus?“

„Kdepak, jenom kámoše hodně vysoko a fůru prachů,“ vyložil jsem mu.

„Náhodou může mít vybraný vkus,“ zamumlala Helena. „Anebo se aspoň obklopuje poradci, kteří se vyznají v tom, co je prvotřídní. Může se obrátit na nejrůznější odborníky –“

„Kteří si počítají obrovské ceny a vesele utrácení,“ bručel jsem. „A potom Togi přiměje našeho císaře, široko daleko známého svou šetrností, aby výlohy zacvakal za něj. Není divu, že mě sem Vespasián poslal. Dám na to krk, že účty za ten hezký pavilon potřebujou důkladně prozkoumat, a to pěkně z odstupu a kovářskými kleštěmi.“

Helena Justina byla neústupné děvče. Stačilo jí lehce zachrastit náramky, aby mě umlčela a pokusila se znovu zavést pořádek. Touto skupinou vyčerpaných cestovatelů cloumalo příliš mnoho nedůtklivých předsudků. „Togidubnus si zabral oblast, kde barbarská Británie přechází

v novou římskou provincii. Jednou, před třicet lety, měl jeho kmen Atrebatů starého krále, co se jmenoval Verica. Na toho dotírali nepřátelé – divocí Catuvellaunové, kteří drancovali jižní vnitrozemí.“

„Divocí bojovníci.“ Vedli velké povstání, když jsem sloužil v legii. „Vzteklí a loupeživí. Boudicca nebyla jejich královnou, a přesto se za ní ochotně hnali. Catuvellaunové by následovali do boje i hovnívála, kdyby je vedl k orné půdě a pastvinám nějakého jiného kmene – nebo ještě raději k tomu, aby usekávali římské hlavy.“

Helena mě mávnutím paže umlčela. „Teď je oblast Noviomagu chráněná před nájezdy vozů mohutným systémem hliněných valů a příkopů,“ pokračovala. „Ale za Claudia tam nebylo bezpečno. Verica se obrátil na Římany, aby mu pomohli odrazit nepřítele. Právě tehdy se Togidubnus, už sám předurčený stát se příštím králem, setkal s mladým římským vojevůdcem na první zahraniční misi, Titem Flaviem Vespasiánem.“

„Tam tedy začala invaze?“ Justinus ani nebyl ještě na světě, když se do Říma valily podrobné zprávy o Claudiově šíleném britském dobrodružství. Sám jsem si už také stěžl vybavoval tehdejší vzrušení.

„Hlavní nápor se odehrál na východním pobřeží,“ řekl jsem. „Mnoho kmenů, které se proti nám bránily, se shromáždilo kolem jejich svatyně, místa zvaného Camulodunum, severně od řeky Tamesis. Šlo to hladce. Vítězství nám usnadnili Atrebatové. Na to se už taky nemůžu pamatovat, ale pokud vím, měli druhou, bezpečnější základnu pro invazní sbory. Když se Vespasiánova legie přesunula na západ, aby si podrobila tamější kmeny, jeho výchozím bodem, odkud vyrážel, byl právě Noviomagus.“

„Jak to místo tenkrát vypadalo?“

„Petrně to byla jenom hrstka chatrčí na pobřeží. Druhá Augusta si postavila solidní baráky, skladiště a sýpky – a potom začal tajný systém půjčování římských stavbařů a pěkného stavebního materiálu kmenovému náčelníkovi. A teď chce dokonce mramorové obložení a korintské hlavice. A aby dal poddaným zemím najevo dobrou vůli, Vespasián prostě platí.“

„Mít spolehlivou základnu, když se vojsko vylodí na vzdáleném a nepřátelském území, by znamenalo velkou výhodu.“ Justinus dovedl situaci domyslet. Neklidně si poposedl. Skrze vlněnou tuniku se mu

prodíraly třísky z hrubé lavice, na níž jsme hřadovali.

„A Togidubnus pohotově nabízel pivo a ovesné placky,“ posmíval se Aelianus. „A doufal, že se za to dočká odměny.“

„Uvítal možnost být romanizován,“ zmírnila to klidně Helena. „Strýček Gaius tady o tom sice nepíše, ale Togidubnus mohl být dokonce jeden z těch synků kmenových náčelníků, které odvezli do Říma –“

„Jako rukojmí?“ ušklíbl se Aelianus.

„Jako vzácného hosta,“ opravila ho sestra. Převzala veškerý takt své rodiny.

„Aby je zcivilizovali?“

„Poskytli jim vzdělání.“

„Rozmazlili ho, až z toho zblblnul?“

„Seznámil se se zušlechťujícím dobrodiním naší kultury.“

„Soudě podle jeho touhy pořídit si nový palatinský palác,“ zapojil jsem se do nezávazné cynické výměny názorů, „Togi nepochybně viděl Neronův Zlatý dům. A teď chce taky takový. Opravdu se chová jako jedno z těch exotických princátek, která vychovali v Římě a potom jako zdvořilí spojenci odvezli zpátky do vlasti, aby předváděla, jak se na hostině správně skládá ubrousek.“

„A jak má být ten kouzelný dům, co dostane, velký?“ zajímalo Aeliana.

Helena vytáhla ze strýčkova dopisu hrubý nákres. Hilaris nebyl žádný malíř, ale výkres opatřil měřítkem. „Má čtyři křídla. V každém směru asi pět set stop dlouhá – plus na všech stranách příjemné zahrady, vhodné soubory hospodářských staveb a přístavků, zeleninové zahrady atakdále.“

„A to bude ve městě?“

„Ne. Je to dramaticky umístěno za městem.“

„A kde tedy bydlí teď?“

Helena opatrně zkoumala dokument. „Nejdřív si zabral dřevěný dům vedle skladiště – provinční, ale velkolepě prostorný. Po úspěšné invazi prokázali Claudius nebo Nero vděčnost císařského dvora. Tehdy král získal celý velký zděný komplex v římském stylu, aby se mohl chlubit, jak je bohatý a mocný. Ten tam stále ještě stojí. Když se opět osvědčil jako spolehlivý spojenec v krizi –“

„Tím myslíš, že podporoval Vespasiána, když usiloval o křeslo císaře?“

„Rozhodně se nepostavil proti němu,“ dodal jsem kysele.

„A legie v Británii ho taky jednomyslně podporovaly?“ Dokonce i Aelianus si něco prostudoval.

„Druhá, Vespasiánova stará legie – *moje* legie – za ním vždycky stála. Ale tehdy tam byl slabý správce a ostatní legie se chovaly všelijak. Správce vlastně sesadily a potom řídily Británii samy s vojenskou radou – ale to nemluvíme o povstání. Byla to doba občanských válek a po nich se z dokladů vyškrabovaly nejrůznější podivnosti a pak se na ně diskrétně zapomnělo. To je aspoň ukázka, jaká je Británie bláznivá provincie.“

„Pokud legie nerozhodně vyčkávaly, i vlašné spojenectví některého krále přišlo jako dobrodiní,“ dodal Justinus. „Pro Vespasiána to mohlo znamenat jistotu a úspěšnou propagandu.“

„Podle toho, že Vespasián je ochoten zaplatit tak obrovskou odměnu, nejspíš má za to, že Togidubna kdovíjak nadchlo, když se stal císařem,“ usoudila Helena. „Ovšem člověka by ani nenapadlo, že budou přáteli. Avšak v době invaze byli Vespasián a Togidubnus ještě mladí a nezralí. Vespasián tehdy vsadil celý svůj politický život na vojenské úspěchy. Togidubnus usedl na trůn po starém Verikovi. Získal pověst spolehlivého spojence – a tak či onak si pomohl k značnému bohatství.“

„Jak –“

„Neptej se, odkud ty peníze plynou,“ zakročil jsem.

„Bere úplatky?“ skočil do toho přesto Justinus, neodpustil si urážku.

„Když dobydeš nějakou provincii,“ vysvětloval mu bratr, „některé kmeny vezmou katapulty a vrhají vám na zadek velké šutry – kdežto druzí jsou zdvořile odměňováni bohatými dary.“

„Domnívám se, že příslušné finanční částky pečlivě propočítaly generace palácových účetních,“ dodal Justinus ještě stále ostře.

Usmál jsem se. „Milí domorodci si můžou rozhodnout sami, jestli dají přednost kopí v žebrech a podívané na to, jak jim znásilňují ženy, nebo vozům plným vína, nějakým blýskavým použitým členkám a komunitě postarších prostitutek, které se pracovně zabydlují v hlavním městě kmene.“

„Všechno ve jménu pokroku a kultury!“ reptal Justinus trpce.

„Atrebaté se opravdu považují za něco lepšího, a tak se zmocnili

kořisti.“

„Vespasián rozhodně není sentimentální,“ uzavřela Helena, „ale nejspíš si Togidubna pamatuje z doby svého mládí. Teď už jsou oba pokročilejšího věku a starci bývají časem nostalgičtí. Jen počkejte, všichni tři. Doufám, že se dožiju, až se budete bavit o starých zlatých časech.“

Taky jsem doufal, že ano. Málem jsem řekl, že až jednoho dne začnu blábolit a snít, to poslední, o co bych stál, by byl vlhký dům s freskami v Británii. Jenže člověk nikdy neví!

Justinus se zmocnil nákresu králova velkého nového domu. Prohlížel si ho se závistí novomanžela, který bydlí doma u rodičů. Žárlivost mu vtiskla do tmavých očí tesklivý pohled. Jako pravý cynik jsem já ovšem nevěřil, že se našemu sentimentálnímu hrdinovi stýská po jeho nevěstě z Baetiky Claudii Rufině, kterou si vzal teprve před několika měsíci.

Claudia nás na této cestě nedoprovázela. Byla to poddajná dívka, ale věřila, že se Justinus vrátí do Říma. Nejspíš ji přemluvil, aby zůstala doma a čekala na něho. Zamyšleně jsem ho pozoroval. V určitých směrech jsem ho znal lépe než jeho rodina nebo přátelé. S Quintem Camillem Justinem jsem už dřív putoval na nebezpečné výpravě mezi barbarské kmeny. Jak jsem ho znal, věděl jsem, že jakmile propadne nostalgii, má hlavu plnou nedostupné idealizované krasavice. V Británii najdeme ženy se zlatými vlasy, jež mu budou připomínat tu ženu v Germanii, dosud se mu zjevující ve snech.

Aelianus, jako dosud svobodný, měl plné právo užívat si radostí cestování, a to i těch romantických. On se však vžil do role rozumného muže, který nám všechno organizuje. Teď tedy v úžasu zíral na nehorázný účet, který nám vystavil hostinský.

Helena odešla nahoru nakojit miminko a uložit na noc Julinku. Poněvadž jsme byli tak početná společnost, zabrali jsme si na většinu noci celý dormitář. Vyhovovalo mi, že mám rodinnou výpravu pohromadě, takže jsem nemusel mít obavy ze zlodějů s spomatenýma očima. Ženy přijaly společné ubytování klidně, zato chlapce zpočátku šokovalo. Soukromí není v Římě taková nezbytnost. Potřebovali jsme jenom, abychom měli kde levně a prakticky nocovat. Všichni rovnou padli na své tvrdé úzké postele v šatech a spali jako dřeva. Hyspale chrápala. To se dalo

čekat.

Ještě jsem se zdržel u karafy vína a nenápadně pozoroval Maiu. Mluvila s nějakým mužem. Nejsem zastáncem římského patriarchátu. Jako svobodný člověk mohla hovořit, s kým chtěla. Avšak žena, která se straní společnosti, s níž cestuje, může cizím připadat divná. Ve skutečnosti se Maia nemohla v napětí a vzteku dočkat, kdy skončí její nucené vyhnanství z Říma. Vypadala tak nepřístupná a nepřátelská, že ji skoro nikdo neobtěžoval. Byla však hezká, jak sedala poněkud stranou na konci naší lavice, pěkně kypré děvče s tmavými kučeravými vlasy, v rudých šatech, zdobených stuhami. Měla s sebou šatstvo a všechny potřeby. Na palubě „se našla“ sbalená truhla a my jsme dál předstírali, že se o to postaraly děti.

Tyhle šaty byly zřejmě nové – zaplatil za ně táta, který jí doplnil šatník poté, co jí Anacrites zničil celý byt. Každý, kdo by soudil podle prvního dojmu, by si mohl myslet, že Maia je bohatá.

Kdyby si pořídila ctitele, nijak bych proti tomu nezasahoval. Nebyl jsem hloupý. Totiž zjistil bych si přesně, kdo to je, než by to zašlo příliš daleko.

Měl jsem ztuhlá záda. To se mi po nepohodlném harcování v těsném voze ozývala stará zlomenina žebra. Trochu se mi točila hlava, zmatená hodinami nemilosrdného drncání po cestě. Polovinu mé výpravy trápila zácpa a bolesti hlavy. Ty ostatní zase proháněl průjem. Dnes večer, jak jsem se nemotorně rozhýbával, abych ulevil záďům, nemohl jsem se rozhodnout, v jakém stadiu jsou mé vnitřnosti. Na cestách to člověk potřebuje vědět. Je to otázka plánování předem.

Sestřin rozhovor vypadal neškodně. Ten muž byl osamělý cestující, oblečený prakticky, patrně nějaký řemeslník. Na stole před ním ležel nakousnutý chléb a propíjel se vysokým korbelem, v němž měl patrně pivo. Maie nic nenabídl.

Zatímco měl hlavní slovo, Maia odpovídala jenom povýšeně. Mohl být rád, že je aspoň jakžtakž příjemná. Hovořil ostýchavě a tvářil se, jako by nevěděl, co si má o ní myslet. Že s ním vůbec mluvila, bylo od ní vzdorné gesto, to jsem věděl. Všem jsem kladl na srdce, aby se nevybavovali se spolucestujícími, ale Maia na dobré rady nedala. Ohrnovat nos nad pokyny hlavy rodiny jí připadalo přirozené a držela se stranou těch, které považovala za své únosce. Kdybych na té cestě udělal jediný chybný krok,

už by se nedala zvládnout.

Muž se konečně odebral do lázně opláchnout se odvážně studenou vodou a Maia beze slova odešla nahoru. Ještě chvíli jsem tam tiše poseděl a pak jsem ji následoval.

Druhý den jsme uviděli toho neznámého, jak zápolí s vozem naloženým velkými, dobře zabalenými předměty, aby ho dostal z brány hostince. Maia se zmínila, že je to nějaký pocestný kramář a jede do stejného místa jako my. Jmenuje se prý Sextius. Chlapce jsem vyzval, aby Sextiovi pomohl vytláčit povoz na cestu. Pak jsem jim ještě naznačil, že jeden z nich by se s ním měl blíž seznámit.

„Aule, ty potřebuješ v životě nějaké dobrodružství...“

Když jsme konečně dorazili přes Galskou úžinu do Noviomagu, zbyl mi jenom jeden oficiální asistent. Z Aeliana se stal poněkud nabručený poskok muže, který si dělal naděje, že vzbudí zájem velekrále o pohyblivé sochy. Jednou, až z něho bude tělnatý pan domácí s vilami u Volsinského jezera a v Surrentu, bude si náš milý Aulus moci dovolit koupit své vlastní pozoruhodné hračky, protože bude umět naolejovat soupravu pohyblivých holubiček, aby ze zlatého talířku zobaly umělé zrní. Řekl jsem mu, ať si jenom užívá toho přestrojení – a on zase prozradil mně, jaký ohavný osud by mi přál.

Ted' už mi jenom zbývalo předstírat, že si Justinus fanaticky touží pořídit ozdobný rybníček, a budeme moct Glokka a Cottu přepadnout ze tří stran. Ovšem za předpokladu, že tam jsou.

BRITÁNIE:
NOVIOMAGUS REGNENSIS

Vrcholné léto (pokud se o něm dá tak mluvit)

X

U cíle. První den. Obrovské staveniště rovnou na jižním pobřeží. Stavbyvedoucí měl plno práce. Ale jak jsem tam čekal, pohlédl na mě a zdálo se mi, že bude zdvořilý. To obyčejně jsou. Chovají se smířlivě. Každý, kdo dokáže zarazit horkokrevné instalatéry, aby pitomého architekta nerozsápali na kusy, když je nutí znovu přeložit potrubí s přívodem vody (ale odmítá za to zaplatit), si dokáže poradit s nevídaným návštěvníkem.

Už jsem viděl, jak nějaký nadutec, zřejmě architekt, nepříjemně seřval jednoho kameníka. To mě nepřekvapilo.

K instalatérům jsem se nesměl přiblížit. Ale to se jistě změní. Na seznamu jsem měl všechna řemesla na stavbě, která jsem chtěl prozkoumat. Zatím se jich tu ještě neuplatňovalo mnoho. Stavba se podle všeho omezovala na planýrování ve velkém.

Ráno jsem z Noviomagu přijel na mule. Po přeplavbě mi ještě pořád nebylo moc valně. Asi po míli po široké pobřežní cestě, která zřejmě někam vedla, jsem zmatený narazil na tu rozsáhlou blátivou scénu.

Nebylo to právě prostředí, v jakém velkoměstský informátor rád pracuje. Budoucí palác byl umístěn na nižším terénu mezi močály a mořem. Po levici, jak jsem se tam blížil, jsem viděl vstup do přístavu – jakousi lagunu, kde chlapi poklidně vyhrabávali budoucí hluboký kanál. Labutě si nerušeně hleděly svého. Nakonec má silnice vedla po mostě přes říčku, nedávno regulovanou, aby nemohla tropit škody, a potom se zúžila v holou pomocnou cestu obcházející celý palác. Vpravo, těsně před mostem, stály nějaké staré vojenské baráky. Nový palác se bude prostírat na obrovské plošině, která se právě zvyšovala, aby tvořila pevnou, odvodněnou základnu. Už byla skoro tak vysoká jako já, pět stop nad šlahounovitými bahenními rostlinami při zemi.

Rozdrásaná krajina působila truchlivě. Čejky a horliví skřivani soupeřili

se zvuky osekávaného kamene ze skladiště. Dál vepředu jsem spatřil nějaké budovy – kamenný komplex, v současné době obalený lešením. Za těmito stavbami, což musí být sídlo velekrále, vypadala velká plošina jako příšerné moře bláta.

Mulu jsem uvázal a vypravil se na stavbu. Sem tam se křižovaly koleje vyježděné kárami. Viděl jsem spleť vyměřovacích tyčí a provazů v místech, kde se už vyznačily základy nové stavby. Nevyplněné plochy mezi těmito základy číhaly, kdy tam spadne někdo neopatrný a poláme si kosti. Všude se kupily hromady sutí. Ohromné množství hlíny a drti se přemísťovalo z druhé strany a shazovalo na této. Do těch míst, která ještě nebyla vyplněná, se ukládala také spousta pilot. Tolik se jich zaráželo podél zdí, že na to tvrdé dřevo musel padnout celý dubový les. Kde už práce pokročila trochu dál, ležely drenážní trubky a fasádní kameny, připravené na použití – ačkoliv stejně jako na většině staveb i tady bylo vidět velmi málo dělníků, kteří by se s čímkoli pachtili.

Potuloval jsem se tam celou hodinu ve snaze se zorientovat a nějak se v celém plánu vyznat, než mě někdo zastavil a chtěl vědět, co tam pohledávám. Zatím se dozorcí domnívali, že jsem jenom zvědavý návštěvník z Říma, který bydlí s elegantní dámou ve městě v domě finančního prokurátora Británie. Předpokládali, že jsem urozenou Helenu Justinu přivezl na návštěvu k strýčkovi Gaiovi a tetě Aelii a zatím že jsme se zastavili v jejich domě v Noviomagu Regnensis, abychom si po dlouhé cestě odpočinuli, než se vydáme dál do Londinia.

Stavbyvedoucí si našel chvíli na pár slov se mnou. Držel jsem se zpátky a snažil se ho odhadnout. Pokusil se mě odbýt výmluvou, že musí jít na schůzi vedení projektu. Říkal, že by mi beze všeho dovolil se tam porozhlídnout, jenže staveniště je nebezpečné, a tak podle bezpečnostního nařízení je tam vstup návštěvníkům bez doprovodu zakázán. Chtěl jsem mu ukázat propustku od správce provincie. Vzhledem k tomu, jak na dokument od Frontina reagoval, kdybych vytáhl také papír od císaře, asi by se svíjel na zemi – a tak jsem mu jenom naznačil, že něco takového existuje.

Byl to hubený muž střední postavy se zbrázděnou, nepochybně inteligentní tváří. Tmavohnědým očím nic neušlo. Pokaždé, když přecházel ze

své služební boudy na staveništi do kryté jídelny pro horký nápoj, pátral po flákačích, chybách, mazaných zlodějích s prohnáním pohledem upřeným na nějaké nářadí nebo materiál – a pokud ho někdo varoval, že může očekávat pověstného muže z Říma, pátral taky po mně. Vyzařovala z něho energie. A jeho zdrženlivé chování naznačovalo, že ať už ví nebo ne, že mě tam posílají jako vyšetřovatele, bude dobře spolupracovat, až kápnu božskou. Jestliže je tak dobrý, jak mě informoval můj sekretariát, má přítomnost mu přijde vhod. Jestliže byl ovšem z Itálie dlouho pryč a je už lhostejný, nebo dokonce zkorumpovaný, budu si muset hlídat záda. Důvod, proč si stavbyvedoucí můžou dovolit zdvořilost, spočívá v tom, že kromě architekta mají absolutní moc.

Opět ho odvolali, aby jim vysvětlil, co a jak uspořádat. Pokývl mi, což byl mírný pokyn, že bych měl odejít. To na mě ovšem neplatilo. Zatímco se zdržel se zeměměřičem u *gromy*, zůstal jsem na místě (aby si nemusel dělat starosti, co mám za lubem), ale odmítl jsem odejít jako nevycválaný kluk, který se neumí chovat. Pak si stavbyvedoucího zabral někdo jiný, jak se běžně stává, a tak jsem se pokoušel zavést rozhovor s měřičem, zatímco čekal, aby mohli pokračovat dál.

„To je úžasná stavba.“

„Ale jo, pokud se vám něco takového líbí,“ odpověděl. Zeměměřiči jsou nešťastní lidé. Povahou inteligentní a prohnání a všichni jsou přesvědčeni, že nebýt jich, každá nová stavba by se zhroutila. Mají pocit, že jejich význam nikdo nebere vážně. V obou případech mají docela pravdu.

„Dlouhodobý projekt?“

„Počítá se s ním na pět let.“

„Tak velký, že by se mohl zvrtnout.“ Udělal jsem chybu, že jsem se usmál.

„Dík za důvěru,“ řekl kysele. Mohlo mě napadnout, že zeměměřič to vezme jako osobní urážku. Zdálo se, že je napjatý. Možná že měl jen takovou vznětlivou povahu. Stroze se se mnou rozloučil: „Promiň –“

Nejvyšší čas, abych se přiznal, proč tam jsem. Mohl jsem vytáhnout tabulku s poznámkami. To by nebylo příliš elegantní. Na oficiální mise je zapotřebí určité sebevědomí. Já jsem ho měl. Dovedl jsem vyvolat úzkost už jenom tím, že jsem přešel k okrajům základů nové zdi a potom pozoroval,

co se děje mezi zedníky. (Ručně pěchovali kameny do betonu mezi dvojitou řadu pilot. Totiž dělal to jeden muž s chlapcem, zatímco čtyři další chlapi postávali kolem a pomáhali jim tím, že se zamyšleně opírali o lopaty.)

Jak jsem tam stál s palci zaháknutými za opasek a jenom mlčky přihlížel, zeměměřič okamžitě zvěřil kontrolu. Očekával jsem nenápadné trhnutí hlavou, aby svého partnera varoval. Stavbyvedoucí mi s přimhouřenýma očima znovu stanul po boku. „Ještě něco, pane?“

Věděl jsem stejně dobře jako on, že zdvořilost se vyplácí. Avšak začal jsem tak, jak jsem hodlal pokračovat – to znamená ostře. „Já jsem Didius Falco. Před několika lety jsem dělal něco pro Flavia Hilarida. Došlo k nějakým nesrovnalostem v organizaci stříbrných dolů. A teď mě sem zase povolali.“

Zůstal chladný. „Na mou stavbu?“

„Slyšel jsi.“

„Mně to nikdo neřekl.“

„Ale nejsi překvapený.“

„Co tu máš tedy za práci?“

„Cokoli, co bude zapotřebí.“ Dal jsem jasně najevo, že nestrpím žádné čachrování. (

Byl natolik chytrý, že mi neodporoval. „Máš pověření?“

„Z nejvyšších míst.“

„Z Londinia?“

„Z Londinia a Říma.“

To vzbudilo nemalé vzrušení. „Za chvíli začne schůze celého vedení stavby – představím tě hlavnímu stavbyvedoucímu.“

Hlavní stavbyvedoucí musel být pitomec. Můj průvodce si to určitě myslel. Formální náplní jeho práce bylo mu nevěřit. Byl jsem přesvědčen, že i zeměměřič se chechtá do hrsti.

„Kdo vede vaši skupinu?“ To může být případ od případu různé podle zaměření, zvláště u takových podniků, jako je stavba mostů nebo akvaduktů s vysokým podílem techniky.

„Architekt.“ Ten muž, kterého jsem už viděl, jak komusi nadával. Brzy bude nepochybně nadávat i mně.

„Myslíte, že vám poslali takového, který své práci dobře rozumí?“

Stavbyvedoucí odpovídal upjatě: „Pomponius má léta praxe a pracoval na velkých projektech.“ Záměrně už k tomu nedodal: *A všechny je zpackal.* Zeměměřič se však otevřeně ušklíbl. Na počátku své kariéry jistě prošel vážným výcvikem v oboru. Některé přednášky vedli mrzutí staří praktikové geniálně ovládající *gromu*, kteří jim kladli na srdce, že jejich úkolem je *nedovolit mizerným architektům, aby jim ničili práci.*

Ti dva na mě udělali dobrý dojem. „Chcete říct, že Pomponius je obvyklá směs arogance, pusté omezenosti a fantastických nápadů?“ Stavbyvedoucí si dovilil se pousmát.

„Na ramenou nosí egyptské fajánsové brože!“ potvrdil to měřič zaprputile. On sám byl nejelegantnější odborník na stavbě: vlnité šedé vlasy, bílá tunika bez poskvrnky, vyleštěný opasek a záviděníhodné boty. Nástroje si nosil v úhledném naolejovaném pouzdře s přezkami. S radostí bych po něm sáhl na stánku se zbožím z druhé ruky, ačkoliv už nesl stopy dlouholetého používání.

Stavbyvedoucí se rozhodl atmosféru poněkud odlehčit. „Dej si pozor, aby ti Pomponius nenabídl, že tě seznámí se svou prací. Posledního významného návštěvníka odnesli v bezvědomí na nosítkách – a to mu Pomponius ještě ani nestačil ukázat barevné grafy a vzorky barev.“

Usmál jsem se. „Tak mě radši nepředstavuj oficiálně. Jenom mě propašuj na tu schůzi vedení a já se mu představím sám později. Totiž až se přesvědčím, jak je hloupý.“

Uculovali se.

Vykročili jsme k několika starším dřevěným barákům, někdejšími vojenským ubikacím, které vypadaly, jako by pocházely z doby Claudiovy invaze. Teď se používaly jako kanceláře, ale jistě je předurčili k demolici, až bude stavba hotová.

Schůze vedení by normálně začala už dřív, ale došlo ke zpoždění. Někdo měl úraz.

„To se stává každou chvíli,“ odbyl to zeměměřič. Až do tohoto okamžiku jsme si počínali jako přátelé, zato teď se nad takovým problémem nepozastavil.

„Kdo to byl? Je raněný?“

„Je naneštěstí po něm.“ Zvedl jsem obočí. Měřič vypadal podrážděně a už se k tomu nevyjadřoval.

„Kdo to byl?“ opakoval jsem.

„Valla.“

„Co se mu stalo?“

„Byl to pokrývač. Co myslíš, že se mu asi tak stalo? Spadl zkrátka ze střechy.“

„Snad abychom si radši pospíšili na schůzi,“ vložil se do toho stavbyvedoucí. „Máš s sebou tajemníka, Falcone?“

To už jsme vcházeli do vojenského baráku, který se používal jako kancelář hlavního stavbyvedoucího. Nevyslovený problém osudu pokrývače vyzněl aspoň prozatím do ztracena. „Ne. Poznámky si píšu sám. Z bezpečnostních důvodů.“ Ve skutečnosti jsem si nikdy nemohl žádného administrativního pomocníka dovolit. „Pomůžou mi moji asistenti, když je zapotřebí.“

„Asistenti!“ Stavbyvedoucí se zatvářil polekaně. Dost na tom, že tu mají muže z Puma. Muž z Říma s pomocníky, to už vypadalo vážně. „Kolik jich máš?“

„Jenom dva,“ odpověděl jsem s úsměvem. Z legrace jsem dodal: „Prozatím – než přijedou ostatní.“

XI

Pomponius si mě okamžitě všiml.

Nemohlo to být nic snadného. Taková společná schůze bylo největší shromáždění lidí s pouzdry na náradí a v tunikách s jedním rukávem, jakého jsem se kdy zúčastnil. To by asi vysvětlovalo celý problém. Projekt stavby paláce byl příliš velký. Žádný jednotlivec nemůže mít přehled o všech zaměstnancích, o postupu prací a nákladech. Avšak Pomponius se domníval, že má všechno pevně v rukou – jak se to obvykle projevuje u lidí, kteří ztrácejí o celé situaci přehled.

Ihned jsem proti němu pocítil zaujetí. Prozrazoval ho tlustý nános pomády na vlasy. Jeho marnivost a strojená odtazitost to jen potvrzovaly. Ten člověk jako by se ztrácel v oblacích, příliš si jistý vlastní důležitostí, a tvářil se, jako by mu někdo strkal pod nos mísu se zkaženými mušlemi. Tógu si řasil záměrně staromódním stylem, což z něho dělalo podivína. Vyčleňovalo ho už to, že vůbec nosil tógu. Vždyť jsme byli v provincii a on vlastně pracoval. Jeden z jeho nápadných prstenů byl tak tlustý, že mu u rýsovacího prkna musel překážet.

Ostatně já jsem si ho těžko dovedl představit, jak skutečně kreslí plány. A když už, jistě by ho natolik zaujalo vymýšlet drahou výzdobu, že by tam zapomněl doplnit schody.

V týmu, který shromáždil, převažovala dekorativní řemesla. Cyprianus (stavbyvedoucí) a Magnus (zeměměřič) mě polohlasně upozorňovali na hlavního mozaikáře, zahradního architekta, hlavního malíře fresek a mramoráře, než se dostali k někomu tak rozumnému, jako byl drenážní technik, tesař, kameník, dozorcí nad dělníky nebo administrativní pracovníci. Úředníci se tam dostavili tři, aby se zjistilo, jak práce pokračují, jak to vypadá s náklady a zda budou nějaké zvláštní objednávky. Dělníci byli rozděleni na místní a zahraniční a každá skupina měla svého dozorce.

Nějaký kmenový hodnostář, velmi pyšný na svůj náhrdelník, si hned

vepředu vyhradil kus volného místa. Šfouchl jsem do Magna a ten mi zašeptal: „To nás potil svou vlasatou přítomností klientův zástupce.“

Pomponius se rozhodl, že mě vyhodí. Hovořil povýšeným tónem, který mi ho zprotivil tím víc. „Tato schůze je výhradně pro členy pracovního týmu.“

Tmavé hlavy, holé hlavy a jedna kštice se zrzavými rozevlátými kadeřemi na klientově zástupci se otočily ke mně. Všichni o mně věděli a čekali, jak se zachová Pomponius.

Vstal jsem. „Jmenuji se Didius Falco.“ Pomponius nedal ani mrknutím najevo, že o mně ví. V císařském sekretariátě v Římě mě ujistili, že hlavní stavbyvedoucí dostane o mém příchodu zprávu. Je možné, že si Pomponius přál udržet mou roli v tajnosti, abych mohl stavbu pozorovat inkognito. To by velmi pomohlo.

Byl jsem přesvědčen, že mu poslali patřičné informace. Už jsem si mohl vyvodit, že korespondence z Říma ho dráždí. Hlavní slovo tu má on. Žádné rozkazy shora nebude poslouchat. Byrokracie jenom brzdí jeho tvořivost. Na příslušný papír asi jenom mrkl, složitými příkazy se nehodlal řídit, a tak prostě zapomněl, že někdy něco takového četl. (Ano, já už jsem měl s architekty své zkušenosti.)

Dal mi dvě možnosti: nechat se odstrčit – nebo se bránit. Z nového nepřítele jsem neměl strach. „Mám za to, že můj pověřovací dopis tu asi špatně zařadili. Doufám, že celý tento projekt není veden podobným stylem. Pomponie, nebudu tě zdržovat – vyložím ti celou situaci, až si uděláš volno.“

Zdvorné, ale strohé. Přešel jsem dopředu. Na odchodu jsem se postavil tak, aby mě všichni dobře viděli. Než mě mohl Pomponius zarazit, oslovil jsem shromáždění: „Brzy se všechno dovíte. Mám pověření přímo od císaře. Stavba má zpoždění a náklady se zvýšily. Vespasián si přeje, aby se zlepšilo spojení a celá situace uvedla do pořádku.“ To naznačovalo, co tady mám dělat, aniž jsem se uchýlil k prázdným frázím typu *zjistit viníky* nebo *vymýtit neschopnost*. „Nezakládám válečný tábor. Jsme tu všichni proto, abychom dělali stejnou práci: postavit velekrálův palác. Jakmile se na stavbě zavedu, dovíte se, kde mám kancelář –“ Tím jsem jasně Pomponiovi naznačoval, že mi nějakou musí přidělit. „Dveře budou vždycky otevřené

pro každého, kdo přijde s nějakým užitečným nápadem – využijte tu příležitost.“

Ted' už tedy věděli, že jsem tu – a cítil jsem, že mám větší autoritu než Pomponius. Když jsem odcházel, mumlali si o tom.

Od samého počátku jsem narazil na špatnou atmosféru. Schylovalo se ke konfliktu, jenž nijak nesouvisel s mou přítomností.

Všichni významní členové vedení zůstali polapeni na schůzi, a tak jsem se rozhodl, že se půjdu podívat na toho mrtvého pokrývače Vallu. Nevěděl jsem, kde bych ho našel, a konečně jsem mohl ocenit, že na staveništi zavládl klid. S mírnou zvědavostí na mě pohlédl dělník, který někam vlekl koš s hlínou. Požádal jsem ho, aby mě tam provedl. Podle všeho ho vůbec nezajímalo, proč to chci, ale náramně mu vyhovovalo, že si může načas odpočinout od práce.

„Jak vidíš, tamhle je starý dům, na straně k pobřeží –“

„Vy ho bouráte?“

Zachechtal se. „Vo tom se strašně hádají. Majitel ho má rád. Jestli si prosadí, že se zachová, tak budeme muset zvýšit podlahy.“

„Asi by mu nevyhovovalo, až začnete vyplňovat audienční síň, kdyby měl nohy po kotníky v betonu.“

„Ještě víc ho trápí, že by měl přijít o ten dům.“

„A kdo tedy tvrdí, že si ho nesmí nechat?“

„Architekt.“

„Pomponius? Nemá podle předpisu vyhovět přání klienta?“

„No jo, když von si asi myslí, že klient by měl chtít to, co se mu nařídí.“

Někteří dělníci jsou už na pohled siláci se svaly a elánem vypěstovanými zvedáním kamenů a prací s betonem. Tenhle byl jeden z těch hubených, bledých a snad chabých typů. Třeba umí šikovně lézt po žebříku anebo sem přišel pracovat proto, že se jeho bratr znal s jedním předákem a přijal ho na čištění starých cihel. Jako většina stavebních dělníků zřejmě trpěl bolestmi zad.

„Slyšel jsem, že jste snad přišli o někoho při nějakém úrazu.“

„No jo, o Gaudia.“ Já jsem měl na mysli Vallu.

„A co se tomu Gaudiovi stalo?“

„Praštilo ho prkno, spadl pozpátku do jámy. Stěna toho výkopu se sesypala a jeho to rozdrtilo, než jsme ho stihli vyhrabat. Eště byl živej, když jsme začali vyndávat tu hlínu. Něktej kluci na něj museli šlápnout, když se mu pokoušeli pomoci.“

Zavrtěl jsem hlavou. „Děsné.“

„Potom Dubnus. Dubna oddělali jednou v noci. Skončil pobodanej v jedný krčmě v kanabách.“ Kanaby byly polooficiální domky většinou za obvodem vojenských pevností. Znal jsem je z dob služby v legiích. Tam měli místní dovoleno obchodovat a poskytovat služby chlapům v době volna. Nabízelo se tam všechno možné od nebezpečných nápojů až po ohavné suvenýry. Vedlo to k nemocem, porodním bolestem a ilegálním sňatkům – a občas i ke smrti.

„Tady je život asi dost tvrdý, co?“

„Není to tak zlý.“

„Odkud jsi?“

„Z Pisy.“

„V Ligurii?“

„To už je dávno. Já se nerad usazuju někde na delší dobu.“ To by mohlo znamenat, že prchá před deset let starým obviněním za krádež kachen – anebo že je opravdu takový tažný pták, že má prostě toulavé boty.

„Co správa stavby? Zacházejí s tebou slušně?“

„Máme pěkný čistý baráky a obстойnej žvanec – je to dobrý, pokud ti nevaďí spát nad devíti jinejma chlapama. Něktej z nich si vesele prděj a jeden ze spaní křičí.“

„Zůstaneš v Británii, až tu práce skončí?“

„Kdepak já, legáte. Vemu to rovnou do Itálie, než bys řekl švec... To ale říkám pokaždý a potom se doslechnu o nějaký jiný práci. Chystají se tam kámoši a nejspíš se tam dá dost vydělat. A zase mě to zláká.“ Tak mu to nejspíš vyhovovalo.

„Jak to vidíš,“ zeptal jsem se bez okolků, „nezdá se ti tahle stavba nebezpečnější než jiné, kde jsi dělal?“

„No, že člověk přijde o pár kamarádů, to je přirozený.“

„Vím, jak to myslíš. Slyšel jsem, že když necháme stranou armádu, na stavbách se zabije víc lidí než při jakékoli jiné práci.“

„Na to si člověk zvykne.“

„Kolik takových malérů se asi vyskytne?“

Pokrčil rameny. Nebyl to žádný statistik. Sázím se, že to lehkomyslné jehně bere i svůj plat tak bezstarostně.

Ba ne, tak to není. Ten určitě ví přesně, kolik mu stavba dluží. Měl to spočítané skoro přesně do čtvrtinky *asu*.

„Neznáš na stavbě nějakého Glokka nebo Cottu?“

Odpověděl, že ne.

XII

Podle dělníkových pokynů jsem našel ošetrovnu, kde mělo ležet tělo pokrývače, který se ráno zabil. Bylo to malé, ale praktické zdravotní zařízení, umístěné mezi několika chatami na druhém konci a sloužil tam mladý zdravotník Alexas, který ošetřoval běžné řezné rány a vymknuté kotníky – ty se na stavbách vyskytovaly běžně. Domýšlel jsem si, že jeho práce zahrnuje také odhalování simulantů. Těch tam bude jistě rovněž dost.

Nedal najevo žádné překvapení a ukázal mi mrtvého pokrývače. Valla byl typický nádeník s ošlehanou tváří a se začínajícím břichem. Asi se také rád napil, možná až příliš často. Ruce měl hrubé. Byl trochu cítit starým potem, ale to mohlo být jenom tím, že si málokdy pral tuniku. Brzy bude páchnout hůř, pokud mu nikdo nezaplatí kremaci. Znovu mi to připomnělo ještě docela živé nepříjemné vzpomínky na mrtvolu v tátově topeništi.

Valla ležel na nosítkách. Nevěnovali se mu žádní truchlíci ani flétnistky, ale přesto vzbuzoval úctu. Zdravotník mu jemně odhrnul hrubou plachtu, abych se na něj mohl podívat. Zůstal u mě, jako by věnoval stejnou péči tomu mrtvému jako kterémukoli řvoucímu kopáči s nohou proseknutou srpem. Na této stavbě se podle všeho dodržovala vysoká úroveň.

„Bude mít Valla pohřeb?“

„Jako normálně,“ vysvětloval Alexas. „Máme úmrtí při jakékoliv práci, některá naprosto přirozená. Selže srdce. Svou daň si berou choroby. Dělníci patrně uspořádají dobročinnou sbírku, ale u zaměstnanců, kteří jsou z daleka, zařizuje ty záležitosti vedení.“

„Popel potom pošlete domů příbuzným?“ Upadl do rozpaků. „Příliš složité,“ dal jsem mu klidně za pravdu. „Vím najisto, že polovina zdejších pracujících nikdy neuvedla jméno některého pokrevního příbuzného, kterému se má podat zpráva.“

„Ovšem měli by to udělat,“ ujistil mě přesvědčivě.

„Ovšem.“ Poklepal jsem ho po hrudi. „A co ty? Jestlipak jsi napsal na svitek jméno manželky nebo matky?“

Alexas začal něco říkat, ale pak se zarazil a usmál se na mě. „Když jsi mi to teď připomněl...“

„Já vím. Všichni si myslíme, že neštěstí potrefí vždycky někoho jiného... Tenhle se ovšem taky spletl.“

Tělo už bylo studené. Dozvěděl jsem se, že nikdo neviděl, co se stalo. Vypadalo to, že normálně spadl. Nezůstaly žádné stopy, že by si odřel ruce, jak se snažil zachytit. Neměl na sobě žádné podlitiny. Osudná zranění musí být vnitřní. Kdyby do toho chudáka někdo strčil, ztratil by prostě rovnováhu a žádné důkazy by se nenašly.

„A kde k tomu pádu došlo?“

„Na starém domě.“

„Ten je teď pod lešením, pokud vím. Nejsou nějaké spory, co s domem bude dál?“

„Mě se radši neptej,“ odpověděl Alexas. „Jestli ho kus bourají, chtěl si možná Valla vzít pár tašek.“

„Hmm. Jakou tedy máš na to teorii?“

„Jak to myslíš?“ zeptal se zdravotník nechápavě.

„Není ta smrt nějak podezřelá?“

„Ovšemže ne.“

Informátor je zvyklý na ujišťování, že k pobodání a uškrcení došlo „pouze nešťastnou náhodou“. Zvykl jsem si očekávat lži, kdykoliv se na něco zeptám – ale snad ještě existuje svět, kde lidi postihuje normální neštěstí.

„Nevíš, jestli vykřikl, Alexo?“

„Mělo by to nějaký význam?“

„Jestli ho někdo strčil, mohl protestovat. Jestli skočil nebo spadl, bylo pravděpodobnější, že by mlčel.“

„Mám se pokusit ti to zjistit?“

„Ne, to za to nestojí, díky.“ Stejně by to k ničemu nevedlo. „Stavba paláce sotva začala, a přitom tohle není první smrtelný úraz.“

„A nebude ani poslední.“

„Nemohl bych se podívat ještě na některou jinou mrtvolu?“

Alexas vykulil oči. „To je vyloučené. Ti už dávno skončili na pohřební hranici.“

Věčně podezřívavý měl jsem obavy, jestli tu nekryjí nějaký zločin. „Ta těla jsi vyšetřil, Alexo?“

„Některá jsem viděl. Ale ‚vyšetřil‘ je příliš silné slovo. Jednoho muže nám porazila jedna z těch ozdob na střeše, která spadla.“ Alexas vyšel na ob vazovnu, štrachal chvíli pod stolem, až našel viníka. Byl to těžký kus ve tvaru oblouku se čtyřmi žebry – miniaturní tetrapylon s koulí na vrcholu. Hodil mi ho do náruče, až jsem se mírně zapotácel.

„No ano, to by mohlo člověku prorazit lebku.“ Rychle jsem se toho zbavil, položil jsem to do police. „Na co si to schováváš?“

„Mohla by z toho být pěkná budka pro ptáky.“ Alexas se zaculil. Na stavebách si lidé často zabavují materiály pro nějaké domácí účely. Všiml jsem si, že jedna z těch čtyř nožek je potřísněná. „Brabčáci si trošky krve ani nevšimnou, Falcone.“

„Hmm... Ještě nějaké jiné nehody?“

Jedna nerozřezaná mramorová deska rozmačkala člověka. Dozorci nad mramorem zuřil, že se poškodila. Že prý má nevyčíslitelnou hodnotu.“

„Bezcitný neřád?“

„Myslím, že to plácl bez rozmýšlení. Minulý týden taky oddělali při rvačce jednoho rejčem.“

„Neobvyklé?“

„Ani ne. Na staveništi se vždycky povaluje plno náradí – a horkokrevní muži s ním dovedou šikovně zacházet.“

„Sám jsem v Římě před odjezdem narazil na smrt způsobenou ránou rýčem,“ přiznal jsem a znovu jsem si vzpomněl na Stephana, jak ho vzali po hlavě a nacpali pod tátovu novou mozaiku.

„Já jich viděl už spousty,“ pochlubil se Alexas. „Smrt po ráně sekýrou. Hlava useknutá jeřábem. Utonutí, rozdrčení, urvané nohy a paže –“

„To všechno se stalo na téhle stavbě?“ Zhrozil jsem se.

„To ne, Falcone. K některým tady došlo, k jiným ještě může dojít.“

Jednoho muže prý pobodali. Rvačka na nože. Svou roli tu sehrál alkohol.“

„To asi ano. Slyšel jsem, že se to stalo ve městě. Tělo sem nedopravili.“ Byl trpělivý, ale měl jistě pocit, že ho zdržuju.

„Alexo, abys mi rozuměl. Já nevyhledávám skandály. Ale podle toho, co se mi doneslo, je tu počet úmrtí až příliš vysoký a to by mohlo o něčem svědčit.“

„Svědčit? A o čem? O neschopném vedení?“

To by mohlo jako vysvětlení stačit, dokud nepřijdu na vhodnější formulaci. Bude-li to vůbec možné.

Nechal jsem ho ošetřit krvácející prst. Pozoroval jsem, že bere svou práci klidně – jako všechno ostatní, včetně mě, jak poskakuju z jednoho na druhé a pátrám po skandálech.

Když už jsem si s ním promluvil, došel jsem k názoru, že mu rozumím. Bylo mu kolem pětadvaceti, měl olivovou pleť a nudnou povahu a těšilo ho, že už zakotvil jako specialista. Byl šťastný. Snad věděl, že v drsnějším prostředí by mohl skončit jako nula. Šťastnou náhodou se dostal k práci na praktickém konci medicíny. Připravoval léky z bylinek, na otevřených ranách zastavoval krvácení. Rozhodoval, kdy je třeba poslat pro felčara. Lidem s depresí trpělivě naslouchal a ochotně jim pomáhal. Možná že za celou kariéru se jednou setká s šíleným maniakem, kterého je nutno okamžitě přivázat. Jeho nevědomost pomohla možná několika pacientům do hrobu, ale to platí i o řadách jiných doktorů, kteří to ovšem nepřiznávají. Celkem vzato společnost jeho existencí získala a toto vědomí ho těšilo.

A mě zase těšilo pomyšlení, že Alexas bude považovat za věc své profesionální způsobilosti hlásit mi cokoliv podezřelého. Jinak bych nenašel žádná vodítka. Budu se muset rovněž spoléhat na Alexovy informace o minulých „nehodách“.

Ale teď už měla situace východisko: byl jsem tady já. To by mělo uklidnit každého, kdo měl tu smůlu, že ho oddělali za nejasných okolností.

Když jsem odcházel z ošetřovny, venku kdosi okouněl a tvářil se tak divně, že jsem se na něho podíval pro jistotu dvakrát. Měl jsem dojem, že má v úmyslu se Alexa na mě vyptávat. Jen co jsem se na něj podíval zpřímá,

rozmyslel si to. „Ty jsi Falco, že?“

„Copak bys rád?“

„Lupus.“

Měl široké obočí, podsaditou postavu a opálenou pleť, svědčící o tom, že pobýval venku za každého počasí možná už čtyřicet let. Připadal mi nějak povědomý. „A tvoje funkce je...?“

„Dozorce nad dělníky.“

„Správně.“ Byl také na té schůzi. Cyprianus mi ho ukázal. „Nad zdejšími, nebo zahraničními?“ Lupa zřejmě překvapilo, že vím o obou. Jenom jsem čekal. „Mám na starosti cizince,“ zabručel.

Před ošetřovnou stály lavice pro pacienty čekající ve frontě. Sedl jsem si a pokynul Lupovi, aby se také posadil. „A odkud jsi ty sám?“

„Z Arsinoe.“ Připadalo mi to jako nějaká díra v rokli v poušti.

„Kde to je?“

„V Egyptě,“ pochlubil se. Jako by mi četl myšlenky, dodala ještě ta písečná blecha: „No jo a tomu místu říkají taky Crocodilopolis.“

Vytáhl jsem si poznámkovou tabulku a stylus. „Potřebuju s tebou mluvit. Patřil Valla k tvým lidem? A co Gaudius? Anebo ten muž, co zemřel po pobodání v kanabách?“

„Valla, Dubnus a Eporix byli moji.“

„Eporix?“

„Jak na něho spadla ta ozdoba ze střechy.“ Ta těžká věžička, co mi ukázal Alexas.

„A co ten pobodaný? To byl Dubnus, že?“

„Velkej Gal. Náramnej osel. Nikdy nepochopím, jak to, že ho nezabili už před nějakými dvaceti lety.“

Lupus hovořil věcně. Dalo se přijmout jeho tvrzení, že polovinu jeho mužstva tvoří samí cvokové. Skoro jistě pocházeli z chudých rodin. Žili jenom v dřině a poznali pramálo radostí. „Vyprávěj mi, jak to u vás vypadá.“ Stylus jsem odložil, aby to nepůsobilo tak formálně.

„Co chceš slyšet?“

„Jak se lidem žije. Jak věci fungují. Co vyhovuje a co vadí. Odkud k vám přicházejí dělníci. Jsou spokojení? A jak se cítíš ty sám?“

„Většinou přicházejí z Itálie. Cestou se k nim někdy přidá pár Galů.“

Hispanci. Eporix byl jeden z mých Hispanců. Do lepších řemesel se verbují lidi z východní a střední Evropy. Svezou se s dodávkama materiálu do skladů mramoru a tak podobně, jdou za kárama a shánějí vysoký mzdy nebo dobrodružství.“

„A jsou mzdy dobré?“

Lupus se rozchechtal. „Tohle je císařskej podnik, Falcone. Chlapi si jenom *myslí*, že dostanou kdovíjaký platy.“

„Máte potíže se sháněním dělníků?“

„Je to zvlášť důležitá stavba.“

„Taková, co naštvete lidi ve vysokém postavení, jestli se nepovede.“
Usmál jsem se. Za chvíli se Lupus usmál také. Suché rty se mu rozlepovaly pomalu a váhavě. Do dobré nálady se zrovna nehrnul. Byl prostě opatrný. Alespoň že se mnou mluvil, ale nic jsem si nenamlouval. Důvěru jsem od něho nemohl očekávat.

„Jo, to je všeobecně známo.“ Lupus se zašklebil. „Jinak ovšem ať je jak chce velkej, je to jenom barák na bydlení, ne?“

„Technické vybavení bude asi složitější.“

„Správcův palác v Londiniu má větší šmrnc. Kdyby nás tam chtěli přeložit, neřek bych se ne.“

„Snobárna kvůli tomu, že klient je Brit?“

„Mně je fuk, kdo to je. A chlapům zatrhnu veškerý stížnosti.“

Chyběla mu většina předních zubů. V kolika hospodských rvačkách o ně asi přišel? Měl statnou postavu. Vypadal, že je schopný se o sebe postarat a zatočit s těmi, kdo by vyvolávali nějaké rozbroje.

„Máš tedy početný houf potulných dělníků – desítky, nebo snad až stovky?“ zeptal jsem se, abych ho vrátil k původnímu tématu. Lupus přikývl a tím mi potvrdil to vyšší číslo. „A jak se tady těm mužům žije? Dostanou základní ubytování?“

„Provizorní baráky blízko stavby.“

„Žádné soukromí, místo, kde by si mohli volně vydechnout.“

„Jsou na tom hůř než domácí otroci v přepychových vilách – ale líp než otroci v dolech.“ Lupus pokrčil rameny.

„Tvoji dělníci jsou svobodní?“

„Směs. Ale otroky nesnáším,“ odpověděl. „Velká stavba je příliš

otevřená a odjíždí odtamtud příliš mnoho vozů. A já nemám čas zastavovat ty veselý hordy, co jsou na útěku.“

„Tvoji muži tedy dostávají přiměřenou stravu, mycí prostředky a střechu nad hlavou.“

„Pokud vydrží počasí, jsou naši lidi celej den venku. Potřebujeme, aby se udrželi zdraví a při síle.“

„Jako v armádě.“

„Přesně tak, Falcone.“

„Jak to vypadá s kázní?“

„Není to nejhorší.“

„Ale vysoká hodnota materiálu na stavbě asi svádí k různým čachrům, ne?“

„Ty vzácný věci držíme pod zámkem ve slušnejch skladištích.“

„Viděl jsem ten sklad s novým plotem.“

„A no jo. Mohlo by se zdát, že se ty věci nedají tady kolem prodat ani že by se ocad' daly odvízt – ale najdou se převítí, co to vždycky dokážou. Pověřuju nejlepší hlídače, co o nich vím, a dokonce jsme jim pořídili na pomoc psy. A potom nezbejvá než doufat.“

„Hmm.“ Tuhle oblast jsem chtěl probrat později. „A jak se tu venku vůbec žije? Mají dělníci nějaké volno?“

Zaúpěl. „To teda mají.“

„Povídej.“

„Tam začínají mý největší potíže. Oni se nudí. Myslí si, že dostanou velký příplatky – a většina z nich ty peníze roztočí, než je vůbec uvidíme. Mají přístup k pivu – je ho až moc a některý z nich na něj nejsou zvyklí. Znásilňujou zdejší ženy – to aspoň tvrdí otcové těch ženských, když na mě přijdou se stížnostma – a mlátí zdejší muže.“

„To znamená otce, manžely, milence a bratry jejich půvabných přítelkyň?“

„Tím to obvykle začíná. A některý večer se moji mládenci pustí do každýho, kdo má dlouhý vlasy, divnou výslovnost nebo komický kalhoty a rezavej knír.“ Vyznělo to skoro, jako by si Lupus zakládal na jejich kuráži. „A když nenajdou Brita, kterýho by si mohli podat, pobijou se aspoň navzájem. Parta Taliánů se pustí do Galů. Když je to přestane bavit, Taliáni

se pustí jeden do druhého a Galové to samý. To se dá v jistým smyslu vyřešit snáz než si to vyřídit s naštvanejma britskejma civilistama, který žádají peněžní náhradu, ale mně potom zbejvá málo lidí. Pomponius mi sesílá na hlavu hromy blesky, když jich z celý party zůstane až moc ležet s nakráplou hlavou. Ovšem, Falcone,“ Lupus se ke mně důvěrně naklonil, „takhle vypadá život všude na stavbách v cizině. To se děje v celý říši.“

„A ty říkáš, že to nic neznamená?“

„Znamená to, že mi tím házejí klacky pod nohy – ale kvůli tomu tady jsem. Jsou to většinou prostoduchý lidi. Když se s někým znepřátelí, můžu zjistit, co se děje, prostě tím, že si přečtu tabulky s kletbami, který láskyplně pokládají ve svatyních. *Ať ten usoplenej pokrejoač Vertigius přide o pind'oura za to, že mi ukrad červenou tuniku, a ať ho omrzliny hodně bolejí. Vertigius je hajzl a já ho nemám rád. A taky ať náš dozorce, ten krutej a nespravedlivej Lupus, chcípne a nemá štěstí u holek.*“

Tiše jsem se zasmál. A potom jsem se zeptal: „Jsi opravdu nespravedlivý, Lupe?“

„Pečlivě se starám o své oblíbence, Falcone.“

Hned jsem si myslel, že to není pravda. Připadal mi jako muž, který se dovede co nejlépe vypořádat s choulostivou situací. Podle mě měl pro své muže porozumění, miloval jejich bláznovství, snášel jejich omezenost. Jistě by se za ně postavil, kdyby došlo k pŕtkám s cizími. Soudil jsem, že jenom skuteční blázni mezi nimi – a několik bláznů se jistě ocitlo na výplatní listině – by Lupa vážně proklínali.

„A jak jsi na tom s děvčaty?“ zeptal jsem se pořouchle.

„O to se nestarej. No, nemůžu si stěžovat,“ neodpustil si Lupus trochu sebechvály.

Byl škaredý jako noc, ale to nic neznamenalo. I ti nejošklivější mohou být oblíbení. Měl dost vysoké postavení a choval se sebejistě. Některé ženy se rády nalepí na někoho ve vyšší funkci.

Protáhl jsem se. „Za to všechno ti děkuju. Ještě mi pověz, nemáš náhodou dva nováčky z Říma? Jmenujou se Gloccus a Cotta.“

„Emm – nevzpomínám si. Nechceš se podívat do mých prezenčních listin?“

„Ty si vedeš prezenci?“

„No jistě. Vždyť jde o prachy,“ vysvětlil ironicky.

„Tak jo. Ty bych si rád prohlídl, prosím tě.“ Můžou používat falešná jména. Stálo by za to prozkoumat každou dvojici kramářů, kteří tam dorazili krátce přede mnou. „Ještě jednu otázku – ty dohlížíš na přistěhovalce z ciziny. Ale jsou tu přece i dělníci z Británie, ne?“

Lupus se asi tak trochu uzavřel do sebe. „Máš pravdu, Falcone.“ Už vstal a měl se k odchodu. „Místní partu vede Mandumerus. Budeš se muset zeptat jeho.“ V jeho tónu jsem nezaslechl náznak vyloženého nepřátelství, ale vycítil jsem, že s Mandumerem nejsou právě přátelé.

„Mimochodem, Falcone,“ dodal ještě, když jsme se loučili. „Pomponius mě požádal, abych ti vyřídil jeho omluvu. Spletl si tě prý s podomním kramářem – každou chvíli se tu objevujou a otravují nás.“

„Aha. Tak on si mě spletl?“ Vtáhl jsem vzduch.

„Vzkazuje, že prý našel svitek, co objasňuje tvůj příjezd. Chce tě obeznámit s celým plánem. Zítra. V plánovací kanceláři.“

„Vypadá to, že zítra budu mít postaráno o program na celý den.“

Uchechl se.

XIII

Helena přijela z Noviomagu se mnou, aby se zúčastnila představení projektu. Když jsme dorazili k paláci, potulovali jsme se kolem části zakryté lešením a podívali se na střechu, odkud spadl chudák Valla a zabil se.

Byl to jasný případ, že pošlou samotného muže nahoru, příliš vysoko, s nedostatečnou ochranou. Patrně.

Času jsme měli dost. Když jsme se otočili, měli jsme před sebou takzvaný starý dům. Togidubnův palác, jeho odměna za to, že pustil Římány do Británie, stál nejspíš v krajině horských pevností a lesních chatrčí. I tahle raná verze byl přímo klenot. Jeho královští druhové a příslušníci jejich kmenů bydleli dosud v těch velkých okrouhlých chatách s otvory pro kouř ve špičatých střechách, kde se vesele tísnilo několik rodin i se svými slepicemi, klíšťaty a oblíbenými kozami. Togi však měl báječné sídlo. Hlavní část královského domova se skládala z pěkné, podstatně romanizované kamenné budovy. Bylo by to lákavé sídlo, kdyby stálo na břehu jezera Nemi. V této divočině působilo jako absolutní zjevení.

Dvojitá veranda chránila dům před nepříznivým počasím a tvořila přechod do velké zahrady s kolonádou, pěkně ošetřované. Někdo se jí rád věnoval. Na straně přivrácené k moři, z bezpečnostních důvodů poněkud stranou od obytné části, hlásaly nepochybné klenuté střechy, že to nemůže být nic jiného než jediná soukromá lázeň v provincii. Jemný kouř z pece nám prozradil, že Vespasián nemusí králi posílat civilizačního inspektora, aby ho poučil, k čemu taková lázeň je.

Helena mě táhla na další výzkumy. Nabádal jsem ji, aby byla opatrná, protože některé architektonické ozdoby stavbaři postupně strhávají. To prováděli i se sloupy ze zahradní kolonády. Měly velice neobvyklé, celkem elegantní hlavice s beraními rohy tvořícími voluty, z nichž vykukovaly

strašidelné kmenové obličej, ověncené dubovými listy.

„Pro mě příliš divoké a zarostlé!“ zvolala Helena. „Já mám radši prostý torus a hroty kopí.“

Souhlasil jsem s ní. „Zdá se, že mystické oči už vyšly z módy.“ Ukázal jsem na sloupy, které už se rozebíraly. „Pomponius zahajuje klientovu představbu tím, že strhává všechno, co vidí.“ Všiml jsem si, že ty sloupy jsou potažené štukem, který se na několika místech odlupuje, jak se kámen pod ním drolí. Zvětváváním se na nich objevily ošklivé trhliny. „Chudák Togi. Přilepené claudiovské parádičky ho nechaly na holičkách. Podívej, tenhle na pohled vznešený korintský sloup je jenom slepenec – lacino splácáný s životností necelých dvaceti let.“

„A tebe to, Marku Didie, šokuje.“ Heleniny oči se roztančily.

„Tohle není vhodný způsob, jak má Zlaté Město odměňovat cenného spojence – ohavnými kusy starých dlaždic a obalového materiálu, slepenými dohromady a překrytými povrchovou vrstvou.“

„A přesto chápu, proč se to králi líbí,“ prohlásila Helena. „Byl to příjemný domov a myslím, že ho má stále velmi rád.“

„Ještě raději má nákladné serepetičky.“

Rozletělo se okno. Tohle nebyla žádná hračka, ale poctivě opracované tvrdé dřevo s matnými tabulkami, zasazené v nádherně tvarovaném mramorovém rámu. Ten mramor vypadal přesvědčivě jako pravý kararský. Málokdo z mého okolí by si mohl dovolit ten opravdový bílý materiál. Cítil jsem, jak někomu začínám závidět.

Zaválaly divoké zrzavé kadeře spletené do copánků. Kolem masité býčí šíje jsem zpozoroval těžký elektronový náhrdelník, který vzrušeného vlastníka div neuškrtil.

„Tys ten muž!“ zaječel králův zástupce afektovaně latinsky.

„Ten muž z Říma,“ opravil jsem ho pevně. Rád na cestách mezi barbary předávám hovorové vazby. „Tak vyzní hrozba lépe.“

„Hrozba?“

„Víc nahání strach.“ Helena se usmála. Domorodec se nechal tou ušlechtilou vidinou v bílém okouzlit. V uších měla zlaté náušnice s řádky drobných žaludů a on byl znalec klenotů. Na stavbě nebylo mnoho žen. Žádná by se nevyrovnala té mé stylem, vkusem a šibalstvím. „Jmenuje se

Falco.“

„Tak Falco je ten muž.“ Zírali jsme na něho. „Z Říma,“ dodal krotce. Vzdělání si vyžádalo další demoralizovanou oběť. „Musíš přijít, muži z Říma – i tvoje žena.“ Posměšně mávl paží v parádním kostkovaném vlněném rukávu ke vchodu. Pozvání od cizinců jsme rádi přijali a souhlasili jsme, že půjdeme.

Trvalo nám delší dobu, než jsme ho vevnitř našli. Byla tam slušná řada komnat, zařízených dováženým zbožím a bohatě vyzdobených. Modročerná spodní část stěn měla nádherné květinové vzory, namalované pevnou rukou a s dramatickým rozmachem. Frýzy byly rozdělené do elegantních obdélníků, zdůrazněných buď bílými okraji nebo falešnými zužujícími se pilastry. Malíř, zvyklý využívat perspektivu, vytvořil iluzorní římsy tak výstižně, že vypadaly jako skutečné plastické, zalévané večerním světlem. Podlahy byly jednoduché černobílé nebo sestavené ze sekaných různobarevných kamínků – klidná geometrie bledé vínově červené, akvamarínové, tlumeně bílé, několika odstínů šedé a obilné. V Itálii a Galii by je považovali za zastaralé. Kdyby bytový architekt přebíral ochotně soudobé trendy, král by je bez pochyby změnil.

„Já jsem Verovolcus!“ Králův zástupce zvládl alespoň tu jazykovou lekci, kde se učí říkat své jméno. „Ty jsi Falco.“ Ano, to už jsme probírali. Představil jsem Helenu Justinu plným jménem a uvedl nejvýznamnější podrobnosti o postavení jejího otce. Podařilo se jí ututlat překvapení, že jsem se vyťasil s takovou směšnou formálností.

Pozoroval jsem, že Helena se Verovolkovi líbí. V tom je při cestách do ciziny potíže. Člověk stráví polovinu času snahou najít nějaké požitelné jídlo a druhou polovinu odháněním mužů, kteří se bezhlavě zamilují do vašeho něžného doprovodu. Nestačím se divit, kolik žen uvěří vyloženým lžím cizinců.

To by mohlo být nakonec trapné. Byl jsem připraven zastávat v Británii roli dokonalého diplomata – ale jakmile by se někdo třeba jen prstíčkem dotkl Heleny, nabral bych ho rovnou do choulostivých partií.

Netušil jsem, co zamýšlí Maia. Rozhodla se, že s Hyspale zůstane ve městě. Chuva právě zjistila, že v Noviomagu není kam jít nakupovat. Šetřil jsem si zprávu, že v Británii nejsou *nikde* slušná emporia. Až mě příště

opravdu našťve, jakoby mimochodem utrousím slovíčko, že je teď zcela mimo dosah stuh, voňavek a egyptských skleněných korálků. Těšil jsem se na podívanou, jak na to bude reagovat.

„Tobě náš dům líbí?“ Verovolcus si už osvojil některé ležérní konverzační obraty. To se stává běžně.

„Ano, ale dáváte si postavit nový,“ namítla Helena a povýšeně se zaculila. „Dnes má Falconovi všechno o stavbě vyložit architekt.“

„Půjdu tam s váma!“ Ach Jupitere Nejlepší a Největší, to nás čeká pěkná zátěž.

A bylo to ještě horší. Verovolcus nás zavedl do komnaty, kde seděl na vzpřímené magistrátské židli muž, jehož ježaté vlasy před několika lety vybledly došeda, a čekal, kdy se tam přihrnou lidé se stížnostmi a prosit ho o laskavou radu. Poněvadž se Atrebatové ještě nenaučili, že mezi civilizovanými občany jsou stížnosti společenské umění, tvářil se znuděně. Teď už mu bylo málem šedesát a po celé generace vlastně předváděl významného Římana. Uměl si pořádně hovět, očividně znuděný a v pramálo estetické pozici: paže roztažené na područkách, kolena rovněž od sebe, ale obuté části nohou spojené a podepřené na podložce. Tento kmenový náčelník pozoroval římské nejvyšší vrstvy docela zblízka. Chodil v bílém s nachovými okraji a patrně měl i důstojnickou hůlku zastrčenou někde pod trůnem.

Tohle byla opravdu vážná zátěž. Stanuli jsme před velekrálem.

Verovolcus začal něco rychle repetit v místním jazyce. Litoval jsem, že jsem s sebou nevzal Justina. Ten z toho mohl něco pochytit, třebaže jeho znalost keltštiny pramenila z germánských zdrojů. Já sám jsem byl asi sedm let na vojně většinou v Británii, ale legionáři jako představitelé Říma ohrnovali nos nad místními nářečimi a očekávali, že se celý podrobený svět bude učit latinsky. A poněvadž se nám většina domorodců pokoušela něco prodat, byl to docela rozumný postoj. Kramáři a prostitutky si brzy osvojili nezbytnou slovní zásobu, aby nás mohli šidit v našem vlastním jazyce. Já jsem byl průzkumník. Z bezpečnostních důvodů jsem se měl naučit alespoň základy jejich jazyka, ale jako mladý kluk jsem si myslel, že ležet v lijáku pod hlodášovým keřem mi jako trest pro tělo docela stačí.

Zachytil jsem jméno Pomponius. Verovolcus se k nám vítězoslavně obrátil. „Velekrál Togidubnus, přítel vašeho císaře, si výklad o jeho domě půjde taky slyšet.“

„Moc hezké.“ Dal jsem si naštěstí pozor, aby se do mého tónu nevloudilo zklamání nebo satira. Helena se na mě ostře podívala, ale nikdo si toho nevšiml. Verovolcus se tvářil nadšeně, ale neměl čas na mou otřepanou poznámku reagovat.

„Bylo by dost zajímavé slyšet zprávu o tom, jak stavba pokračuje,“ pravil velekrál sám od sebe. Dokonale latinsky.

Napadlo mě, že ten muž musí mít něco nesmírně drahého, co chce prodat Římu. Pak jsem si vzpomněl, že už to vlastně prodal: bezpečný přístav a vřelé přijetí Vespasiánových lidí před třiceti lety.

„Verovolcus má za úkol sledovat za mě, co se děje,“ dodal ještě s úsměvem. „Pomponius mě nebude očekávat.“ Tím větší to bude legrace, usoudili jsme. „Jen se ale nenechte rušit, Falcone.“

Helena se ke mně obrátila. „Král Togidubnus ví, kdo jsi, Marku Didie – třebaže jsem neslyšela, že by tě Verovolcus představil.“

„A ty jsi ta bystrá, vtipná Helena Justina,“ přerušil ji král. „Tvůj otec je významný muž, přítel mého starého přítele Vespasiana a bratr manželky prokurátora Hilarida. Můj starý přítel Vespasián zastává staromódní názory. Netouží vidět tě provdanou za nějakého urozeného senátora?“

„Podle mě už neočekává, že k tomu dojde,“ odpověděla klidně. Mírně se začervenala. Helena si jako pravá římská matrona vážila vlastního soukromí. Když slyšela, že je předmětem císařské korespondence, začala nebezpečně zuby. Dcera Camilla Vera se rozmýšlela, jestli nemá velekráli Britů udělat monokl.

Togidubnus si ji chvíli prohlížel. Musel pochopit, oč jde. „Jistě ne,“ uzavřel. „A když jsem tě teď poznal s Markem Didiem, já už na to také nevěřím.“

„Děkuji ti,“ odpověděla Helena lehce. Celý rozhovor se obrátil. Já jsem do něho nezasahoval. Velekrál v odpověď naklonil hlavu, jako by naznačoval, že ta výtku byla ve skutečnosti ohromná poklona.

Verovolcus po mně šlehl spikleneckým pohledem, neboť viděl, že jeho vlastní laškování se zvrtilo. Ale já už jsem byl zvyklý, že Helena Justina

získává nečekané přátele.

„Vzhůru do mého nového domu!“ zvolal král vesele a zahalil se do bohaté lesklé tógy tak ledabyly, jako by to byl přehoz do lázně. Nejednou jsem viděl císařské legáty s rodokmenem sahajícím až k Romulovi, jak se hmoždili a potřebovali čtyři speciální lokaje na tógy, aby jim je pomohli řádně nařasit.

Snad ani nemusím říkat, že jsem ještě ani nevytáhl svůj vlastní formální vlněný oděv. Bylo docela dobře možné, že jsem si ho při odjezdu z Říma zapomněl přibalit. Nezbyvalo mi než doufat, že Togidubnus takové opomenutí přehlídne. Obsahovaly snad kurzy romanizace pro provinční krále přednášky o slušném chování? Co dělat, aby se hosté cítili nenuceně? Nevšímat si nevhodného jednání nevychovaných jedinců pod vaší úrovní. Prostě takové poučky, které do mě hustila má úctyhodná matka – jenže já jsem nikdy neposlouchal.

Když král seskočil ze svého pódia, aby se k nám připojil, důkladně mi po římsku stiskl ruku. Totéž opakoval s Helenou. Verovolcus, zřejmě všímavější, než se zdál, ho rychle napodobil – a drtil mi packu jako pokrevní bratr, který se mnou nepřetržitě dvanáct hodin popíjel, a potom se chopil Heleniných dlouhých prstů s poněkud menší vehemencí, ale se stejně trapným obdivem.

Jak jsme tak všichni kráčeli k Pomponiovi, začínal jsem chápat, proč se Togidubnus spřátelil s Vespasiánem a proč jeho přítelem zůstal i nadále. Oba pocházeli z nižší společenské vrstvy, ale vypracovali se talentem a vytrvalostí. Měl jsem neblahé tušení, že nakonec se budu cítit králi skutečně zavázán. Dosud jsem měl za to, že jeho nový palác je přehnaný luxus. Ovšem poněvadž se měl hradit z daní předepsaných prostým Římanům – a poněvadž ty peníze půjdou určitě do něčí pokladny –, proč bych se nepostaral o to, aby se tu vybudoval stylový dům.

Král se ujal Heleny. Ze mě se tedy stal pouhý formální manžel, táhnoucí se pozadu s Verovolkem. To se dalo přežít. Helena nebyla žádná formální manželka. Až mě bude potřebovat, odhodí hrdost britské šlechty jako příliš horkou sardinku.

Každou ženu musí samozřejmě okouzlit muž, který si celý dům vybavuje podlahami se zbrusu novou mozaikou. To překoná i nadšení

vyvolané novým kobercem a slibem, že sám, líná hlava domácnosti, vymalujete vlastnoručně ložnici, „jen co se k tomu dostanete“ ...

XIV

Jdeš pozdě, Falcone – teď na tebe nemám čas...” Pomponius se „Uprostřed řeči zadíval přísně na Helenu, kterou nečekal, a vzápětí mu došla řeč. Spatřil krále.

„Velice se těším, že uslyším tvou průběžnou zprávu, jak naše stavba pokračuje,” prohlásil královský klient. Architekt se jenom dusil zlostí. „Dělej, jako bych tu nebyl,” vybídl ho Togidubnus velkoryse.

To by bylo těžké, neboť jeho přenosný trůn, jeho družina a vlasatí sluhové, kteří ho průběžně zásobovali podnosy s dováženými lahůdkami v hlíněných mističkách, teď zaplňovali skoro celou pracovnu. Olivy v tučném oleji okořeněné špetičkou bylinek už pokecaly nějaké výškové nákresy.

Pomponius si poslal pro dva asistenty. Měli mu pomáhat s výkladem. Tím si přinejmenším zajistil obdivující publikum. Oba byli o deset let mladší než on, ale z jeho působivého příkladu pochyťovali všechny jeho zlozvyky. Jeden napodoboval stavitelův účes ulízaný pomádou, druhý si v Alexandrii koupil velikánského skaraba od podobného podvodného klenotníka. Dohromady neměli víc osobitosti než mrkev olepená mouchami.

Tyhle staré chatrče se už musí rozpadat. Táhlo v nich hůř než ve vojenských stanech. Plánovací místnost vytápěly prastaré koše s dřevěným uhlím. V té tlačenici jsme se už potili. To brzy vysuší kůži na architektochvých plánech, takže popraskají. Knihovník spravující místnost s mapami by se nad takovým ovzduším zhrozil. Měl jsem pocit, že se taky brzy zbortím.

Byl tam vyvěšený veliký plán celého objektu – připravený, aby mě ohromil. Znázorňoval obrovský čtyřhranný komplex s nesčetnými místnostmi, obkličující velikou vnitřní zahradu. Lemovalo ho modré šrafování tam, kde břeh omývalo moře. Zelené plochy vyznačovaly nejen

ohromnou zahradu mezi čtyřmi křídly, ale i další rozsáhlý park na jižní straně, táhnoucí se až k přístavu.

„Nový palác,“ začal Pomponius a obrátil se přímo na mě, jako by se nedalo očekávat, že se bude zaobírat kmenovými králi nebo ženami, „má být největší, nejvelkolepější římská stavba severně od Alp.“

Palác správce provincie v Londiniu bude pravděpodobně stejně úžasný. Aby ohromoval oficiální hodnostáře, bude muset být okouzlující, a aby se tam umístila veškerá administrativa provincie, bude značně složitý. Já jsem ho ovšem neviděl, tak jsem raději zůstal zticha. Možná že se můj šetrný kolega Frontinus rozhodl řídit Británii ze slavnostního velkého stanu.

Pomponius si odkašlal. Probodl mě pohledem, neboť si myslel, že mu nevěnuju pozornost. Usmál jsem se, až se mi zablýskly zuby, jako bych si myslel, že potřebuje povzbudit. To ho okamžitě postrčilo.

„Ehm – hlavní přístup bude od silnice na Noviomagus, odkud se bude trousit nejvíc návštěvníků z hlavního města kmene a z ještě větší dálky. Na uvítanou jim můj návrh poskytne ohromující vnější fasádu. Monumentální východní průčelí bude to první, co přichozí spatří. Vévodit tu bude ústřední vstupní hala – se dvěma dramatickými frontony z vnější strany. Každý z nich bude mít šest masivních sloupů, dvacet stop vysokých. Uvnitř bude rozlehlý prostor rozdělen na menší jednotky, například arkády, jež mají v první řadě poskytovat oporu z boku –“

„Střecha bude asi hodně těžká, že?“ Vyšlo to nejspíše, než jsem myslel.

„Samozřejmě. Zadruhé, jednotlivé rysy stavby potáhnou lidi kupředu a vytvoří tak plynulý přechod do interiéru –“

„Úžasné!“

Pomponius se domníval, že se mu posmívám. Snad se nemýlil. Sám jsem vyrůstal v přeplněných bytech, kde plynulý přechod zajišťovala máma, postrkující koštětem zadky loudalů.

„Na výzdobu se počítá s pěknými sochami a nádržkou s dramatickým mramorovým obložením a nepochybně i s velkou fontánou,“ šveholil pan stavitel dál. „Mám v úmyslu zdůraznit velikost projektu a kvalitní vybavení, aniž bychom obtěžovali obyvatele, a současně umožnit průhled skrze halu do formálních zahrad za ní. Jde o velice náročné pojetí pro vyběravého, kultivovaného patricije, který to dovede ocenit.“

Togidubnus žvýkal mimořádně šťavnaté jablko, což vyžadovalo veškerou jeho pozornost, takže ty neupřímné lichotky vyšly naprázdno.

„Do východního křídla zapadá také poloveřejný shromažďovací sál. Řady soukromých pokojů, zařízení na nadprůměrné úrovni a s vlastním uzavřeným nádvořím, mají zajišťovat především klid a odpočinek –“

„Nebude tam dost velký hluk, když jsou tak blízko u hlavního vchodu?“ zeptala se Helena, snad až příliš zdvořile.

Pomponius si ji změřil. Muži hrající si na znalce umění si dovedou poradit s vysokými děvčaty s patricijskou výslovností a vkusem, ale jenom podle svých vlastních podmínek jako s poddanými milenkami. Klidně by jí dovolil, aby na večírku podávala hostům lahůdky, ale v jakékoli jiné souvislosti byla Helena Justina nebezpečná. „To jsou hostinské pokoje pro nižší hodnostáře, pověřené krátkodobými úkoly.“

„Už teď se, Falcone, těším, až dostaneš nějaké pověření do Noviomagu!“ zvolala Helena šibalsky. (V žádném případě už jsem neměl v úmyslu se vracet.) Okamžitě začala Pomponia pošťuchovat znovu: „Zmínil ses o formální zahradě, že?“

„Na ústředním nádvoří se zkombinuje vizionářská elegance s poklidnou formálností. Nádherná cesta pro pěší, lemovaná živými ploty, čtyřicet stop široká, bude lidi přivádět do audienční síně naproti. Vlevo i vpravo budou k velkoleposti, tlumené poklidem otevřeného prostoru, přispívat harmonicky vyvážené mimořádně velké květinové záhony. Místo rovných linií bude tento hlavní průchod doprovázet tvarovaná zeleň, pravděpodobně buxus. Budou se střídát sestříhané oblouky a čtverce s listím důstojných barev – upomínka na nejlepší středomořské tradice.“

„A jak to,“ zeptal jsem se, „že je tam vyznačený jenom jediný strom?“ V severozápadní části pěstěných trávníků byl zakreslen jeden velký strom. Ocítl se v poněkud divném postavení.

Stavitel se mírně zarděl. „To je jenom náznak.“

„Budete tam schovávat nějakou ošklivou odvodňovací nádrž?“

„Ten strom je tam proto, aby to nebylo příliš monotónní,“ přispěl král. Znělo to stroze. Nepochybně plánu své stavby rozuměl. „Když vyjdu z audienční síně, zůstanu stát a zahledím se vlevo, košatý strom změkčí nudné horizontální linie severního křídla –“

„Nudné? Jsem přesvědčen, že zjistíš,“ soukal ze sebe Pomponius, „že elegantní opakování –“

„V protější čtvrtině by měl být jako protiváha ještě jeden strom, který by podobně zakrýval jižní křídlo,“ přerušil ho Togidubnus chladně – ale Pomponius si ho nevšímal.

„Velké kamenné vázy,“ repetil dál, „poskytnou hezká místa na popovídání. A připravují se fontány, aby tvořily příjemné zvukové pozadí. Všechny pěšiny budou doprovázet trojitě živé ploty. V pěstěné části vzniknou geometrické záhony, opět obklopené tvarovanými keři. Zahradního architekta jsem požádal, aby se zaměřil na cizokrajné druhy –“

„Cože – žádné květiny?“ chichotala se Helena.

„Já trvám na barevnosti!“ vyštěkl král na Pomponia. Už už se zdálo, že se stavitel pustí do ostré obhajoby dekorativních kontrastů v barvách listů – ale pak si to rozmyslel. Sklouzl pohledem na mě. Štvalo ho, že jsem se stal svědkem napětí mezi králem a jím.

„Měl bys myslím požádat zahradního architekta, aby se se zdejšími lidmi poradil o škůdcích,“ navrhla Helena rozmarně Togidubnovi. Buď chtěla rozptýlit těžkou atmosféru – nebo se prostě bavila. Myslel jsem, že jsem poznal, co z toho platí.

„Škůdci,“ oznámil král zpěvavě svému člověku, Verovolkovi. Upřímně si to užíval. „Poznamenej si to.“

„Slimáci a hlemýždi,“ vymýšlela si Helena pro Pomponia dál. „Rez. Škody napáchané hmyzem –“

„Nálety ptáků!“ připojil se král, který projevil inteligentní zájem. Spojenými silami doháněli Togidubnus a Helena Pomponia k naprosté bezmocnosti.

„Pověz mi toho ještě víc,“ přerušil jsem je. Projednou Falconův hlas rozumu. „Tvůj monumentální vstup do východního křídla podle všeho zahajuje řadu působivých efektů, že?“

„Úchvatná promenáda,“ začal souhlasně líčit Pomponius. „Postupně trojí překvapení: úctyhodná hmotná velkolepost při procházení vstupní halou; potom podivuhodný kontrast mezi přírodou a formálními zahradami – zcela uzavřenými a soukromými, a přesto vytvořenými v udivující velikosti; potom můj vizionářský projekt západního křídla. To

je vrcholný zážitek. Dvacet sedm pokojů, zařízených s vybraným vkusem, bude lemováno klasickou kolonádou. Uprostřed je audienční síň. Je tím působivější, že stojí na vysokém stylobatu –“

„Stylobaty nešetři,“ zaslechl jsem mumlat Helenu. Stylobaty jsou kamenné základny dodávající výšku a důstojnost kolonádám a frontonům. Pomponius sám také působil dojmem, jako by se stavěl na neviditelný stylobat. A já jsem nebyl jediný, kdo by ho z něho rád shodil.

„Celé západní křídlo je o pět stop zvýšené nad úroveň zahrady a jiných staveb. Schodiště vedoucí na tuto plošinu upoutává zraky k masivnímu průčelnímu frontonu –“

„Už jste vybrali sochu, která by měla stát před těmi schody?“ zeptal se král.

„Mám pocit...“ Pomponius opravdu zaváhal, ale ne tak rozpačitě, jak by mohl. „Socha by odvedla pozornost od čistých linií, které jsem měl v plánu.“ Král se opět zatvářil rozzlobeně. Patrně tam chtěl mít svou vlastní sochu – nebo přinejmenším sochu svého císařského patrona Vespasiana.

Pomponius vykládal překotně dál: „Při stoupání do schodů a s pohledem upřeným vzhůru se návštěvník ocitne před teatrální vznešeností. Královská audienční síň bude mít apsidy lemované lavicemi z elegantního soudobého dřeva. Podlahu vytvoří můj hlavní mozaikář, který bude osobně dohlížet na pokládání i dodržování vzorů. Apsidu s klenutým stropem, štukovou výzdobou, bílými žebry, zvýrazněnými královskými odstíny – nachové, tyrského purpuru, sytě modré, bude korunovat úžasná, dvacet stop široká poloviční bář. Tam se návštěvníci setkají s velekrálem Britů, sedícím na trůně jako bůh...“

Pohlédl jsem na velekrále. Z jeho výrazu se nedalo nic poznat. Přesto jsem měl za to, že je s tím srozuměn. Ohromovat lidi svou mocí a bohatstvím by mu znamenitě vyhovovalo. Jestliže civilizace znamená předstírat, že je bohem sedícím na trůně mezi hvězdami – a to bude snášet raději než prostě být nejpřesnějším kopiníkem ve své skupině chatrčí –, pak si beze všeho vyleze na sokl a konstelace kolem sebe uspořádá co nejvíc umělecky. Rozhodně je to lepší než sedět na rozviklané trojnožce a nechat si boty ozobávat slepicemi.

Pomponius si ještě stále vedl svou... „Ta čtyři křídla pojmám tak, že každé by mělo být stylově propojeno s ostatními, a přece se svou vlastní výraznou koncepcí. Osa silné západní křídlo/formální zahrada/východní křídlo tvoří veřejný areál. Severní a jižní křídlo budou soukromější – symetrické protějšky s diskrétními vchody do luxusních pokojů, rozmístěných kolem uzavřených soukromých nádvoří. Severní křídlo bude především poskytovat slavnostní stolování. Jižní křídlo budou ze dvou stran doprovázet kolonády a z jedné bude výhled na moře. Východní křídlo se svým velkolepým vstupem a shromažďovacím sálem bude sloužit veřejným záležitostem, a přesto ho bude mít návštěvník při procházení komplexem za zády. Jakmile vstoupí do interiéru, stane se velkolepé západní křídlo srdcem celého paláce se svou audienční síní a administrativními kanceláři, a proto jsem právě tam umístil královské komnaty –“

„Ne!“ zařval král. Pomponius rázem přestal šveholit.

Nastalo ticho. Hlavní stavbyvedoucí konečně narazil na velký malér. Mrkl jsem na Helenu. Oba jsme zvědavě přihlíželi.

„To už jsme si přece ujasňovali dřív,“ stěžoval si Pomponius, napjatý jako klíště v ovčím oku. „Je to nezbytné pro jednotný koncept –“

Král Togidubnus odhodil ohryzek do misky. Věkem se mu nezhoršil zrak. Měl přesnou trefu. „Nesouhlasím.“ Jeho hlas zněl ledově. „Jednoty lze dosáhnout využitím společných rysů projektu. Strukturální detaily a tematické dekorace sloučí všechny různorodé prvky.“ Oháněl se speciálními abstraktními termíny s lehkostí a samozřejmostí – snadno se tím vyrovnal architektovi.

Helena seděla velice tiše. Mezi královým doprovodem se zvedl slabý bzukot a pak napjatě zmlkl a všichni čekali, co bude dál. Verovolcus se šklebil a div nepraskl napětím. Podle všeho všichni Britové věděli, že Togidubnus má velkou sílu, a čekali, kdy vybuchne.

Pomponius také vnímal ten druhý skrytý děj. Už teď se tvářil upjatě jako člověk, který ví, že jeho klient trávil příliš mnoho volného času pročítáním příruček o architektuře. „Budou přirozeně určité oblasti, kde je třeba dojít ke kompromisu.“ Nikdo, kdo to říká, tomu nikdy nevěří.

Brzy se ukázalo, co krále tak našťvalo. „Ke kompromisu? Pokud jde

o mě, já už jsem dovolil, aby mou zahradní kolonádu vyrvali, pěkné beraní rohy odsekali a rozbité hlavice naházeli na hromadu, aby se daly znovu použít na stavbu silnic. Tu oběť jsem přinesl pro jednotnost formy nového komplexu. Dál už neustoupím ani o krok.“

„Odpusť, ale zahrnout starý dům do nové stavby znamená hrozné plýtvání. Musí se upravit výška –“

„To vydržím.“

„Takový rozvrat by byl nesnesitelný – ale mně jde o to,“ přel se Pomponius napjatým hlasem, „že schválený plán počítá s vyklizením celého staveniště a že se začne znovu takříkajíc na zelené louce.“

„Já jsem ho nikdy neschválil!“ Král stál zarputile na svém. Schválení vždycky představuje problém, když se má nějaký projekt zaplatit z římské státní pokladny, a přitom se staví pro místní obyvatelstvo kdesi tisíc mil od Říma. Na tuctech společných schůzích se prakticky nic nevyřeší. Mnohý projekt uvázne už na rýsovacím prkně. „Můj nynější palác – což je císařský dar symbolizující mé spojenectví s Římem – bude prosím začleněn do tvého projektu.“

To „prosím“ znamenalo pouze pádné zdůraznění. Označovalo konec králova projevu, nic víc. Ta řeč se vlastně rovnala rozkazu.

„Veličenstvo možná nedoceňuje jemnější –“

„Nejsem hlupák.“

Pomponius si uvědomoval, že se svým klientem hovořil poněkud spatra. To ho však nezarazilo. „Technické detaily spadají do mé pravomoci –“

„Výlučně ne. Žít tu budu já.“

„No ovšem!“ Už to byla pustá hádka. Pomponius se pokoušel králi zalichotit. Všechno zkazil. „Rád bych Tvé Veličenstvo přesvědčil –“

„Ne, v žádném případě jsi mě nepřesvědčil. Musíš respektovat má přání. Pořád udržuju styky s Marcellinem, tvým předchůdcem. Za ta léta jsem se naučil respektovat jeho tvůrčí dovednost a Marcellinus zase věděl, že svou dovednost musí přizpůsobovat mým potřebám. Architektonické plány mohou vypadat krásně a stát se předmětem obdivu kritiků – ale aby byly skutečně dobré, musí vyhovovat každodenní praxi. Ty, mohu-li to tak

vyjádřit, zřejmě plánuješ pouze pomník své vlastní dovednosti. Takový pomník možná vytvoříš – ale jedině tehdy, pokud se tvá vize bude shodovat s mou!”

Se švihnutím své bílé tógy velekrál naráz povstal. S celým svým doprovodem plánovací místnost opustil. Za ním cupitali sluhové, jako by to měli dobře nacvičené. Verovolcus, který se na schůzi usilovně, ale zbytečně snažil podporovat názory svého pána, vrhl po architektovi vítězoslavný pohled a zřejmě náramně spokojený odkráčel za králem.

Mohl jsem si domyslet, co se pak stane. Když se k Pomponiovi přišinuli oba asistenti (kteří ho předtím nechali trpět a nijak mu nepomohli), zahrnuli ho projevy soucitu. Stavitel se obrátil na mě. „Tak ti děkuju, Falcone,“ zavrčel trpce ironicky. „Už tak jsme tu měli dost potíží, než jsi vyvolal všechno tohle.“

XV

S Helenou jsme vyšli na vzduch. Cítil jsem se skleslý. Tenhle konflikt mezi klientem a stavitelem byl jeden z problémů, které jsem měl vyřešit. Nebude to snadné.

Pomponius se vyřítil ven jako první, podpírán jedním ze svých mladších architektů. Ten druhý odcházel náhodou později, zatímco jsme se ještě nadechovali.

„Já jsem Falco. Promiň, a ty jsi...?“

„Plancus.“

„To byla nepříjemná scéna, Planku.“

To napětí na něho stále doléhalo, a tak se mu ulevilo, že jsem se s tím rovnou obrátil na něho. Byl to ten s tím nápadným skarabem. Připíchl si ho na tuniku, kterou měl na sobě už kdoví pokolikáté. Ano, byla zmačkaná a snad i pokecaná. Raději jsem to nezkoumal. Měl pohublý, neoholený obličej, nápadně dlouhé paže a tomu odpovídající nohy.

„Děje se něco takového často?“ zeptal jsem se tiše.

Upadl do rozpaků. „Problémy se vyskytují.“

„Slyšel jsem, že stavba má zpoždění a výdaje překračují rozpočet. Předpokládal jsem, že půjde o ten starý rozpor – že klient své představy neustále měnil. Ale dnes to vypadalo, jako by byl velekrál pevně rozhodnutý.“

„My klientovi vysvětlíme celkové pojetí stavby, ale on za námi pošle svého zástupce, jenže ten se skoro nedokáže domluvit... Vyložíme mu, že se to či ono musí udělat určitým způsobem, on je s tím zpočátku jakoby srozuměn, ale později dojde k různé výměně názorů.“

„Verovolcus odejde vysvětlit králi, jak se věci mají, a ten ho zase pošle nazpátek za tebou, aby se pohádal?“ nadhodila Helena.

„Musí to být diplomatický zlý sen, udržet všechno jednoduché – tím myslím levné.“ Usmál jsem se.

„To ano,“ přítakal Plancus zvadle. Působil na mě dojmem, jako by mu na úsporách příliš nezáleželo. Ba zdálo se mi, že má ke všemu nanejvýš vlažný vztah. Byl tak vzrušující jako ochucený vanilkový krém, který zůstal zapomenutý na polici, až se na něm zazelenal plesnivý povlak. „Togidubnus vyžaduje donekonečna další a další přepych,“ stěžoval si. To je asi jejich běžná výmluva.

„Cože? Jako že si chce zachovat svůj nynější dům?“ vytkl jsem mu.

„To je citová reakce.“

„No a tu nesmíte připustit.“

Navštívil jsem už dost veřejných budov, abych věděl, že jen málo architektů má nebo dovede brát zřetel na emoce. Nemají pochopení pro unavené nohy ani sípavé plíce. Nechápu stres vyvolaný nadměrným hlukem, a pokud jde o Británii, potřebu vytápěných pokojů.

„Ve vašem týmu jsem neviděl žádného odborníka na horkovzdušné vytápění.“

„Žádného nemáme.“ Plancus byl možná v jistém smyslu inteligentní, ale vůbec se nepodívoval nad tím, proč jsem se asi ptal. Měl by to být profesionální problém. A on měl okamžitě pochopit, oč mi jde.

„Jak dlouho už jsi tady venku?“ zeptal jsem se.

„Asi měsíc.“

„Dej tedy na mě, musíš se o tom zmínit Pomponiovi. Jestliže bude muset král celou zimu používat nechráněné vytápěcí koše, váš jednotný koncept s elegantními pohledovými liniemi vyletí jednoho dne pravděpodobně do vzduchu ve velkolepých plamenech.“

S Helenou jsme kráčeli zvolna ruku v ruce po prostorném staveništi. Dost nám pomohlo, že jsme viděli plány. Už jsem se tam teď lépe vyznal. Dovedl jsem ocenit uspořádání různých řad pokojů. Úhledné rovné plochy končily ochable poblíž starého domu. Ten zatím nechali stranou jako „příliš obtížný“. Našli jsme zeměměřiče Magna, s kterým jsem se seznámil včera, jak se tam potlouká. Jeho *groma* byla ukotvena v zemi, dlouhá tyč s kovovým hrotem, se čtyřmi olovnicemi zavěšenými na dvou lafkách v kovovém pouzdře. To se používalo na měření rovných linií a čtverců. Jeden z jeho asistentů se babral s *gromou*, aby získal praxi, sám se zabýval

složitějším přístrojem, *dioptram*. Na pevném sloupku spočívala otočná tyč na kruhové desce s podrobně vyznačenými úhly. Celý kruh se mohl odklonit z vodorovné polohy pomocí ozubených koleček. Magnus se krčil vespod a upravoval něco na kolečkách a šnekových šroubech, které to spojovaly. Kousek stranou čekal trpělivě druhý pomocník u dvacet stop vysoké latě s posuvnou příčkou, připraven měřit svah.

Hlavní zeměměřič na nás zamžoural nahoru, potom se toužebně rozhlédl na nerozrytý terén. Nutně potřeboval určit poslední roh nového paláce, kde se budou stýkat jižní a západní křídlo – a kde dosud stál problematický „starý dům“.

Vylíčil jsem mu scénu, k níž došlo mezi architektem a klientem. Vylezl zpod svého přístroje – přitom se odkláněl, aby nenarušil jeho nastavení, a stoupl si zpřima. Podle něho to nepřátelství bylo normální. Tím mi vlastně potvrdil, co mi řekl Plancus. Pomponius si netroufal zakázat králi Togidubnovi účast na schůzích, ale držel si ho od těla. Místo něho tam chodil nadávat Verovolcus, ale ten představoval třetí stranu a měl potíže s jazykem. Pomponius nebral zřetel na nic z toho, co řekl.

„Kdo byl Marcellinus?“ vyptával jsem se.

Magnus se zamračil. „Stavitel starého domu. Dělal tady celá léta.“

„Znáš ho?“

„Tehdy jsem tu ještě nebyl.“ Zdálo se mi, že se na chvíličku zarazil. „Měl z poloviny hotový plán na své vlastní úpravy, když dal Vespasián souhlas s touto celkovou přestavbou.“ Magnus nám ukázal místo, kde zůstaly nedokončené základy nějakých ohromných staveb, které se v současném projektu neobjevily. „Marcellinův projekt se pak zastavil. Sám už nepoznám, jak vypadaly jeho plány. Ale jeho základy jsou mohutné – ohrožují vlastně naše západní křídlo. Ne že bychom dovolili, aby nám nějaká špinavá kupa nedokončeného zdíva překážela. Naše se prostě naplácá přes to...“

„Togidubnus si zřejmě s Marcellinem rozuměl. Co se s ním stalo? Propustili ho? Umřel?“

„Prostě je už starý. Odešel na odpočinek. Ten odchod proběhl myslím klidně. Mezi námi,“ dodal Magnus polohlasně, „já osobně ho považuju za mizerného starého parchanta.“

Zasmál jsem se. „Byl to přece architekt, Magne. To by se asi dalo tvrdit o každém z nich.“

„Nebud' cynik,“ napomenul mě zeměměřič – tónem, z něhož bylo patrné, že se mnou souhlasí.

„Odešel Marcellinus klidně?“

„On doopravdy nikdy neodešel,“ reptal Magnus. „Věčně krále popichuje proti našim plánům.“

Helena se rozhlížela kolem. Představil jsem ji. Magnus ji přijal mnohem vlídněji než Pomponius.

„Co myslíš, Magne, bylo by možné zahrnout do stavby starý dům, jak si přeje král?“ zeptala se.

„Jestli se to rozhodne hned na počátku, je to samozřejmě možné – a ušetřilo by to výdaje.“ Uměl se vypořádat s problémy a teď nám začal vesele dokazovat platnost svého názoru. „Jistě chápete, že jsme tu měli vážné problémy s různou úrovní terénu. Na západě se svažuje prudce, kdežto na jihu celkem mírně směrem k přístavu. Potoky se vlévají do přístavu. V minulosti tu měli velké problémy s odvodňováním, které se nikdy uspokojivě nevyřešily. Takže podle našeho nového plánu se v níže položených oblastech terén zvýší a snad se dostane nad vlhkost.“

„A starý dům potom zůstane zapadlý příliš nízko?“ skočil jsem mu do řeči.

„Přesně tak.“

„Ale pokud se král smíří s tím, že mu všechny místnosti zaplní...“

„Však on ví, jak to na stavbě chodí.“ Magnus se zasmál. „Má rád změny. Ostatně sám jsem si udělal nákres, abych viděl, jestli se to dá uskutečnit. Muselo by se obětovat jeho zahradní nádvoří –“

„Kvůli jednotě schématu?“ zabručela Helena. Poslouchala dobře.

„Kvůli integritě celkové koncepce,“ oplatil jí to Magnus. „Jinak Togi si může ponechat prakticky stejné rozvržení pokojů s novými podlahami – a ty si bude náramně rád vybírat –, s novými stropy, římsami atakdale a nově vymalovanými stěnami. A taky si ponechá svou lázeň, šikovně umístěnou na konci jeho soukromé chodby. Podle Pomponiova plánu by Togi musel bydlet naproti a potulovat se po stavbě v bederní zástěrce s flaškou s olejem, kdykoliv by se chtěl oškrábnout.“

„To by moc královsky nevypadalo,“ poznamenala Helena.

„A taky žádná legrace za říjnových vichřic.“ Otřásl jsem se. „Až budou po slunovratu výt vichry od Galské úžiny, člověk může mít pocit, jako by se ocitl přímo mezi příbojovými vlnami a podával si ruku s Neptunem. Kdo by stál o písek v intimních partiích a umyté vlasy smáčené mořskou sprškou? Bude se tedy lázeň vůbec představovat?“ zeptal jsem se jako mimochodem.

„Vylepšovat,“ odpověděl Magnus, snad trochu vyhýbavě.

„Aha, tak Pomponius taky dělá ústupky?“

Magnus se vrátil zpátky k svému *dioptru*. Mlčel. „Ale co, ať si Pomponius trhne nohou.“ Rozhlédl se kolem a nato mi tiše svěřil: „Na lázeň jsme nedostali žádné oficiální peníze. Pomponius o tom neví. Král si připravuje přestavbu lázně sám.“

Vydechl jsem.

„Ty se toho účastníš, Magne?“ zeptala se Helena vesele a nevinně. Uměla klást prostořeké otázky na cokoli, co ji náhodou napadlo.

„Král mě požádal, abych s ním prošel celý pozemek,“ přiznal Magnus.

„Tos přece nemohl odmítnout,“ pronesla Helena s pochopením. „Mám také svůj osobní zájem,“ pokračovala. „Před nedávnem jsem se hrozně nazlobila s nějakými staviteli lázní v Římě.“

„Gloccus a Cotta,“ doplnil jsem trpce. „Prý měli hroznou pověst.“ Magnus na to ani nemrkl.

„Togi má štěstí, že se na tebe může obrátit o radu,“ polichotila mu Helena.

„No snad jsem přispěl jedním či dvěma technickými nápady,“ odbyl to zeměměřič neutrálním hlasem. „Jestli mě někdo obviní, že jsem ho ve svém volnu ovlivnil, všechno popřu. A král také,“ dodal pevně. „Je to smělý tvrdohlavý dobrák.“

„Předpokládám, že platí. Jaký podnik si na to najal?“ opovázil jsem se vyzyvat.

„Mě se na to neptej, Falcone. Já se s tou dělnickou bandou nezaplétám, ani kvůli hodnému starému králi.“

„Přírodní zahrada se už rýsuje, jestli máte rádi zeleň,“ zavolal ještě Magnus za námi. Odhadl nás správně. Potřebovali jsme si vyčistit hlavu od nesmyslů, a tak jsme na to pozvání oba hned skočili.

Byl to přístav klidu. Měli jsme odtud vyhlídku na moře, jak nám slíbili – třebaže břeh zakrývala přístavní hráz, u níž se z lodi právě s rámusem vykládalo kamení. Do celé oblasti se zakusoval mořský záliv. Vodní motivy jsou tu asi oblíbené. Přírodní zahrada měla rovněž významnou partii kolem rybníka. Tam právě probíhalo odporné čištění. Kolem postávaly z pevninské strany volavky a ze stran od moře zase rackové a čekali, jestli se ve vyhrabaném bahně neobjeví nějaká ryba. Kromě hlubokého kanálu, který se budoval opodál v přístavu, se na nízkých březích prostíraly pláže, rozrývané potůčky a říčkami. Proto bylo všechno bahnité a vlhké.

Opět jsme se ocitli na umělé terase, tři sta stop široké, jež bude příštím obyvatelům jižního křídla poskytovat neoficiální výhled. Na břeh budou dotírat vlny, teď krocené přístavní hrází a bránami, kdyby snad se chtěl Oceanus chovat až příliš přirozeně. Za západním křídlem paláce už vyrůstaly domky pro služebnictvo, mezi nimi i pekárna s obrovským mlýnským kamenem. Jakmile se palác zvedne do své plné výšky, budou tyto domky ukryté. Pozorovatel uvidí jenom umělý park, svažující se k moři, a za zálivem krotké lesíky. Celé to pojetí silně připomínalo „městský venkov“, jak ho navrhl Nero, když dal celé Forum osázet stromy a pro svůj výstřední Zlatý dům založil jezera a parky s divokou zvěří. Tady ve venkovské Británii nám taková úprava připadala přijatelnější.

Zahradníci se činili. Poněvadž to měla být „přirozená“ krajina, vyžadovala tato akce pečlivé plánování a nepřetržitě tvrdou práci, aby nadále působila jako nepěstěná. Musela také zůstat přístupná pro ty, kdo se tam chtěli procházet a oddávat meditaci. Namátkou vybrané druhy keřů neúnavně bojovaly proti soli a příboji. Plazivé rostliny zakrývající zem se bujně pouštěly přes pěšiny. Mořské cesmíny se nám otíraly o kotníky. Jeskyně se zpevňovaly betonem. Budou půvabné, jakmile je zahalí fialky a kapradiny. Ale boj proti moři, bažiny a nutnost snášet špatné počasí vedly k tomu, že si dělníci vypěstovali zoufalou odevzdanost osudu. Osvojili si pomalou chůzi mužů, kteří se musí většinou opírat proti větru.

Žádat na těchto ubohých domorodcích „přirozenou“ zahradu byl špatný vtip. U Togidubna pracovali na zahradách několik desetiletí. Věděli až moc dobře, že příroda si prosadí své, že ji nezastaví žádný plot, proklouzne přes hradby, vyrazí obrovskými zplaněnými šlahouny proti svým něžným středomořským druhům a přitom bude hltnout vzácné rostlinky a podrývat exotické kořeny. Bylo až příliš vlhko a chladno a toužili jsme po Itálii.

Setkali jsme se se zahradním architektem, kterého jsem prve zahlédl na schůzi. Potvrdil nám, jaké je to bláznovství.

„Na formálních nádvořích to nebude tak zlé. Třikrát do roka je osázím barevnými kytkami, trvalky zjara a na podzim ošetřím, potom všechno zryju, posekám, okopám a ostříhám. Jinak se toho nemusím ani dotknout.“

Zavolal pár pokynů chlapům, kteří tam táhli těžké lano a podle jeho volných vlnovek zakládali půvabně se vinoucí pěšinu.

„Ovšem je to dřina.“ Helena mávla paží, ale protože jí byla zima, přitáhla si stólu těsněji kolem sebe a zastrčila si volné prameny vlasů, rozfoukané větrem.

„Bídná lopota, to je pravda.“ Byl to sehnutý, opálený muž s oholenou hlavou, jehož zjevná rozmrzelost zakrývala skutečné nadšení. „My se nemůžeme zastavit a otočit tvář ke slunci jako lidi v Korintu nebo v Novém Kartágu – my prostě musíme přírodu krotit, kdekoli vystrčí hlavu. Kosíme ji, šviháme, drásáme háky a uplácáváme do rovna rýčem, jakmile se rozběhne, kam nemá. Půda je tu ovšem hrozná,“ dodal a zakřenil se.

Zajímaly mě jeho zeměpisné narážky. „Jak se jmenuješ a odkud vlastně jsi?“

„Jsem Timagenes. To, co umím, jsem se naučil na jednom císařském statku nedaleko Bají.“

„Ale ty se neumíš jenom ohánět lopatou,“ poznamenal jsem.

„To jistě ne! Mám na starosti lidi, co dohlížíjí na vedoucí pracovních skupin právě těch u lopaty.“ Napůl si dělal ze svého postavení legraci – a přece to myslel vážně. „Postřehnu každého slimáka – ale v podstatě jsem ten, co navrhuje úžasné efekty.“

„A budou nádherné,“ složila mu poklonu Helena. „Pomponius nám vyličil tvůj návrh.“

„Pomponius to má v hlavě úplně popletené,“ doplnil Timagenes ochotně. „Dělá, co může, aby mi zničil celou tvůrčí představu – ale já na něho vyzraju.“

Jeho slova nevyznívala zlostně ani zlomyslně, ale jeho otevřenost byla poučná.

„Další letitý spor?“ otázal jsem se opatrně.

„Ale ne, to vůbec ne.“ Timagenes hovořil docela nenuceně. „Já ho prostě nenávidím. Nenávidím jeho játra, plíce a názory.“

„A nepřeješ mu štěstí u děvčat, že?“ Vzpomněl jsem si, jak mi dozorce Lupus popisoval ty rozezlené kletby, které jeho dělníci pokládali u svatyň.

„To by bylo až moc kruté.“ Timagenes se usmál. „Ve skutečnosti by se tady nenašla ani jedna, co by se na něj podívala. Dívky nejsou hloupé,“ usoudil se zdvořilou úklonou Heleně. „Všichni máme podezření, že si víc potrpí na kluky – jenže kluci v Noviomagu mají taky lepší vkus.“

„Copak ti Pomponius provedl, že tě tak šťve?“ zeptala se Helena.

„Tak hroznou hanebnost, že se o tom nedá mluvit.“ Timagenes se sehnul a uchopil drobný modrý kvítek. „Brčál. Tomu se v Británii daří. Vytvářejí tmavé pokrývky na vlhkých pavučinových místech, jejich pevných lesklých listů si skoro ani nevšimnete, až najednou koncem dubna vystrčí své pevné modré hvězdičky. Tak to tady vypadá se zahradničením. Člověk najednou objeví něco barevného, houževnatého, že se nestačí divit –“

Ten poetický vynalézavý pěstitel zatahal za kvítek a škubl tak silně, že Heleně věnoval roztřepenou liánu nejméně dvě stopy dlouhou. Bylo na ní velmi málo kvítků a v nepěkných chumáčích z ní visely bílé kořínky. Dychtivě dárek převzala.

„Co ti tedy Pomponius udělal?“ opakoval jsem lakonicky. Timagenes přešel otázku bez povšimnutí a jenom natočil obličej a zavěťfil ve vzduchu. Nato odpověděl: „Máme tu léto. Je to cítit ve vzduchu. Teď nás čekají opravdové potíže...“

Jestli to myslel ze zahradnického hlediska nebo v nějakém širším smyslu, to se nedalo poznat.

XVI

Když jsme se později vraceli s Helenou k silnici na Noviomagus a k svému dopravnímu prostředku, narazili jsme na pomalou káru, která se hrabala nahoru na staveniště.

„Přestaň se chechtat, Marku.“ Naštěstí nikdo nebyl nablízku, kdo by mohl pozorovat naše setkání. Bylo by ode mě hrubé, kdybych se rozřehtal nad někým cizím tak jako teď. Avšak pouze jeden z té žalostné společnosti se maskoval jako neznámý. Jeho mrzutě zamračené čelo bylo až příliš známé.

Udělalo se moc hezky. Jak poznamenal Timagenes, opravdu přišlo léto. Krutě studené ráno s nemilosrdným větrem přešlo v neuvěřitelně mírné odpoledne. Skrže letící mraky prorazilo slunce, jako kdyby nikdy nebylo pryč. Oznamovalo, že i takhle daleko na severu se budou bez patrného přechodu na obou koncích dne prodlužovat hodiny světla.

To radostné oživení však vůbec nic neříkalo sklíčenému mladíkovi, s nímž jsme se potkali. „Ty na mě vůbec nemluv, Falcone!“

„Bud' zdrav, Sextie!“ pozdravil jsem místo toho jeho společníka. „Doufám, že náš drahý Aulus je ti něco platný. Je sice trochu agresivní, ale vcelku o něm máme dobré mínění.“

Kramář, který prodával pohyblivé sochy, seskočil na kus řeči. Helenin bratr se s ještě větší trpkostí odvrátil. Přesto začal ve své roli pomocníka krmit hubeného koníka, který táhl káru s kamennými vzorky. Helena se ho pokusila sestersky políbit na tvář, ale zlostně ji setřásl. Poněvadž jsme měli všechna jeho zavazadla u sebe, byl oblečený do téže tuniky, jako když jsme se s ním rozloučili v Galii. Bílá vlna získala tmavou mastnou patinu, jakou by si pořídili na pracovní hadry nějací šupáci leda po letech. Tvářil se chladně a zarputile.

„To je opálení, nebo ses tak hrozně ušpinil?“

„Nestarej se o mě, Falcone.“

„Však se nestarám, chlapče, nestarám. Tys přece nádoba všech republikánských ctností. Ušlechtilost, odvaha, vytrvalost. Nebojme se to říct: ty jsi takový ctnostný chudák, který se v utrpení vyloženě vyžívá –“

Nakopl kolo káry. Ta se zhoupla, až v ní něco zarachotilo.

„Pozor!“ zhrozil se Sextius.

Zatímco majitel vylezl nahoru zkoumat, jestli se nic nepoškodilo, Aulus se ke mně zamračeně obrátil. „Hlavně aby z toho něco koukalo. Nedá se vůbec vyličit, co jsem zakusil...“ Přece jenom ztišil hlas. Kdyby Sextia naštal, ten ho mohl lehce vyhodit, a to by mi nijak nepomohlo. „Jsem samá podlitina a modřina, mám plné zuby jeho výkladů o obdivuhodných vynálezech toho mechanika Herona Alexandrijského. Teď se musíme plahočit sem, najít si nějakého úplně lhostejného kupce a potom se ho snažit umluvit, že nutně potřebuje soupravu tančících nymf, poháněných horkým vzduchem, kterým nakonec spadnou šaty –“

„Jejda!“ Zarazil jsem ho a zakřenil se. „Kdysi jsem měl bláznivého prastrýce, který miloval mechanické hračky. Tohle je tedy nová varianta staré oblíbené. Kdy začaly ty proslulé tančící nymfy shazovat šaty?“

„Prostě se zmodernizovaly, Falcone.“ Aelianus předváděl upjatý obličej. Nesnášel lidový vkus, ačkoliv mu vyloženě rozuměl, a zabručel: „Naším zákazníkům dáváme to, co chtějí. Čím sprostější, tím lepší.“

„Nepovídej, že právě ty jsi vynalezl striptýz.“ S obdivem jsem se vesele zachechtal. „Velký Jupiter, tobě to vážně sedí. Strejček Scaro by byl do tebe celý pryč, chlapče. Ještě se dočkáme, že si pořídíš jeden z těch kalamářů Filona z Tyru ,ponož se do mě až na dno‘. Scaro mi toho napovídal hodně o řeckých vynálezcích, aby mě připravil na takové řeči.“

„Kardanový závěs,“ zavrčel Aulus, aby dokázal, že slyšel všechno o Filonově magickém osmiúhelníku, šikovné hračce, kterou si každý písař přeje jako dárek k příštím saturnáliím. „A nepřerušujte mě, když zuřím,“ pokračoval Aulus. „Už toho mám po krk. Proč zrovna já? Proč ne můj pochybný bratříček?“

Justinus je mladší než ty a má křehké zdraví,“ zastávala se bratra Helena. „Ostatně jsem drahé malé Claudii slíbila, že na něho dohlídnu.“

„Quintus je odolný ažaž – a Claudii nikdo nic neslabil. Vždyť si myslela, že se její drahý manžilek vrátí z Ostie domů. Já si vždycky vyžeru to

nejhorší. Už teď vím, že k jídlu dostanu žluklou polívku a spát že budu vedle vozu pod plachtou u koně.“

„Vždyť tu jsou kanaby,“ poradil jsem mu se špetkou soucitu.

Zaslechl mě Sextius, když k nám seskočil z vozu. „Tam půjdu já,“ volal. „Eště že tě mám, chlapče. Tyhle věci nepovezu nikam, kde by nám je mohli šlohnout, Aule. Budeš muset zůstat u vozu a hlídat zboží. Já si jdu najít něco k pití a na noc možná nějakou pěknou holku.“

Aelianus si vzteky málem odplivl. Pak jsme se všichni vzchopili. Uslyšeli jsme hlas, který jsme alespoň my s Helenou poznali, jak mě vzrušeně volá: „Muži z Říma!“

Otočili jsme se jako jeden muž, abychom ho pozdravili, jako souprava dobře naolejovaných, ale poněkud provinilých automatických hraček. „Verovolku! Má tvůj inteligentní král rád pohyblivé sochy?“

„Má rád řecké atlety, Falcone.“

„To myslím znamená klasické umění, ne kamarády natřené olejem,“ vysvětlil jsem Sextiovi. „Nevím, co se nabízí, Verovolku. Právě jsem se poprvé setkal s těmito zajímavými kupci. Pokoušejí se zjistit, co mají dělat, aby dostali povolení předvést své zboží –“

„Musí se obrátit na Planka.“

„Na pomocného architekta? Ale to je přece pitomec,“ nepřímou jsem se mu vlichocoval.

„Plancus – a Strephon, co s ním pracuje,“ opakoval Verovolcus odmítavě. Připadal mi jako lidový komediant, ale odpověděl tak pohotově, že jsem se na něj podíval znovu. Ten se uměl spolehlivě zbavit dotěrných návštěvníků. Najednou jsem si ho uměl představit, jak tvrdě si počíná i v jiných situacích.

„Podívej, my víme, že člověk vždycky potřebuje nějaké doporučení –,“ začal zase Aelianus.

„Jestli je Plancus a Strephon pustí k Pomponiovi, ten je rovnou vyhodí,“ zařval králův zástupce. Byl to povedený vtíp.

„Heleď, co takhle ptáček, co hlídá svoje holátka před hadem!“ dotíral Sextius.

„A má dokonce křídla, co ho unesou, aby vyletěl nahoru a tam se vznášel,“ dodal jeho pomocník unaveně. Aelianus si musel někde vytrpět

nekonečné zkoušky. „Přímo v tradici úžasného technika Czetiphona –“

„*Ctesiphona!*“ zasyčel Sextius.

„Z Tyru –“

„Z *Alexandrie!*“ Alexandrie musí překypovat cvoky, kteří vymýšlejí mechanické hračky.

„Můžeme vám předvést nejnovější typy mluvících soch – hlas se v nich přenáší zvukovou rourou. Předvedu vám výstavní model,“ vysvětloval Aelianus, „ale snadno té technice můžu naučit vašeho otroka. Potom nabízíme mechanismus, který vám otevře dveře do paláce jakoby neviditelnou rukou – potřebovali byste vykopat jámu na vodní nádrž, ale vidím, že vám dělníci odešli na zdejší stavbu a použití je velice jednoduché, jakmile si řádně zvyknete. Co byste řekli knotu do olejové lampičky, který se sám reguluje –“

Sextius ho šfouchl do žeber, aby s naučeným výkladem tak nespíchal.

„Obraťte se na Planka – obraťte se na Strephona.“ Verovolcus je mávnutím odsunul stranou, aby mohl Heleně a mně vyřídit vzkaz. „Muži z Říma! Můj král tě i tvou dámu zve do starého domu. Má mnoho pokojů, všechny krásné. Můžete bydlet u nás.“

„Jenže my cestujeme s dvěma moc malými dětmi, jejich chůvou a mou švagrovou...“ namítla Helena ostýchavě.

„Více žen!“ zajásal Verovolcus nadšeně.

„Já si žel nemůžu dovolit moc společenských styků,“ vysvětloval jsem opatrně.

„Ne, ne. Můj král říká, že tebe musíme nechat dělat tvoji důležitou práci.“

Rychle jsme se poradili s Helenou.

„Ano?“

„Ano!“

My s mým děvčetem se s ničím dlouho nepáremo.

Ten nápad měl jasné výhody. Flavius Hilaris nám sice půjčil pěkný dům v Noviomagu, ovšem žádný palác. Vídal bych Helenu častěji, kdyby bydlela se mnou na stavbě, než kdybych ji musel nechávat ve městě a sám pracoval tady. A za předpokladu, že by o to taky stála, viděla by častěji mě.

„Hmm.“ Předváděla, jak uvažuje o praktických nevýhodách. „Budu

muset hlídat holčičky, aby nepadaly do hlubokých výkopů, až ty se budeš bavit řešením problémů na stavbě.“

„Zorganizuj si to, jak chceš, kočičko. Můžeš se pustit do auditu projektu, a já si budu hrát s dětičkami, jestli chceš.“

A tak zatímco Aelianus beze slova soptil, když si vzpomněl na nocování venku v dešti a zimě, jeho sestra a já jsme se chystali bydlet v přepychu u krále.

XVII

Zatímco se Camillus Aelianus otužoval na otevřené cestě, jeho bratříček si užíval života. V Noviomagu jsem držel Justina v tajnosti pro případ, že bych pro něj našel roli, v níž by musel předstírat, že se mnou nemá nic společného. Život v prokurátorově městském domě mu připadal nudný.

„Já se otravuju, Falcone.“

„Řekni si, že by to mohlo být horší. Aulus se už týden nemohl umýt. Za polštář má špinavou herku a ve snu se pokouší přijít na to, jak upevnit hnací kolečko na zadečku železné holubičky. Chtěl by sis to s ním vyměnit?“

„On se ohromně baví,“ kňoural Justinus posměšně.

Moje sestra se chichotala. Byl jsem rád, že Maia se trochu sebrala, i když jen nakrátko. Stále truchlila, že nemá u sebe děti, a na nás všechny měla vztek. Zatím jsem ji ještě nevaroval, že králův člověk Verovolcus hledá inteligentní římskou vdovu, s níž by si mohl procvičovat latinu.

Justina jsem poslal ven, aby našel někoho, kdo by nám pronajal káru na zavazadla. To mu zvedlo náladu. „Přestěhuju se tedy s vámi do toho paláce?“

„Ne.“

„A ty zůstaneš ve městě?“ zeptal se nato Maii. Podle všeho spolu vycházeli dobře.

„Ona jde s námi,“ odbyl jsem ho. Představa, že by Helenin bratr mohl začít vzdychat po mé sestře – a že by to mohla dovolit –, mě podráždila.

Zatímco Helena kojila v ústraní ječící maličkou a naše prvorozená dcera rozhazovala kolem sebe hračky, já jsem vyzval Hyspale, aby začala znovu balit. „Ale vždyť jsem teprve všechno vypakovala,“ bědovala.

Podíval jsem se na ni. Byla to malá boubelatá žena, která si myslela, že je kdovíjak hezká. A to opravdu byla, pokud se vám líbilo natolik

vytrhané obočí, že z něho zbylo o málo víc než šnečí stopa na křídově bílém obličejí. Má představa krásy vyžadovala aspoň náznak reakce, zato v té její chyběla jakákoli inteligence. Mluvit s ní byla tak monotónní záležitost jako navlékat naprosto stejné korálky na míli dlouhou šňůrku. Byla to sobecká, snobská osůbka. Kdyby to uměla s dětmi, snad bych jí odpustil.

Možná to s dětmi uměla. To nikdy nezjistíme. Julia a Favonia ji prostě vůbec nezajímal.

Založil jsem si ruce. Ještě stále jsem se na naši propuštěnku díval. Tenhle poklad s obličejem jako lívanec nám dala Helenina matka. Julia Justa byla bystrá praktická žena. Chtěla nám snad přihrát zkoušku trpělivosti? Věděla, že my s Helenou si se vším poradíme.

S Hyspale normálně jednala Helena kvůli rodinnému spojení. Já jsem se radši držel zpátky – ale kdybychom byli v Římě, hnal bych Hyspale bez pardonu rovnou domů ke Camillům. S řešením toho ožehavého problému musíme počkat. Radši se o něm ani nebudeme bavit. Na holku jsem měl pífkou, ale nebyl jsem tak tvrdý, abych nechal zhýčkanou svobodnou ženu napospas osudu v pustinách brutální nové provincie. Ale můj zamračený obličej by ji snad měl přece jen varovat: smlouva na její služby jí brzy vyprší.

Hyspale to nedošlo. Já jsem byl plně zaměstnaný informátor. Ona oblíbená propuštěnka v senátorské rodině. Příslušnost k jezdeckému stavu a práce v císařských službách jí nikdy nebudou dost dobré, aby na ni udělaly dojem.

„Nastrkej všechno zpátky do pytlů,“ řekl jsem tiše.

„Ach Marku Didie, nemůžeš na mně chtít, abych se do toho znovu rovnou pustila –“

Zaťal jsem zuby. Dcerka Julia, citlivější na atmosféru než ta ženská, se na mě úzkostlivě podívala, potom prudce zaklonila kudrnatou hlavičku a hlasitě se rozplakala. Čekal jsem, že ji Hyspale začne uklidňovat. To ji ani nenapadlo.

Maia na mě letmo pohlédla, zvedla Julinku a odnesla ji pryč. Jinak se ovšem Maia zařekla, že se na téhle cestě nebude o mé děti starat za trest, že jsme ji připravili o její vlastní. Ty moje prý můžou řvát, div se nestrhají,

a já od ní můžu očekávat nanejvýš stížnosti na ten randál. Ale když s nimi zůstala sama, byla z ní zase dokonalá tetička.

Hyspale ji naštvála. Na odchodu jí Maia zlostně nařídila: „Dělej, co se ti řeklo, ty jedna nepovedená mizerná můro!“

Výborně! Bylo to poprvé, co jsme od odjezdu z Říma měli s Maiou stejný názor.

Justinus nám zařídil přepravu a pak se vrátil do domu a postával tam opět celý skleslý.

„Ty se nudíš. Ale to je dobře,“ pochvaloval jsem si.

„Děkuju pěkně.“

„Chci, aby ses nudil ještě víc.“

„Slyším a poslouchám, Caesare!“

„Tak hleď, ať je to ještě víc vidět.“ Domníval se, že tu poznámku myslím ironicky. „Mám pro tebe práci. Nezmiňuj se o Heleně Justině. Nezmiňuj se o mně. Jestli potkáš Aula nebo jeho partnera Sextia, můžeš s nimi mluvit, ale nesmíš dát najevo, že Aulus je tvůj bratr. Jinak tu roli můžeš rozvést. Jsi znužený synovec nějakého úředníka a uvízl jsi v Noviomagu Regnensis, když bys byl radši někde na lovu. Chtěl bys být vlastně kdekoliv, jenom ne tady, kde tě nechali. Jenomže nemáš žádné koně, otroky a velmi málo peněz.“

„To klidně zahraju.“

„Zůstal jsi sám v britském Zapadákově a hledáš nějakou neškodnou zábavu.“

„Bez peněz?“ odsekl Justinus.

„Aspoň ti je nikdo neukradne.“

„V tom případě by zábavy v Noviomagu měly přijít hodně lacino.“

„Jeich prodejné ženštiny si rozhodně nemůžeš dovolit, to je jisté. Tak se aspoň budu moct podívat tvé milované Claudii s čistým svědomím do očí.“

K milované Claudii nepřičinil žádnou poznámku. „O co mi tedy jde, Marku?“

„Zjisti, co tu vůbec je. Slyšel jsem, že tu mají taky kanaby – ale asi hrozné, ovšem na rozdíl od bratra ty se můžeš aspoň vrátit domů do čisté postele. Dávej si pozor. Rádi vytahují nože.“

Polkl. Justinus měl v sobě hodně odvahy, ale šetřil jí. Sám od sebe by se nikdy nezamíchal do nějaké šlamastyky. Byl jsem s ním v Germánii, když sloužil jako tribun v První Adiutrix. Navštěvoval jenom schválené vojenské putyky a nenápadně odtamtud odcházel, když začali otravovat hazardní hráči a opilci. Poradil si i v horších doupatech. Do několika takových jsem ho sám vzal. „Mám se poptávat po Glokkovi a Cottovi?“

„My všichni po nich pořád pátráme. Mezitím bych chtěl taky zjistit, co se stalo mrtvému Galovi – jmenoval se Dubnus. Nedávno ho v opilecké rvačce někdo pobodal. A pozoruj taky lidi, co vycházejí zadním vchodem, aby si koupili nějaký materiál ukradený ze stavby. Nebo podvodné subdodavatele, kteří můžou nabízet nakradené zboží dozorcům na stavbě. Rád bych taky zjistil rebelantské dělníky.“

„Ty myslíš, že taková existují?“

„Až na Dubna je to všechno jenom odhad. Totiž už jsem poznal přátelské vztahy na stavbě. Většinou se navzájem nesnášejí a všichni mají vztek na stavitele. A ještě v Římě mě upozornili, že celý ten podnik je úplně zkorumpovaný.“

Justinus si okusoval palec. Jeho úkol ho patrně vzrušoval. Dokonce se naparoval. Avšak ty hluboké hnědé oči, jejichž vroucí příslib odlákal Claudii Rufinu od Aeliana, aniž si některý z nich všiml, co se v ní děje, uvažovaly teď, jak na to jít. Bude si plánovat oblečení a zkoušet, co bude říkat v roli nespokojeného mladého aristokrata daleko od domova. Zvažoval také riziko. Ještě se nerozhodl, jestli si má brát s sebou zbraň – a pokud ano, jak ji ukryje. Uvědomoval si, že jakmile se za pošmourného britského večera zatoulá do kanab, nebude mít snadnou cestu k ústupu a po ruce žádného úředníka, na kterého by se mohl obrátit o pomoc.

Jak jsem tam s ním teď seděl sám – a zvláště bez popichujícího bratra, vzpomínal jsem, jak jsem se vždycky cítil v bezpečí, když jsem spolupracoval s Justinem. Měl znamenité vlastnosti. Tak například klidnou rozvahu.

Tu potřeboval. To, o co jsem ho teď žádal, nebyla žádná kratochvilná hračka. Svého času, když měl někdo proniknout do temných doupat domorodého prostoru, dlouho jsem se nerozmýšlel a šel jsem tam sám. Ale posílat místo sebe mladíka, by mě nikdy ani nenapadlo.

Možná že mi četl myšlenky. „Dám si pozor.“

„Jestli budeš mít nějaké pochybnosti, radši se stáhni.“

„To je tvoje moto, vid’?“ Vesele se usmál.

Měl jsem jeden dobrý důvod, proč jsem místo sebe posílal jeho. Už jsem byl muž středního věku, zkušený ženáč. Justinovi bylo asi čtyřiadvacet a svůj stav zadaného nebral příliš vážně. Asi se ani nepovažoval za hezkého, byl však vysoký, snědý, štíhlý a rád si sám ze sebe maličko střílel. Těm, co ho neznali, připadal lehkomyšlný, ženám citlivý. Snadno se dovedl s každým sblížit. Mladičké naivní šenkýřky stály ve frontě, aby si s ním mohly promluvit. Věděl jsem, a on si jistě taky pamatoval, že ty zlatovlasé ženy severního světa se rády nechaly přesvědčit, že tento mladý Říman je úžasný.

Jak se s tím vyrovná moje svědomí, až se příště sejdu s jeho Claudii (náhodou ostýchavou brunetkou), to si vyřeším později.

Mnohem těžší bylo, co bych si počal s Helenou, kdyby se jejímu milovanému bratříčkovi mělo něco stát.

XVIII

Když jsem strčil hlavu do dveří jeho chaty, mozaikář zvedl hlavu od kouřícího hrnku *mulsa* a okamžitě hlásil: „Žel, už nikoho nebereme.“ Nejspíš si myslel, že hledám práci.

Byl to bělovlasý muž se zastřiženým bílým vousem a licousy. Předtím tiše hovořil s mladším chlápkem. Oba měli na sobě podobné tuniky s několika teplými vrstvami, přepásané a s dlouhými rukávy. Patrně se do nich lehce dala zima, když se celé hodiny krčili nad pečlivou prací.

„Já nehledám zaměstnání. Mám dost svých vlastních složitých skládaček.“

Hlavní mozaikář, který mě viděl vlastně už na té schůzi vedení, se na mě začal rozpomínat. On i jeho pomocník se opírali lokty o stůl a drželi v dlaních horké šálky. Na obou tvářích se jevil stejný výraz netečné únavy. Asi to byl jejich trvalý rys a nevyvolal jsem ho speciálně já.

„Falco,“ představil jsem se mladšímu a vetřel se dovnitř. „Agent z Říma. A zřejmě i narušitel pořádku.“ Nikdo se nezasmál.

Našel jsem si místo na protější lavici. Mezi námi ležely nákresy řeckých meandrů a složitých obloučků. Cítil jsem vůni podřadného svařeného vína, jeho octový základ mírně okořeněný aromatickými bylinkami. Mně nenabídli. Oba muži čekali, abych se ujal slova. Bylo to, jako bych hovořil s dvojicí nástěnných tabulek.

Byli jsme v ohrazeném rajonu kancelářských baráků stavby, mimo hlavní areál, v severozápadním koutě poblíž nových pomocných staveb. Dnes jsem se zabýval těmi, které budou zajišťovat výzdobu. Mozaikáři obývali spořádaně jednu polovinu provizorní dvojchaty, z nichž druhá byla chaotická doména freskařů. Tady mohli všichni pracovat na kresbách, skladovat materiál, zkoušet vzory a během čekání, až jim zedníci uvolní místnosti, které mají dekorovat, mohli popíjet a dumat o životě. Nebo o tom, co se dekoratérům líhne v hlavě, zatímco my ostatní bychom se na

práci klidně vykašlali a snili o tom, jak si předěláme byt.

V té druhé chatě se malíři o něco hlučně přeli, když jsem šel kolem. Mohl jsem tam vtrhnout a snad se něco dovědět o problémech na stavbě, ale podle toho, co jsem slyšel, šlo jenom o závody vozatajů. Ukřičené malíře jsem si tedy nechal na později. Po tom včerejším překotném přestěhování rodiny jsem si připadal úplně ochablý. V noci, když jsme byli v polovině vybalování, k nám vpadl Verovolcus. Chtěl si obhlédnout mé ženy, ale ty už se uměly rychle vypařit a nechaly na mně, abych ho bavil. Teď mě silně bolela hlava, čistě jenom z únavy. Nu což, to byl můj problém.

Tady uvnitř, v klidném zátiší mozaikářů, byly celé stěny ověšené kresbami, některé se dokonce nazdařbůh překrývaly. Většinou šlo o vzory černobílé mozaiky. Některé ukazovaly úplnou úpravu celé místnosti s propletenými okraji a vstupními rohožemi z dlaždic. Jiné motivy byly drobné, pokusné. Postupovaly od jednoduchosti prostých chodeb z přímých linií s dvojitými okraji po četné geometrické úpravy složené z opakujících se čtverečků, kostek, hvězdiček a kosočtverců, často spojujících malé čtverečky s většími. Vypadalo to prostě, ale vznikalo tam složité zoubkování, propojené žebříčky a mřížoví, jaké jsem ještě nikdy neviděl. Bohatý výběr svědčil o ohromném talentu a představivosti.

Podle plánu měla být každá místnost paláce jiná, ale celkový styl zůstat jednotný. Dva velké podlahové návrhy, přitlučené nápadně na volné místo, obzvlášť vynikaly mezi ostatními. Od těch několika barevných se předběžný model lišil složitou ozdobou z propletených jemných čárek, která uprostřed tvořila kruh. Ten byl jako obvykle prázdný. Jistě se počítalo s nějakým hezkým medailonem – až král vybere určité mytologické téma. Uvnitř vinutého lemu probíhal kruh hustého listoví v podzimních barvách s rozetami s osmi okvětními lístky a elegantními úponky listů převážně v různých odstínech hnědé a zlaté. Z vnější strany byly rohy vyplněné střídavě vázami a kdovíproč rybami.

„Severní křídlo,“ poznamenal hlavní mozaikář. Vyrazil to tak silně, že ho to skoro oddělalo. Ty mořské živočichy nijak nevysvětlil. Nezbyvalo mi než se držet teorie, že to měla být dekorace místnosti, kde se měly k večeri podávat ryby.

Druhý velkolepý návrh už byl plně propracovaný. Byl to úžasný čer-

nobílý koberec z dramatických čtverečků a křížků, některé vzorky složené z hrotů kopí, větrných růžic a stylizovaných květů lilie. Ty obrazy byly sestaveny tak, že působily trojrozměrně, ale uvědomil jsem si, že ty nepravidelnosti vyvolávaly dojem, jako by se celý obraz posunoval. Jakmile jsem se postavil jinam, perspektiva se opět změnila jako cosi nepolapitelného.

„Jeho ,blikající podlaha,“ pronesl pomocník hrdě.

„Severní křídlo,“ zabručel hlavní mozaikář znovu. Však taky dovedné opakování bylo součástí jeho umění.

„To se bude ohromně líbit,“ zalichotil jsem jim. „Až tu budete s prací hotovi, můžete se pustit do mého domu.“ Jelikož byli těžkopádní mládenci, jejichž život spočíval v pomalém rytmu práce, neodbyli mě odpovědí, jež se nabízela, a tak jsem to řekl za ně: „Nejspíš bych si vás nemohl dovolit.“

Zase nic.

Zkusil jsem to znovu: „V současné době toho tady asi nemáte moc na práci.“

„My budeme připravení, až oni budou hotoví.“ Šéf mluvil neochotně.

„Vidím, že vaše práce je nadprůměrná. Tenhle váš klient se nenechá odbýt začátečnickými pokusy a několika předem připravenými panely, zpracovanými na poslední chvíli.“ Opět se k tomu neráčil vyjádřit.

„Nejdůležitější část vaší práce se odehrává ještě předtím, než se vůbec dostavíte na stavbu,“ přemítal jsem. „Vymýšlíte vzory. Vybíráte kamínky – předpokládám, že tady pracujete převážně s kameny, se žádnými úlomky skla nebo lesklých šupinek zlata a stříbra, že?“

Zavrtěl hlavou. „Já mám kámen rád.“

„Já taky. Je pevný. Když se dobře naseká, bude odrážet spoustu světla. Tak můžete získat lesk a neuchýlit se přitom ke křiklavosti. Připravuješ si kamínky sám?“

„Když musím.“

„Už jsi to tak dělal?“

„Teď mám na to tým.“

„Vlastní? Tys je vycvičil?“

„Jedině tak se dá získat dobrý barevný soulad a stále stejná velikost.“

„Připravuješ si vlastní vzorník?“

Pohrdavě odfrkl. „Teď už ne. Ta doba je našťěstí za námi.“

Odložil hrnek. Ruce se mu automaticky zabořily do košíků se sekanými kamínky, které se mu rozsypávaly po stole, a mezi prsty propouštěl miniaturní matové kachlíčky jako korálky na výšivku. Ani si neuvědomoval, že to dělá. Některé z těchto vzorků byly docela maličké, alespoň deset by se jich vešlo do jednoho palce. Sestavit je dohromady bude trvat celou věčnost. Před sebou měl pokusný blok s pruhem těsně propleteného okraje ve čtyřech barvách – v bílé, černé, červené a žluté –, dokonale zpracovaným.

„Audienční síň.“

Byl to člověk smířený se svým údělem. Nechal klidně plynout čas kolem sebe. Bude žít dlouho – ale klouby se mu budou poroučet, přestože používá měkkou podložku pod kolena, a taky jeho oči si to odnesou.

Ten mladší muž musí být jeho syn. Má stejnou postavu, tvar obličeje i chování. Byli to typičtí řemeslníci. Svou dovednost předávali z generace na generaci a své umění přizpůsobovali té které době. Jejich svět se otáčel v těsném kruhu. Tohle byla samotářská práce. Omezená osobní soustředěnost člověka a dosahem jeho paže.

Tihle dělníci jen málokdy v běžném životě vzhledli, aby se podívali, co se nablízku děje. Asi jim chyběla zvědavost. Měli v sobě jakousi pradávnou poctivou prostotu. Ale ze zkoumání těch předimenzovaných plánů na výstavbu paláce jsem zjistil, že mozaikáři jsou noční můrou. Plýtvali časem, nevedli si řádný přehled o dodávkách a státní pokladnu ždímalí nelítostněji než kterékoli jiné řemeslo. Vedoucí věděl, že po tom jdu. Mlčky mi vzdoroval.

Také jsem si prohlížel hrst černých kamínků. Pak jsem je s cvakáním pouštěl zpátky do koše. „Každý, s kým jsem na stavbě mluvil, se mi přiznal, koho nenávidí. Kdo tedy štvete tebe?“

„My se držíme stranou.“

„Tvoje práce bude stavbu uzavírat jako poslední dokončovací řemeslo – a ty že bys nikoho neznal?“

„Ani nechci,“ prohlásil samolibě.

Skrze tenké stěny se ozývaly hlasité výbuchy smíchu lehkomyšlných malířů fresek. Napadlo mě, že s nimi bude větší zábava. „Jak vycházíte

s těmi sousedy?“

„Snášíme se.“

„Pověz mi: když má nějaká místnost bohatou podlahu, něco jako ten tvůj ‚blikající‘ vzor, pak potřebuje klidnější stěny. Chceš, aby ho lidi obdivovali bez rozptylování. A naopak: pokud je nápadná malba – nebo se obyvatelé chystají pořídit hodně nábytku – podlaha musí být tlumenější a doplňovat jenom pozadí. Kdo tedy vybírá základní výzdobu?“

„Architekt. A asi taky klient.“

„S Pomponiem se snášíš?“

„Ujde to.“ Kdyby ho Pomponius nakopl do přirození a ukradl mu košík s obědem, tehle mlčenlivý panák by přede mnou nikdy nedal najevo rozčilení.

„Když se rozhodnou pro určitý styl, máš do toho co mluvit?“

„Ukážu jim nákresy. Oni si jeden vyberou nebo aspoň povšechný ráz.“

„A nedochází ke konfliktům?“

„Kdepak,“ lhal.

Jestliže své podlahy dokončí na své umělecké úrovni, pak si zaslouží vysoké uznání. To ovšem nic nemění na faktu, že ten muž je mrzout k pohledání.

„Nesetkal ses někdy s nějakým Glokkem a Cottou?“

Zamyslel se nad tím a dal si načas. „Něco mi to připomíná...“ Avšak zavrtěl hlavou. „Ba ne.“

„Co dělají?“ chtěl vědět syn. Otec se na něj zle podíval, jako by to byla ukvapená otázka.

„Staví lázně.“ Tátův viklavý Neptun neměl nic společného s chladnou elegancí, jaká byla objednána pro palác. „Taky dělají podlahové mozaiky – bokem –, ale těm vašim se zdaleka nevyrovnají.“

Nechtělo se mi vykládat, že když jsem naposled stál na nové mozaice, zajel jsem do ní krumpáčem a otec potom ten svůj zabořil do mrtvoly, a tak jsem rozhovor ukončil. Nedověděl jsem se z něho prakticky nic nového. Ale udělal jsem si alespoň nějakou představu, jak bych si dal předělat podlahu doma v jídelně.

Jednou. Jednou, až budu opravdu bohatý.

XIX

Když jsem odcházel od mozaikářů, u malířů v sousedství bylo ticho. Nahlédl jsem dovnitř.

Panoval tam stejný chaos, jenom krámů jim přibylo od té doby, co tam jako nejlepšího přítele měli štafle. Stály na místě, kde by normálně byl stůl, kdyby ti mládenci uměli lépe vést domácnost. Oni však raději jedli na zemi (to se dalo poznat podle svinstva) a překlopený stůl přitáhli k oknu, aby měli lepší přístup ke stěnám. Potřebovali spoustu volného místa, které by mohli pomalovat, jak dovedli nejlépe.

Poslední malíři, s nimiž jsem se střetl, byla ta bláznivá parta prohnáných polozločinných flákačů z putyky U Panny. Ti chtěli svrhnout vládu, jenže neměli peníze na úplatky ani charismatické kouzlo, aby mohli bulíkovat lid. Většinou si ani nepamatovali vlastní cestu domů. Měli určité kontakty s mým otcem. To snad už nemusím rozvíjet.

Tihle křiklouni byli patrně taky flákači. Hazard, chlast a vysoké představy o sázecím systému. Čeho však měli víc než dost, byl talent. Po celé chatě jsem viděl fantastické příklady lazurovaného falešného mramoru. Jemné nachové skvrny na červené s bílými pramínky, tu a tam přecházející do oranžové. Dva odstíny šedé, nanesené ve vrstvách. Volný čtverec na zdi byl ironicky označen nápisem „LÁPISOVÁ MODŘ ZDE“, patrně proto, že ta barva získávaná z drahokamů byla příliš drahá, aby se jí plýtvalo při pokusech. Všechny ostatní plochy byly pomalované. Pokaždé, když se někdy vrátili, aby si udělali přestávku nebo aby se pohádali a něco si zakousli, nejspíš kolem sebe cákali nový nátěr čistě pro radost, že vidí různé barvy a jejich účinek. Ještě víc byli posedlí vytvářením pracných pruhů dřeva s tak dokonalou strukturou, až mi připadalo jako tragédie, že tuhle prostou chatu i s jejich experimenty jednoho dne zbourají a spálí.

Všude stály plechovky s barvou, na okrajích většinou s velkými lep-kavými nánosy, jež po nich stékaly dolů. Podlaha byla flekatá kroužky

barev. Raději jsem se držel venku.

„Je někdo doma?“

Žádná odpověď. Bylo mi z toho smutno.

XX

Když jsem odcházel od služebních chat na staveništi, ujela mi pata na výmolu vyrytém kolečkem. Natáhl jsem se jak dlouhý, tak široký. Na tuniku se mi po celé délce nalepilo bláto. Ošklivě jsem si pohmoždil páteř. Když jsem se s nadávkami zvedl, vystřelila mi bolest nahoru přes celá záda až do hlavy a zasadila přímý úder podrážděnému zubu, který jsem se snažil nevnímat. Celé dni budu chodit strnule.

Rozkročil jsem se a pokoušel se znovu popadnout dech. Tato část pozemku určeného pro palác byla v současné době v čilém provozu. Kancelářské chaty vypadaly celkem spořádaně a stály tam úhledně rozmístěné. Méně úpravný tábor se skládal z roztroušených stanů, patřících různým příživníkům a potulným nádeníkům. Z nehlídaných ohnišť, na nichž se vařilo, se vlnil vzhůru kouř. Do pachu mokrého listí se vtíraly dusivější závaný, jež jsem raději blíž nezkoumal.

U cesty se hromadily pyramidy obrovských nařezaných polen z mohutných dubových kmenů z některého lesa poblíž. V jiných řadách čekaly naskládané hromady cihel a střešních tašek, prokládaných slámou, aby se nerozbily. Odněkud poblíž sem zaletěl štiplavý kouř – snad se tam pálilo vápno do malty. V nespořádané řadě tam stály těžké nákladní vozy, mnohé dosud plně naložené. Jejich voli a muly byli vypřažení a měli svázané přední nohy. Pokud na to měl dohlížet hlídač, tak si právě odskočil ulevit do lesa.

Jedna kára patřila Sextiovi. Dobelhal jsem se k ní. Našel jsem tam Aeliana, silně zarostlého a sinavě bledého. Ležel nepohodlně schoulený v těsném prostoru v zadní části vozu a tvrdě spal. Pan senátor by synovu houževnatost jistě ocenil – zato Julia Justa, která měla své prostřední vzdorné dítě nejraději, by nešla pro ostřejší odpověď daleko.

Všiml jsem si hrubé kožené pokrývky, a tak jsem ji opatrně vytáhl a jemně ji položil přes něj. Dával jsem si pozor. Aulus se neprobudil.

Chvíli jsem se opíral o kolo káry a třel si bolavá záda. Pak jsem uslyšel nějaké zvuky. Okamžitě jsem se cítil provinile, že tam tak sám okouním. Rozmýšlel jsem se, jak se vynořit na oči veřejnosti.

Nejspíš jsem vylezl jako nějaká myš, jež se vykrádá ze své skrýše. Muž, který byl na řůře blízkého vozu, mě zpočátku neviděl. Můj pohled upoutal záblesk čistě bílé tuniky. Viděl jsem ho zřetelně. Vytahoval staré pytle zakrývající náklad a nahlížel pod ně. Mohl to být majitel, který něco hledá – nebo zloděj. Počínal si pokradmu, nikoli otevřeně.

Vlastně jsem ho poznal. Byl to Magnus, ten zeměměřič. Tak mě překvapilo, když jsem ho uviděl, jak tu sám skáče z jednoho vozu na druhý, že jsem se asi nějak prudčeji pohnul. Spatřil mě a chtěl se honem vzdálit. Potom spadl.

Sám jsem přitom sebou trhl a co nejrychleji jsem tam doskákal. Ležel na zemi, ale naříkal tak hlasitě, že alespoň některé jeho části zůstaly určité nepoškozené. Hrubé, sprosté nadávky se z něho jen hrnuly.

„Aby tě husa kopl, Falcone. Tys mě ale polekal –“ Pomohl jsem mu na nohy. Řval, mrskal sebou sem a tam a předstíral, že si musí klouby opět zasadit do správných jamek. Ten pád musel být tak neočekávaný, že při něm zůstal vláčný a to ho zachránilo. V podstatě se neporánil.

Všiml si mé zmazané tuniky, _a tak jsem začal honem vysvětlovat: „Tak teď budeme ztuhlí jako dřevo dva. Sám jsem před chvilkou upadl. Cos to tu prováděl, Magne?“

„Kontroloval dodávku mramoru,“ odpověděl ledabyle. „A ty?“ Vzhledem k tomu, že to on se choval podezřele, hleděl na mě tvrdě.

„Pokoušel jsem se vymáčknot z našeho mozaikáře víc než dvě slova najednou.“

„Z Philocla? Jó, ten je ukecanej.“ Magnus se zasmál.

„Máš pravdu. Mně ani neřekl, že se jmenuje Philocles. A co ten druhý – předpokládám jeho syn, že?“

„Philocles Junior.“

„No to je překvapení.“ Proč si lámat hlavu s vymyšlením odlišného jména?

Vykročili jsme pomalu k hlavnímu staveništi. Magnus utrpěl daleko horší šok než já, ale už se z něho dostával. Musí být povšečně v dobré

formě. Nenechal se odradit a vyptával se: „Vracíš se do kanceláře vyhlídkovou cestou?“

Ironicky jsem si pomyslel, že mluví skoro jako já, jako by i on někoho podezřívá z nekalostí.

K Aelianovi jsem se nemusel hlásit, a tak jsem Magnovi vyprávěl, jak jsem včera narazil na člověka, který prodává pohyblivé sochy. Vypíchl jsem zájem prastrýce Scara o automatické hračky a přiznal jenom, že jsem byl zvědavý. „Ten chlap tam teď není. Asi se snaží umluvit Planka a Strephona.“

„Tak to mu přeju hodně štěstí.“ Magnus se ušklíbl. „Jo, tu káru jsem taky našel.“

Teď jsem si to přece jen musel ověřit. „A co ten chrápající pomocník?“ Nelíbilo se mi, že si ještě někdo jiný prohlížel Acliana bez jeho vědomí. „Připadá mi nějak podezřelý.“

„Mně ani ne, Falcone,“ vymlouval mi to Magnus rozvážně. „Je trochu zvláštní, to jo – všiml sis? Měl na sobě tuniku z velmi kvalitní látky a má pěstěné ručičky.“

„No ne!“ Tohle už ve mně opravdu budilo starosti. Snažil jsem se to odbýt. „Není to nakonec jedna z těch hraček, s kterými hauzírujou? Třeba ho Sextius využívá, aby předváděl ty pohyblivé části.“

Nějak jsem stočil řeč na iluzivní sochařství. A nakonec jsme se dostali až na Homéra. To byl pro mě další šok. Podle Magna se prý v *Iliadě* vyskytuje scéna, kde vystupuje podsvětní bůh Hefaistos s několika trojnohými bronzovými stolky, které se pohybují na kolečkách. „Ty za ním chodíš jako psi, psi, co se na jeho rozkaz dokonce otočí a jedou samy domů.“

„Něco jako pěkná souprava příručních stolků na večírku, co do sebe zapadají.“

„A když už mají hosté dost, člověk jenom hvízdne a stolky samy odjedou.“

Magnus mi byl docela sympatický. Měl smysl pro humor. Ovšem překvapilo mě, že dokonce četl Homéra, a řekl jsem mu to.

„Zeměměřiči se zajímají o svět. Většinou jsme dost sčtetlí,“ chlubil se. „Ostatně pracujeme převážně o samotě. Lidi si o nás myslí, že jsme prohnání blbci.“

Nic jsem k tomu nedodal. Ale Magna jsem si zařadil do seznamu lidí, které je třeba hlídat. Tak především dohlížet na důležité dodávky by měl Cyprianus jako správce materiálu. A očekával bych, že mramor nebudou přechovávat na nějakém nehlídaném místě, kde se potlouká plno všelijakých podivínských čumilů a vetřelců, ale v bezpečí v důkladně ohrazeném skladišti stavby.

Celý zablácený jsem asi nevypadal příliš důstojně. Vrátil jsem se do starého domu a svlékl se. Helena mě objevila, když jsem se prohrabával prádelníkem se šatstvem. „Co se ti stalo, Marku?“

„Upadl jsem.“ Hlásil jsem to lítostivě jako smutný malý kluk.

„To tě někdo strčil?“ Helena si nepočínala mateřsky, ale dělala si o mě starosti, abych se někde vážně nepopřál.

„Myslíš nějaký surový grobián? To ne, upadl jsem svým vlastním přičiněním. Zasnil jsem se a nedával pozor na cestu. Předtím jsem si prohlížel práci nějakých freskařů. Asi jsem si vzpomněl na Laria.“

Larius, můj oblíbený synovec, zdrhl od rodiny, aby se vyučil malířství v Neapolském zálivu, kde si boháči stavěli přepychová letní sídla a kde se uplatnila prvotřídní práce. Už jsem ho tři roky neviděl. Pokoušel jsem se ho nalákat do Říma, aby mi pomohl vyzdobit tátův aventinský dům, ale na dopis jsem nedostal žádnou odpověď. Larius byl vždycky dobrý obchodník, ten by se nezhazoval s neplacenou prací pouze z dobré vůle. Kromě toho v Římě žili jeho příšerní rodiče. Galla a její hrozný manžel by stačili vyhnat sebehodnějšího syna do učení někam hodně daleko.

„Aha... Tak je to tedy!“ Helena náhle proklouzla kolem mě a popadla jedny své šaty. Byly krémové s širokými modrými pruhy na okrajích. Jednoduché, ale přesto stály pěkný balík. Látka byla nádherně zpracovaná s vetkanými hedvábnými vlákny. Když je se svůdným zašustěním zvedla a přiložila si je k ramenům, všimla si, že se tvářím skepticky. „Hyspale si věčně zkouší moje šaty. Stejně to nemá žádný význam. Já jsem o dost vyšší, takže si je musí hodně podkasávat.“ Nic jsem na to neřekl. „Ano, dělá to proto, aby mě naštvála.“

Další problém s mizernou chůvrou. Vzdychl jsem. „Víš –“

„Jo, já vím!“

Zůstal jsem klidný.

„Až se vrátíme domů,“ slíbila Helena, „tak si to s ní vyřídím. Maminka si ji vezme zpátky.“

„To ji nijak nepřekvapí.“

Helena se na mě podívala. „Máš něco proti mamince?“

„Ne.“

Byla to pravda. Stala se sice mou tchyní, ale rodinu Camillů jsem sledoval dost dlouho, abych věděl, že měla silný vliv na Helenin vývoj. To jsem řádně respektoval. Jestliže se senátor odmítne rozvést s manželkou poté, co mu dala patřičný počet dětí a on už utratil její věno, obyčejně to také něco znamená. S Julií Justou jsem se nezaplétal do žádných sporů.

„Podívej, spodní tuniku máš taky zabláčenou, Marku. Budeš si ji muset sundat a vykoupat se.“

Už jsem se oloupal do poloviny holé kůže, když vtom jsem si všiml, že do pokoje přišla Hyspale.

Helena zrudla. „Hyspale, příště koukej zaklepat!“ Přesvědčil jsem se, jestli jsem slušně zakrytý. Obdiv širšího publika mi nevádí, ale docela se mi líbilo, že si na mé tělo dělá Helena nárok jako na své osobní vlastnictví. Roztřepávala krémové a modré šaty. „Hýbala jsi s nimi? Musíme si ujasnit jednu věc: Nedovolila bych ani sestře, ba ani matce, aby si bez dovolení braly mé šaty.“

Hyspale si mě vztekle měřila, jako by nabyla přesvědčení, že ty výtky jsou moje dílo.

„Kde jsou děti?“ zeptal jsem se chladně. Hyspale zlostně vypadla. Naštěstí jsem už děti viděl: byly v oddané péči světlavých blond žen z královské domácnosti, okouzlených tmavými očima a exotickou krásou mých dcerušek. Miminko spalo. Julinka se mezi cizími chovala vždycky vzorně.

S Helenou jsme si vyměnili pohledy. „Já si to vyřídím,“ opakovala. „Aspoň že je nebije a dá jim najíst. Dospěli jsme zkrátka do stadia, kdy jsou naši sluhové nanicovaté dárky od někoho jiného. Příště si vybereme sami – a určitě to z nedostatku zkušeností zvoráme. A teprve potom nám bude jasné, co přesně pro rodinu potřebujeme.“

„Docela rád bych některá stadia přeskočil.“

„Ty jsi do všeho moc hr!“

Lascivně jsem se usmál.

Našel jsem si svou láhev s olejem a škrabku, vybral čisté oblečení a vypravil se prozkoumat královu lázeň. Helena cupitala za mnou, potichu reptala a potřebovala si trochu odpočinout v páře. V soukromé lázni, patřící králi, je vždycky horká voda. V hodinách mimo špičku se dá prakticky napevno počítat s tím, že tam nevleze nikdo jiný, koho by pohoršilo společné koupání.

Celá lázeň byla prvotřídní. Na jedné straně od vchodu se vcházelo do místnosti se studeným bazénem. To nebyly ty naše mělké louže na brouzdání. Tady voda sahala výš než do pasu, a dokonce se v ní dalo dobře plavat, jak rázně dokazovala Helena. Já jsem se plavat nikdy nenaučil. Pořád mi vyhrožovala, že mě to naučí, ale ten ledový bazén v Británii mě rozhodně nelákal, abychom s výukou začali hned. Seděl jsem na růžové, pevně přidělané lavici a chvíli pozoroval Helenu, ale i ona už lapala v té studené vodě po dechu. Do mě se dávala zima, a tak jsem procházel a kochal se ne jedním, ale třemi horkými odděleními, z nichž každé mělo vyšší teplotu než to předchozí. Helena přestala předvádět svou výdrž a připojila se ke mně.

„Našel jsi dopoledne ty freskaře?“

„Našel jsem jejich chatu. Mluvil jsem s mozaikářem.“ Helena se rozchechtala nad mou nelogickou odpovědí.

„Moc se nenaparuj, Falcone.“

Nestydatě jsem se na ni usmál.

Helena přešla vláčně k jedné nádrži a tam si naběráčkem chrstla vodu na ramena. Ta jí stékala... prostě tam, kam jí to gravitace umožnila. Pak se vrátila ke mně. To mi poskytlo možnost sledovat ramínky vody prsty.

„Tak a ke kterému stadiu jsi dospěl?“ vyzvíдалa tvrdošíjně.

„Chceš mě kontrolovat?“

„To bych se neopovážila.“ Lež. „My se jenom radíme, že?“

„Ty radíš a já se přiznávám...“ Kopla do mě, aby povzbudila mou pravdomluvnost. Vystřízlivěl jsem, abych si uchránil holeně. „Po architektonické stránce už mám o stavbě celkem jasnou představu. Projekt je dobrý a plánované závěrečné úpravy jsou úžasné. Já teď prověřuju

personál, to je má nynější činnost. Ještě si musím najít kancelář –“

„Já jsem ti vybrala jednu místnost nedaleko našeho bytu.“

„Díky. To je výborné – ne moc blízko vedoucím projektu. Takže si co nejdřív odnesu všechny doklady o stavbě do nové kanceláře a zašiju se tam s auditem. Víím, na jaké podfuky se mám zaměřit. Až budu hotov, zapřáhnu si na pomoc i tvé bratry. Mezitím jsou oba v šikovném postavení, odkud můžou špehovat, co se děje.“ O stinné stránce jejich situace jsem ji raději neinformoval. Jejich milující sestra by se za nimi mohla rozběhnout, aby je zachránila.

V lázni nás tlusté zdi úplně izolovaly od vnějšího světa. Nikdo ani nevěděl, že jsme tady. Nazí a klidní, spolu, konečně zase sami sebou. Jakmile si člověk pořídí děti, takové chvíle jsou vzácné.

Tiše jsem se na Helenu zadíval. „Británie.“ Vzal jsem ji za ruku a propletl jsem si prsty s jejími. „Tak jsme tu zas.“ Maličko se usmála a nic neříkala. Poprvé jsem se s ní setkal právě v této pusté provincii – oba jsme na tom tehdy byli bídě... „Ty ses chovala jako nafoukaná fúrie a já si připadal jako zatrpklý, nevrlý žebrák.“

Helenin úsměv se rozšířil a tentokrát zamířil na mě. „Teď jsi nafoukaný zablácený jezdec a já jsem...“ Odmlčela se.

Zajímalo by mě, jestli je spokojená. Myslel jsem si, že to víím. Ale ráda mě napínala. „Miluju tě,“ zašeptal jsem.

„Co za to?“ Zasmála se, jako by v tom viděla úplatek.

„Stojí za to to přiznat.“

Cítil jsem, jak mi po šíji stéká pomalu pot. Letmo jsem se oškrábal. Přinesl jsem si svou oblíbenou škrabku, kostěnou. Byla pevná a pěkně přiléhala ke kůži... jako tolik pěkných věcí v životě.

Jakmile jsem si postěžoval na bolest v naražených zádech, Helena mi je zajímavě namasírovala, a hned se mi ulevilo. „A taky mě rozbolel zub,“ kňoural jsem dojemně. Naklonila se kolem mě a lehce mě políbila na tvář. Její dlouhé vlasy, splíhlé v páře, jí spadaly dopředu a šimraly mě na různých místech, která měla takové šimrání ráda.

„To je příjemné. A kromě nás nikdo nevyužívá takové blažené možnosti... Co kdybychom se jí oddali naplno, zlatíčko...“ Přitáhl jsem si Helenu blíž.

„Ale, Marku, tady přece nemůžeme –“

„Proč bychom nemohli?“

A taky že jsme mohli. A oddali jsme se jí.

XXI

Jakmile si pořídíte služebnictvo, jsou ohrožené i vzácné chvíle soukromí. Já však jsem tu ženskou převezl. Když nás Hyspale konečně vyčenichala v lázni, Helena Justina byla už v převlékárně a sušila si vlasy. A já jsem vycházel klenutým hlavním vchodem, oblečený do čisté nové tuniky. Díky mamě jsem si už dávno osvojil umění vypadat nevinně. Zvláště poté, co jsem si užíval s nějakou mladou dámou.

„Jejda, Marku Didie!“ Baculatý obličej naší propuštěnky zářil uspokojením, že mě vyrušila. „Sháněla jsem tě – někdo s tebou chce mluvit.“

„No ne?“ Měl jsem dobrou náladu. A nehodlal jsem připustit, aby mi ji Hyspale pokazila.

„Měla jsem ti ho poslat sem...“

Byla odhodlaná dodržet starou zvyklost, že se veřejně činní muži scházejí v lázních se svými právníky a bankéři, samí nudní patroni, kteří si chtějí hlavně vysloužit pozvání na oběd. To nebyl můj styl. V Římě jsem chodil pravidelně jenom ke Glaukovi, svému cvičiteli. Potřeboval jsem si udržet tělo ve formě. „Já se neřídím konzervativními zvyklostmi. Když jsem v lázni, Camillo Hyspale, tak jediné proto, abych se očistil a zacvičil si.“ Abych prováděl všechny typy cvičení. Měl jsem co dělat, abych se nešklebil. „A nepřeju si, aby mě tam někdo našel.“

„Ano, Marku Didie.“ Uměla velmi šikovně vyslovovat jména lidí jako urážky. Svou poddajnost jenom maskovala. V žádném případě jsem jí nevěřil.

Helena vyšla za mnou. Hyspale se zatvářila pohoršeně. A to si jenom myslela, že jsme se spolu koupali.

„Kdo to byl?“ zeptal jsem se klidně.

„Cože?“

„Kdo mě hledal, Camillo Hyspale?“

„Nějakej malíř.“

„Díky.“

Stroze jsem přikývl ženám z naší domácnosti, milovaným i protivným, a odkráčel jsem udělat ze sebe svým způsobem taky veřejně činnou osobu. Ta, kterou jsem miloval, mi významně poslala hubičku. To propuštěnku pohoršilo ještě víc.

Vrátil jsem se na stavbu.

Ted' už jsem ji vnímal citlivěji. V jistém smyslu mi připomínala čtyřstrannou ohrazenou, plně vybavenou vojenskou pevnost. Se stejným, mírně obdélníkovým půdorysem bude mít palác téměř poloviční délku a šířku řádné legionářské základny. Tam se ubytuje šest tisíc mužů, v základnách pro dvě legie dvojnásobný počet. Jako malé městečko je trvalá pevnost vybavená velkolepými budovami, nad nimiž vyniká prétorium neboli velitelův hlavní stan, obrovské administrativní ústředí a velitelův byt. Králův nový palác by měl být asi dvakrát tak velký jako běžné prétorium. I jeho hlavním účelem bylo ohromit.

V rohu naproti se dělo něco, co vzbudilo můj zájem. Přešel jsem tam po úhlopříčce. Stavitel Pomponius ostře debatoval s Magnem, se stavbyvedoucím Cyprianem a ještě jiným mužem. To byl, jak jsem brzy pochopil, technik odpovědný za odvodňování. V této části stavby, kde zůstala přirozená úroveň terénu, zedníci už pokročili s plošinami stylobatů, které budou podírat průčelí každého křídla. Pokládali první řady opěrných bloků, na nichž budou spočívat kolonády.

Plánovaná větší výška dramatického západního křídla s jeho audienční síní představovala problém, o němž museli projektanti vždycky vědět – jak ho esteticky spojit s kolonádami sousedních křídel; kde se v rozích dotýkaly, budou mnohem nižší. Ted' měli Pomponius s Magnem jednu z těch dlouhých debat na staveništi, kde se probírají veškeré detaily. Předkládali si navzájem návrhy – a potom každý nacházel nepřekonatelné těžkosti v realizaci jednotlivých plánů, s nimiž přišel ten druhý.

„Víme, že musíme kolonády odstupňovat,“ vykládal Magnus.

„Já si nepřeji měnit vzhled –“

„Jenomže ztrácíš pět stop z maximálně dvanácti. Pokud nezvedneš stropy, tak budou moct na konci těch křídel chodit leda trpaslíci. Potřebuješ

odstupňovanou výšku, člověče.“

„Zvyšujeme kolonády, postupně –“

„To je flikování. Mnohem lepší by bylo doplnit tam jedno schodiště. Linie střechy se může rozrůznit, jestli chceš. Já ti povím, jak –“

„Už jsem se rozhodl,“ stál Pomponius na svém.

„Tvoje rozhodnutí je blbost,“ odbyl ho Magnus. Mluvil upřímně, ale vzhledem k tomu, že zeměměřiči bývají horkokrevní vševědi, vyšla jeho řeč ještě jakžtakž mírně. Šlo mu jenom o to, aby vysvětlil správné řešení, na které přišel. „Poslyš – na každém konci doplň schody, aby se lidi mohli dostat nahoru do západního křídla. Nesmíš vést nižší kolonády rovně, dokud nenarazí do velkého stylobatu. Do každého křídla dodej jeden vyšší sloup a kolonády zvedni, jak to jenom půjde.“

„Ne, to neudělám.“

„Ty sloupy budou potřebovat širší průměr,“ pokračoval Magnus, hluchý k námitkám. „Proporce tak budou vyváženější – a jestli upraviš střechy, ponesou větší tíhu.“

„Ty mě neposloucháš,“ vytkl mu architekt.

„A ty zas neposloucháš mě,“ odpověděl měřič logicky.

„Jde taky o to,“ ozval se nesměle Cyprianus, který poslouchal trpělivě oba „že jestli přistoupíme na Magnovy návrhy, musím ihned objednat ty vyšší sloupy. Ty vaše běžné měří dvanáct stop. U těch větších byste to museli zvýšit na čtrnáct, čtrnáct a půl. Speciální vždycky trvají dýl –“ Neposlouchal ho ani Magnus.

Bylo jasné, že se o své různé názory na ty rohové úpravy budou určitě hašteřit ještě celé hodiny. Možná dny. Snad i týdny. Abychom byli realističtí, řekněme, že měsíce. Teprve až stavbaři dorazí k bodu, odkud není návratu, bude o tomto problému rozhodnuto. Já bych sázel na Magnův plán. Jenže rozhodující slovo tu měl přece jenom Pomponius.

Technik odpovědný za odvodňování seděl na velké vápencové desce a čas od času se ozval. „Co bude s mou nádrží?“ Ale nikdo si ho nevšímal.

Ta deska pod jeho zadnicí vypadala podle svého umístění jako maketa kolonády, jaká bude lemovat vnitřní zahradu. Vyvodil jsem si, že je to část odvodňovacího kanálu, který bude umístěný na úpatí stylobatu, aby zachytával vodu stékající ze střechy. Hluboká promáčklna aspoň tvořila

tvarované sedátko, na kterém technik čekal, kdy mu budou věnovat pozornost.

Pomponius a Magnus o kousek poodešli a stále donekonečna probírali totéž. To se patrně stávalo často. Odklady rozhodnutí by aspoň mohly poskytnout čas na formování nových nápadů a zajistit, aby nedocházelo k nákladným chybám. Nebyly to vyloženě hádky. Každý z nich si myslel, že ten druhý je pitomec. A dávali si to pěkně najevo. Avšak zdálo se, že jde o docela normální výměnu názorů.

„Křížové kytky!“ zvolal Magnus hlasitě jako nějakou exotickou nadávku. Pomponius jenom pokrčil rameny.

Usadil jsem se na druhé vápencové desce a představil se technikovi. On se jmenoval Rectus. Asi ho trápí studené nohy, protože měl v okopaných pracovních kotníčkových botách pletené šedivé ponožky. Zato jeho podsadité tělo musí být otužilejší; měl na sobě jenom jednu tuniku s krátkými rukávy. Ježaté obočí mu bujelo nad velkým italským nosem. Byl to typ, jaký vždycky sýčkuje, že se něco stane – ale potom si nezoufá a hned se pustí do praktického řešení problému. Na pohled skleslý, ale muž činu, který dovede prakticky řešit problémy. Nikdy však nezískal dost sebedůvěry, aby mu to zvedlo náladu.

„Tak ty máš nějaký problém s nádrží?“ zeptal jsem se s pochopením.

„To je od tebe hezké, že sis toho všiml, Falcone.“

„Jsem tady od toho, abych přikládal obklady na rány tohoto projektu.“

„Na to budeš potřebovat dost cupaniny.“

„To vidím na každém kroku. Pověz mi, co máš za potíže se svou nádrží.“

„Se svou nádrží!“ opakoval Rectus. „Potřebuju připomenout těm namýšlenejm chytrákům, že ji musí mít hotovou, než se bude pokračovat s těma jejich zasranejm stylobatama. Leží na kamenný základně a taky vyčnívá do zahrady. Potřebuju, aby se vykopala jáma a připravila základna. Čím dřív tam tu nádrž posadí, tím budu šťastnější. Na zasranou různou vejšku těch jejich přepychovejch kolonád se můžeme klidně vybodnout.“

Pohlédl jsem na oblohu – celou typicky britsky šedivou. „Jak vlastně ta tvoje milovaná nádrž vypadá?“

„Je to usazovací nádrž pro akvadukt.“

„Akvadukt?“

„My tady máme všechny vymoženosti, Falcone. Nebo aspoň budeme mít.“

„Výborně.“

„Povolení na akvadukt jsem dostal přímo od správce provincie, když tu byl na státní návštěvě.“

„Na státní návštěvě?“

„Přišel se představit velekráli.“

„Neděláš si srandu?“

„Věř tomu. Museli jsme dokonce postavit novou latrínu, kdyby se snad veličenstvu chtělo kadit.“

„To ho muselo potěšit. Jde o mého kamaráda Frontina?“

„Mluvil se mnou,“ zvolal Rectus vzrušeně. Frontinus byl muž mimořádně věcný.

„Má rád společnost odborníků. A v Římě,“ pokračoval jsem a culil se přitom, „ho pověřili správou vodovodní sítě. Akvadukly, to je jeho.“

„Tenhle bude docela malý.“ Rectus opět upadl do rozpačité skromnosti.

„Ale pořád je to tvůj akvadukt... Já vím, že musí mít usazovací nádrž. Jinak by se potrubí zaneslo – tak o co jde, Recte?“

„V rozpočtu se s ním nepočítá. Měli nám vyplatit předpokládané náklady.“

„Cože?“

„Peníze podle předběžného odhadu. Sám akvadukt se bude financovat jako provinční komfort.“ Nějak jsem se zatoulal do pitoreskních odboček byrokracie ministerstva financí. „Ale usazovací nádrž je na naší straně, takže je to naše děťátko. Cyprianus mi nemůže zajistit práci bez svinský podělaný povolenky.“ Byrokracie si vytvořila celý vlastní soubor nadávek. „Poněvadž se s tím nikdy nepočítalo, Pomponius mi napřed musí vydat obměněný příkaz. On náramně dobře ví, že to musí udělat, ale ten mizera to pořád odkládá.“

„Proč?“

„Poněvadž to je celej von, parchant Pomponius.“

Zmlkli jsme. Rectus čekal dál na pohovor se stavitelem. Já jsem neměl

žádné pevné plány.

Díval jsem se na místo, kde zedníci začali budovat velkou základnu pro honosné západní křídlo. „Ta plošina bude pět stop vysoká, jestli se nemýlím. I s kolonádami, co na ní budou posazené?“

„Bude obezděná,“ dodal Rectus. „A bude se tyčit do výše jako zatracená mohutná bašta pohraniční pevnosti.“

„A když bude slepá zeď obrácená do zahrady, nebude celkový pohled hrozně ponurý?“

„Ba ne. Mě to taky napadlo. Probíral jsem to s Blandem.“

„S Blandem?“

„To je hlavní freskař.“ Možná ten záhadný návštěvník, který se mě nedočkal, když jsem se koupal. „Oni ji chtějí pomalovat – naturalistickou zelení.“

„Falešná zahrada? Copak si nemůžou pořídit opravdové kytky?“

„Spoustu. Když se ohlídněš směrem k východnímu křídlu, tak tam chtějí nasázet kvetoucí stromy s opěrnými mřížkami a záhony plné barevných květů, co zamaskují všechny spodní konce stylobatů. Avšak celé vnitřní stěny za kolonádami mají být pomalované většinou tlumenými vzory. S tou velkou zdí jsou jiné plány. Bude jako porostlá smělymi tmavozelenými popínávkami a skrz ně,“ vysvětloval Rectus dál, předstíraje, že si z toho utahuje, ačkoli se mu ten koncept podle všeho líbil, „můžeš nakouknout do zdánlivě jiného cípu zahrady.“

„To není špatný nápad!“

Rectus vzbudil můj zájem. Někteří ze zdejších pracovníků žili jakoby v těsné komoře. Vyznali se jenom ve svém vlastním řemesle, ale celkové pojetí je nezajímalo. Rectus si všímal všeho. Dovedl jsem si ho představit, jak se o polední přestávce zatoulá do stavitelových kanceláří ve starých vojenských barácích a čistě ze zvědavosti si prohlíží plány stavby.

„Vida, tak ... ty znáš Frontina!“ Moje známost s takovou věhlasnou osobností ho fascinovala.

„Kdysi jsme spolu pracovali,“ vysvětlil jsem mu tiše. „On byl konzulem, seděl na konzulském křesle; já jsem byl poskok na úrovni stoky.“ Nebyla to sice celá pravda, ale tak jsem hladce přešel naše spojení.

„No jo, ale i tak – *pracovat s Frontinem!*“

„Třeba lidi budou jednou říkat, *pracovat s Falconem, Recte.*“

Rectus se nad tím zamyslel. Pochopil, že je to směšné. Přestal pohlížet na mého vzácného přítele s takovou posvátnou úctou. Potom mi rozumně vykládal o svém oboru.

Jeho hlavní potíží spočívala v rozsahu. Musel si poradit s mimořádně dlouhými potrubími jak pro přívod čerstvé vody pro různá křídla, tak pro odvádění dešťové vody, které bude za špatného počasí hojnost. V místech, kde se jeho potrubí s čistou i odpadní vodou bude muset vést pod budovami, bylo nezbytně nutné zajistit, aby se v něm nevyskytla sebemenší trhlinka, aby spoje byly bezpečně utěsněné a roury po celé délce obalené hlínou, než se k nim pod hotovými místnostmi znemožní přístup. Zásobování domácnosti vodou byla jenom část jeho úkolu. Polovina pěšin na zahradě se povede nad potrubím, které bude dodávat vodu do fontán. Dokonce i přírodní zahrada u moře, tak hohatě protkávaná potůčky a rybníky, potřebovala v určitém místě umělý přívod na zalévání rostlin.

Byl to na slovo vzatý odborník. Když jsme se bavili o tom, jak chce odvodnit zahradu, přiznal se mi, že v jednom úseku bude sklon nepatrný, skoro nepozorovatelný. Změřit ho přesně bude vyžadovat trpělivost – a přesnost. Z jeho řeči jsem vycítil, že Rectus ty vlastnosti má. Už jsem v duchu viděl, že až bude všechno hotové, požene se voda tímto téměř horizontálním potrubím docela uspokojujivě.

Pomponius skončil s dohadováním s Magnem. Viděli jsme, že Magnus s Cyprianem dupou pryč a oba vrtí hlavou. Teď se stavitel hrnul k nám a jasně měl v úmyslu pustit se do Recta. Tomu nabubřelému tyranovi to přímo koukalo z očí. Když se mu nepodařilo vnutit svou vůli zkušenému zeměměřiči a stavbyvedoucímu, chystal se zasypat výtkami odvodňovací projekt.

Rectus už ovšem měl s Pomponiem zkušenosti. Vstal ze své vápencové desky, na pohled poněkud nervózní, ale svou řeč měl připravenou: „Nechci se hádat, ale co je s tou mou všivou nádrží? Podívej, říkám ti to jasně tady před Falconem a beru si ho jako svědka, tu nádrž mi musíte opatřit ještě tehle týden.“

Nepletl jsem se do toho. Zůstal jsem sedět. Ale byl jsem tam. Proto možná Pomponius najednou vycouval.

„Cyprianus může napsat žádanku a já ji podepíšu. Vyříd' si to s ním!“ nařídil stroze. Jako stavbyvedoucí měl Cyprianus za úkol přidělovat na ten který úkol pracovníky a také zajišťovat správný materiál. Nic víc asi Rectus nepotřeboval. Byl šťastný.

Zbytečné napětí se vytratilo.

Jinde však věci neprobíhaly tak klidně. Ve dne bylo staveniště vždycky hlučné, i když se zdálo, že se toho mnoho neděje. Teď se přes otevřený terén rozléhal daleko divočejší křik než jindy. Vyskočil jsem a zadíval se k jižnímu křídlu. Vypadalo to, že se tam strhla rvačka.

Rozběhl jsem se tím směrem.

XXII

Kté mele se sbíhali chlapi. Vůbec jsem netušil, že je ten den na stavbě tolik dělníků. Teď vylézali z příkopů a hnali se podívat, co se děje. Přitom všichni hulákali v různých jazycích. Brzy jsem se ocitl v tlačnici a ze všech stran do mě vráželi.

Prodral jsem se vpřed. Jupiter! Jeden z protagonistů byl starší Philocles, ten bělovlasý mozaikář. Rozháněl se jako profesionální boxer. Když jsem se protlačil davem, právě srazil soupeře na zem. Podle barvami pokecané tuniky se dalo poznat, že muž, který upadl, je malíř. Philocles neztrácel čas a snažil se využít výhody. K úžasu diváků najednou se skrčenými koleny vyskočil do výšky a dopadl na soupeře – oběma botami a plnou vahou mu přistál na bříše. Sykl jsem, když jsem si představil tu bolest. Pak jsem se na Philocla vrhl zezadu.

Doufal jsem, že mi ostatní pomůžou ho odtáhnout. Marně. Můj zákrok představoval jenom novou fázi ve vzrušení. A tak jsem se sám potýkal s tím brunátným bělovlasým divokým veteránem, který jako by neměl žádný smysl pro nebezpečí, a snad mu bylo jedno, s kým se rve. Měl jenom zuřivý vztek a divoké pěsti. Ani se mi nechtělo věřit, že je to ten nemluvný stařík, s nímž jsem se ráno setkal.

Jak jsem se snažil udržet Philocla, aby nenapáchal ještě větší paseku a hlavně aby neublížil mně, objevil se tam Cyprianus. Otřesený malíř se pokoušel postavit a z nějakého důvodu se chtěl pustit do mě, ale Cyprianus ho popadl za paže a pozpátku ho odtáhl.

Drželi jsme mozaikáře a malíře od sebe. Oba se zmítali jako šílení. „Nechte toho! Přestaňte, oba!“

Philocles se snad zbláznil. Už to nebyl ten mlčenlivý bručoun tvářící se povzneseně a dosud se zmítal jako žralok na suchu. Divoce se rozháněl. Znovu mě zradilo bláto pod nohama a uklouzl jsem. Tentokrát jsem docela neupadl, zato mi zády znovu projela bolest. Philocles sebou smýkl na

druhou stranu, a jak na mně visel jako těžké závaží, strhl mě na zem. Váleli jsme se v blátě, já jsem skřípal zuby, ale nepouštěl jsem ho. A protože jsem byl mladší a silnější, nakonec jsem ho zase zvedl.

Vytrhl se mi. Obrátil se a rozmáchl se po mně. Uhnul jsem mu a pak jsem ho silně praštil do hlavy. To ho zastavilo.

Ten druhý teď už poznal, jak je bolestivé na někoho skočit. Sehnul se a znovu se zhroutil na zem. Cyprianus se k němu sklonil a přidržel ho. „Přineste prkno!“ křičel. Malíř byl téměř v bezvědomí. Philocles ustoupil a zřejmě se rozmýšlel. Najednou se ho zmocnily starosti. Dýchal zrychleně.

„Je to Blandus?“ zeptal jsem se Cypriana. Raněného položili na prkno, aby ho lidé mohli odnést. Tlačenicí se prodral zdravotník Alexas, aby ho vyšetřil.

„Je to Blandus,“ potvrdil mi Cyprianus zachmuřeně. Jistě byl zvyklý na uklidňování sporů, ale zlobil se. „Philocle, už mám tak akorát vás obou a těch vašich věčných pitomých hádek. Tentokrát tě strčím pod zámek.“

„On si začal.“

„Teď je z toho venku!“

Dostavil se tam Pomponius. To nám ještě scházelo. „Tohle je ale směšné.“ Obrátil se na Philocla a zlostně mu hrozil prstem. „U všech bohů! Já toho muže potřebuju. V okruhu tisíce mil na něj nikdo ani nesáhne. Bude žít?“ zeptal se Alexa přísně.

Alexas se tvářil starostlivě, ale odpověděl, že snad ano.

„Ulož ho na ošetřovně,“ nařídil mu Cyprianus rázně. „Nech si ho tam, dokud ti nedám jiný rozkaz.“

„Přivaž ho k posteli, jestli to bude nutné. Spoléhám na tebe, Cypriane,“ prohlásil Pomponius upjatým, povýšeným tónem, „že u svých dělníků udržíš jakousi kázeň.“

Chvátal pryč. Cyprianus se zle zamračil, když ho viděl odcházet, ale odpustil si jaksi všechny hrubé zvuky a gesta, jež se mu vnucovaly. Byl to řádný stavbyvedoucí – skvělý.

Dav se rychle rozešel. Vedoucí už mívají takový vliv. Blanda odvezli na káře a Alexas běžel vedle ní. Philocla také odvedli. Mezi různým mručením, když se ten chumel rozcházel, jsem uslyšel zřetelně provokativní posměšný skřek. Byl namířen na Lupa, dozorce zahraničních

dělníků, a vydával ho divný hulvát s holými pažemi, pomalovaný borytovou modří.

„Nemusíš mi nic říkat,“ mumlal jsem Cyprianovi. „To je vůdce té druhé party – vedoucí místních dělníků. Vidím, že si jdou po krku s Lupem.“ Odešli každý opačným směrem. Jinak to vypadalo, že se strhne druhá rvačka. „Jak se jmenuje – Mandumerus?“ Cyprianus neodpovídal. Usoudil jsem, že to bylo správně. „No tak jo – a co je mezi Philoclem a Blandem?“

„Nenávidí se.“

„No to vidím. Ještě nemusím číst s vydutým zvětšovacím sklem. Pověz mi proč?“

„Kdo ví?“ odpověděl poněkud podrážděně. „Asi na sebe žárlí, řekl bych. Oba jsou ve svém okruhu vůdci. A oba si myslí, že bez nich by se celá stavba zhroutila.“

„A mají pravdu?“

„Slyšel jsi Pomponia. Kdybychom některého z nich ztratili, tak jsme nahraní. Pokus se přemluvit kteréhokoli řemeslníka, který něco umí, aby se vydal až sem na sever.“ Stáli jsme teď spolu sami uprostřed pustého staveniště. Cyprianus si ulevil tím, že ze sebe vychrlil trpkou stížnost: „Bez velkých potíží najdu tesaře a pokrývače – ale pořád ještě čekáme, kdy se můj vybraný kameník uráčí zvednout zadnici ze své pohodlné lavice v Latii. Philocles s sebou všude vodí syna, ale Blandus má jenom nějakýho novýho pitomýho kluka, co s ním pracuje. Chválí ho, ale...“ Zatoulal se na nějakou vedlejší cestu a pak se vrátil k hlavní tirádě a vychrlil vztekle: „Všechny dekorativní obory jsou noční můra. Proč by se trmáceli do téhle díry? Oni to nepotřebují, Falcone. Řím a vily boháčů v Neapoli jim poskytují mnohem lepší podmínky, vyšší plat a možnost se proslavit. Kdo by tedy stál o Británii?“

Moje nedávno převlečená tunika byla teď špinavější než ta předchozí. Znovu jsem se vrátil do svého bytu, abych si natáhl něco čistého.

„Ach Marku – to snad ne!“ Helena mě zaslechla. Poznala můj krok už ze vzdálenosti poloviny závodiště. Nux taky zaštekala. „Mám takový dojem, že mám na krku tři malé děti –“

„Zajímalo by mě, jestli si můžu dělat nárok na přednost při volbách?“

„V každém případě přilož účty z prádelny k přehledu výdajů.“

Probíral jsem se bílými a béžovými tunikami. Teď už mi zbývala jenom ta borůvková, kterou jsme dali dvakrát barvit, a vyšlo z toho něco proužkovaného. Tentokrát jsem se i přezul. Člověk nemůže vyhrát. Ve městě sebou díky cvočkům práskne na záda, když uklouzne na kamenném dláždění. Na staveništi nebyly cvočky k ničemu a hladká kůže se vůbec nedovedla přichytit. Možná že mě to přinutí nosit dřeváky jako dělníci nebo si budu nohy obalovat špinavou pytlou.

„Promiň mi to, ale já za to vážně nemohl.“

„Měl bys asi sedět doma a dělat v klidu kancelářskou práci,“ navrhla Helena.

„Hned to pustí,“ ujistil jsem ji, když proběhla kolem mě a zmocnila se dalšího zabláceného béžového oděvu. Já jsem ho pečlivě sroloval, ale ona ho roztřepala, aby viděla to nejhorší. Zaječela a zašklebila se. Bláto zpravidla opravdu vypadá jako čerstvý volský trus od zvířete s těžkým průjmem.

„Fuj! Když jsme bydleli na Fontánovém dvoře, tak jsme aspoň měli po ruce Leniinu prádelnu. Teď se radši do ničeho nepleť, buď tak hodný.“

„Ovšem, zlatíčko.“

„Prosím tě, zmlkni, Falcone.“

Chvilí jsem opravdu zůstal v kanceláři. Potom mi dovolila přijít na lehký oběd.

Dělalo mi dobře, že jí na mně záleží. Hrozně nerad bych se dočkal doby, kdy by jí bylo jedno, jestli jsem doma nebo ne. Ještě stále se mi líbilo, když si pro mě k mému překvapení najednou přišla a vzbudila ve mně pocit, že se jí po mně stýskalo, třebaže jsem byl pryč jenom hodinku nebo dvě. A když se na mě letmo podívala, kupodivu mlčky. A pokud jsem pak na ni mrkl, říkala: „Ty jsi jako malej, Falcone!“

A pak se odvrátila, abych neviděl, jak se začervenala.

Kvůli ní jsem se musel vrátit a celé odpoledne pracovat v kanceláři. Jeden z úředníků mi přinesl další materiály. Přišoural se dovnitř, neboť se domníval, že jsem bezpečně někde venku na stavbě a nesetkáme se tváří

v tvář. Vybídl jsem ho, aby se posadil. Nevšímal jsem si, jak ustrašeně se tváří, a pokusil se využít možnosti seznámit se s ním. Byl to hubený mladík s nevýraznými rysy, mohlo mu být něco ke třicítce a měl krátké tmavé vlasy a úzký plnovous, ne až tak zdařilý, jak asi doufal. Vypadal inteligentně a poněkud obezřetně. Třeba jsem mu naháněl strach.

Brzy se odhalila část problémů s náklady stavby. Změnili hlavní systém záznamů.

„Vespasián chce mít přesnou kontrolu. Co se upravilo? Několik podfuků s účty?“

„Nový způsob záznamů. Nové účetní knihy. Nové všechno.“

Prudce jsem zaklonil hlavu a bezradně jsem vydechl. „Nemusíš mi nic říkat. Úplně nové účetnictví, od prvního záznamu předělané. Možná že to funguje dokonale. Ale nechtělo se ti upustit od systému, který jsi znal – a když jsi potom vyzkoušel ten nový, měl jsi dojem, že nefunguje... Sázím se, že jsi projekt stavby začal podle starého systému a potom v polovině přešel na nový, že?“

Úředník celý nešťastný přikývl. „Máme v tom tak trochu binec.“

Pochopil jsem, co se stalo. Teď používal současně dva různé účetní systémy. Už se vůbec nevyznal v tom, jaký zmatek způsobil. „Ty za to nemůžeš.“ Měl jsem vztek a to mu nahánělo strach. Myslel si, že mu to osobně vytýkám. „Ti hejskové ze státní pokladny zavedli systém záznamů podle korintského vzoru – ale žádného z těch chytroušů, kteří přišli s tím fantastickým nápadem, ani ve snu nenapadlo, že je nutné vyškolit napřed i vás, úředníky.“

„My ho máme jenom aplikovat.“ Tenhle úředník nebyl tak bezradný, jak jsem si myslel. Ve státních službách pracoval už možná deset let a osvojil si suchý humor, aby se udržel. Mě se bál. Ale to mi vyhovovalo.

„Poslali vám knížku s novými pravidly?“

„Ano.“ Zatvářil se nejistě.

Věděl jsem, jak to v praxi chodí. „Přestříhl už někdo stužku a uvolnil svitek?“

„Mám ho na stole.“ Pochopil jsem, co tím eufemismem míní.

„Přines ho,“ vyzval jsem ho. Nux u mých nohou zvedla zvědavě hlavu.

Účetní mi připadal celkem bystrý. Na tak náročný úkol ho zřejmě

vybrali proto, že někdo měl o něm dobré mínění. Když tedy vyrazil ke dveřím, zavolal jsem na něj přivětivě: „My dva se s tím spolu popereme. Přines i všechny staré objednávky a faktury od samého začátku. Všechny účetní knihy přepíšeme od roku jedna.“

Mohl jsem poslat do Říma pro nějakého zkušeného účetního, aby sem přijel vyškolit lidi. Jenomže tím by se ztratilo několik měsíců – pokud by vůbec přijel. Vespasián mě zaměstnával pro mou oddanost a ochotu vážně se pustit do řešení problémů. Já si s tím poradím: přečtu pravidla. O těch starých jsem mnoho nevěděl, takže mi změny nebudou plést hlavu. Pokud se nová pravidla osvědčí, a to bylo pravděpodobné, naučím je další úředníky.

Jsou informátoři, kteří vedou život plný intrik, noří se do temných slojí společnosti, ohromují lidi dovednou vyšetřovatelskou technikou a deduktivní schopností. Co na tom? Někteří z nás si musí honoráře vysloužit úvahami, kdo o *dubnových Idách* zapsal *třicet devět denárů* za *štetové kameny* do nesprávného sloupečku.

Jestli na téhle stavbě dochází k nějakým podfukům se štěty, já na ně přijdu.

Vzpamatuj se, Falcone. Na štětech se přece nevydělá. To ví každé tupec.

(*Třicet devět denárů*? Přemrštěná cena! Tady se musel stylus splést a to se dá rovnou opravit.)

S účetním jsme se brzy pěkně sehráli a třídili jsme žádanky do košíků na jeho straně a na mé straně zase pracovní výkazy pro chlapce, který nám nosil číše *mulsa*, horkého vína. Ty jsem přibodával ke stolu dýkou.

„Pověz tomu chlapci, aby teď s námi počítal při svých obchůzkách. Já mám ve sklenici polovinu vína, polovinu vody, pramálo medu a nemám tam žádné bylinky.“

„On si nikdy nepamatuje, co si kdo objednal. Člověk to musí vzít, jak to přijde.“

„Zatraceně! To znamená studené, slabé a s divnými věcmi, co v něm plavou...“

„Má to taky jednu výhodu, Falcone: jenom polovinu sklenice. Většinu toho vybryndá cestou přes staveniště.“

Pracovali jsme celé odpoledne. Když se příliš zešeřilo, takže jsme dost dobře neviděli na číslice, rozhodl jsem, že to pro dnešek zabalíme, a účetní si poněkud oddychl. Mně moc veselo nebylo. Viděl jsem, jak zdoluhavá práce mě ještě čeká a jak bude nudná. A zase mě rozbolel ten nešťastný zub.

„Jak se vlastně jmenuješ?“

„Gaius.“

„Kde pracuješ normálně, Gaie? Kde máš svoje útočiště?“

„U architektů.“

„Ve starém vojenském bloku? Víš co? Bude výhodnější, když budeš odteď pracovat v mé kanceláři.“ Trochu jsem to zmírnil: „Aspoň po tu dobu, co budu tady na stavbě.“

Můj nový přítel zvedl oči a mlčel. Byl bystrý. Pochopil, o co mi jde.

Když se loučil, poznamenal: „Líbí se mi tvoje tunika, Falcone. Ta barva je opravdu zvláštní.“

Nejspíš bych mu na to řekl něco ostrého, ale jako naschvál, právě když jsme byli na odchodu, přišel kluk s horkým vínem. To už patří ke kancelářskému životu. Čekáte celé odpoledne a občerstvení se konečně objeví zrovna ve chvíli, kdy si oblékáte plášť, že už půjdete domů. Zdvořile jsme se zeptali, jestli bychom zítra nemohli to pití dostat o něco dřív.

„Ano, jistě.“ Zamračil se. Byl to nervózní mrňous s podnosem, který stěží unesl, a kvůli němu si ani nemohl utřít o rukáv usoplený nos. Snad protože pracoval venku ve studeném britském povětrí, mu z nosu stále silně teklo. Přímou kapalo. Odložil jsem číši zpátky na táč. „Jenom jsem se drobet opozdil. Musím každému povědět, co je novýho, no ne? A oni se mě potom vyptávají.“

„Můžu se tě tedy taky na něco zeptat?“ Byl jsem klidný. Na chlapce s *mulsem* by se nemělo nikdy chvátat ani ho zdržovat nebo urážet. Po-třebujete ho mít na své straně. „A co je tedy nového?“

„Nehoň mě, legáte – dnešní velká novinka je: zrovna umřel Philocles.“

XXIII

„Nechtěl jsi říct Blandus?“ opravil jsem chlapce. „On se předtím strašně popral.“

„No tak jo, Blandus.“ Jemu záleželo jenom na tom, že teď bude muset svařovat o jednu číši méně.

„Škaredě ho podupali – tak co se vlastně stalo?“

„Nesl jsem mu tam *mulsum*. On se po něm sápal. A v tu ránu padnul a bylo po něm.“ Slezina, napadlo mě. V každém případě vnitřní krvácení.

„Copak ho nehlídal Alexas?“

„Alexas tam nebyl.“

To mě rozlítilo. „No ale u sta hromů měl tam být. Co to má za cenu odnést někoho na ošetřovnu, když ho tam potom nechá ležet na prkně a umřít!“

„Ale to nebylo na ošetřovně,“ namítl nosič vína. Zvedl jsem jedno obočí a krotil jsem se. „Byl v lapáku.“

Zatíнал jsem zuby, ale dával přitom pozor na ten bolavý. „V tom případě šlo opravdu o Philocla.“

„Vždyť jsem to povídal! To tys mi řekl, že to musel bejt Blandus, legáte.“

„Tak asi nevím, o čem mluvím...“

Požádal jsem ho, aby mě odvedl k tomu vězení. Byl to malý pevný přístavek, kam stavbyvedoucí zavíral na jeden den, v případě nutnosti na dva rozzuřené řádicí ochlasty. Uvnitř to vypadalo, že byl často v provozu.

Teď jsme tam zastihli i Alexa. Cyprianus pro něj nejspíš poslal.

„Zdá se, že máš víc mrtvol než živých pacientů,“ poznamenal jsem.

„To není moc legrační, Falcone.“

„Však se taky nesměju.“

Philocles ležel venku na trávě. Byl nesporně mrtvý. Zřejmě ho vytáhli na čerstvým vzduchu. Pozdě. Alexas mu dál třel údy a třásl jím, kdyby snad přece, a já jsem se mu díval přes rameno. Viděl jsem pár odřenin, ale žádné jiné stopy. „Blandus si to odnesl nejhůř. Philocles vypadal, že mu nic není.“ Sklonil jsem se a otočil mu hlavu, abych se podíval, kde jsem ho praštil. „Rval se jako blázen. Musel jsem mu dát po palici.“

Alexas zavrtěl hlavou. „Už ses přiznal – můžeš spát klidně. Nezatěžuj si svědomí tím, žeš mu jednu ubalil. Podle toho, jak to popisoval chlapec, zastavilo se mu srdce. Rozčilení mu podle všeho neprospělo, ale tohle by ho dřív nebo později beztak potrefilo.“

Roznašeč vína nám předvedl výstup: chytil se za bok, zapotácel se a postupně sesunul k zemi. „Výborně.“ Zatleskal jsem mu. „Už se těším, až tě o Megalésiích uvidím hrát Oresta.“

„Já chci být kočí.“

„Dobrý nápad. Mnohem lepší plat a nebudeš muset odhánět roje cititelek.“ Otráveně se na mě podíval. Bylo mu kolem čtrnácti, mladíček ve světě dospělých. Rychle rostl. Na dívky už měl věk, ale peníze ho zatím nezajímaly. O ty už se postarají ty dívky.

Když mrtvého mozaikáře odnášeli a doprovázel je i Alexas, Cyprianus zavrtěl hlavou. „Snad abych šel oznámit mladýmu, že mu umřel táta.“

„Zeptej se ho přitom, jestli náhodou neví, proč došlo k té pranici.“

„Ale to my všichni víme,“ odsekl Cyprianus podrážděně.

„Říkal jsi, že na sebe žárlili.“ Pozoroval jsem ho.

„Válčili spolu už celá desetiletí.“ Cyprianus teď hovořil unaveným hlasem a prozradil mi nepříjemné tajnosti, které před císařovým člověkem zpočátku tutlal. Už nemělo smysl staršího Philocla chránit. Blandus prostě využil příležitosti a vyprovokoval rvačku. „Na stavbách většinou dodržují pravidlo, že když zaměstnáte Blanda, nemůžete počítat s Philoclem – a naopak. Tentokrát se po dlouhých letech ocitli společně na stejné stavbě.“

„To proto, že jsme v Británii, kde je výběr řemeslníků omezený? Komu by se chtělo jezdit až sem?“

„Ano.“ Cyprianus mluvil s žalostnou hrdostí. „A taky protože jde o palác velekrále, kde chceme to nejlepší.“

„Upozornil někdo ty dva, než sem přišli, že by se tu mohli setkat?“

„Ne. Já jsem je samozřejmě varoval, když sem dorazili, že tu nestrpím žádné spory. Najal je Pomponius. Uzavírá zvláštní dílčí smlouvy. Buď nevěděl o tom, jak se ti dva nenávidí, anebo na to nebral ohled.“

„Osobní vztahy nejsou jeho silná stránka.“

„To mi povídej!“ Cyprianus si unaveně vzdychl. „Teď je tedy Philocles starší na cestě do Hádu a ten mladší nám asi taky odejde. Blandus leží na prkně a kdoví kdy nebo jestli vůbec někdy bude zase na nohou...“

Poplácal jsem ho po rameni. „Nesmíš se tím nechat otrávit. Pořád ale nechápu, o co jim vůbec šlo?“

„Znáš přece malíře, Falcone.“

„Dlouhé prsty?“ hádal jsem.

„Spíš prsty všude. Neodbytní chlípníci, banda mizerná. Proč myslíš, že se dali na malování? Lezou lidem do bytu a snadno se dostanou k ženským.“

„Aha! Takže Blandus...?“

„Obdělával manželku Philocla staršího. Manžel je nachytil.“ Trhl jsem sebou. „Ale mladýmu nic neříkej,“ kladl mi na srdce Cyprianus. Je trochu pomalejší. Všichni si myslíme, že o tom neví.“

Tu mě něco napadlo. „Není snad Blandus náhodou jeho pravý otec?“

„Ne. Kluk byl tehdy miminko.“ Cyprianus o tom taky uvažoval. Potom se zachechtal. „No, já si aspoň myslím, že to tak bylo... Můžeme předstírat, že to víme jistě. Bude váhat, jestli má pokračovat s mozaikami anebo místo toho mramorovat stěny.“

„Ale potřebujete ho přece, aby sekal kamínky na mozaiky –. Já budu mlčet jako hrob.“

Na chvíli se na mě Cyprianus zadíval. „Teď už s tím nemůžeš nic jiného dělat, Falcone.“ Buď opatrně pátral, co si o tom myslím, anebo chtěl ovlivnit mé chování, kdybych se chystal vyvolat nějaké potíže.

„Proč bych taky dělal?“ podivil jsem se. „Došlo přece k úmrtí z přirozených příčin. Zanechal nám jedinečné dílo. Snad ty vzory přece jenom použije Philocles mladší nebo některý jiný podlahář bez fantazie. Jinak je to osud. Každou chvíli se stane něco takového. Člověk nadává, jak to přišlo nevhod, utěšuje nebožtíkovy příbuzné, zařizuje pohřeb – a pak pokračuje dál a na toho chudáka zapomene.“

Možná že jsem Cyprianovi připadal příliš tvrdý. To bylo lepší, než kdyby si myslel, že to budu vyšetřovat. A třebaže jeho práce na stavbách byla nebezpečná, viděl jsem možná víc náhlých úmrtí než on. Mě hned tak něco nerozhází. Ovšem dosud jsem se dovedl naštvat.

Stavbyvedoucí se odebral za synem vrchního mozaikáře, aby mu oznámil tu tragickou zprávu. Já jsem se zatím pokusil dostat k Blandovi. Alexas mě za ním pustil, ale pacient spal. Měl takové bolesti, že ho zdravotník něčím omámil.

„Odvar z makovic?“

„Z blínu.“

„S tím opatrně.“

„Ano. Snažím se ho nezabít,“ ujistil mě Alexas vážně.

XXIV

Tohle vyšetřování bylo náročnější, než jsem očekával. Dnes jsem už zažil pád a rvačku, pak se zapletl do náhodného úmrtí. Byl jsem otřesen duševně i tělesně. A to nepočítám bolavý zub, soustředěnou práci v kanceláři či osobní záležitosti, které mi příjemněji odčerpaly sílu.

Vyhovovalo mi, že jsem Helenu a ostatní přivedl sem, takže už jsem nemusel podstupovat večerní jízdu na oslu, abych našel něco k snědku a útěchu. Ostatně jasně se ukázalo, že potřebuju mít pravidelný přístup ke skříni se šatstvem. Během vyšetřování nějakého případu jsem rád měnil místo jednání. U práce v provinciích jsem narážel vždycky na stejnou potíž: místo i osoby jsem měl na krku ve dne v noci. Nebylo úniku.

Stýskalo se mi po Římu. Tam jsem se po namáhavém dnu mohl ztratit na Foru, v lázních, na dostizích, u řeky, v divadle a v nesčetných ulicích – kde se dalo dostat cokoli k jídlu a pití, aby se člověk rozptýlil. Tady jsem byl teprve tři dni a už jsem tesknil. Chyběly mi ty vysoké činžáky v chudých čtvrtích, hemžící se lidmi, právě tak jako vysoké chrámy, lesknoucí se bronzem a mědí, jež korunovaly naše proslulé pahorky. Toužil jsem po rozpálených ulicích, plných rozbitých amfor, toulavých psů, rybích kostí a padajících okenních truhlíků, po potulných párkařích prodávajících vlažné uzeniny, po řadách šňůr s vypranými tunikami, natažených mezi okny, kde se z oken vykláněly devadesátileté baby a pohoršeně krákoraly nad nestydatými děvčaty, která předvádějí moc velký kus holé nohy kluzkým prodavačům oleje do koupele, patrně bigamistům.

V Noviomagu nemohl mít nikdo víc manželek, v tomhle málo lidnatém městě by o tom hned všichni věděli. Každého flákače s náhrdelníkem kolem krku by hned odhalili a poslali šupem do jeho vlastní chatrče. Já jsem toužil po městě, kde se vesele podvádělo a byla určitá naděje na rafinované triky. Postrádal jsem závany zvrhlosti mezi sladkou vůní kadidla, jehličí borovic a majoránky. Nechal bych si líbit třeba i po česneku

chutnající polibek od hubaté hostinské či vnutit od ůlisného lýdského kramáře koupí amuletu z nějakého sexuálního orgánu, nedokonale balzamovaného. Chtěl bych zase vidět nosiče nákladů a dívky zhotovující květinové girlandy, knihovníky a pasáky, snobské bankéře v přepychových nachových tógách z příliš teplé vlny, napuštěné tou nechutnou barvou z pobřeží Tyru, která tak výrazně páchne po měkkýších, z nichž se vymačkává. Bohové draží, tolik se mi zastesklo po známém hluku a zmatcích domova.

Tři dni v Británii a už jsem se nemohl dočkat chvíle, kdy zase odjedu. Ale tak brzy poté, co jsme sem přišli, pomyslení na nekonečnou cestu zpátky do Itálie bylo skoro nesnesitelné. Než se toho dočkáme, mohl bych nás vzít na krátkou dovolenou do velkoměstského ruchu Londinia.

Každý, kdo tam byl, pochopí, že to je jenom žert.

Nepochybně je červen. Doma bude modrá obloha. Přišli jsme o velkou květinovou slavnost. Teď budou svátky pokračovat oslavou hrdinů a bohů války.

Tady bylo příjemně nebo jsem to mohl aspoň předstírat. Za teplého večera mohli lidé sedět venku, my Římané s plášti přehozenými přes ramena. Dnes nám královi sluhové přinesli podnosy s jídlem na zahradu, kde jsme právě byli, a tak jsme se najedli tam. Camilla Hyspale se schválně nápadně třásla, a proto jsme my ostatní byli tím odhodlanější kochat se pobytem venku.

Naše malá byla neklidná. Pokoušel jsem se ji pohoupat, ale ve společnosti se to nikdy nepovede. Miminka vědí, že byste rádi udělali na přítomné dojem předváděním, jak to s nimi umíte, a tak napřed přestanou vyvádět, aby vás naladila – a potom spustí tím hlasitěji.

„Už jenom dalších dvacet let, a bude to s ní dobré,“ utahovala si ze mě Maia. Nux zalezla Heleně pod sukni a tiše kňučela. Helena, očividně unavená, na ni také zakňučela.

Pokusil jsem se uplatnit trik, že s děckem vstanu a začnu pomalu chodit. Moje máma to vždycky dokázala. Jednou, když Julinka asi tři dni v jednom kuse řvala, jsem viděl, jak ji máma uklidnila, sotva udělala pět kroků. Na Favonii má snaha nezabírala.

O kus dál v té velké zahradě nedaleko vlastního králova bytu jsme uviděli Verovolka. Byl tam se skupinou dalších Britů. Jídlo jim přinesli přibližně ve stejnou dobu jako nám a teď lelkovali nad mísami a pitím. Všechno vypadalo poklidně, třebaže to tak asi dlouho nezůstane. Verovolcus stále zalétal pohledem k nám. Instinktivně jsme se vyhýbali kontaktu s ním, poněvadž jsme chtěli zůstat jako domácká skupinka. Pěstovat každodenní těsné mezinárodní společenské styky bylo to poslední, o co bych stál.

„Zdá se, že si vzal k srdci králův pokyn, aby se držel stranou a nechal tě v klidu pracovat,“ poznamenala Helena tlumeně. Věděla, jak se cítím.

Natrásal jsem Favonii. Rozhodla se, že přestane brečet. Bublavé škytání mě varovalo, že tohle rozhodnutí může každou chvíli zrušit.

Julia lezla kolem po trávě. Teď si všimla podivného ticha a pronikavě zaječela. Má sestra Maia se sklonila a zamávala na ni panenkou. Julinka ji odhodila, ale přece jen přestala řvát.

„Do postýlky?“ pohrozila jí Maia.

„Ne!“ Malá zlatá potvůrka. To bylo jedno z jejích prvních slovíček.

Pohlédl jsem na Verovolka a pozoroval ho stejně, jako on sledoval nás. „Nechci se chovat nespolečensky, ale –“

„Možná že to funguje obráceně.“ Helena se usmála. „To jsme my - elegantně nastrojení, hlasitá latina a předvádění, jak milujeme kulturu. Možná že naši britští hostitelé jsou celí pryč strachem, že se z příšerné zdvořilosti budou muset bavit s partou potrhých Římanů.“

Ztichli jsme. Měla samozřejmě pravdu. Snobismus může být dvojstranný.

Pěkné pokoje starého domu byly mezi zahradou na nádvoří a obvodní cestou. To znamenalo, že na zahradě jsme měli klid, neboť ji hlavní budova chránila před dopravním ruchem. Ale za tiché letní noci jsme přece jen vnímali na silnici vzadu neustálý pohyb. Hlasy a kroky vyprávěly o tom, co se děje: skupinky mužů se vracely ze stavby. Většinou šli pěšky, jak se dalo poznat podle zvuků. Najedli se a teď mířili za večerní zábavou. Jejich cíl mohl být jenom v centru Noviomagu v ubohých zapadácích, nabízejících ženské, chlast, hazard a hudbu – pochybné radovánky,

k jakým se lze mimo stavbu dostat.

Když ten neviděný nepravdivý průvod přešel, už jsem se těšil na hodiny za rozbřesku, kdy se všichni budou zase vracet. Helena mi četla myšlenky. „Včera večer jsem byla tak utahaná, že jsem je ani neslyšela. Zpátky na ubytovny potom lezou opatrně jako myšky.“

„Myšky, co dělají pěkný randál.“ U Fontánového dvora jsem kdysi bydlel v bytě zamořeném hlodavci, kteří všichni nosili na nožičkách vojenská bagančata.

Ten večer se u nás netrhly dveře s návštěvami. Z tábořiště za baráky přišel Sextius. Tu fůru zboží mu asi hlídá někdo jiný, protože s sebou přivedl i Aeliana. Na mé pozvání se posadili a dali se do povídání. Podali jsme jim číše, ale nenabídli žádné jídlo. Tak to mohlo vypadat celkem přirozeně. Všichni jsme byli přivandrovalci, kteří sem přišli společně z Galie a spřátelili se. Sextius a jeho poskok nás asi vzali za slovo, když jsme je zvali tou otřepanou větičkou: *Zastavte se někdy na skleničku*, zatímco jsme tím doopravdy mysleli, *neberte to vážně, prosím vás*.

Ještě pořád jsem choval maličkou, což vypadalo domácky.

Sextius zaměřil pozornost na Maiu, třebaže seděl opodál. Skoro s ní ani nepromluvil, ani se k ní otevřeně nepohnul. Ještě stále se chovala skličně. Pokud se nesnažila někoho urazit, uzavírala se do sebe. Normálně bývala sestra veselá, ale když se oddávala truchlení, vyžadovala, aby si toho každý všiml. Jakmile měla kterákoli z mých sester špatnou náladu, dovedla otrávit celou rodinnou sešlost. Maia, obyčejně naše sluníčko, byla teď přesvědčená, že ostatní jsou povinni hluboce truchlit s ní.

Hyspale si klekla a aspoň tentokrát si začala s Julinkou hrát. To jí také umožnilo držet se stranou. Jako propuštěnka patřila k rodině. Dovolili jsme jí – ba vedli jsme ji k tomu –, aby rovněž vyslovila svůj názor, když jsme hovor drželi ve všeobecné rovině. Opět se odhalovaly její senátorské kořeny. Muset pobývat v jedné místnosti s dvěma prodávací soch ji pobouřilo. Trvalo jí dost dlouho, než poznala, že ten páchnoucí pomocník je Camillus Aelianus, rozmazlený miláček jejího bývalého elegantního domova. Jakmile ho najednou poznala, zapištěla. To se mi líbilo.

On si jí nevšímal. Byla dcerou jeho někdejší chůvy. Aelianus byl snob k pohledání. Byl to taky nevďěčný klacek.

Židli odmítl a potloukal se po světnici. Ládoval se zbylým jídlem z každé misky, na kterou dosáhl. Helena ho sledovala a všimla si, že jsem jejího bratra téměř umohl hladu. Byla by mu přinesla všechny možné lahůdky, avšak Aelianus se už cpal sám bez pozvání. To je jedna z výhod patricijského původu: vykrmuje mladíky sebejistotou.

„Jak jsi pořídil u architektů?“ zeptal jsem se Sextia.

Zavrtěl hlavou. „Vůbec mě nepřijali.“

„Nu což. Zkoušej to znovu.“

Plancus a Strephon s ním a jeho otravnými novinkami možná vyběhnou, a jen jsem doufal, že na ně nebude dotírat příliš neodbytně. Kdyby ho z Noviomagu vykopli, přišel bych o šikovného špicla. Aeliana jsem si potřeboval nechat v terénu.

Konečně se ten nenažranec přestal ládovat. Posloužil si velkou číší neředěného vína a přitočil se blíž ke mně.

„Falcone!“

Houpal jsem maličkou a tulil jsem si voňavou hlavičku k sobě jako plně zabraný do otcovských radostí. „Něco nového?“

„Nic moc. Ale dneska jsem viděl jednoho z vedoucích, jak se strašně pohádal. Nemohl jsem se dostat blíž, abych si poslechl, o co jde, ale pustil se hrubě do jednoho povozníka.“ Podle toho, jak mi ho pak popsal, jsem usoudil, že by to mohl být zeměměřič Magnus.

„Hm. Ráno jsem ho viděl, jak se hrabe ve vozech. Byl pěkně oblečený, měl parádní boty a možná kabelu přes rameno?“ Aelianus bezradně pokrčil rameny. „Co bylo v tom voze?“

„Nic. Vypadal prázdný. Ale měl jsem dojem, že právě o ten vůz se hádali, Falcone.“

„Je tam ještě pořád?“

„Ne, později odjel.“

„Kam měl namířeno?“

„Hmm...“ pokoušel si vzpomenout. „To nevím jistě.“

„No to mi pomůž! Měj oči otevřené. To by mohlo souviset s nějakými čachry s materiálem. Až budeš zase sám poblíž těch nákladních vozů, pokus se do nich potají nahlídnout, buď tak hodný.“

Zamračil se. „Doufal jsem, že už budu moct definitivně skončit s tou

maškarádou.“

„Já vím, je to tvrdé,“ řekl jsem uznale.

Chvilí nato mi Favonia poblínkala rameno – dobrá záminka rozpustit večírek a jít spát.

„To nic, to se snadno setře houbou,“ posmívala se Maia, když jsme se rozcházeli do svých pokojů. Na to její uklidňování jsem se svými zkušenostmi nedal. Teď mi došly už i tuniky.

Dělníci, kteří si vyšli do kanab, se začali vracet domů, když už jsem skoro usínal. Halasili kolem po jednom, po dvou, po skupinkách a vůbec si neuvědomovali, že by mohli někoho rušit. Třeba si mysleli, že jsou úplně potichu. Někteří byli veselí, někteří sprostí, jiní hrubě nadávali na skupinu, která šla před nimi. Nejméně jeden zjistil, že se potřebuje pěkně dlouze vymočít přímo na zeď paláce.

Až teprve za hluboké černé noci jejich randál konečně utichl. A právě tehdy se malá Favonia rozhodla, že se probudí a bude nepřetržitě řvát až do rána.

XXV

M*ulsum* podávané na staveništi je odporné. Nechutné nápoje se dělníkům poskytují asi naschvál, aby se dalším pitím nezdržovali. Vojákům, kteří uvízli kdesi na konci světa a musí táhnout nekonečnou cestou hustým lesem nebo trčet v nějaké pusté větrné pohraniční pevnosti, přijde vhod i kyselé víno – kdežto za císařova triumfu, když se vojsko v plné slávě vrátí domů do Říma, můžou za odměnu popíjet pravé *mulsum*. To znamená čtyři díly dobrého vína smíchaného s jedním dílem čistého attického medu. Čím postupujete dál k pohraničním základnám říše, tím menší je naděje na lahodné víno smíchané s pravým řeckým sladidlem. A jak se zhoršuje výživa, tak klesá i nálada. A jakmile dorazíte do Británie, život už nemůže být horší. Totiž aspoň tehdy, když dřepíte na staveništi a přijde za vámi kluk roznášející *mulsum*.

Osvěžen nočním odpočinkem (další ironická poznámka) doplazil jsem se do kanceláře. Se zakalenýma očima jsem civěl do nějakých mzdových záznamů a pátral, jestli tam snad na seznamech nenajdu Glokka nebo Cottu. V naší domácnosti jsem se probudil první, takže nebyla žádná snídaně. Radostně jsem tedy popadl číši, hned jak ten usmrkaný kluk přišel. Takovou chybu už nikdy neudělám.

„Jak se jmenuješ, chlapče?“

„Iggidunus.“

„Udělej mi laskavost – příště mi přines jenom trochu horké vody.“

„Co se ti na tom *mulsu* nezdá?“

„Ale... nic!“

„Tak co je s tebou?“

„Bolí mě zub.“

„A na co potřebuješ tu vodu?“

„Na lék.“ Bolest prý otupuje česnek. Na mou zkaženou stoličku však nezabral. Helena na mně celý týden zkoušela česnekovou kůru. Ale

všechno chutnalo líp než to *mulsum*, co nabízel chlapec.

„Ty jseš divnej,“ postěžoval si Iggidunus a rozmrzele se odklátil.

Zavolal jsem ho zpátky. Můj mozek musí asi pracovat i ve spánku. Glokka a Cottu jsem nenašel, ale všiml jsem si jisté anomálie.

Zeptal jsem se, jestli Iggidunus nosí víno každému na celé stavbě. Prý ano. Kolik pohárů? Neměl tušení.

Požádal jsem Gaia, aby dal Iggidunovi k dispozici voskovanou tabulku a stylus. Chlapec samozřejmě neuměl psát. Ukázal jsem mu však, jak pořídit záznam pomocí pětičárkových mřížek. „Čtyři čárky svisle, potom jednu napříč. Rozumíš? Pak hned načneš další. Až skončíš, já je všechny spočítám.“

„To je nějaký mazanej trik s egyptským počítadlem, Falcone?“ Gaius se tlemil.

„Obejdi jednou celou stavbu, Iggidune.“

„Já ji obcháším jenom jednou. Zabere mi to celý den.“

„To je nespravedlivý vůči lidem, co se s tebou minou.“

„Jeich parťáci mi povědí, co je s nima. Tak jim tam prostě číši nechám a přiklopím ji kachlíkem.“

„Takže ti nikdo neujde. Spočítej každou číši s vínem, co lidem dáš. A taky udělej čárku za každýho, kdo by měl víno dostat, ale řekne *děkuju, nechci*. Potom mi sem tabulku zase přines.“

„S horkou vodou?“

„Správně. Vařící by byla nejlepší.“

„Ty si děláš srandu, Falcone.“

Iggidunus vypadl. Číšku s vínem jsem postavil na zem pro Nux. Můj huňatý lovec si k tomu jednou čichnul a odplížíl se na stranu, kde v kanceláři seděl můj nový tajemník.

Zadíval se na mě. „Gaie, nevíš, kde by mohly být zápisy o pravidelných dodávkách potravin?“

Chvilí se prohrabával v lejtrech, až je našel a podal mi je. Potom se naklonil přes stůl, aby se podíval, na kterých záznamech už pracuju a jaké poznámky jsem k nim připsal. Netrvalo mu dlouho, aby si dal dvě a dvě dohromady. „A hrome!“ vyletělo z něho. „To mě vůbec nenapadlo.“

„Víš, o co mi jde.“ Smutně jsem si opíral tvář o dlaň. „Nic se tu

neshoduje, Gaie. Částka na mzdy je vysoká. Peníze jako by se nabíraly řešetem – a přitom podívej se na ty faktury za potraviny. Množství vína a dodaných potravin se nekryje s počtem lidí... Řekl bych, že dodané zásoby odpovídají zhruba počtu lidí, co jsem tu viděl při práci. Podezřelá však jsou čísla týkající se dělníků. Když se venku člověk rozhlédne, tak zjistí, že tu nemáme skoro žádná náročnější řemesla, většinou tu dělají jenom siláci, co dovedou kopat zákopy.“

„Pracovních sil tu máme málo, Falcone. To se projevuje taky v tom, že se stavba stále víc opožďuje. Úředník, co má dohlížet na plnění programu, se o to nestará, ten jenom celý den hraje v kostky. Vedení stavby to vysvětluje jako ‚zdržení v důsledku nepříznivého počasí‘, když jsem se na to vyptával.“

„Na to se vždycky vymlouvají.“ Když jsem se ještě v Římě pokoušel zaměstnat Glokka a Cottu, vždycky měli plno výmluv. Buď to vypadalo na déšť a ten by jim pokazil beton – anebo bylo takové vedro, že se v tom nedalo pracovat.

„Mně do toho beztak nic není. Jsem tu proto, abych počítal fazole.“

Vzdychl jsem si. Dělal, co mohl. Ovšem byl to jenom úředník. Měl tak malou autoritu, že ho mohl každý snadno oklamat.

„Je načase, abychom spolu začali počítat hlavy, ne fazole.“ Zasněvil jsem ho do svých názorů. „Mám takovou teorii: Vypadá to, že nejmíň jeden z našich veselých dozorců tvrdí, že má víc dělníků než ve skutečnosti.“

Gaius se se založenýma rukama opřel dozadu. „Fí! S tebou je radost pracovat, Falcone. Je to sranda!“

„Ba ne, není. Je to velmi vážné.“ Viděl jsem, jak se otvírá černá díra. „Tím by se asi dalo vysvětlit, proč si jdou Lupus a Mandumerus po krku. Možná že si každý z nich chce zabrat větší rajon, kde by se daly provádět čachry s pracovní silou. To je zlá zpráva. Ať už ty podvody řídí kterýkoli z dozorců, poslyš, Gaie: buď hrozně opatrný. Jakmile zjistí, že jsme jim na to přišli, bude nám hrozit vážné nebezpečí.“

Potom se Gaius mlčky zabral do práce.

Později jsem vyklouzl, abych se na všechno podíval z jiného úhlu. Nešel mi

z hlavy Magnus a to, jak podivně se včera choval, když se motal kolem těch vozů s nákladem. Tvrdil, že „kontroluje dodávku mramoru“. Moc se mi to nezdálo – jenže chytrý podfukář vás neoklame vyloženou lží, ale mazanou polopравdou.

Chtěl jsem najít místo, kde se opracovává mramor. Vedly mě tam skřípavé a škrábavé zvuky čepelí pily. S Nux v patách jsem vešel do ohrazeného dvora. Muži připravovali a zarovnávali právě dodané nepravidelné bloky. Používali na to kladiva a různě velká dláta. Nux se staženým ocasem utekla, vyděšená nezvyklým rámcem, ale já jsem si jenom zacpal uši prsty, když jsem se tam ometal a prohlížel si různé vzpřímené bloky.

Čtyři muži strkali a tahali pilu s mnoha čepelemi, aby modrošedý blok rozštěpili na pláty, které se pak dají použít na obkládání. Neozubené železné čepele byly upevněné do dřevěného krabicového rámu a místa řezu se promazávala naléváním vody s pískem. Pomalým a pečlivým procesem rozkrajovali muži kámen, aby získali najednou několik tenoučkých desek. Čas od času pilu zvedli a nechávali odpočinout ruce. Pak se tam dostavil chlapec, aby shrnul vlhký prach, mramorovou mouku, výsledek jejich dřiny. Ten použijí štukatéři přimíchaný do posledního nátěru, aby získal obzvlášť jemný lesk. Chlapec pak nasypal další písek s vodou do zářezů, aby se zlepšilo obrušování, a muži s pilou pokračovali v řezání.

Hotové tenké desky se pak uloží vertikálně podle tloušťky a kvality. Kolem se také povalovaly početné rozbité bloky, které se musely polámat pod pilou. Jinde zase byly tenké desky položené na lavicích a teď je uhlazovaly do vysokého lesku kusy železné rudy s vodou.

Jak jsem se tam potuloval, žasl jsem nad barevností a různým vzorováním mramoru, na kterém se právě pracovalo. Všechno mi to připadalo poněkud předčasné vzhledem k tomu, že nová budova byla teprve ve stadiu základů. Snad to bylo tím, že materiál se dovážel z takové dálky a musel být zajištěn značně předem. Přípravy přímo na staveništi by trvaly příliš dlouho vzhledem k nesmírné rozlehlosti projektovaného paláce.

Vrchní kameník si všiml, že je pozoruju. Zatáhl mě do své boudy. Tam jsem rád přijal nabídku horkého nápoje – neboť i on už rezignoval na

Iggiduna a připravoval si nápoj sám na malé trojnožce.

„Já jsem Falco. A ty –?“

„Milchato.“ Byla tu pěkně kosmopolitní sebranka. Kdoví odkud s takovým jménem pocházel. Z Afriky nebo Tripolitánie. Možná z Egypta. Měl prošedivělé vlasy a hodně tmavou pleť. I jeho úzký plnovous byl tmavý. Musel se narodit někde, kde zanechali svou stopu Féničané s plovacími blánami na nohou. Nebo pokud můžeme jítit staré rány, řekněme, že odněkud z oblasti Kartága.

„Stojí to za to, i když tím riskuješ požár.“ Zakřenil jsem se, když rozfoukával dřevěné uhlí pod plotýnkou a ohříval víno v malém bronzovém skládacím kastrůlku. Tenhle muž byl připraven snášet život v dočasném táboře, když si přivezl vlastní potřeby pro zajištění pohodlí. To mi bolestně připomnělo mého podnikavého přítele Lucia Petronia. Právě v Británii jsme spolu sloužili v legiích. Petronia jsem upřímně postrádal. „Prohlížel jsem si vaše zásoby. Domníval jsem se, že většinu plánované výzdoby paláce obstará malba – ale zdá se, že si Togidubnus potrpí i na mramor. Bydlím ve starém domě a tam je ho hodně. Ten se asi nezískává přímo tady, že?“

„Jenom něco z něho.“ Do dvou číší vsypal po špetce suchých bylinek. „Uvidíš namodralý britský kámen. Poněkud hrubý.“ Hrabal se v úlomcích na zemi a kousek mi ho hodil. „Pochází ze západního pobřeží. A co ještě tu má ten starý bordelář? Aha, tady je kus červeného ze Středomoří – a nějaký hnědě kropenatý z Galie, jestli se pamatuju.“

„Ty jsi pracoval na tom starém domě?“

„To jsem byl ještě mladíček.“ Usmál se.

Stejně jako ostatní řemeslníci i on měl kolem sebe spoustu roztroušených vzorků. Všude se povalovaly nepravidelné kousky barevného mramoru. Pod některými visely desky připevněné kolíčky, což byly asi závazné objednávky pro nový projekt. Ledabyle opřený o věřeje chaty stál jako zarážka dveří nádherný hotový panel vykládaný dýhami, s pětiúhelníkem v kroužku. Zvedl jsem kus jemné řimsy se svůdným leskem. Vypadala jako dolní část stěny nebo jako předěl mezi panely.

„Pás!“ zvolal Milchato, „Mám rád pár vyřezávaných pásů.“

„Tohle je nádherné. A snad nikdy jsem neviděl tolik druhů mramoru na

jednom místě.“

Milchato mi je zběžně předváděl. Pocházely z končin hodně od sebe vzdálených: modrý kámen plus podobný šedivý z Británie a potom křišťálově bílý z vnitrozemských kopců vzdálené Frýgie. Měl tu i pěkný zelený bíle žilkovaný typ z podhůří Pyrenejí a žlutobílý z Galie a víc variant z Řecka...

„Musíš platit závratné dovozní náklady!“

Milchato pokrčil rameny. „Proto se bude muset ještě hodně domalovávat – mimo jiné taky falešné mramorování.“ Zdálo se, že ho to nevzrušuje. „Pozvali si na to jednoho mladíka. A ke všemu to není jeho obor, ve skutečnosti je to krajinář –“

„To je typické!“ poznamenal jsem s pochopením.

„Jo... Blandus ho zná. Pracuje prý pro cech. Nějaký floutek ze Stabií – pro mě žádný problém. Poučím ho, jak mramor doopravdy vypadá. Ten kluk není špatný, docela bystrý – na to, že je to malíř.“ Milchato vyprázdnil číši. Musel mít tak vysmolený krk, že by mohl polykat i horkou živici. „Podle smlouvy mám práci na hodně dlouho a věř mi, Falcone, můžu si koupit všechno, co chci. Nechali mi volnou ruku. A možnost čerpat z kterýchkoli zdrojů v celé říši. Co víc bych si mohl přát?“

Ale má opravdu takovou pravomoc? Nedoplňuje si nějak plat? Budu si muset ověřit, kolik kamenů se dováží a jestli jsou všechny dosud tady.

„Budu upřímný,“ řekl jsem „Víš, že jsem tady, abych odhaloval problémy. Co když se s tím mramorem taky nějak čachruje.“

Milchato na mě zíral s vykulenýma očima. Velice vážně se nad tou mou teorií zamyslel. Kdyby se jí zabýval ještě vážněji, mohl bych si myslet, že mě tahá za nos. „Ouha! Ty si myslíš, že je to možné?“

„Takovým tvrzením bych tě jinak neurážel,“ odpověděl jsem suše.

„To je strašné... určitě nějaký omyl!“ Jednou rukou si přejel po vousech, až to zachrastilo, jako by měl tvrdý porost a suchou kůži.

„Ty to vylučuješ?“ Jenom pitomec vyloučí podvod na nějaké stavbě.

„To bych netvrdil, Falcone.“ Konečně mluvil otevřeně a tak, že jsme se mohli k něčemu dobrat. „Je to docela dobře možné... Můžeš mít vlastně docela pravdu.“

To šlo hladce. To se mi vždycky líbí. „Nenapadá tě něco?“

„Pilaři!“ zvolal ihned Milchato, skoro dychtivě. Ano, to bylo docela snadné. Loajalita k dělníkům nebyla jeho silnou stránkou. Já jsem byl ovšem ten muž z Říma, ke mně by tedy cítil ještě menší respekt. „To musí být určitě oni. Někteří z nich naschvál používají při řezání hrubší písek. Tím se odřízne silnější deska, než je nutné. Musíme objednat další materiál. Klient to zaplatí. Pilaři se podělí o rozdíl s dodavatelem.“

„Víš to jistě?“

„Nějakou dobu už jsem měl takové podezření. Tenhle trik je známý. Nejstarší trik na světě.“

„Milchato, tím jsi mi ohromně pomohl.“ Vstal jsem, že půjdu. Přešel se mnou ke dveřím. Poplácal jsem ho po ramenou. „Jsem rád, že jsem za tebou zašel. To mi ušetří celé dni práce, abys věděl. Teď tě opustím, aby sis s tím chvíli sám lámal hlavu. Pokus se na ten podfuk přijít a snaž se ho zarazit. Mohl bych ty parchanty poslat šupem domů, jenomže tady máme málo schopných lidí. Nemůžu o ně přijít. Sehnat nové pracovníky se zkušenostmi z oboru je strašně těžké.“

Já se do toho pustím, Falcone,“ slíbil mi vážně.

„Hodnej!“ pochválil jsem ho.

Bylo načase odejít. Měl další návštěvu. Postarší muž v římské tunice, zabalený do efektního dlouhého nachového pláště a s cestovním kloboukem. Choval se jako náramně důležitá osoba – ale ať už to byl kdokoli, Milchato nás nepředstavil. Rozloučili jsme se sice v dobrém, ale byl jsem přesvědčen, že mistr mramorář schválně čekal, až odejdu. Teprve potom se pořádně pozdravil s dalším návštěvníkem.

Bylo od něho slušné, že připustil chybu. Kdyby všichni dozorcí s vypečenými dělníky z toho vyšli tak dobře, brzy bych mohl odjet domů.

Když na druhou stranu některý svědek přizná při vyšetřování chybu příliš ochotně, mám ve zvyku se důkladně porozhlédnout, co *doopravdy* tají.

Pozdě odpoledne mi Iggidunus přinesl své pětičárkové mřížky. Začal s velkými, ale pak se stále zmenšovaly, když mu na tabulce docházelo volné místo. Na první pohled jsem poznal, že kdyby jeho počítání bylo aspoň přibližně spolehlivé, mé obavy by se potvrdily.

„Díky. To je přesně to, co jsem potřeboval.“

„Neprozradíš mi, k čemu to je, Falcone?“ Koutkem oka jsem viděl Gaia, jak s hlavou skloněnou nad prací taky napjatě poslouchá.

„Kontrola nádobí,“ prohlásil jsem bez váhání. „Správci skladu se to nelíbí. Zdá se, že se nám tady příliš mnoho pohárů rozbilo.“

Iggidunus z obavy, že si to odskáče, rychle chvátal pryč.

S Gaiem jsme si hned vzali do práce tabulku a porovnávali oficiální záznamy o dělnících s počtem těch, kteří byli opravdu na stavbě podle podávaných číší. Ten rozdíl nebyl tak zlý, jak jsem se obával, ostatně dosud se kopaly základy a současný plný stav byl nízký. Až se začnou zvedat zdi nového paláce, Cyprianus určitě nabere velký počet zedníků a kameníků, aby otesávali a ohlazovali kamenné kvádry, lešenáře, kluky jezdící s kolečky a míchače malty. To už bude v nejbližších dnech. Kdybychom přijali neexistující dělníky ve stejném poměru, naše počty by vzrostly o téměř pět set. Ve vojenské terminologii by někdo připravoval státní pokladnu o denní náklady na celou kohortu vojáků.

Gaius byl mimořádně vzrušený. „Budeme to hlásit, Falcone?“

„Zatím ještě ne.“

„Ale –“

„Musím si to všechno důkladně promyslet.“ Nerozuměl tomu.

Objevit, že podvod existuje, je jenom první krok. Musí se to dokázat – a ten důkaz musí být naprosto nenapadnutelný.

XXVI

Hvízdl jsem na Nux a vzal ji s sebou na procházku. Chtěla jít domů na oběd, ale já jsem potřeboval pohyb. Jak jsem se tam tak plahočil zabrán do úvah, podívala se vzhůru na mě, jako by si myslela, že se její pán zbláznil. Nejdřív jsem ji zatáhl na příšernou loď, potom na nekonečnou cestu po souši a nakonec jsem ji přivedl sem, kde nejsou žádné chodníky a kde slunce umřelo. Většina lidských nohou, které očuchala, byla obalená chlupatými vlněnými kalhotami. Nux se narodila jako městský pejsek, pravý římský povaleč s rozhledem. Stejně jako já i ona toužila po tom, aby ji nakopávali domácí hulváti s holýma nohama.

Vzal jsem ji do chaty malířů, kde jsem se chtěl přeptat pomocníka, jak je na tom Blandus. Po tom mladíkovi, o němž kdekdo mluvil, jako by se země slehla. Ale viděl jsem aspoň další kus zřejmě jeho práce. Původní nápis na prázdném místě „LÁPISOVÁ MODŘ ZDE“ teď někdo vyškrábal a jiná ruka tam načmárala: „LAKOMEC POMPONIUS: MODRÁ GLAZURA!“ Možná to napsal ten pomocník. V kbelíku někdo míchal temně modrou barvu, kterou chtěl nepochybně přetřít ty čmáranice, než je uvidí stavitel.

Od mé minulé návštěvy si tu někdo zkoušel nové typy mramorování. Modrá a zelená barva byly nanесeny dohromady malířskou technikou, kterou ještě docela nezvládl, a splývaly s dvojicemi symetrických skvrn jako zrcadlové odrazy rozštěpených mramorových bloků. K chaosu přispívaly lépe provedené nespočetné čtverečky tlumeně růžového a červeného žilkování. Byla tam jedna deska s namalovanou krajinou, úchvatný pohled na tyrkysové moře s jemně naznačenými bílými vilami na pobřeží, jež vypadaly přesně jako v Surrentu nebo Herculaneu. Ba ne, byly to samozřejmě Stabiae – odkud přivedli toho mazaného drzouna.

Po vlnách jako by tančilo světlo. Několika zručnými tahy štětce vytvořil umělec kouzelnou miniaturu prázdninové scény. Při pohledu na ni jsem zatoužil po Středozemním moři...

Malířský pomocník se někam vypařil. Vzhledem k tomu, co říkal Cyprianus o malířích, mohl by se honit za nějakou ženskou. Jen aby to nebyl nikdo z mé party.

V sousední chatě jsem našel osiřelého mozaikáře, Philocla mladšího.

„Je mi líto, co se stalo tvému otci.“

„Říká se, žeš ho praštil!“

„Ne moc.“ Syn byl podle všeho silně rozčilený. „Uklidni se. On se rozzuřil a museli jsme ho zadržet.“

Syn se vyvedl po otci, jak jsem viděl. Zdálo se mi nejlepší moc se tam nezdržovat. Beztak jsem měl plno práce. Teď nebyla vhodná doba, abych v sobě začal pomalu rozdmýčávat nepřítelství a užíral se jím. Jestliže Philocles mladší hledá po vzoru svého zesnulého otce nějakého protivníka, musí se poohlédnout jinde.

Vedl jsem Nux kolem řady nákladních vozů a pátral po Aelianovi. Ležel v sochařově káře. Dnes docela nespal, ale vypadal znuděně. Nux ho poznala a vesele na něj skočila.

„Fuj! Sundej mi to zvíře.“

„Ty nemáš pejsky rád?“

„Půlku doby, co jsme tady, se schovávám před hlídacími psy zdejší bezpečnostní služby.“

„Vzteklí?“

„Lidožrouti. Jednou denně tu smečku vyvádějí a hledají lidské maso, na kterém by je mohli cvičit.“

„Ale vždyť britští psi mají úžasnou pověst, Aule.“

„Jsou příšerní. Já jsem počítal s tím, že budou celou noc výt, ale to jejich mlčení je jaksí horší. Psovodi je skoro nemůžou udržet. Plíží se tu kolem, své pány doslova vlečou s sebou a pátrají po někom, kdo by byl tak hloupý, že by se před nimi snažil utéct. Je jasné, že by takového nešťastníka zabili. Já myslím, že psovodi ty bestie schválně vyvádějí ven, aby nahnali strach zlodějům a ti už se nepokoušeli vloupat dovnitř.“

„Takže ty se neopovážíš přelézt plot, abys tatínkovi přinesl novou mísu do fontány na zahradě?“

„Hele, nedělej si srandu.“

„No tak dobrá. Nerad bych musel tvé matce vyprávět, že jsem tě našel

s rozsápaným hrdlem... Máš něco nového?"

„Ne.“

„Tak já jdu. Ještě vydrž.“

„Nemůžu s tím už přestat, Falcone?"

„Ne.“

S Nux jsme zamířili k našemu nejnovějšímu elegantnímu královskému ubytování na oběd a Aeliana jsme zanechali ve vlhkém lese. Cestou jsem přemítal, jak se asi daří jeho bratrovi a kdy mi Justinus pošle nějakou zprávu o své činnosti. Moji asistenti a já jsme byli roztroušeni příliš daleko od sebe. Potřeboval jsem spojku. Doma bych do toho zapráhl některého ze svých pubertálních synovců. Tady jsem neměl nikoho, komu bych mohl důvěřovat.

Nux se hrabala v zemi. To už bylo lepší. To se naučila v Británii, kde si mohla aspoň různými metodami nabrat do chlupů plno větviček a čumák si zapatlat od hlíny. Ti hlídací psi tu možná zanechali úžasné zprávy, když tudy procházeli. Dlouhé přestávky vyplnila zabořením nosu do spadaneho listí u naší stezky, a když ji to přestalo bavit, rozběhla se jako blázen za mnou, v hubě táhla velkou větev a chraptivě štěkala.

„Nux, pojďme těm barbarům předvést nějaké uhlažené způsoby, prosím tě – v *tom se neválej!*“ Pozdě. „Ošklivý pes.“ Nux nikdy nepochopila jemnější výtky a divoce vrtěla ocasem.

Proč jsem se vůbec ujal takového bláznivého pouličního podvraťáka, který se s chutí válí v hnoji a má to za parfém, zatímco si jiní Římané umí opatřit úhledné čistotné pejsánky s dlouhými špičatými čumáčky, aby se pak objevili na kamenných destičkách, které si objednali? Otec v tóze, vážně se tvářící se svítkem v ruce, matka pravá matrona, zahalená do štol, dětičky čistounké, otroci uctiví, předváděné měšce s penězi nadité – a uhlažený domácí mazlíček, který k nim oddaně vzhlíží... Měl jsem být chytřejší. Mohl jsem alespoň strpět, aby si mě vybral pes s krátkou srstí.

Moje zvíře bylo šťastné, když teď smrdělo. Mělo prostý vkus. Kráčeli jsme dál. Truchlivě jsem uvažoval o možnosti protáhnout Nux královskou lázní. To by mohlo mít zlé následky. Po celou dobu od té oficiální bezohlednosti, jež vedla k Boudicce a velkému povstání, žádalo se na všech

Římanech, kteří přišli do Británie, aby se chovali čestně. Žádné znásilňování; žádné rabování dědictví; žádné rasistické křivdy; a v žádném případě očišťování vašeho psa od svinstva v královské osobní lázni.

Marně jsem ji volal zpátky, abych ji mohl uvázat na provaz a aby se nehnala domů, než budu mít možnost ji opláchnout, když vtom Nux našla novou zábavu. Hromada hrubě nařezaných klád sklouzla. Viděl jsem to, protože některé se zakutálely až na cestu. Nux se vrhla po zbývající hromadě nahoru a drápala se po kmenech.

„Slez dolů, smraďochu! Jestli se zase skutálejí ještě dál, tak tě nechám rozmačkanou pod tím dřevem –“

Nux mě poslechla natolik, že zůstala strnule ležet s čenicem ve škvíře mezi dvěma kládami a kňučela. Opřel jsem se botou vedle ní a natahoval krk, abych se podíval, co objevila. Kdovíproč jsem si myslel, že by to mohla být mrtvola. Člověk už je takový. Něco zakňouralo. Zahlédl jsem látku a ukázalo se, že to jsou dětské šatičky. V těch šatech bylo pořád ještě dítě, našťestí živé. Ji samu dřevo nepřiskříplo, jenom tu krátkou sukýnku a drželo ji tak pevně, že se nemohla skoro ani pohnout. Byla vyděšená – hlavně se bála, že to doma schytá.

Pod spodek hromady jsem zastrkal pár kamenů a potom nadzvedl nejhořejší kládu natolik, abych holčičku osvobodil. Sundal jsem ji dolů a potom zadržel těsně předtím, než mi utekla. Byla ještě pořád vyděšená, ale držela se statečně a neplakala, jen se na mě vztekle dívala. Zachránili jsme houževnatou jedenáctiletou dívku Allu, která uměla lhát, ale nakonec přiznala, že ji táta několikrát varoval, aby si nehrála na těch naskládaných kládách. Po ostrém výslechu se ukázalo, že jejím otcem je Cyprianus, stavbyvedoucí. Chytil jsem ji za ruku a odvedl zpátky na staveniště, abychom ho vyhledali.

„Tahle malá tulačka je tvoje, pokud vím. Nechci donášet, ale být moje, tak bych vzal v úvahu, že dnes se pořádně polekala.“

Cyprianus se napřáhl, jako by ji chtěl uhodit, ale vklouzla za mě. Jestli to myslel doopravdy, tak měl nemožnou trefu. Předstírala srdceryvný pláč, ale to jenom aby se neřeklo. Trhl výhruzně hlavou, a pláč okamžitě přestal.

Mohl jsem si udělat ucelený obrázek. Alla byla bystrá, nudila se a nejspíš na ni nikdo nedohlížel – jedináček, nebo jediné dítě, které přežilo

nejútlejší dětství. Toulala se kolem a většinou si vystačila sama. Cyprianus se svými vlastními služebními starostmi se musel smířit s představou, že jí může něco hrozit. O matce nepadla ani zmínka. To se dalo vysvětlit dvojím způsobem: Bud ta žena zemřela – anebo si Cyprianus vzal cizinku z nějaké exotické země a ta se teď musela skrývat. Představoval jsem si ji v jejich chatrči, jak míchá v hrnci polévku a má pramálo společného s ním nebo s místy, kam ji přivedl – a patrně si neví rady s jejich osamělým, vysoce inteligentním romanizovaným potomkem.

„Nechtěla bys něco dělat? Mohla bys mi pomáhat,“ navrhl jsem.

„Ten tvůj pes smrdí.“ Můj pes ji zachránil před nocí venku, možná i něčím horším. „Co bych jako dělala?“ uráčila se zeptat.

„Kdybych opatřil osla, umíš na něm jezdit?“

„Osla?“ Byl jsem teď v zemi koňarů.

„Tak teda poníka.“

„Bodejť ne!“ Podle toho, jak to říkala, dalo by se soudit, že jezdí na koni bez sedla jako vítr. Její otec postával stranou a nechal to na mně. „Kam mám jezdit?“

„Někdy do Noviomagu za jedním mým přítelem. Umíš psát, Allo?“

„No jasně.“ To ji jistě naučil Cyprianus, který musel umět číst i počítat. Když se tak vychloubala, pozoroval ji se směsicí hrdosti i zvědavosti. Byli si blízcí. Alla patrně věděla, kolik denně bere takový umělecký štukatér a jak dlouho se musí nechat schnout nové střešní tašky na slámě na místě, kde byly vyrobené. Jednoho dne uteče s nějakým líným lešenářem a Cyprianovi to zlomí srdce. Už teď věděl, že k tomu dojde, jestli jsem ho prokoukl.

„A jsi hodná?“

„Ani nápad – je to postrach!“ Cyprianus se uculoval a něžně tu svou darebnici pohlavkoval.

„Tak za mnou přijď zítra do kanceláře. Já jsem Falco.“

„A co když se mi nelíbíš?“ dotírala na mě Alla.

„Ale líbím. Je to láska na první pohled,“ dobíral jsem si ji.

„Ty jseš ale namyšlenej, Falcone.“

Možná že malou Allu vychovali v celé řadě zahraničních provincií, ale měla v sobě čistou podstatu kdejaké pohrdavé římské koketky v Cirku

Maximu.

Ve starém domě jsme zase jedli venku. Nemůžu říct, že by bylo teplo, ale zato lepší světlo než uvnitř. Na dnešní večeri jsme si opravdu pochutnali. Král měl zřejmě návštěvu a královští kuchaři si dali jaksepatří záležet.

„Ústřice! Br! Mě vždycky zajímá, odkud ty moje ústřice jsou,“ reptala Hyspale.

„Jak chceš. Britské ústřice opěvují básníci jako nejlepší, jaké kdy můžeš ochutnat. Tak mi ty svoje dej –“ Natáhl jsem ruku a chtěl ty ostatní ukořistit, jenže Hyspale se rozhodla, že by přece jenom mohla jednu ochutnat. Potom jich vymetla plnou mísu.

„Zase tě tu hledal ten malíř, Marku Didie.“

„Báječné. Jestli to byl ten pomocník ze Stabií, tak jsem ho zase já hledal v jeho chatě. Jak vypadá?“

„No... já ani nevím.“ Ještě jsem Camillu Hyspale nenaučil, jak se dělá svědecká výpověď. Zato se lehce začervenala. To mluvilo samo za sebe.

„Dej si na něj pozor!“ zakřenil jsem se. „Jsou to známí svůdníci. Jednu chvíli se s ženou baví neškodně o barvách hlíny a jak vaječným bílkem fixovat malbu, a než se holka naděje, tak ji zafixuje jinak. Já nechci, aby tě floutek ve svrchní tunice zakecané barvami nějak převezl, Hyspale. Jestli tě bude lákat, že ti ukáže štětec na tónování se šablonou, řekni mu ne!“

Zatímco Hyspale v rozpacích něco drmolila, někteří z nás uvažovali o tom, jestli bychom ji nemohli dát s někým dohromady. My s Helenou jsme byli nenapravitelní romantici... a zanechat chůvu v Británii byla blažená představa.

Královská společnost jistě večerela formálně, ale potom si někteří z obvyklé skupiny včetně Verovolka přinesli víno, pivo a medovinu do zahrady. Krále jsme večer nikdy nespátřili. Pokročilý věk ho nejspíš odsoudil k včasnému odchodu na lože. Když jsme dojedli, přešel jsem k Britům, abych si s Verovolkem pohovořil o tom, jak vylepšit královu lázeň.

Než jsem se o tom stačil zmínit, všiml jsem si neznámého muže. Podle všeho vycházel výborně s lidmi z královské družiny, ale ukázalo se, že tam dnes večer přišel na návštěvu. Nemohl jsem ho přehlédnout, protože na

rozdíl od všech obyvatelů provincie měl na sobě dvoudílný formální římský večerní oblek – kombinaci volné tuniky a odpovídajícího svrchního pláště stejného odstínu rudé. Nikdo z mých známých se tak směšně nestrojil do staromódní dvoudílné soupravy, dokonce ani v Římě. Snad by se s tím obtěžovali jenom bohatí, poměrně výstřední synkové pracháčů, potloukající se po večírcích.

„To je Marcellinus, Falcone.“ Verovolcus mi konečně přestal říkat při každém nadechnutí muž z Říma. Avšak jestliže neuznal za vhodné říci také Marcellinovi, kdo jsem, nejspíš se už o mém poslání bavili. Zajímavé.

„Marcellinus? Nejsi ty architekt tohoto paláce, takzvaného ‚starého domu‘?“

„My jsme mu říkali *nový dům*!“

Najednou jsem si vzpomněl, že už jsem ho vlastně viděl. Byl to ten postarší chlápek, který to ráno přišel za Milchatem, vedoucím oddělení mramoru. Teď se o tom nezmínil, a tak jsem taky držel jazyk za zuby.

Jako mnozí pracovníci v uměleckých povoláních si pěstoval neobyčejný styl. Jeho výstřední oblečení vypadalo ve všedním prostředí cizokrajně a jeho afektovaná výslovnost mě přímo drásla. Bylo mi jasné, proč se rozhodl žít v cizině. Ve Vespasiánově Římě, kde by sám císař vůz naložený chlěvskou mrvou nazval hnojník –, jak mu zobák narostl, což svědčilo o tom, že kdysi také sám uměl kydat hnůj –, by pro něj nebylo místo. S parádním římským nosem a půvabnými gesty tento Marcellinus vysoko přečníval všední průměr. Na mě to dojem neudělalo. Takoví lidé mi připadají jako karikatura.

„Obdivuji tvou nádhernou budovu,“ lichotil jsem mu. „Mé paní a mně je velice příjemné, že tu můžeme bydlet.“

„To mě těší,“ přisvědčil ledabyle. Snad ho mrzelo, že jeho dílo, jemuž jistě věnoval řadu let, kdy byl na vrcholu tvůrčích sil, má teď být nahrazeno.

„Přišel ses podívat na nový projekt?“

„Ale kdepak.“ Skromně sklopil oči. „S tím už nemám nic společného.“ Byl rozladěný? Cítil jsem, že se schválně drží stranou – ale pak o tom snad kvůli mně zažertoval. „Možná si myslíš, jestli do toho nestrkám nos.“ Než jsem mohl odpovědět, hned elegantně pokračoval: „Už rozhodně ne. Je

načase pustit všechno z ruky. Odešel jsem díky bohům na odpočinek.“

Takovým nafoukancům nedovolím, aby mě jen tak odbyli. „Ve skutečnosti mě napadlo, jestli jsi sem nepřišel dělat prostředníka. Vyskytly se problémy.“

„Že by?“ podivil se Marcellinus neupřímně. Verovolcus jako nějaký keltský pokroucený stromový pařez se nakláněl kupředu s lokty opřenými o kolena a pozoroval nás.

„Mám pocit, že nový stavitel neposuzuje věci správně.“ Otevřený řečník Falco převážil nad Falconem – mužem opatrně neutrálním. „Pomponius je zaslepený úředník. Vidí stavbu pouze jako císařskou zakázku – a zapomíná, že by nebyla žádná zakázka, nebýt velmi specifického britského klienta. Žádný jiný kmen nedostane palác se vším všudy. Toto dílo o dlouhá léta přežije naši generaci – ale vždycky to bude palác postavený pro Tiberia Claudia Togidubna, velekrále Britů.“

„Nebýt Togiho, nebude palác. Togi má tedy dostat, co chce?“ Že použil to hrubě zkrácené jméno ve vážné debatě – a před královými sluhy –, tahalo za uši. Předpokládalo se, že Marcellinus vychází s králem dobře. Jeho neuctivé poznámky se neshodovaly s laskavým přátelským způsobem, jak o něm Togidubnus hovořil v mém doslechu.

„Mně se líbí mnohé z toho, co král navrhuje. Jenže copak já se můžu vyjadřovat o architektuře?“ Usmál jsem se. „Ovšem s tebou to už asi nemá v současné době nic společného.“

„Já jsem svůj úkol splnil. Břemeno tohoto velkého projektu ať teď nese někdo jiný.“

Zajímalo by mě, zda se o něm někdy uvažovalo jako o vedoucím (ohoto nového projektu. A pokud ne, proč asi? Jestlipak ho překvapilo, že ho nahradili novým člověkem? A smířil se s tím? „Co tě sem dnes přivádí?“ zeptal jsem se jakoby mimochodem.

„Chtěl jsem navštívit starého přítele Togidubna. Nebydlím daleko. Tady jsem strávil spoustu let,“ vysvětloval Marcellinus. „Na pobřeží jsem si postavil příjemnou vilu.“

Věděl jsem, že některé provincie přirostou svým správcům k srdci, ale Británie? To bylo směšné.

„Musíš mě někdy navštívit,“ zval mě Marcellinus. „Můj domov je asi

patnáct mil východně od Noviomagu. A přiveď s sebou na celý den rodinu. Budeš srdečně vítán.“

Poděkoval jsem mu a vrátil se k svým milovaným, než bych se byl nucen zavázat určitým termínem.

XXVII

Zažili jsme další hroznou noc. Obě děti nás držely vzhůru. Camille Hyspale bylo špatně, měla prudké žaludeční potíže. Tvrdila, že je to po těch ústřicích, ale já jsem jich spořádal spoustu a absolutně nic mi nebylo. Řekl jsem jí, že je to trest za koketování s mladým malířem. Nato začala bědovat ještě víc.

Nazítří jsem se cítil otupělý. Vůbec mě nelákalo civět na číslice. Když jsem poznal, že Gaius je schopný poradit si s revizí záznamů beze mě, rozhodl jsem se pro ten den kancelář vynechat. Zrekvíroval jsem poníka, abych na něm poslal Allu za Justinem, ale pak jsem se rozhodl, že to nespěchá a že se za ním vypravím sám. Svého poslíčka zaměstnám jinak. Allu jsem představil Iggidunovi a oznámil jim, že podle mě je nejvyšší čas provádět roznášku *mulsa* jinak.

„Vy jste oba hlavičky otevřené a můžete mi s tím pomoci. Iggy, až budeš dnes roznášet číše, Alla půjde s tebou. A ona může všechno zapsat. S každým ze svých zákazníků si prosím vás osobně promluvte. Povězte jim, že děláme přehled o tom, co jim nejvíc vyhovuje. Ty Alle řekneš jejich jména – Allo, ty každé úhledně zapíšeš. Potom zjistěte, jaké *mulsum* mají rádi anebo jestli žádné nechtějí.“

„Ale dyť jsem to spočítal včera, Falcone,“ protestoval Iggidunus,

„Ano a udělal jsi to znamenitě. Dnes přecházíme na jiný systém. Tohle je organizační metodická studie, abychom upřesnili soupis občerstvení. Chceme to zmodernizovat. Racionalizovat...“

Obě děti prchly. Úřední žvanění dovede místnost vymést. Dveře za nimi zapadly právě včas, než se Gaius rozchechtal.

Verovolcus mě viděl odjíždět. Vybral jsem malého poníka, protože jsem počítal s tím, že na něm pojede Alla. Botami jsem skoro vířil prach. Verovolcus vyprskl smíchy. Dnes jsem kolem sebe rozdával štěstí. Sám

jsem se jenom chabě usmíval. My Římané si na koníčky moc nepotrpíme. Mně dokonale vyhovovalo, že můžu klidně zabrzdit, když prostě došlápnu na zem.

Do Noviomagu jsem dorazil kolem poledne. Všude bylo nápadné ticho. Asi jsem si nevybral vhodnou dobu. Buď jsem zmeškal čas největšího ruchu – anebo tam ruch vůbec neznali.

Byl jsem tu už bezprostředně po našem příjezdu, ale tehdy jsem se cítil po týdnech cestování vyčerpaný a zmatený. Teď jsem měl poprvé kloudnou možnost se tu porozhlédnout. Bylo to skutečně nové město. Už jsem věděl, že království Atrebatů si muselo znovu pomoci k majetku, když se vlády ujal Togidubnus. Před jeho znovunastolením při římské invazi tam vtrhli od severu divocí Catuvellaunové a zplundrovali území tohoto pobřežního kmene. Zabrali si kusy jejich zemědělské půdy, a pak byli zatlačeni zpátky až k mořským zálivům. Za odměnu za jejich pomoc dali Římané Togidubnovi další oblasti. Své území nazval „královstvím“, jako kdyby jiné britské kmeny a jejich panovníci neexistovali.

V tu dobu si musel pořídit nové hlavní město kmene. Vybudoval je z ničeho – ale on budoval rád. Sám byl romanizovaný, a tak mu patrně připadalo přirozené využívat jako výchozí bod legionářskou zásobovací základnu. A tak „Nové tržiště království“ leželo tady, částečně uzavřené zátočinou říčky o něco dál ve vnitrozemí. Opuštění starého sídliště (někde na pobřeží?) pravděpodobně symbolizovalo králův přechod na nový životní styl, který bude souviset s přechodem Británie do postavení součásti Římské říše. Stará osada možná prostě sklouzla do moře.

Noviomagus byl dokladem chatrnosti romanizace. Věděl jsem, že existují města, která se rozvinula z vojenských pevností a obyvatelstvo se rekrutovalo většinou z legionářských veteránů. Královna Boudicca jich několik vypálila, ale pak se města vybudovala znovu. Tato sídliště byla vyloženě provinční, ale solidní a slibně se rozvíjející. Na rozdíl od nich Noviomagus Regnensis neměl skoro žádné zděné budovy a zanedbatelné množství obyvatel. Třebaže právě zde měl sídlo nejvěrnější britský panovník, byla to dosud zaostalá zem. Stavebním materiálem v úzkých uličkách zůstávalo zdivo z tyčí a proutí, pomazané hlínou, a zatím se tam odvažovalo bydlet a zakládat krámky jen pramálo obyvatel.

Sbíhaly se tu hlavní cesty z Venty, Callevy a Londinia. Ve středovém bodě se setkávaly s cestou používanou trhovci. Na té křižovatce vznikla velká plocha, vysypaná šterkem, představující cosi jako fórum. Nebyly tu žádné stopy, že by se ten prostor využíval pro nějaká lidová shromáždění či pro setkávání na kus řeči. Přece jen tu však stálo pár stánků, kde se prodávaly ubohé tuřiny a bleďoučká jarní zelenina. Bylo tam několik tmavých malých chrámů, jedny primitivní lázně, omšelý ukazatel k amfiteátru za městem a řádka krámků s brožemi, kde se zhotovovalo a prodávalo místní smaltované zboží.

Togidubnus tu měl dům a jiný, vytápěný horkým vzduchem, tu měl i Helenin strýc Flavius Hilaris. Pyšnil se také maličkou černobílou mozaikou. Za jeho téměř trvalé nepřítomnosti vedla domácnost dvojice přítroublých otroků, kteří teď zřejmě odešli na trh. Výborně. Dnes nabídnou Camillu Justinovi, vzácnému hostu z Říma, jako zvláštní lahůdku tuřínovou polévku. Máma by řekla, kdybychom téhle provincii nedali nic jiného, lidé by nám poděkovali za tuřín...

Justinus byl ještě v posteli. Našel jsem toho rošťáka, jak tvrdě spí. Vytáhl jsem ho z pelechu, do umyvadla jsem mu nalil studenou vodu, podal mu hřeben a zmačkanou vrchní tuniku, kterou jsem našel na zemi pod postelí. Byl jakžtakž oholený – ačkoli se neholil od té doby, co jsem ho viděl naposled. Podle mého kalendáře to bylo předevedčirem. Vypadal drsně – ale na tu práci, kterou jsem ho pověřil, se to hodilo.

Všiml jsem si, že kdosi to jeho přestrojení prokoukl: měl opravdu parádní monokl.

„Vidím, že ses do toho úkolu důkladně opřel. Celé dopoledne se válíš v posteli s příšernou kocovinou – a honosíš se podlitinami.“

Zaúpěl.

„Velmi dobře, Quinte. Umíš fakt vydávat zvuky, jako když jsi polomrtvej. Chceš opasek, anebo by tě pevná podpěra kolem pasu příliš svírala?“

S širokým zívnutím si Justinus vzal řemen a váhavě si ho ovinul kolem pasu. Zapnout přezku bylo příliš složité, a tak jsem mu ji upevnil sám, jako by to byl rozespálý tříletý chlapec. Ten opasek byla znamenitá kožedělná britská práce se stříbrnou a černou přezkou – ovšem protáhlé dírky od

bodců prozrazovaly, že není nový.

„Použitý zboží?“

„Vyhrál jsem ho.“ Usmál se. „Ve hře na vojáčky.“

„Hlavně si dávej pozor. Neraď bych tě tu příště našel, jak tu sedíš nahatej, protože tě nějaký podfukář obehrál ve svlíkáci dámě.“ Helena by se zhrozila. A jeho milovaná ženuška Claudia taky. „Mám tě kvůli bezpečnosti odvézt zpátky – anebo jsi tu něco platný?“

„Já se ohromně bavím, Falcone.“

„Vážně? A kdo ti udělal ten monokl?“

Justinus si opatrně sáhl na oko. Mezi jeho krámy jsem našel ruční bronzové zrcadlo a ukázal mu, jak se zřídil. Trhl sebou, ani ne tak pro tu bolest jako spíš proto, že ho to hyzdí.

„No jo,“ povzdychl jsem. „Teď už jsi velký chlapec. Vypadá to, že sis hrál s nějakými staršími kluky, kteří by se mamince nelíbili.“

Mého asistenta to ani trochu nevyvedlo z míry. „Byl vlastně mladý.“

„Jenom zlitý do němoty, nebo se mu nelíbila tvoje výslovnost?“

„Trošku jsme se poškorpili pro jednu slečnu.“

„Vždyť jsi teď ženatý, Quinte!“

„On taky, jak jsem pochopil... Mačkal jsem z ní informace – a on jí mačkal jenom kozy.“

„V tom manželství jsi hrozně zhrubl.“

„V tom manželství jsem –“ Zarazil se na samém pokraji nějaké obrovské smutné zpovědi. Nereagoval jsem na to.

Když jsem ho postavil na nohy a odtáhl do kuchyně, aby se mohl něčím posilnit, nechal jsem ho mluvit, aby znovu neusnul. „Takže ty sis vyměňoval názory s chlapem, co na tebe zaútočil? Došlo k tomu, když jste se stali pokrevními bratry a nad džbány britského piva jste se dojemně smířili?“

„Kdepak, Falcone. My jsme dva Římani, kterým se stejská, ale uvízli tady. Když ta nevěrnice odešla s někým jiným, našli jsme si klidnou krčmu, kde jsme spolu popíjeli docela slušné červené kampánské a pojedli civilizovaný talíř různých sýrů.“ Justinus měl schopnost vyprávět neuvěřitelný příběh, jako kdyby to byla čistá pravda.

„To víš že jo.“ Strčil jsem ho na lavici u stolu. Předtím tam někdo sekal

cibuli. Justinus zezelenal a složil si hlavu do dlaní. Hbitě jsem miskou odsunul.

„Vážně to bylo civilizovaný,“ opakoval ochable.

„Mně se to nějak nezdá.“ Položil jsem před něj skývu chleba. „Sněz to, ty žebráku. A koukej to udržet v žaludku. Já po tobě nebudu uklízet žádný svinstvo.“

„Na čem bych si opravdu pochutnal, to je nějaká dobrá tradiční ovesná kaše...“

„Já nejsem tvoje zbožňující babička. Nemám čas se s tebou párat, Quinte. Zhltni ten chleba a potom mi povíš, co jsi zjistil.“

„Noční život,“ prohlásil můj nectný agent s plnou pusou okoralé kůrky, „tady prakticky neexistuje. A pokud je vůbec nějaký – no tak ten jsem si ověřil.“

„To vidím.“

„Žárlíš, Falcone? Když tady byly před třiceti lety legie, rychle domorodce naučily, co takoví houževnatí mladíci potřebují, pokud jde o bordel a pár zasviněných putyk. Můžeš dostat dovážený víno v několika barvách a nějaký sušený mořský potvory jako předkrm. V malinkých mističkách. Ty putyky vedou číšnice z druhé generace a výčepní – podle mě lidi s polovinou nebo čtvrtinou římské krve v žilách. Druhá Augusta – to byla tvoje legie, že? – musí být v jejich rodokmenech silně zastoupena.“

„Na mě se nedívej. Já jsem měl základnu v Isce.“

„Ostatně tys byl ostýchavý hoch, vid', Falcone?“

Ani netušil, jakou má pravdu. „Nevinnost je normálnější, než většina kluků přiznává.“

„Myslím, že se na to sám pamatuju... Falcone, krčmáři v kanabách mluví jakousi zpotvořenou eskvilinskou latinou a pomůžou ti ulehčit od prachů stejně rychle jako nějaký majitel krčmy na Svaté cestě.“

Okamžitě jsem pochopil, odkud fouká vítr. „Další prachy už nedostaneš.“

„A co výlohy?“ přemlouval mě.

„Ne.“

Chvíli trucoval a pak pokračoval v hlášení. „Chlapi ze stavby paláce

chodí do města skoro každý večer. Obě cesty, sem a tam, urazí pěšky.“

„Je to přibližně jedna míle. To se ve střízlivém stavu ujde snadno a ani v opilosti to není nemožné.“

„Tady se potom většinou rozejdou. Zahraniční dělníci popíjejí v jedné čtvrti poblíž západní brány, což je první část města, kam dorazí. Britové pokračují dál a zůstávají spíš na konci u jižní brány. Odtamtud vede cesta k domorodé osadě na mysu na pobřeží.“

„To se dalo čekat. Jsou tu dvě party s dvěma dozorci. A ti dozorci se nemají rádi,“ dokreslil jsem mu situaci.

„A ti chlapi taky ne.“

„Bývají tu časté pouliční nepokoje?“

„Skoro každý večer. Občas dochází k vyloženým bitkám s házením cihel na zabeďněná okna, aby schválně naštváli místní lidi. Mezitím se pořádají jenom rvačky muže proti muži. Někdy taky na nože. A právě to se stalo tomu Galovi, jak jsem ti měl zjistit.“

„Dubnoví?“

„Popudil si partu Britů. Nadávali si navzájem, a když se potom Britové rozprchli, zůstal tam ležet mrtvý. Byl tam tehdy sám, takže jeho kolegové nevědí, komu se za to pomstít – myslí si ovšem, že to mají na svědomí cihláři.“

„Takhle se to běžně vysvětluje?“

„To ne, ale já to mám z celkem spolehlivého zdroje...“ Justinus se ušklíbl. „Dověděl jsem se to náhodou důvěrně od jedné mladé dámy, jak jsem se o ní zmiňoval. Jmenuje se Virginia,“ doplnil.

Podíval jsem se na něho. „Vypadá jako normální kytička, kterou je třeba zalívat. Ale co ten tvůj přítel rváč?“

„Ále co!“ uculoval se. „My se o ni s malířem můžeme podělit.“

„On je malíř? Jestli je to ten nový pomocník, tak jsem ho hledal a slyšel jsem, že on chce se mnou taky mluvit. Ani Hyspale by ho neodmítla – myslí si, že je to slibný mladík.“

Justinus se šklebil. „Hyspale je naše propuštěnka. Nemůžeme jí dovolit, aby se muchlovala s nějakým mazalem.“

„Tak ty budeš s tím chlápkem popíjet a prát se, ale ženy z tvé domácnosti mají k němu zakázaný přístup? Nebuďme snobové. On si ji

může vzít, pokud mu to manželka dovolí,“ opáčil jsem procítěně. „Ostatně pověz tomu svému kamarádovi z mokré čtvrti, že se mu na stavbě říká ‚hejsek ze Stabií‘.“ Za chvíli jsem ještě dodal: „Ale neříkej mu, že mě znáš.“

Justina už otravovalo jíst. Zpomalil a zatvářil se, jako by čekal na další pití a rvačku. „Můžu tedy pokračovat? To věčné hýření mě dost vyčerpává –“

„Ale budeš statečný a nebudeš si stěžovat?“ Vstal jsem a chystal se k odchodu. Dal jsem mu velmi malý příspěvek v hotovosti. „Děkovná zlatá medaile pro tebe se teprve odlívá. Dík za to utrpení.“

„Je to tvrdá funkce, Falcone. Dnes se chystám do svého oblíbeného vyšetřovacího doupěte, kam se má dostavit, jestli je ta hláška správná, mimořádně zajímavá žena z Říma a má chlapce pobavit.“

Byl jsem v polovině cesty domů na svém poníkově, když mi jeho poznámka o té ženské, co je přijde bavit, začala vrtat hlavou.

XXVIII

Padla na mě sklíčenost.

„Jeden můj asistent se chce chovat jako hejsek. Druhý se prostě odmítá zapojit do hry,“ stěžoval jsem si Heleně. Použila svou obvyklou metodu: Dala mi najevo, že se mnou cítí, třebaže její bezcitný výraz a nos zabořený do svitku s básněmi svědčily o něčem jiném. „Tak se tu snažím znovu zavést pořádek do toho obrovského zmateného projektu, ale je ze mě jednočlenný orchestr.“

„Co udělali?“ zabručela, ale viděl jsem, že ten svitek ji zajímá mnohem víc než já.

„Právě že nic, o to jde, zlatíčko. Aelianus leží s podepřenýma nohama celý den v lese. A Justinus se zase potlouká po městě a celou noc chlastá.“

Helena zvedla oči. Nic neříkala. Její mlčení naznačovalo, že vedu její bratry na scestí. Ona z nich byla nejstarší a velmi jí na nich záleželo. Helena měla v povaze láskyplně pečovat o darmošlapy, a právě proto se zamilovala i do mě.

„Jestli se má takhle chovat příslušník jezdeckého stavu,“ prohlásil jsem, „tak bych žil radši v bídě v nejvyšším patře činžáku. Zaměstnanci a informátor, to spolu nejde dohromady,“ zavrčel jsem. „My potřebujeme světlo a vzduch. Potřebujeme prostor, abychom mohli přemýšlet. Potřebujeme volnost, abychom mohli pracovat sami – je to vlastně výzva.“

„Tak se jich zbav,“ poradila mi láskyplná sestra obou Camillů lhostejně.

Když se ten večer zastavil u nás Aelianus a stále si mrzutě stěžoval, jaké má trápení, řekl jsem mu, že by měl být klidnější a vyrovnanější, tak jako já. Poté, co jsem vyslovil takovou pokryteckou moudrost, cítil jsem se už mnohem líp.

Ležel v trávě a na břicho balancoval číši. Jako by celá rodina Camillii měla na téhle cestě potíže s pitím. I Helena si dnes večer přihýbala vína – to

ovšem proto, že malá Favonia zase řvala a nebyla k utišení. Hyspale jsme poslali s oběma dětmi do našeho pokoje a nařídili jí, aby je utišila. Nux ťapkala za ní, že na to dohlédne. Pak jsem pozoroval, že Helena je celá napjatá, jak čekala, kdy se zevnitř ozve další křik. Já jsem taky natahoval uši.

„Co se to s vámi děje?“ posmíval se Aelianus. „Každý tu bručí jako nešťastný medvěd.“

„Falcona bolí zub. Děti zlobí. Chůvě se stýská po jednom freskaři. Maia kutí něco sama ve svém pokoji. Já,“ uzavřela Helena Justina, „jsem úplně klidná a vyrovnaná.“

Jako její bratr si Aelianus mohl dovolit se ironicky uchechtnout.

Nabídl se, že mi na zub přiváže provázek a potom za ním přibouchne dveře. Já jsem namítl, že ty dveře, co ve starém paláci instaloval Marcellinus, by to nejspíš nevydržely. Aelianus se pak vytasil s jednou strašidelnou historkou, kterou mu vyprávěl Sextius, o jistém zubaři v Galii, který vyvrtá v dásni díru a rovnou do ní strčí nový železný zub...

„Brr! Přestaň, přestaň s tím. Jsem schopen vyhrabat zakopané mrtvoly, umím vyměnit dítěti pleny, ale jsem moc háklivý na vyprávění o tom, co dělají zubáci... starosti mi dělá sestra,“ nadhodil jsem mu jiné téma. Maia se uchýlila dovnitř sama. To dělala často. Většinou se s námi ostatními nechtěla stýkat. „Na čas jsme ji odvedli od Anacrita, ale to není trvalé řešení. Jednou se bude muset vrátit do Říma. A on je v každém případě palatinský úředník. Zjistí, že mě poslali do Británie. Co když si domyslí, že Maia odjela s námi – a někoho za ní pošle?“

„V takovéhle provincii,“ uklidňoval mě Aelianus, „by se školený špeh brzy prozradil.“

„Nesmysl. Já sám jsem profesionál a docela tu splývám.“

„Jak myslíš.“ Od srdce se zasmál. „Jestli si někdo přijde pro Maiu Favonii, tak jsme tady my. Má bezpečnější ochranu, než by měla v Římě.“

„No jo, ale co dál?“

„Však ty už něco vymyslíš, Falcone.“

„Netuším co.“

„Poper se s tím, až to přijde.“ Aelianus mluvil jako v tu dobu já. O mé potíže ztratil zájem. Posadil se. „Chci zkrátka něco dělat, Falcone.“

A rozhodně se už nevrátím hlídat ty zatracené sochy. Sextius se s těmi svými krámy může mazlit sám.“

„Ty se tam rovnou vrátíš.“ Musel jsem toho vojáka zase ukáznit. Měl jsem ostatně plán. „Půjdu s tebou.“ Celý večer jsme jako obvykle slyšeli dupot bot, jak dělníci pochodovali do města. „Podle zvuků se tam všichni vypravili podívat na tu úžasnou komediantku, jak se o ní zmiňoval Justinus. Holá kůže, páchnoucí dech, kožené kalhotky a rachotivá tamburína – zatímco chlapi se sápour po jejím miniaturním spodním oblečení –, to nám zajistí čistý vzduch. A my dva zatím nakoukneme do některých z těch vozů se zbožím. Něco se děje.“

„Já vím co!“ Když se Aelianus hrabal na nohy, úplně mě tím výrokem udivil. „To souvisí s tím, jak odnášejí materiál ze staveniště. Dnes tam přijel nový vůz. Všichni kočí se na mě podívali a říkali nahlas: *‘Tady je ten kradený mramor. Jen ať to nezjistí Falco!’* a pošťuchovali se.“

„Aule! Tos mi měl říct už před hodinami – takhle jsi mi houby platnej.“

Když jsem šel pro svítilnu, boty a pláště, mimino začalo zase žalostně naříkat. Helena vyskočila a najednou prohlásila, že jde s námi.

„Ani nápad!“ zvolal její bratr. „Falcone, to jí přece nesmíš dovolit.“

„Pst, jen klid. Někdo nám musí držet lucernu, až budeme pátrat.“

„Co když se zapleteme do nějaké mely? Co když nás někdo objeví?“

„My s Helenou můžeme padnout na zem ve vášnivém objetí, budeme prostě milenci, kteří si domluvili schůzku v lese. Dokonalé alibi.“

Aelianus byl rozhořčený. Nikdy se nevyrovnal s pomyšlením, jak se milují s jeho elegantní sestrou – a to především proto, poněvadž zcela správně vytušil, že se jí to líbí. Na veřejnosti jsem s ním jednal, jako bych věřil, že má za sebou určité zkušenosti, a on sám si také rád hrál na světáka, ale moc bych za to nedal, že byl stále ještě panic. Slušné dívky přibližně v jeho věku vždycky doprovázela nějaká gardedáma, a kdyby si měl nějakou zábavu toho druhu zaplatit, měl zase strach z nemocí. A pokud by mu někdy padla do oka některá z matčiných zralých přítelkyň a byla svolná s trochou cizoložství napříč generacemi, vyzvonila by to matce. Synové senátorů si můžou kdykoli skočit na některou z domácích otrokyň – ale Aelianus by se jim potom nemohl podívat do očí. A mimoto taky by to prozradily jeho matce.

Choval se velice nabubřele. „A co tedy zbyde na mě, Falcone?“

Mírně jsem se usmál. „Ty jsi úchylný zhýralec, který šmíruje zpoza stromu, Aule.“

XXIX

Řím má v noci oblasti hluboké tmy. Nic podobného se nevyskytuje v otevřené krajině. Byl bych se cítil bezpečněji v úzkých klikatých uličkách, v neosvícených dvorech a kolonádách, kde všechny lampy pozhasínali lupiči plížící se kolem. Zdálo se mi, že v Británii je snad i méně hvězd.

Pustili jsme se po obslužné silnici kolem paláce, vyšlapali opatrně kopec na východní straně a pokračovali podél severního křídla a kolem zabezpečeného skladiště. Po vyštěrkované silnici se šlapalo snáze, než kdybychom klopýtali přes staveniště plné bahna a s životu nebezpečnými dírami. Z blízkého křoví se ozvalo hrůzostrašné zavřeštění mladé lištičky. Když zahoukala sova, znělo to, jako by nějaký ničema dával znamení číhajícím kumpánům. Zvuky se strašidelně rozléhaly.

„My jsme ale blázni,“ zhodnotil náš pochod Aelianus.

„To je docela dobře možné,“ zašeptala Helena. Ani trochu se nebála. Na hlase se jí dalo poznat, že moje domněle rozumná dáma je dokonce nadšená, že s námi může zažít nějaké dobrodružství.

„Musíš se s tím vyrovnat,“ poučil jsem jejího bratra. „Tvá sestra nikdy nebyla z těch žen, co spokojeně skládají ubrusy, zatímco jejich muži se vydávají ven utrácet peníze, uzavírat sázky, hodovat a namlouvat si.

„To od té doby, co viděla Pertinaka, jak tohle všechno dělá bez ní,“ uznal. Pertinax byl po krátkou dobu jejím prvním manželem. Pomyšlení na nezdařené manželství Helenu hnětlo, ale když ji stále důsledně zanedbával, chopila se iniciativy a vydala prohlášení o rozvodu.

„Poznal jsem, jak reaguje, Aule, a vzal si z toho ponaučení. Kdykoli si chce hrát venku s chlapečky, nebráním jí v tom.“

„V každém případě, Falcone,“ mručela Helena mazlivě, „tě aspoň držím za ruku, když se bojíš.“

V křoví zašustilo něco velkého a uhánělo to pryč. Helena mě chytila za

ruku. Možná že to byl jezevec.

„Tohle se mi nelíbí,“ šeptal Aelianus vyplašeně. Odbyl jsem ho, že se mu nelíbilo nikdy nic, a vedl jsem své druhy tiše kolem chat uměleckých řemeslníků.

Okno mozaikářovy chaty bylo pevně zavřené. Patrně dosud truchlil pro mrtvého otce. Z chaty malířů se linula vůně opékaného chleba. Uvnitř si někdo hlasitě hvízdal. Už jsme chatu téměř minuli, když vtom se rozlétly dveře. Lucernu jsem zakryl tělem. Aelianus ke mně bezděčným pohybem postoupil blíž, aby mi pomohl světlo stínit. Vynořila se postava v plášti a bez jediného pohledu naším směrem odklusala na druhou stranu. Byl to rychlý, sebejistý chodec.

Mohl jsem na něho zavolat a ostře se s ním pohádat o rozdrcený malachit (ten je hrozně drahý) i o zemitě zelený seladonit (který brzy vybledne), ale kdo by se chtěl přít o appijskou zeleň s malířem, jenž – jak je známo – mlátí lidi po hlavě?

„Ten tvůj známý ze Stabií, Falcone?“

„Asi ano. Nejspíš se vypravil vzít znovu tvého bratra po hlavě.“

„Nebo zapět serenádu Hypspale?“

„Krk na to, že si jí ani nevšímá. Jeho a Justina vezme možná na milost jedna hospodská krasavice jménem Virginia.“

„Výborně, už se nemůžu dočkat, až to vyklopím Claudii!“ Naneštěstí to vyznělo tak, jako by to měl opravdu v úmyslu.

Helena do mě zlostně strčila. Znovu jsem vykročil.

Řadu nákladních vozů jsme našli. Šťourat do cizích vozů za hluboké tmy, když tam můžou číhat jejich majitelé, není žádná legrace. Naši přítomnost vycítil nějaký vůl a začal truchlivě bučet. Slyšel jsem dupání uvázaných mul. Byly neklidné. Kdybych tu já byl povozníkem, šel bych se podívat, co se děje. Nikdo se nepohnul. Šťěstí nám přálo. To znamenalo, že u vozů nezůstal nikdo, kdo by je hlídal. Ovšem ani tak nám nemusí vyjít všechno podle předpokladu.

„My teď půjdeme pátrat, Heleno. Dobře poslouvej, jestli někdo nejde.“

Nedlouho poté, co jsme se dali do hledání, Heleně se zdálo, že cosi slyšela. Všichni jsme strnuli. Natahovali jsme uši a opravdu jsme zaslechli

slabý pohyb, ale ten se podle všeho od nás vzdaloval. Zpozoroval nás snad někdo a jde pro pomoc? Ale mohli to být také koně nebo dobytek, šmejdící čumáky kolem sebe.

„Předstírejte, jako krysy a hadi, oni se víc bojí nás než my jich...“

Aeliana jsem vyzval, aby s tím pokračoval, ale aby si pospíšil. S nervy napjatými k prasknutí jsme poskakovali od jednoho vozu k druhému. S prázdnými vozy jsme neměli žádné problémy. Zkontrolovali jsme jenom, jestli nemají falešné dno, a přitom si připadali jako pitomci. Na nic tak vynalézavého jsme nepřišli. V jiných vozech bylo zboží na prodej – proutěné židle, ohavné napodobeniny egyptských příručních stolků, a dokonce i hromada čalounického materiálu: Ošklivé polštáře, štučky křiklavých látek na závěsy a nějaké příšerné předložky – všechno mizerně vypracované, aby to celkem odpovídalo provinčnímu vkusu, jak si ho představovali lidé, kteří žádný vkus neměli. Jiní kramáři s mizerným brakem jako Sextius tu prostě jen zkoušeli štěstí. Pokud se jim nepodařilo zlákat ke koupi krále, zajeli si do města a snažili se vnucovat své zboží měšťanům. Za to se možná mazaní Britové pokusili prodat kramářům falešný jantar a popraskanou břidlici.

Protože jsme po našem pátrání nechtěli zanechat stopy, měli jsme s těmito vozy těžkosti. Přesto jsme šťourali pod nákladem, jak to jenom šlo. Jeden z nás nadzvedl hrubé zboží a druzí dva se zatím hrabali pod ním. Bylo by nám pomohlo, kdyby se Aelianus uráčil pořádně věci nadzvedávat a nenechal mi řachnout dámské křeslo na skloněnou hlavu. Proutěný nábytek je zatraceně těžký.

„Zadrž! Dceruška nějakého kmenového kopiníka zjistí, že má nové sedadlo v ložnici zakrvácené, a to mou krví –“

Naštěstí si to odnesla jenom moje palice. Pach krve bylo to poslední, co jsme mohli potřebovat. Protože právě v tom okamžiku se ze tmy vynořil dav povykujících mužů – s odvázanými psy, kteří hlídali skladiště a teď se se štěkotem hnali před nimi.

Neměli jsme, kam se uchýlit. Zpátky do bezpečí králova starého paláce to bylo takových tisíc kroků.

Vytáhl jsem Helenu na vůz s nábytkem, strčil ji dolů mezi proutěné židle a nařídil jí, aby v tom křehkém přístřešku ležela bez hnutí. My s Aelianem jsme seskočili na zem a rozběhli se každý jinam ve snaze odlákat psy. Vůbec jsem neviděl, kam si to namířil. Já jsem vyrazil jediným volným průchodem před sebou.

Vyrazil jsem tryskem do tábora. Prodral jsem se podrostem a vtrhl na paseku, kde na okrajích číhali různé pobudové a kořistili na stavbě. Někteří měli docela slušné stany podepřené tyčemi, jiní jenom větve, ohnuté a přikryté kůžemi. Skomíralo tam několik ohňů. To bylo všechno, co jsem tady mohl využít. Popadl jsem hořící větev, prohrábl nejbližší oheň, a když se kolem rozletěly jiskry, celá paseka se ozářila. Podařilo se mi sebrat ještě jednu planoucí větev a otočil jsem se čelem k hlídacím psům, kteří se na mě hnali mezi stromy.

XXX

B yly to velké zuřivé vzteklé bestie s černou srstí a dlouhými ušisky. Plnou rychlostí se s dupotem řítily na mě. Když ke mně dorazil první pes, přeskočil jsem oheň dozadu, takže si musel ožehnout tlapy přitom, jak se přes něj vrhl. Zřejmě nic necítil. Prudce jsem proti němu vyražel hořícími větvemi. S vrčením uhýbal před plameny, ale přesto po mně stále chňapal.

Z některých bivaků vykukovaly polekané hlavy. Přirůtili se tam ostatní psi a napadali stany. To bylo zlé pro jejich obyvatele, ale odvedlo to pozornost zuřivých zvířat ode mě. Zbyl mi můj první útočník. Zařval jsem a zadupal. Člověk se proti nim musí postavit čelem, řekl mi kdysi kdosi...

Můj útočník zuřivě štekal. Objevíli se tam hulákající chlapi a probraly se i postavy zabalené do dek – zahlédl jsem, jak se divoce rozhánějí kolem sebe pávnami a klacky. Potom jsem se přestal dívat, když mi ten strašlivý hafan šel rovnou po krku.

Hořící větve jsem držel zkřížené před sebou. Rozžhavenými konci jsem mu je strkal k tlamě. To alespoň vedlo k tomu, že minul cíl. Vrazil do mě. Oba jsme se svalili pozpátku a já jsem se kutálel dál. Zastavil mě horký kotel. Paží mi projela bolest, ale nevšímal jsem si toho. Chytil jsem nádobu za obě ucha, vytrhl ji z háků, na nichž visela, a celé jsem to hodil na svíjejícího se psa. Buď ho praštil ten těžký kotel nebo ho opařil jeho vřelý obsah. Na chvíli se s křučením stáhl.

Potřeboval jsem jenom vteřinku. Vyskočil jsem. Než zaútočil znovu, omotal jsem si ruku pláštěm a popadl jsem rožeň, na němž se nad ohněm opékal králík. Psa jsem jím probodl. Vydechl mi u nohou. Neměl jsem čas se zastydět. Rozběhl jsem se rovnou k chumlu chlapů, kteří tam přivedli ty psy a pokoušeli se sehnat ostatní. Zvířata byla tak překvapená, že nestačila reagovat, když jsem je odkopl stranou. A zatímco se tam jedno přes druhé mlela, vyrazil jsem z tábořiště pryč.

Jen co jsem se ocitl v lese, zamířil jsem jiným směrem. Klopýtal jsem, klouzal a nadával, ale běžel jsem jako o život. Drápalo mě křoví. Ostružiníky mě chytaly za šaty. Zoufalství mi dodávalo větší odvalu a rychlost než pronásledovatelé. Půda pod nohama byla zrádná a všechno pohlcovala tma. Několik téměř neviditelných hvězd mi pomáhalo se zorientovat, ale světlo mi neposkytly. Vyběhl jsem z úkrytu lesa a podle zvuků a pachu trusu jsem poznal, že jsem se nějak dostal k uvázaným zvířatům. Chytil jsem jednu mulu, za hlavu ji otočil a přerízl provaz nožem, který nosím zastrčený do boty. Po paměti jsem odhadoval směr a objížděl známou řadu vozů.

„Heleno!“

Vykoukla a stále ještě držela lucernu. Takové děvče! Jako senátorská dcera by neměla žádné uplatnění. Možná že ho neměla ani po mém boku. Škoda že jsem tu Amazonku nenechal vyřídit si to s těmi psy. Stačil by jediný pohled těch spalujících tmavých očí a byli by se před ní pokorně plazili. A já s nimi.

Vykasala si sukně, volné cípy zastrkala pod pás a bokem vystoupila z vozu. Sklouzla za mě mule na záda, jako při předvádění cirkusáckého kousku, a jednou paží se mě chytila kolem pasu. Volnou rukou přidržovala lucernu, aby nám slabě osvětlovala cestu. Neprodleně jsem mulu popohnal zpátky ke starému paláci.

„Počkej – kde je Aulus?“

„Já nevím.“ Ne že bych nedbal o to, co je s ním, ale v první řadě jsem musel zachránit Helenu. Strašně se bála o bratra, ale po něm se podívám později.

Helena reptala, ale já jsem dál řídil mulu směrem k domovu. Brzy nám jasněji posvítily na cestu bezpečnostní pochodně na budově. Dorazili jsme k našemu obydlí, mulu jsme pustili a hrnuli se dovnitř. Oba jsme se třáslí.

„Neříkej mi –“

„Ty jsi ale blázen, Falcone. A já taky,“ přiznala Helena spravedlivě, když si roztřásala sukně.

Lámal jsem si hlavu, jak mám u Háda najít Aeliana, když vtom se tam objevila Maia a Hyspale. Ujistili jsme je, že se nic nestalo, takže obě pochopily, že je zle. Rozhodně by si to uvědomily, jenže v tu chvíli nás

vyburcovalo divoké bušení na domovní dveře.

Otevřel jsem. Počínal jsem si opatrně a napřed jsem rychle vykoukl, abych se přesvědčil, jestli tam nejsou psi. Stáli tam zeměměřič Magnus a stavbyvedoucí Cyprianus a oba se tvářili vztekle.

„To je ale překvapení, takhle pozdě v noci, pánové.“

„Můžeme vám nabídnout nějaké občerstvení?“ zeptala se Helena nesměle. Doufal jsem, že jsem jediný, kdo pozná podle jiskřiček v jejich očích, že zadržuje smích smíšený s mírnou hysterií.

Nepřišli na společenskou návštěvu. „Byl jsi teď venku, Falcone?“ chtěl vědět Magnus.

„Na menší procházce...“ Moje podrápané paže a nohy a Heleniny vytřeštěné oči nás musely prozradit.

„Byl jsi u těch nákladních vozů?“

„Mohl jsem se tím směrem zatoulat...“

„Strážní ze skladiště vyplašili vetřelce.“

„Cože? Vaši psovodi? Ještě štěstí, že byli po ruce a mohli hned zasáhnout. Jak to vysvětlují ti vetřelci?“

„Na to jsme se přišli zeptat tebe,“ zabručel Cyprianus. „Nevytáčeš se, Falcone. Tys tam byl. Někdo tě poznal.“

Připomněl jsem si, že jsem vlastně císařův vyslanec a mám plné právo prohledat, co chci. Nicméně hnětl mě pocit viny. Vzal jsem to za špatný konec. Teď mám popálenou ruku, tuniku rozsápanou psími zuby, jsem zbrocený potem a udýchaný. A co víc, při svém pátrání jsem nenašel nic. Nesnáším promarněné úsilí.

„Dnes vám nemusím odpovídat,“ pravil jsem tiše. „Mám císařské povolení se bránit – mohl bych se zeptat, co jste tam venku se smečkou zuřivých psů pohledávali vy?“

„Proč se vůbec hádáme?“ vložil se do toho najednou Magnus. „Vždyť jsme na stejné lodi.“

„Jen aby to byla pravda!“ opáčil jsem posměšně. „Takhle pozdě v noci si to nemůžeme vyřídit. Navrhuji, abychom se zítra sešli na schůzi s Pomponiem. Teď už je pozdě, jsem utahaný – a než odejdete, kolem těch vozů se motal ještě někdo jiný. Co jste udělali s tím mladíkem, co doprovází toho kramáře se sochami?“

„S tím my nic nemáme. Proč ti na něm záleží?“ vyzvídal Magnus.

Dál jsem předstíral, že Aulus je mi cizí. „Připadá mi nějak divný. Potlouká se kolem. Mám dojem, že těmi uměleckými díly, co má prodávat Sextius, pohrdá –, a abyste věděli, nelíbí se mi barva jeho očí!“ Nezdálo se, že by mi na to Magnus a Cyprianus skočili. „Chci, abyste ho našli, já ho potřebuju vyslechnout.“

„Tak my se po něm podíváme,“ nabídl se Cyprianus celkem ochotně.

„To udělejte. Ale nemlaťte ho. Potřebuju ho mít v kondici, aby mohl ještě mluvit. A chci ho dostat jako první, Cypriane. Ať už mu jde o cokoli, patří mně.“

Nebylo to nic platné. Nazítří jsem se dozvěděl, že po něm pátrali půl noci. Po Aelianovi jako by se země slehla.

Sám jsem se vydal ven, sotva se rozednilo, a prolézal celé staveniště. Všude byl zdupaný podrost, ale Aelianus zmizel. To už jsem si uvědomil, že i kdyby ho Magnus a Cyprianus našli, nikdy by mi ho nepředali, dokud by z něho nevypáčili všechno, co ví. Ba vytáhli by z něho ještě víc než to. Chtěli by, aby se sám obvinil – ať už něco provedl, nebo ne.

Jestli ležel mrtvý někde ve škarpě, nikdo z nás netušil, v které. Teprve když ráno začalo staveniště ožívat, donutil jsem se váhavě zkusit to ještě na jednom místě, kde by mohl být. Pomalu jsem se dovlekl na ošetřovnu a zeptal se Alexa, jestli mu tam někdo nedotáhl novou mrtvolu.

„Ne, Falcone.“

„To mi spadl kámen ze srdce. Díky za to. Ale dáš mi vědět, kdybys nějakou dostal?“

„Někoho určitého?“ chtěl zdravotník vědět přesně.

Už nemělo smysl něco předstírat. „Jmenuje se Camillus. Je to můj švagr.“

„Jo tak.“ Alexas neodpovídal. Čekal jsem se sevřeným srdcem. „Snad aby ses podíval, co mám tamhle vzadu, Falcone.“ Znělo to zlověstně.

Prudce jsem odtáhl závěs. V ústech jsem měl sucho. Potom jsem zaklel.

Aulus Camillus Aelianus, syn Camilla Vera, matčin miláček a upřímně milován starší sestrou, Aulus, můj trucovitý asistent, ležel na kavalci. Jednu nohu měl tlustě zafačovanou a navíc ještě několik dalších drápanců. Když

se naše oči střetly, poznal jsem z jeho výrazu, že se nudí a má mizernou náladu.

XXXI

Podívejme, koho to tu máme! Copak se ti stalo?“

„Kousl mě pes.“

„Hodně?“

„Až na kost, Falcone. Prý bych z toho mohl dostat vážnou otravu krve.“ Aelianus byl z toho sklíčený. „Leckdo už umřel na menší ránu, abys věděl. Alexas mě sflikoval. Nějaký čas se na tu nohu nesmím postavit – ale brzy s ní už budu do lidí kopat.“ Bylo na něm poznat, do koho měl chuť se strefit.

„Tobě jde hlavně o to, abychom tě poslali domů k mamince.“

„To teda ne. Sakramentsky to bolí.“

„Přijde za tebou Helena a domluví se s tebou. Třeba tě dopraví do paláce. Ošetřovat tě může Camilla Hyspale.“ Aelianus se otřásl. „No tak ne, dobrá. Už tak dost trpíš. Něžně se o tebe bude starat Helena. Tak se mi ulevilo, že tě vidím, že ti možná narovnáám příkrývku.“

Přisedl jsem si k němu na kavalec. Vzdorně se ode mě odsunul. „Nech mě, Falcone.“

„Hledal jsem tě všude možné,“ ujistil jsem ho. „Představa, že bys mi umřel, mi rvala srdce, Aule.“

„Vypadni, Falcone.“

„Kdekdo prohledával staveniště. Jak ses sem dostal?“

Byl jsem pro něho jediné rozptýlení, které měl k dispozici. Aelianus si vzdychl a podvolil se, připraven vyprávět. „Ty ses pustil jedním směrem a já jsem to vzal zpátky po cestě. Mozaikář se ani nehnul, když jsem mu zabušil na okenici. Tak jsem upaloval až k chatě malířů, ale to už mě dohonilo pár psů. Akorát se mi podařilo vklouznout dovnitř, ale jeden z nich se mi zakousl do holeně. Nějak jsem tu potvoru setřásl a zabouchl dveře. Tak jsem tam potom seděl zády opřený o dveře a s koleny pevně pokrčenými, to mi věř.“

„Mrzí mě, že jsem pro tebe nemohl přijít, ale zachraňoval jsem Helenu.“

„Doufal jsem, žeš ji odtamtud dostal.“ Řekl to však tak, že to znamenalo: *Na druhou stranu – jdi se vycpat, Falcone!* „Nakonec psy zavolali zpátky a odvedli. Slyšel jsem, jak mozaikář seřval chlapy venku za ten povyk, co psi dělali. Pustil se do nich tak zostra, že do chaty malířů už naštěstí nikdo nenakouknul. Netroufal jsem si vylézt zase ven. Myslel jsem, že bych beztak nikam nedošel. Asi jsem ztratil vědomí – a potom se domů vrátil ten malíř.“

„Bratrův kamarád?“

„Ten nevěděl, čím je.“

„Nalitej?“

„Úplně nadranej.“

„Takže ti nebyl nic platný?“

„Ale jo. Byl jsem rád, že mám aspoň lidskou společnost. Vyprávěl jsem mu, co se stalo, a on tupě naslouchal. Pak usnul. Já taky. Nakonec jsme se oba vzbudili. A teprve tehdy jsme zjistili, jak moc jsem krvácel.“

Aelianus vyprávěl svůj příběh hladce a plynule. Vůči ženám měl možná předsudky, ale věděl jsem, že jako mladý tribun v Baetice se choval celkem přátelsky. Dokonce i v Římě, kde ho láskyplně sledovali rodiče, se občas přivalil domů za svítání a ani nevěděl, jak strávil uplynulou noc.

„Ten malíř tě sem přivedl na ošetření?“

„Zatím bylo ještě moc brzy, nikde nikdo. A tak mě objal jednou rukou a já jsem sem doskákál. Alexa jsme požádali, aby o mně nikomu ani neceknl.“

„Mohl mi dát vědět ten malíř.“

„Potřeboval se jít dospat domů. Nebylo mu dobře.“

„Tak mu na to mohl Alexas něco dát.“

„On prohlásil, že nebude plýtvat dobrou medicínou.“

„Jestlipak ten dobrák ochlasta ví, že máš něco společného s bratrem?“

„On ví, že Quintus je můj brácha.“

„Tak se mi zdá, že asi ví všechno.“

„Je to dobrej kluk,“ zastal se ho Aelianus, ačkoliv si ho málokdy někdo získal. V té boudě mu včera v noci bylo asi hodně úzko, než přišel ten malíř.

Zavřel oči. Podepsal se na něm ten otřes. A psí kousnutí je hodně bolestivé. Popleskal jsem ho po zdravé noze. „Udělal jsi toho dost. Teď se vyspi. Vážně mě hrozně mrzí, že jsi pronic zanic utrpěl takové poranění.“

Zpočátku, když jsem tam přišel, se Aelianus s oporou posadil, ale teď se opět natáhl na záda. „Mám mu to říct?“ zeptal se nízkého stropu. „Ale jo, řeknu. Zachází se mnou jako s hadrem, málem mě nechá umřít a pořád mě popichuje. Ale já mám svou čest a vyznávám ušlechtilé hodnoty.“

„Jsi deformovaný.“ Hovořil vlastně podobně jako jeho sestra. To bylo poprvé, co se mezi ním a Helenou projevila nějaká podobnost. „Ale když je zle, tak jednáš odpovědně. Tak co máš na srdci?“

„Ten mladý malíř dostal vzkaz od Justina. Vlastně ti to měli oznámit jako naléhavou zprávu sami, kdyby to nebyli takoví dva šupáci. Místo toho to bratr jenom dal vědět tomu mladíčkovi, o kterém nevíme vůbec nic, a on zase vysypal ta velice důležitá fakta mně, omámenému mrzákovi. Jako by věřil, že mě určitě najdeš, Falcone,“ dumal Aelianus poněkud překvapeně.,

„Jsem rád, že aspoň někdo má ke mně důvěru... Co je to za vzkaz?“

„Jsi v pořádné bryndě.“ Aelianus si vždycky vychutnával špatné zprávy, které mi předával.

Naštvaně jsem se na něj podíval. „O co zase jde?“

„Když Justinus a jeho přítel popíjeli včera večer v Noviu ve své oblíbené putyce, slyšeli, jak se baví chlapi ze stavby. Poslal jsi na ně nějaké uličníky, aby shromažďovali jména a zapisovali si cosi?“

Přikývl jsem. „Iggiduna a Allu. Zaznamenávali, kdo na stavbě doopravdy pracuje – na rozdíl od vymyšlených hlášení kvůli mzdám.“

„Chlapi si z toho stříleli. Prý jsi šašek a marníš čas s úředními nesmysly. Slyšel jsem, že si dělají srandu, někteří drsnější než jiní. Podrobnosti jsem se nedozvěděl,“ postěžoval si Aelianus s politováním. „Potom jednomu z dělníků, kterému asi zůstal kousek mozku v hlavě, došlo, o co asi jde.“

„Pochopili, že je počítám?“

„Ty se domníváš, že někdo švindluje s čísly?“

„A já to hodlám zarazit.“

„To si z toho taky vyvodili,“ varoval Aelianus. Teď už nežertoval. „Dávej si tedy pozor. Justinus slyšel, že sprádají vážné plány. Falcone, oni jdou po tobě.“

Nevěděl jsem, co teď dělat. „Neprokokkli Justinovu hru?“

„To ne. Jinak by tu byl, bez sebe obavami.“

„To ho podceňuješ,“ vytkl jsem mu stroze. „A co ty?“

„Malíř říkal, že mě všichni považují za tvého špiona.“

„Taková blbost, tos musel být vážně neopatrný.“ Za to, že se posmíval bratrovi, si zasloužil taky setřít. „Co nejdřív tě dopravím k nám. Ve starém paláci bychom snad měli být pod královou ochranou. Požádám Togidubna, aby mi přidělil tělesnou stráž.“

„Můžeš mu důvěřovat?“ zeptal se Aelianus.

„Musím. Vycházejme z předpokladu, že jako Vespasiánův přítel a spojenec představuje zákon a pořádek.“ Zarazil jsem se. „Proč se ptáš?“

„Ti dělníci, co jdou po tobě, jsou z britské tlupy.“

„No to je skvělé!“

Jestli se můžu spoléhat na krále, když se proti mně paktují britští domorodci, byla opravdu neznámá veličina. Převáží jeho rozhodnutí stát se Římanem nad jeho původem? Bude mít dokončení stavby přednost?

Najednou jsem měl dojem, jako by moje osobní bezpečnost závisela na tom, nakolik ten královský domácí stojí o svůj nový palác.

XXXII

Že jsou do toho Britové zapleteni, se mi potvrdilo, když jsem spěšně zašel do kanceláře. Alla a Iggidunus tam už včera večer odevzdali svůj jmenovitý seznam dělníků. Tajemník Gaius ho zkontroloval. Všichni neexistující muži, kterým Vespasián vyplácel mzdy, patřili do místní skupiny řízené Mandumerem.

„Možná že by tě zajímalo,“ oznámil mi Gaius ustaraně, „že Iggy nechce s tebou dál spolupracovat. Dokonce nám ani nebude nosit *mulsum*. A Allu zadržuje doma otec. Už ti taky nebude pomáhat.“ Jak je libo. Neměl jsem v úmyslu vystavovat ty mladé lidi nebezpečí.

„A co ty?“ zeptal jsem se ho posměšně. „Chceš taky zdrhnout ze školy?“

„Ano. Pokoušel jsem se vymámit od mámy omluvenku. Potíž je v tom, že žije v Salonách.“

„A kde to prosím tě je?“

„V Illyriku – v Dalmácii.“

„To ti teda nepomůže.“

Gaius přestal plácát. Hovořil uvolněně, ale pod povrchem se skrývalo napětí. „Ještě nikdy jsem neodhalil žádný podvod, Falcone. Mám za to, že ti, co v tom mají prsty, nás nebudou mít rádi.“

„Nás? Děkuju ti, že v tom jedeš se mnou,“ řekl jsem. „Ale radši bys měl veřejně prohlásit, že o tom nic nevíš, že jsi prostě jenom úředník. Nech na mně, abych ten podvod odhalil.“

„Ty máš ostatně vyšší plat než já...“ Snažil se ze mě vylákat, kolik vlastně беру. To by zajímalo každého úředníka. Nepostrašil jsem ho poznámkou, že kdybych tu umřel, tak bych nedostal vůbec nic.

Chopil jsem se příležitosti – nic jiného mi vlastně nezbývalo. Vyhledal jsem Verovolka, a aniž jsem uvedl důvod, svěřil jsem mu, že jsem se ocitl v nebezpečném postavení. Ve jménu císaře jsem žádal pro sebe i svou společnost královu ochranu. Verovolcus mě nebral vážně – a tak jsem se

mu váhavě zmínil o pletichách dělníků. Okamžitě slíbil, že promluví s králem a postará se mi o osobní ochranu. Potom jsem přiznal, že ti provinilci jsou z britské party. Verovolkovi spadla brada.

Možná že jsem si koledoval o další potíže. Ovšem pokud to král myslí s romanizací vážně, bude muset přestat sympatizovat s krajany. V případě, že by na to Togidubnus nehodlal přistoupit, hrozila by mi vážná šlamastyka.

Už jsem měl zpoždění na schůzi – tu, kterou jsem sám svolal. Jak jsem rychle spěchal ke zchátralým vojenským barákům, kde měl Pomponius svou pracovnu, cítil jsem na stavbě podivnou novou náladu. Potvrzovalo to vzkaz od Justina. Předtím si mě dělníci nevšímali, jako by mě považovali za nějakou zbytečnost, kterou si vedení vymyslelo. Teď měli oči na stopkách. Dělalí to tak, že přestali pracovat, a jak jsem procházel kolem nich, mlčky mě pozorovali. Opírali se o lopaty, což vůbec nesouviselo s tím, že by si potřebovali oddechnout – zato to jasně naznačovalo, jak rádi by mi těmi lopatami rozkřápli hlavu.

Vzpomněl jsem si na tu ubitou mrtvolu, kterou jsme s tátou objevili v Římě, a zamrazilo mě.

Pomponius už na mě čekal. Byl tak našťvaný, že mi pro to zpoždění ani nevynadal. Seděl s oběma karyatidami, mladšími architekty Plankem a Strephonem po boku, a žvýkal si palec. Byl tam i Cyprianus. Právě když jsem přišel, dostavil se tam neočekávaně i Verovolcus. Napadlo mě, že ho tam asi narychlo poslal král, aby zjistil, co se děje. Magnus přišel o chvilku později.

„Žádného z vás nepotřebujeme,“ oznámil Pomponius. Verovolcus se tvářil, jako by nerozuměl. Magnus přesně vzato neměl na řízení žádný podíl. Tu výzvu ovšem neposlechl. Soptil vzteky.

„Byl bych rád, kdyby tu Magnus zůstal,“ vložil jsem se do toho. Doufal jsem, že si najdeme chvilku, abychom projednali ten problém s nákladním vozem, ať už šlo o cokoli. „A Verovolcus už ví, co chci říct o našich těžkostech s dělníky.“

S Pomponiem jsme si tedy málem vjeli do vlasů na samém začátku.

Pomponius se zhluboka nadechl a chystal se schůzi předsedat. „Fal-

cone.“ Držel jsem se zpátky. Očekával, že budu chtít vést schůzi sám, takže to ho uzemnilo. „Všichni jsme slyšeli, co jsi zjistil. Celou situaci samozřejmě vyšetříme a potom pošleš hlášení císaři.“

„Vyšetřit to je třeba,“ dal jsem mu stroze za pravdu. „Zpráva do Říma by ovšem šla déle než měsíc. Ten čas nazbyt my ovšem nemáme – vždyť už i tak má stavba zpoždění. Poslali mě sem, abych s tím něco udělal. A já to udělám, přímo tady na místě. S vaší pomocí,“ dodal jsem, abych zalichotil jeho hrdosti.

Dokud jsem bral vinu za problémy na sebe, Pomponius se ihned chopil arogantně možnosti jednat nezávisle na Římu. Plancus a Strephon vypadali celí vzrušení, že jejich pán je tak rozhodný. Měl jsem pocit, že by to mohlo dopadnout špatně.

Nastínil jsem situaci. „Máte tu iluzorní pracovní síly čerpající peníze z císařských fondů.“ Byl jsem si vědom, že Verovolcus pozorně naslouchá. „Můj výzkum žel ukazuje, že ten problém vzniká v britské skupině, v té, co vede Mandumerus.“

Skočil mi do toho Pomponius: „V tom případě si přeji, abychom všechny Brity vyhodili. *A hned.*“

„Vyloučeno!“ protestoval rychle Cyprianus, zatímco Verovolcus dosud sršel pohoršením.

„Má pravdu. My je potřebujeme,“ souhlasil jsem. „Kromě toho budovat v provincii takovou náročnou stavbu bez místních pracovníků by bylo velmi necitlivé. To by císař nikdy nedovolil.“ Verovolcus zůstal zticha, ale dosud to s ním cloumalo.

Neměl jsem ve skutečnosti tušení, jak by Vespasián opravdu reagoval na takové široké podvody páchané partou domorodých kopáčů. Přesto to vypadalo, jako bychom spolu celé hodiny důkladně probírali podrobné otázky dalšího postupu.

„Správně.“ Pomponius se vytasil s novým návrhem. „Tak musíme vyhodit Mandumera.“

To vypadalo celkem rozumně. Nikdo z nás neprotestoval.

„Když ty finty teď vyšly najevo,“ pokračoval jsem, „musíme jim udělat přítrž. Navrhují, abychom přestali platit tak jako dosud dozorcům. Místo skupinových částek založených na jejich hlášení o počtu dělníků budeme

na nich žádat, aby nám každý předložil jmenný seznam. Jestli žádný z nich neumí psát latinsky ani řecky, můžeme jim dát k dispozici některého úředníka z ústřední kanceláře.“ A už jsem myslel dopředu, jak by se mohly rozvinout další čachry: „A ti by se střídali.“

„Podle namátkového výběru.“ Alespoň Cyprianus pochopil, oč mi jde, a spolupracoval.

„Cypriane, ty se do toho budeš muset víc zapojit. Ty víš, kolik lidí na stavbě dělá. Odteď bys měl taky pokaždé podepisovat stvrzenky o vyplacených penězích.“

To znamenalo, že kdyby se celý problém táhl dál, stavbyvedoucí by za něj byl osobně odpovědný.

Bylo mi divné, že si těch nesrovnalostí nevšiml už dřív. Možná že všiml. Třeba byl také zkorumpovaný, ačkoli mi to připadalo nepravděpodobné. Nejspíš měl pocit, že by u nikoho nenašel podporu. Usoudil jsem, že v jádru je poctivý, a tak už jsem to nerozváděl dál.

„Zajímalo by mě, proč obě party držíte odděleně,“ nadhodil jsem.

„Tradice,“ odpověděl Cyprianus. „Když jsem sem přišel rozjet nový projekt, britská skupina už byla na místě jako palácoví údržbáři. Mnozí tu pracují už léta. Někteří z těch starých doslova budovali ten minulý palác pod Marcellinem. Ti ostatní jsou jejich synové, bratři a bratřanci. Vytvořili pevná, soudržná družstva. Taková není možno rozbít, aniž by došlo ke ztrátám, Falcone.“

„To uznávám, ale myslím, že budeme muset obě skupiny sloučit. Ať britští dělníci vidí, že nás naštvali. Ať vědí, že jsme formálně probírali otázku, jestli je nemáme propustit. Potom je rozdělíme a převedeme do cizineckého sektoru.“

„Ne, to si nepřeji,“ vložil se do toho povýšeně Pomponius, ačkoli to nebylo logické. Nechtěl prostě souhlasit s ničím, co jsem navrhoval já. „To nech na specialitech, Falcone. Lepší je pokračovat s už ustavenými mužstvy.“

„Normálně ano. Ale Falco má důvod –“ začal Cyprianus.

Pomponius ho hrubě odbyl. „Ponecháme si zavedený systém.“

„Jsem přesvědčený, že toho budeš litovat,“ oponoval jsem mu chladně, ale nechal jsem to být. On celý projekt vedl. Nechce-li dát na dobré rady,

budou ho posuzovat podle výsledků. Pošlu zprávu do Říma – jak o tom, co jsem zjistil, tak o svých doporučeních. Pokud mzdové náklady zůstanou příliš vysoké, Pomponius si to odnese.

Pak mě napadl širší problém. Začít o něm hovořit za Verovolkovy přítomnosti bylo choulostivé. Vrtalo mi hlavou, jestli snad král Togidubnus o těch neexistujících dělnících po celou tu dobu nevěděl. Neprobíhalo to pravidelně celá léta? Neždímaly se tu z dřívějších císařů, Claudia a Nerona, přehnaně vysoké částky? Copak jim Řím na ty čachry nikdy nepřišel, dokud to nevyšlo najevo za nové Vespasiánovy politiky bedlivého hlídání státní pokladny? A jestlipak král nepovolil vědomě takové podvody jako laskavost svým krajanům?

Verovolcus po mně šlehl pohledem. Třeba mi četl myšlenky. Domníval jsem se, že je natolik inteligentní, aby pochopil, že ať už se za starého režimu dělo cokoli, král bude muset vzít na vědomí můj balíček reforem.

„S Mandumerem budeme muset jednat opatrně.“ Ještě stále jsem se snažil nastolit pořádek. V žádném případě bychom nemohli potřebovat, aby vypukly sabotáže. „Pokud se Mandumerus dělil o zisky se svými lidmi, budou ho jistě litovat, jestli ho zatkneme – a to nemluvím o zklamání, že přijdou o slušné peníze. Mohlo by to vést k ‚nehodám‘ z pomsty.“

„Co tedy navrhuješ?“ vyštěkl Pomponius.

„Obvinít ho z neoprávněně vyplácených mezd. Doporučuji eskortovat ho do Londinia. A odtud ho okamžitě vyhodit –“

„To není nutné.“ Pomponius se do toho opět vložil s hloupými předsudky. „Kdepak. Tady můžeme projevit velkomyslnost. Gesto místní citlivosti. Diplomacie, Falcone!“

Ať si tu diplomacii strčí někam. Jenom nade mnou chtěl mít vrch. „Nemůžeš ho nechat na starém místě, aby rozdmýčával nepokoje. Muži chodí každý večer popíjet do Noviomagu. A Mandumerus tam bude sedět a navádět je –“

„Tak ho přitluče!“

„Cože?“

Pomponius dostal další šílený nápad. „Ukřižujte toho muže. Udělejte z něho příklad.“

Bohové! Napřed chtěl tenhle šašek brát problémy úplně laxe, potom ze

sebe zase udělal metlu.

„To je přehnaná reakce, Pomponie.“ Bylo to vážné. Seděl tu zadumaný Verovoltus – už nikoli komická postava, ale nepřátelský svědek, jehož znalosti těchto šílených římských machinací by nám mohly těžce uškodit. „Ukřižování je trest za těžké zločiny. To nemůžu dovolit.“

„Tady poroučím já, Falcone.“

„Kdybys byl za války velitelem legie v plné bojové situaci, mohlo by se to považovat za přijatelné. Teď jsi však odpovědný civilním úřadům, Pomponie.“

„Se svým projektem ne.“ Mýlil se. Musel se mýlit. Magnovo a Cyprianovo bolestné mlčení znamenalo, že si Pomponius může prosadit své. Moje pověření nesahalo naneštěstí tak daleko, že bych si mohl dovolit zavřít hlavního stavbyvedoucího. Takový významný krok by mohl povolit jenom Julius Frontinus – jenomže správce provincie byl šedesát mil odtud. Než bych stihl uvědomit Londinium, bylo by pozdě.

„Z jakého kmene je Mandumerus?“ zeptal jsem se Cypriana.

„Z Atrebatů.“

„Tak to se ti povedlo, Pomponie.“

To by bylo dost zlé v kterékoli provincii. Aby bylo možné obvinít místní lidi z korupce, muselo se postupovat velmi opatrně. Je ovšem třeba najít obětního beránka – byl by však obětním beránkem za celá desetiletí královské spolupiny a špatné římské správy? V jeho trestu se musela projevit i jakákoli rozpornost.

Pomponius se samolibě usmál. „Veškeré záležitosti projektu a technické stránky věci, péče o dělníky, bezpečnost a spravedlnost náleží mně. Drobných krádeží už jsme strpěli dost. Organizovaný podvod bude drasticky potrestán...“

„Proč nechováš ve skladišti s hlídacími psy také houf lidožravých leopardů? Provinilce bys mohl těm šelmám předhazovat ve vlastní malé aréně a na tobě by bylo jenom elegantně upustit bílý šátek, aby zábava mohla začít – ale to ty nemůžeš.“ Věděl jsem, že mám pravdu. „Prétorskou moc má jenom správce provincie. Pouze Frontinus dostal od císaře právo popravovat zločince. *Pusť ten nápad z hlavy, Pomponie!*“

Opřel se dozadu. Dnes se usadil ve skládacím křesle jako symbolu

autority. Přiložil špičky prstů k sobě. Z obrovského topazového prstenu šlehalý záblesky. Kolem něho se vznášela arogance jako těžký nachový plášť vojevůdce. „Rozsudek vynesu já, Falcone – a já říkám, že ten muž zemře.“

Verovolcus dosud významně mlčel, ale teď hbitě vstal a schůzi opustil. Nedělal žádný poprask, ale jeho reakce byla jasná.

„Rovnou ke králi,“ zamumlal Cyprianus.

„Rovnou pro sračky na naše hlavy,“ zavrčel Magnus.

V Británii, kde snad vzpomínky na velké povstání zůstanou stále živé, měl si pan architekt vtlouct do hlavy jeho příčiny. Šlo o to, že bezvýznamní římsí úředníci, kteří neměli cit pro kmeny a žádnou soudnost, jednali s nimi spatra.

Atrebatové tady na jihu se ke královně Boudicce nepřidali. Když povstalci Římany z Británie skoro vymetli, Atrebatové nás jako obvykle podporovali. Římané prchající před masakry, jež páchali Icenové, byli uvítáni a místní lidé jim poskytli klid a útočiště v Noviomagu. Togidubnus nabídl našim obleženým vojskům ve vzbouřené provincii bezpečnou základnu.

Jeden příslušník toho loajálního kmene teď spáchal podvod, možná s tichým souhlasem úřadů. Bylo třeba udržet to v určité rovnováze: ten podvod vedl pouze k finanční ztrátě a nijak nepoškodil říši. Způsobili bychom však velkou škodu, kdybychom ten případ vyřešili špatně.

Jak může být Pomponius tak slepý k možným následkům? Kdyby Mandumera popravil, ocitli bychom se na pokraji mezinárodního skandálu.

Byl jsem tak rozčilený, že jsem se nezmohl na nic jiného než vyskočit a vyřítit se ven. Rázoval jsem pryč tak vztekle, že jsem neměl vůbec potuchu, jestli všichni patolízalové zůstali s Pomponiem, nebo jestli mě někdo následoval.

XXXIII

Na stavbě nikdo nepracoval. Ovšemže všichni věděli, co se děje. Verovolcus šel napřed a zmizel z dohledu. Zamířil jsem ke starému paláci. U králova obydlí jsem odbočil. Poněvadž jsem nechtěl vyvolat scénu, pustil jsem se k vlastnímu bytu.

Venku na zahradě posedávali dva bojovníci. Jakmile mě uviděli, jeden z nich zvolna vstal. Polekal mě. Ale to mě jenom zdravil. To musí být naši tělesní strážci. Zmohl jsem se na úsměv.

Vrazil jsem dovnitř a narušil tak pokojnou domáckou scénu. Děti byly aspoň tentokrát hodné. Maia a Hyspale jim horkými želízky natáčely vlásky do řad formálních kudrn. Helena si četla. Pak si všimla mého výrazu. Pochopila, že prožívám skutečnou krizi, a svitek odložila.

Když jsem Heleně vyprávěl, co se děje, Maia také se zamračenou tváří poslouchala. Nakonec vybuchla: „Marku, ty tvrdíš, že jsi mě sem z Říma přivezl z bezpečnostních důvodů. Nejdřív včera večer to střetnutí – a teď další problémy.“

„Nedělej si starosti. Jeho práce vždycky vypadá podobně.“ Helena se pokusila to zlehčovat. „Napřed takhle vyvádí, jako by na něho bohové uvalili vražednou kletbu –, a potom všechno vyřeší. Hned nato se zeptá, kdy bude oběd...“ Nedopověděla. K ničemu to nevedlo.

Jak tam Maia stála tak strnule, musel jsem se soustředit na ni. Tvrdě se na mě zadívala.

„Všechno je v pořádku.“ Konejšivě jsem ztišil hlas. Uklidňování nepomohlo. Moje sestra se naučila podezírat muže, kteří předstírají náklonnost.

„Mluvila jsem s Aelianem,“ navázala Maia. Helena ho sem musela dopravit, když jsem byl na schůzi vedení stavby. Domnívala se, že alespoň on nemá prsty v tom spiknutí unést ji z Říma, a tak se dobrovolně nabídl, že ho bude ošetřovat. „Tvrdí, že jeho bratr v městě chlastá.“

„Ano, ale to jenom naoko. Quintus tam za mě pátrá. A pití je jediná činnost, které se mládenci věnují, když si večer vyrazí... Podívej, Maio, mám teď jeden problém, který si musím rychle promyslet. Pokud nejde o nic důležitého –“

„Jde o tu tanečnici, Marku,“ spustila Maia tónem, jako by ho obviňovala.

„Tanečnici. Ano. Co se snaží odlákat hodné chlapce od maminky.“

„Tanečnici – tady v Noviomagu.“ Maia tím nedoporučovala příjemnou noční zábavu pro zpestření společenského života. Určitý nejasný neklid ve mně vzbudil strach o sestru. „Tys to věděl – a nic jsi mi neřekl.“

„Maio, říše je plná ušmudlaných holek s kastanětami –“

Ta finta mi nevyšla. Maia už věděla, jak ji ta tanečnice může ohrožovat. „Tahleta přišla rovnou z Říma – a má zvláštní poslání, že?“

„Justinus mi svěřil, že ta žena chlapy vzrušuje – nějaká mladá kočka, která si nepochybně svlíká víc hadrů, než je zpravidla obvyklé –“

Maia mě probodávala očima.

„Co se děje, Maio?“ zeptala se Helena starostlivě.

„Anacrites má nějakou tanečnici, která pro něho pracuje.“ Maia ztuhla jako kámen. „Jednou mi vyprávěl, že má zvláštní agentku nasazenou v cizině. Je prý velice nebezpečná. Marku, ona sem přijela za mnou. Poslal ji sem, aby se mě zmocnila.“

Má sestra se plným právem zlobila. A taky měla strach. Prudce jsem zaklonil hlavu a dýchal pomalu. „Já pochybuju, že je to ona.“

„Takže ty o ní víš?“ rozkřikla se Maia. Helena s rozšířenýma očima pochopila, oč jde.

„No ovšem.“ Svědčila moje odpověď o tom, že jsem schopný anebo jenom podfukář? „Jmenuje se Perella. Setkal jsem se s ní v Baetice. Seznámili jsme se s ní oba s Helenou. A jak vidíš, oba jsme to přežili.“

Potom se ovšem ukázalo, že Perella v Baetice nešla po mně. Avšak dobře jsem se pamatoval na své pocity, když jsem se domníval, že jsem jejím cílem. Později jsme se chytili, když jsem ji připravil o zásluhy na vyřešení určité práce, které si chtěla присvojit. Od té doby jsme se stýkali jenom profesionálně – ale rozhodně to nebyla moje přítelkyně.

Nijak mi nepomohlo, když se při zmínce o Perelle Helena schoulila do

paží a zachvěla. „Marku, proč by se sem Perella asi táhla?“ otázala se. „Jak by se mohla dozvědět o Maie?“ Nechtělo se mi odpovídat. „Marku, co myslíš, poslal ji sem opravdu Anacrites?“

„Jestliže je to Perella, netuším, co tu má pro Anacrita vykonat.“ Helena to věděla, právě tak jako já. Perella se řídí pouze rozkazy. Vывodila by si nejspíš, že jde o zájmy státu.

„Pověz mi pravdu!“ nařídila mi Maia. Pohrdavě pohodila černou kučeravou hlavou.

Měla právo to vědět. „Tak dobrá. Situace vypadá takhle: Perella byla spatřena v Římě, jak lelkuje u tvého starého domu. Právě proto si někteří lidé přáli, abys odjela.“

„Cože? Kdo ji viděl?“

„Já.“ Maia se přirozeně vztekala. Helena se také tvářila pohoršeně, že jsem to držel v tajnosti.

Další otázka mé sestry mě poněkud překvapila. „Věděl o tom všem Lucius Petronius?“

„Ano. Jsem přesvědčen, že právě proto pomohl tvým dětem s plánem dostat tě do bezpečí.“

„A co takhle dostat do bezpečí moje děti?“ soptila Maia. „A ono to beztak nevyšlo, co? Ta ženská jde pořád po mně a chudinky moje děti zatím –“

„Jsou u Petronia,“ skočila jí do řeči Helena. Vlastně se tím také přiznávala, že na tom měla svůj podíl. „Jsou v bezpečí.“

„Co s nimi hodlá dělat?“

„Trochu je předvede v nejbližším okolí, aby to vypadalo, že jsi stále ještě v Římě –“ Dovedl jsem si představit, že se to může snadno zvrtnout. Můj hněv na Petronia za to, že mi o tom plánu neřekl, se zdvojnásobil. „A potom se o ně bude co nejbezpečněji starat. Neboj se o ně,“ domlouvala jí Helena. „Lucius Petronius ví, co má dělat.“

Maie se vrátil někdejší strach z Anacrita. Já jsem situaci také nebral na lehkou váhu. „Já se na tu tanečnici podívám,“ nabídl jsem se tiše. „Nedělej si s tím starosti, Maio. Uvidím, jestli je to Perella nebo ne. Jen co vyřeším ten problém na stavbě, půjdu se přesvědčit.“

XXXIV

Ještě to mi tak scházelo. Perella! Bohové!

Vyřešit problém s dělníky potrvá díky Pomponiovi hezky dlouho. Naštěstí se nám aspoň v něčem ulevilo. Mandumerus musel slyšet, že po něm jdeme. Když jsem se po něm poptával, dozvěděl jsem se, že ten ničemný dozorce ze stavby odešel.

Ostatní dělníci se s reptáním shlukovali do skupinek. Nevěřil jsem, že by si na mě troufli, alespoň ne otevřeně. Když jsem se k nim přiblížil, většinou se ke mně výmluvně otáčeli zády. Jeden muž s kolečkem vykopané hlíny se rozjel přímo na mě a pokusil se mě strčit do hlubokého výkopu. Brzy na to, když jsem krácel pod lešením k starému domu, spadl najednou dolů pytel s pískem, který se používal na vyvážení nákladu na kladce, a dopadl těsně vedle mě. Minul mě, jinak mě to těžké břemeno mohlo zabít.

Nahore nebyl nikdo vidět. Mohla to být náhoda.

Informace jsem mohl získat od jediného muže, který zřejmě s Mandumerem nevycházel – od Lupa, druhého dozorce. Ale když jsem se po něm ptal, nebyl k mání. Pomponius totiž svolal schůzi celé stavby s vedoucími všech sekcí a řemesel – jako bylo to shromáždění, z něhož mě vyhnal toho dne, kdy jsem přišel. Vůbec jsem netušil, jestli se má projednávat celkový postup prací nebo zavést zásadní změny po mém odhalení čachrů na staveništi. Nepozval mě na ni.

Celé odpoledne jsem pracoval s Gaiem v kanceláři a snažil se nepodlehnout pocitu demoralizace.

Těsně předtím, než jsme to zabalili, někdo nám hodil do otevřeného okna velký kámen. Půl hodiny jsme se s Gaiem dohadovali, jestli si toho vandalismu nemáme všimát anebo se stresovat veřejnou reakcí. Rozhodli jsme se, že budeme dělat, jako by se nic nestalo.

Pravidelná soustředěná práce už žádného z nás nezaujala. Místo toho

mi Gaius hlásil: „Pátral jsem po tom tvém Guttovi a Cloakovi, těch ohýbacích potrubí, jak ses na ně ptal.“

„Aha! Hltal a Koktal? Najít Glokka a Cottu by bylo v současné době až příliš vzrušující, Gaie.“

„Žádný z nich tu není,“ ujistil mě. „Prošel jsem si všechny seznamy, když jsem dělal ta srovnání, Falcone, a prostě se tam nevyskytují.“

„Falešná jména.“ Ušklíbl jsem se sklíčeně. „Jako jejich falešná odbornost.“

„A nevěděl by o nich náhodou Lupus, Falcone?“

„Tvrdí, že ne.“

„Dej si pozor, Lupus je nejhorší lhář, jakého jsem kdy poznal,“ usmál se Gaius vesele.

„No to je mi novinka!“ Zaúpěl jsem.

„Mohli by být kdekoli, Falcone, víš? Některá řemesla sem přicházejí na smlouvu – ale mnoho mužů se tu objeví jen tak. Je naděje, že je přijmou, když se můžou vykázat slušnými předky z Itálie nebo odjinud, kde to vypadá trochu civilizovaně. Stanovujeme si požadavky, na jaké Britové nejsou zvyklí – neznámé materiály a pokročilá technika. Řemeslník, který řekne, že dejme tomu pracoval s jemným mramorem, bude velmi slušně placený.“

„Ale spousta měst v Galii a Germanii se přestavuje nebo rozšiřuje – takže o řemeslníky je velký zájem, Gaie.“

„Tam ano. Dokonce i Británie staví v městech chrámy pro zbožněné císaře nebo parádní veřejné lázně.“

„Já se zajímám hlavně o lázně. A doneslo se mi, že Togidubnus má v úmyslu ty svoje soukromé renovovat.“

„Myslím, že už má smlouvu s nějakou firmou,“ prozradil mi Gaius. „S nějakými lidmi, co mu doporučil Marcellinus, ten starý architekt.“

„Neznáš je náhodou?“

„Mně o tom nikdo neřekl nic bližšího.“

„Má Marcellinus něco společného s přestavbou králový lázně?“

„Ten by měl nejradši něco společného se vším,“ bručel Gaius.

„Vždyť už je na odpočinku. Dělá těžkosti?“

„Nemůžeme se ho zbavit. Pořád se motá kolem stavby. Pomponiovi

leze vyloženě na nervy.“

„To snad většina lidí, ne?“ zasmál jsem se.

Odpolední schůze musela skončit přesně v tu dobu, kdy jsem přestal předstírat, že pracuju, a vynořil jsem se ven. Lidé se už většinou rozcházeli, ale dostihl jsem Blanda, vedoucího malířů. Měl jsem v úmyslu si s ním promluvit od té doby, co jsem viděl, jak těžce byl raněný při té rvačce s Philoclem. Kráčel pomalu, patrně měl stále potíže. Když mě zahlédli ostatní, uháněli s hlavou svěšenou pryč. Jemu ještě nebylo do skoku, a tak se pozdržel.

„Jsem rád, že tě vidím zase na nohou.“ Něco zabručel. „Já jsem Falco. Hledá mě prý nějaký malíř. Nejsi to náhodou ty?“ Zabručel ještě jednou, asi to měla být záporná odpověď. Konverzace nebyla jeho silná stránka. Těžko poznat, proč měl takový úspěch u žen. Snad si je mazaně získával starými římskými triky: nastavením ušlechtilého profilu a výmluvným mrkáním.

Podle mého názoru jeho profil nebyl nijak zvláštní.

„Tak to musí být ten tvůj pomocník.“

„O tom já nic nevím,“ mumlal Blandus nevrle. „Může si dělat, co chce. Já jsem ležel.“

Chladně jsem se na něj podíval. „Já vím. Byl jsem při tom. S tím starším Philoclem je to tragédie. Mladší Philocles je prý zdrcený, že ztratil tatínka.“

Blandus, který celý ten zmatek způsobil tím, že před lety svedl Philocletovu manželku, na to nijak nereagoval. Já jsem se však přesto cítil lépe, když jsem mohl ukázat, že si tu udělal nepřítele i někdo jiný než já.

Maia se netajila tím, že sympatizuje s těmi, kdo po mně házejí kameny. A tak místo toho, abych povečeřel v soukromí se svými drahými, sebral jsem jednoho ze svých britských tělesných strážců a vypravil se na poníku za Justinem. Chtěl jsem, aby mě s sebou vzal podívat se na tu proslulou tanečnici – on se ale dověděl, že ten večer nevystupuje.

„Má dnes volno. Krčmář to dělá chytře. Nejdřív mladíky navnadí, a když to potom ústním podáním vejde ve známost, nabídne jim představení jenom tu a tam.“

„Tak aspoň ušetří a nemusí ty potvoře platit každý večer.“

„Je dokonce ještě mazanější. Když se má vystoupení opravdu konat, neoznámí to dřív než na poslední chvíli.“

„Jak to všechno víš, Quinte?“

„Ze soukromýho zdroje,“ uculoval se. „Od zlatíčka malé Virginie.“

„To je tedy poklad. Tak zatímco ten lakomec, co putyku vlastní, předstírá, že nikdy předem neví, kdy se jeho umělkyně opět uvolí předvést svůj program, svůdná Virginie stejně prodává pití hostům, že? Ti hodně nadržení tam beztak chodí.“

„Majitel tvrdí, že když si tanečnice odpočine, bude svěží.“ Justinus se zubil. Já jsem si jeho posměchu nevšímal.

„Jak se jmenuje?“

„Stupenda.“

Trhl jsem sebou. „Nejspíš pseudonym. Pověz mi, prosím tě: není to jenom pěkně vyvinutá mladá holka?“

„Zralá,“ vyvrátil mi to Justinus. Vrtěl moudře hlavou. To byla zlá zpráva. „Zkušená! Právě to k ní chlapy přitahuje. Nejdřív si člověk myslí, že to bude nějaká našminkovaná baba – a potom zjistí, že ho okouzila...“

„Ach Jupiter!“

Přesně to dělala Perella ráda: usadila se někde poblíž své kořisti a v nějaké zapadlé putyce se vydávala za tanečnici. A tam špicovala uši a měla oči na stopkách a získala věhlas v celé čtvrti, že se už nikdo nepozastavoval nad její přítomností. A po celou tu dobu plánovala další krok. Nakonec se jako tanečnice ztratila z povědomí. Potom udeřila. Viděl jsem výsledky. Jakmile Perella našla své oběti, vylákala je ven, rychle a tiše. A pak použila svou oblíbenou metodu: zezadu podříznout krk. Měla nesporně i další.

Pak následovalo další zklamání: dnes neměl Justinus schůzku s mladým malířem. „Došli jsme k názoru, že by nám neškodilo jeden večer vynechat a pít jenom vodu.“ Justinus byl aspoň tak hodný, že přitom vypadal rozpačitě.

Vyprávěl jsem mu, jak Aelianus včera večer prchal před psy, a tak se setkal s jeho přítelem.

„Takže jsi dostal můj vzkaz o těch britských dělnících?“ Nezeptal se

však, jak se bratrovi daří.

„Ano, děkuju. Ti chlapi teď dávají svou nevoli až příliš okatě najevo – vážně nevím, jestli se mám dívat nahoru, aby mi náhodou nespadlo nějaké prkno z lešení na hlavu, až pod ním budu procházet, anebo mít oči přikované k zemi, abych se vyhnul velkým hlubokým jámám zakrytým slámou, které narafičili jako past.“

„Bohové!“

„Brity vede nějaký Mandumerus. Je to takový obtloustlý chlap pomalovaný borytovou modří a s ptačím mozečkem, s kterým bych se nerad potkal v úzké uličce. Svěřuju ti to z určitého důvodu. Dnes ráno poté, co jsem odhalil ten podvod s pracovními silami, prostě zmizel – takže bych na tobě chtěl, aby ses po něm podíval v kanabách, prosím tě. Jestli se tu někde objeví, ihned mi pošli zprávu.“

Justinus přikývl. Dnes se zdál střízlivý. Pravděpodobně poslouchal, třebaže vypadal tak trochu jako ve snách.

„Sám se k Mandumerovi nepřibližuj,“ opakoval jsem mu znovu.

„Neboj se, Falcone.“

Dal mi najíst díky strýčkovým dobráckým domácím otrokům. Oba jsme jídlo zapíjeli vodou. Justinus se potřeboval dostat z kocoviny. A já jsem zase potřeboval čistou hlavu.

Vyzvedl jsem osobního strážce, který se navečeřel v jídelně, odkud mohl pozorovat ulici venku, a vydali jsme se opatrně po přibližně míli dlouhé cestě zpátky do paláce. Byl jsem rád, že jsem se prozíravě zahalil do pláště a vzal si velký klobouk. Putování po pobřežní silnici v noci může být samo od sebe dost strašidelné. Kolem nás šmejdil čiperný vítr, páchnoucí chaluhami a příbojem. Očekával jsem, že každou chvíli budeme muset minout skupiny zdatných, nepřátelsky naladěných dělníků, a proto jsem natahoval uši, jestli nezaslechnu byť sebemenší zvuk za námi nebo vepředu. I s tím strážcem po boku jsem si připadal velice na ráně. Pokud jsem věděl, ten mlčenlivý Brit v červenožlutém plášti, který jel vedle nás, mohl být klidně Mandumerův švagr.

Na druhou stranu mi možná právě to zaručovalo jeho loajalitu. Vy-cházel jsem z vlastních zkušeností, jaký jsem měl vztah k manželům svých

sester. Pokud Mandumera nesnášel, bude se o mě spolehlivě starat.

K paláci jsme dorazili opět dřív, než jsem očekával. Už jsem tudy putoval mnohokrát, a tak není divu, že se mi cesta nějak scvrkla. Ukázala se světla. Pocítil jsem napětí. Bylo to tu stejné jako v Římě. Nikdy nepřestávej být bdělý, i když se ti zdá, že máš bezpečí na dosah. To může být ten nejnebezpečnější okamžik.

Byl jsem nervózní. Když jsme projížděli pod temným lešením, obe-
pínajícím královo obydlí, otřel se o mě visící provaz. Málem jsem z poníka
spadl. Svíral jsem stehny římské sedlo s vysokou přední hruškou, kterým
byl osedlán, ale podařilo se mi nespadnout. Strážce se zakřenil. Mužně
jsem snesl, že se na můj účet baví, a už jsme vjížděli na nádvoří se
zahradou. Chystal jsem se svižně seskočit na zem, když vtom jsme uslyšeli,
jak k nám někdo tryskem běží a právě vyplašeně obíhá vnější stranu
budovy.

Jestliže to měl být útok, viděli jsme ho jako na dlani. Pokud však člo-
věka přepadnou pitomci a zvorají to, může to být ještě nebezpečnější než
organizovaná akce.

Nádvoří ozařovala tlumená světla. V té tmě nikdo venku nesesedl. Jako
zbraň jsem si s sebou vzal meč a ten jsem teď tiše vytasil. Strážce popadl
dlouhé kopí. Vypadal, jako by s ním uměl dobře zacházet. Postoupili jsme
k louži světla a zůstali v sedle. To nám poskytovalo nejlepší manévrovací
prostor. Doufal jsem, že si můj partner nevšiml, jak si pro případ zrady
hlídám jedním okem i jeho. Jinak jsem se plně soustředil na toho, kdo se
objeví.

Jeden muž, pěší.

Úplně nahý! Bílé torzo, dohněda opálené paže a nohy. Vytřeštěné oči.
Ani si neuvědomoval trapnost svého postavení.

Mně se poněkud ulevilo, dokonce jsem se zasmál. Strážce s užaslým
úšklebkem sestoupil z koně. Uvázal ho spolu s mým poníkem ke sloupu a
přinesl mi jednu z pochodní, abychom lépe viděli. Posunul jsem se stranou
a seskočil. Potom jsem se obrátil k tomu směšnému naháči. Když ke mně
přistoupil, polekal se mého taseného meče.

Byl to stavbyvedoucí. Celý zrudlý se zhroutil na opěradlo zahradní
lavičky a dýchal tak uštvaně, že vypadal na umření. Šaty měl v ranečku,

který upustil. Strážce se opatrně rozhlížel, a tak jsem se mohl soustředit na pomoc Cyprianovi a snahu ho uklidnit. Chytil jsem uzel s jeho oblečením a vytáhl jednu tuniku.

Pak už přestal udýchaně supět. Nasoukal se do ušmudlané modré tuniky, kterou jsem mu podával. Když mu hlava prolezla výstřihem, chvíli na mě jenom zíral. Ať se stalo cokoli, muselo to být hodně zlé.

Znovu si odkašlal a sklonil se, aby si smetl špínu z chodidel a mohl natáhnout boty. „Radši pojď se mnou, Falcone.“ Hlas mu skřípal zoufalstvím.

„Co je? Nebo nemám se snad zeptat kdo?“

„Pomponius.“

„Raněný?“ To se mi nezdálo pravděpodobné. Cyprianus by se rozhodně rozběhl pro zdravotníka a nehledal pomoc u mě.

„Mrtvý.“

„Je to jisté?“

Cyprianovi přelétl přes obličej žalostný výraz. „Nesporně, Falcone. Je to naprosto jisté.“

XXXV

Šel jsem vpředu – vzal jsem to domem. Nebylo třeba upoutávat pozornost, dokud to neuvidím na vlastní oči. Vešli jsme do starého paláce mým bytem, což mi umožnilo shodit ze sebe venkovní oblečení a vzít si jednu pochodeň. Objevila se Helena, ale já jsem varovně zavrtěl hlavou, a tak se vrátila a zavolala na Maiu a Hyspale, aby šly s ní. Z mého zachmuřeného obličeje Helena vyčetla, že se něco stalo. Potom jsme pokračovali oddělenou vnitřní chodbou.

Cyprianus našel Pomponia v lázni. Tahle mrtvola bude aspoň čerstvá. Vždyť teprve ráno jsem se s ním pohádal. V duchu jsem si čistě profesionálně pomyslel, jak je dobře, že mám na dnešní večer alibi.

Dovnitř jsem vstoupil sám. Vjedné ruce jsem držel pochodeň, v druhé svůj meč. Ani jedno, ani druhé mi moc nepomohlo zahnat strach. Když člověk ví, že uvidí mrtvolu, rozechvějí se mu nervy, třebaže to prožil už kolikrát. Plameny vrhaly na růžově štukované stěny divoké stíny a meč mě příliš neuklidňoval. S nadpřirozenem nepěstuju žádné styky, ale jestliže se vytápěnými místnostmi dosud proháněl architektův duch, měl tam na strašení pouze mě.

Vchod a převlékárnu slabě osvětlovaly olejové lampy, postavené na zemi. V ostatních olej většinou docházel. Některé už dohořely docela. V několika z nich se plameny bláznivě protahovaly a čadily, než vydechnou naposled. Jakmile se zešeřilo, doléval do nich olej otrok. Lidé se koupou zpravidla před večerí. Nejrušněji tu tedy bylo už před několika hodinami. Pouze fakt, že tu žilo poměrně početné osazenstvo a můžou se objevit ještě nějaký významnější opozdilci, vedl k tomu, že lázeň byla otevřená tak dlouho. V palácích a veřejných budovách bylo třeba postarat se i o lidi, které zdržely nějaké profesionální povinnosti, nebo o ty, kteří právě přicestovali.

V jedné ze skříněk na šatstvo leželo složené oblečení. Drahá látka výrazných barev – tyrkysová kontrastovala s hnědými pruhy. Všechny ostatní skřínky byly prázdné. Nic neviselo na dřevěných věšácích na pláště. Na lavicích se povalovalo několik pohozených plátěných ručníků.

Nebyli tam žádní otroci. Topič sice musí udržovat v peci oheň, aby v zásobníku zůstávala horká voda, ale přikládá zvenčí. Poněvadž se tu neplatilo vstupné a společnými láhvemi s olejem si mohl posloužit každý, nemuseli se tu pohybovat žádní pomocníci. Uklízeči vytřou podlahy časně ráno a možná že i několikrát během dne. Zásoba ručníků se doplní. V tuto hodinu se tu normálně nepohyboval žádný personál.

V přilehlých místnostech s masivními tlustými zdmi panoval klid. Mrtvé ticho nenarušovalo žádné šplouchání naběráků ani pleskání pěstí masérů. Nakoukl jsem do prostoru s bazénem vlevo od vchodu. Voda se leskla, jak se nepatrně pohybovala, ale ne natolik, aby bylo slyšet šplouchání. V uplynulých chvílích nikdo hladinu nerozčeřil. A kolem bazénu se neobtěžovaly žádné mokré šlápoty.

Cyprianus mi poradil, kam se mám podívat. Musel jsem zajít do místnosti s nejžhavější párou. Opatrně jsem našlapoval ve vycházkových botách s koženou podešví, prošel jsem první místností, vstoupil do druhé a potom nahlédl do velkého hranatého *tepidaria* s vlažnou vodou. Ještě se tu vznášely vůně čistících prostředků a tělových olejů, ale místnost už začínala vychlázet a i různé pachy slábly. Můj pohled upoutala pohozená kostěná škrabka, ale měl jsem dojem, že jsem tam stejnou viděl už dřív.

Nepozoroval jsem tam nic neobvyklého. Nic, co by opozdilec neviděl v kterýchkoli běžných lázních, kdy už paní prodávající vstupenky odešla a horká voda vychladla. Tak by vypadala většina soukromých lázní poté, co se topič odebral na večeri. Mohlo by se jimi rychle projít a člověk by skončil poměrně čistý, jenže kosti by si moc nepohovely.

Dokonce i ve stupňujícím se horku potní lázně teplo pod podlahou a proudění rozpáleného vzduchu už se pomalu zmírňovaly, ale bosé nohy ještě stále potřebovaly chránit pantofli s dřevěnou podešví. Vešel jsem do třetí parní místnosti. Mrtvola ležela na podlaze. Nejevila žádné známky života. Cyprianus měl pravdu.

Přibližně v tu dobu, kdy jsem tělo našel, jsem uslyšel nějaké zvuky.

Kdosi za mnou ve vnějších prostorách teď otvíral těžké dveře, aby se vnitřní místnosti ochladily. Rozumné. Lil ze mě pot. Jak jsem byl plně oblečený, cítil jsem se zvlhlý a nešťastný. Mé soustředění bralo zaslavé, právě když jsem potřeboval mít všech pět pohromadě. Odložil jsem meč a hrubě si setřel pot rukávem.

Udělej si pár poznámek, Falcone.

Neměl jsem u sebe žádnou tabulku ani stylus, ale mým nejlepším nástrojem byla vždycky má paměť. Ještě dnes tu scénu vidím před sebou. Pomponius ležel obličejem k zemi. Vlasý měl mokré, ale podle jejich barvy a zdobného účesu ho bylo možno hned poznat. Spočíval mírně natočený na levém boku, tváří ode mě, s mírně pokrčenými koleny, takže jeho postava tvořila oblouk. Jedna ruka, levá, ležela pod ním.

Člověk se slabším zrakem se mohl domnívat, že omdlel. Já jsem si okamžitě všiml, že má těsně kolem krku ovinutý, několikrát, velmi dlouhý tenký provázek. Volný konec se mu zachytil pod levou paží. Visel dozadu a potom se klikatě vinul po podlaze ke mně, jak jsem mu stál u nohou. Byl obutý do lázeňských nasouvacích dřeváků. Kdyby se s někým potýkal, patrně by se mu vyzuly. Kolem pasu měl cudně ovinutý ručník, poněkud uvolněný, ale víceméně stále na místě.

U hlavy se mu udělala loužička bledé vodnaté krve. Vyděšený Cyprianus mě varoval, co to je. Předtím tahal tělo a chtěl ho převrátit, ale když se zhrozil nad tím, co viděl, nechal mrtvolu padnout zpátky.

Připravil jsem se. Opřel jsem nohu o střed páteře mrtvého, aby mi neklouzal po podlaze, a silně jsem zapáčil za vrchní ruku. Byl kluzký potem, párou a olejem, takže jsem musel změnit držení a pevněji jsem mu sevřel zápěstí. Jedním rázným pohybem jsem ho pak převrátil na záda.

Teprve pak jsem se na něho podíval. Jedno oko měl úplně vyloupnuté. Ucouvl jsem. Ovládl jsem nutkání zvracet, ale bezděčně jsem si přitiskl dlaň na ústa.

Vstoupil tam za mnou Cyprianus. Přinesl čisté ručníky, abychom si utřeli potůčky potu z obličeje.

„Brrr... má něco s očima.“

„A taky je pobodaný.“ Můj hlas zněl dutě. Snad to způsobovala zdejší akustika. „Možná že sis nevšiml –“

„Ne,“ přiznal. „Dal jsem se na útěk.“

Na krku a nahém torzu měl rány, zasazené něčím, po čem zůstala mimořádně maličká ranka zepředu i zezadu. Cyprianus udělal grimasu. „Co mohlo způsobit takové rány, Falcone?“

„Je to zvláštní. Jsou skoro jako po bodnutí jehlicí. Nemohla to udělat nějaká žena?“ Zamyslel jsem se nad tím a rozhlížel se kolem, jestli bych nenašel nějakou inspiraci. Zbraň už v místnosti nebyla. Vyteklo jenom málo krve. Ty bodné rány mu mohl někdo zasadit až po smrti.

Jehlice? Měla by žena tolik síly, aby Pomponia uškrtila, i když se zřejmě nebránil? Ručník, který si musel ovinout a zastrčit kolem pasu, když se koupal, byla vlastně obvyklá nepraktická plena, jež se musí každých pár minut znovu upevňovat. Určitě by mu při ráznějším pohybu rovnou spadla – třeba i kdyby se jen pokusil rychle obrátit. Nemohl ji přes něj někdo znovu položit po vraždě? Patrně ne. Jenže někdo ji přes mrtvolu jen přehodil. Než jsem jí pohnul a než se o to pokusil i Cyprianus, tu látku měl dosud upevněnou přes boky.

Zabila ho ta smyčka kolem krku, o tom jsem byl přesvědčen. Buď se k němu někdo nepozorovaně přiblížil zezadu nebo si hověl v „bezpečné“ přítomnosti některého známého ze společenské smetánky. V páře většinou sedí lidé na postranních římsách obličejem do místnosti, zády ke stěně. Takže aby k němu vrah přikročil zezadu, vypadalo méně pravděpodobně.

Předpokládejme tohle: Pomponius se koupal v normálním pořadí, až přišel do nejteplejší místnosti. Po náročném dni, kdy naštvál mě i jiné, byl docela apatický. Tu tam vešel někdo, kdo mu možná nebyl sympatický, ale koho znal, posadil se poměrně blízko, možná přímo k němu. Kdyby si nesl nějakou velkou zbraň, bylo by to poznat. Takže s sebou měl jenom provázek, možná stočený v dlani, a nějaký malý bodec, také ukrytý. Vtom příchozí provázek hbitě vytasil a spěšně ho ovinul architektovi kolem krku – patrně si předtím stoupl. Byl natolik silný, že ho znehybnil. (Není rovněž vyloučeno, že mu přitom někdo pomáhal – ale tak jako tak na pažích jsem mu neviděl žádné podlitiny.)

Napadený už nedýchal. Pro jistotu – nebo pro dovršení pomsty ho útočník ještě pobodal a vyloupil mu oko. To mohl dostat ven stejným bodcem, kdyby ho vrazil dovnitř a potom jím šroubovým pohybem

zatočil, jako když se vyškrabává ústřice. Nakonec složil tělo na zem. Podle mého odhadu celý ten incident proběhl velmi rychle.

Mohlo tam být dokonce víc útočníků. Po jednom z každé strany? Poněkud příliš hrozné, když se tam přišli posadit. Dejme tomu, že jeden si sedl vedle něho, jeden opodál. Ten bližší měl provázek. Druhý se tam přihnul, když akce začala. Měl u sebe možná schovaný ten ostrý nástroj.

Sklonil jsem se a s odporem ten provázek odmotal. Musel jsem ho vytrhávat ze záhybů kůže, kam se tak surově zařízl. Ten někdo ho opravdu utáhl pevně. Obtočit a zatáhnout, znovu obtočit a zatáhnout. .. Jestliže Pomponius seděl a odpočíval v páře tak, jak to mnozí z nás dělávají, s lokty na kolenou a skloněnou hlavou, bylo by snadné popadnout ho za krk. Zvláště když nic nečekal. Oba konce provázku ležely vlevo od hlavy, jako by ho vrah napadl právě z té strany.

Když jsem odmotal celý provázek, našel jsem po celé jeho délce pár malých uzlíků. Byly velmi staré, někdo je musel zavázat tak dávno, že už úplně ztwardly a nešly vůbec rozvázat. Ten provázek byl pevný, těsně stočený a vůbec se nenatahoval. Připadalo mi, že je navoskovaný a zčernalý starou špínou. Na obou volných koncích byly uvázány malé smyčky.

Když jsem se nad mrtvým nakláněl, všiml jsem si, že je mokrá podlaha zašlapaná blátem z mých vycházkových bot. Do kruhu rozmazané otisky bot v černé mokré břečce označovaly každý můj krok. Cyprianus, teď už také obutý, po sobě zanechal stejnou blátivou pěšinku. Žádnou jinou špínu jsem tam po příchodu neviděl. A žádné jsem si nevšiml ani v ostatních místnostech.

„Cypriane, mám za to, že ses koupal, když jsi ho našel. Bez šatů a bos, ano?“

„Jen ty dřeváky. Proč?“

„Podívej, jak jsme to tu zasvinili.“

Přikývl. „Podlaha byla čistá. To vím bezpečně.“

„Takže ať to byl kdokoli, kdo vstoupil do téhle horké lázně, musel vypadat taky jako nevinný koupající se. Tys nikoho neviděl?“

„Ne. Myslel jsem, že jsem tu sám. Tím víc jsem se vyděsil, když jsem vešel.“

„Nikdo kolem tebe neprocházel ven, když jsi do lázně přišel?“

„Ne, Falcone. Vrah už musel být dávno pryč.“

Možná že ne tak moc dávno. Třeba se jen taktak minuli a nesetkali tváří v tvář.

„Další otázka, kterou si musíme položit, zní: přišel nebo přišli sem s úmyslem vraždit? To vlastně není ani otázka. Kdo by chodil do lázně s dlouhým špagátkem a nějakým bodcem?“

„Nemohla ty rány způsobit škrabka, Falcone?“

„Příliš velká. Leda ještě tak zlomená a rozštípnutá – ale tyhle ranky po bodnutí jsou velmi čisté. To, co je udělalo, bylo hladké, nikoli rozbité. Jako jehlice nebo nějaká lékařská pomůcka.“ V duchu jsem si připomněl, že musím zjistit, jestli Alexas má alibi.

Cyprianus si na chvilku sedl na bobek a zblízka si prohlížel jednu z těch bodných ran. „Rovná,“ potvrdil. „Dovnitř a ven stejným kanálkem. Žádný zakřivený nástroj.“

Jak jsem se rozhlížel, našel jsem přímo na nádrži škrabky. Byly tam tři ozdobné bronzové nástroje různých velikostí, zakřivené přesně v pravých úhlech. Tvořily jasné soupravu s kulatou lahví s olejem a naběrákem, které měly všechny viset na pěkném kroužku. Přičichl jsem k oleji: mimořádně drahý indický nard.

„Jednou jsem Pomponia viděl, jak se jimi oškraboval,“ řekl Cyprianus. Architektovy škrabky měly hladké zaoblené konce a všechny byly nepoškozené. Ani žádné krvavé skvrny.

Už jsme oba padali horkem. Mrtvolu jsme tam nechali a vypotáčeli se na vzduch.

XXXVI

Helena se vypravila za mnou k lázni. Se starostlivým výrazem na mě čekala ve vchodu, doprovázena naším strážným a Nux. Brita jsem požádal, aby šel vyřídit králi, co se stalo, a potom se tiše postaral o uzavření lázně. Mrtvola zatím zůstane uvnitř. Tak nebožtíka neobjeví nikdo jiný.

„Už je pozdě. Je tma. Polovina lidí ze stavby je ve městě. Necháme to do rána uležet. Potom svolám schůzi celého osazenstva a začnu s vyšetřováním. Rád vždycky zpovídám svědky, než se dovědí, co se stalo.“ Brit se tvářil ustaraně. „To je totiž moje práce,“ vysvětloval jsem mu trpělivě. „Pracuju tu pro císaře.“

Vrhl po mně pohled, jako by mi vyčítal, že vyvolávám takové tragédie už pouhou svou přítomností. Podle všeho ještě stále nevěřil, že tu mám nějaké oficiální poslání, ale přece jenom se odbatolil se svým hlášením ke králi. Togidubnus pochopí, oč jde. Vespasián mu dal jistě vědět, že mám vyšetřovat výskyt „náhodných“ úmrtí. Ani ve snu by nás nenapadlo, že to postihne i hlavního stavbyvedoucího celého projektu.

„Co teď máme dělat?“ bědoval Cyprianus. Seděl na jedné lavici v převlékárně. Já jsem sebou žuchl poblíž. Nux vyskočila na jinou lavici a ležela tam s chlupatými tlapami složenými jednu vedle druhé a dávala najevo inteligentní zájem. Helena seděla u mě. Zabalila se těsně do mého pláště, který jsem si předtím sundal, a mračila se. Rychle jsem ji tichým hlasem seznámil s podrobnostmi.

Byl jsem unavený. Šok mé pocity jenom zhoršil. Přesto jsem se upřeně zadíval na stavbyvedoucího. „Cypriane, tys byl na místě činu krátce nato, co došlo k vraždě. Tvoje svědectví má zásadní význam. Budu tě stejně muset požádat, abys to prošel krok za krokem. Co kdybychom začali hned?“

Jako u většiny svědků, kteří tuší, že jsou podezřelí a musí mnohé

vysvětlit, i na něm se projevil záblesk odporu. A jako ti inteligentní, i on si pak uvědomil, že bude nejlepší se se situací smířit a očistit se.

„Měl jsem za sebou dlouhý den, Falcone. Schůze, hádky s dělníky. Zůstal jsem na stavbě a semhle tamhle ještě něco dělal. Myslím, že jsem tam zůstal jako poslední.“

„Děláš to tak obvykle?“

„Docela rád. Zvláště když se nedaří. Člověk má aspoň čas přemýšlet. A taky se lze přesvědčit, že se tam nepotloukají parchanti, co nemají za lubem nic dobrého.“

„A narazil jsi na ně?“

„Ne, protože mě viděli na obchůzce. Většina těch darebáků, co se rádi domlouvají na nějakých neplechách, vypadla dnes brzy do města.“

„Kvůli odhalení Mandumera? Čekáš, že by mohlo k něčemu dojít?“

„Kdo to může vědět? Tu práci nakonec potřebují. To je povzbuzuje.“

Seděl jsem mlčky, unaveně.

Helena Justina si upravila plášť, jeden jeho cíp si přehodila přes levé rameno, jako by to byla pravá cudná štola, a zbývající části si ovinula kolem těla, takže jí vykukoval okraj dlouhých šatů. Nohy měla zakryté, ačkoli by si zasloužily být vidět. „Slyšela jsem, že ráno se Pomponius a Falco pohádali,“ připojila se. „Nebyla odpoledne další schůze?“

Cyprianus po mně vrhl kosý pohled, snad v domnění, že ho budu podporovat proti takovému ženskému vměšování. Když jsem i já zůstal sedět dál a čekal na jeho odpověď, vymáčkl ze sebe: „Byla.“

„Co se tam stalo?“ popíchl jsem ho sám, aby mu došlo, že my s Helenou pracujeme jako partnerská dvojice.

„Všichni jsme to probírali zase od začátku. Magnus se naštval zrovna jako ty, Falcone. Já jsem se ovládl, ale co chvíli jsem měl tisíc chutí Pomponiovi jednu vrazit. Lupus odmítl přijmout Brity do své party, takže náš plán na reorganizaci dělníků vzal brzy zasný.“

„Co proti němu Lupus namítá?“ zeptala se Helena.

Cyprianus pokrčil rameny. „Lupus si rád dělá všechno po svém.“

„Lupus se tedy naštval. Magnus se taky naštval a stejně tak i ty,“ vypočítávala Helena. Mluvila tiše a klidně. „Ještě někdo?“

„Rectus – ten odvodňovací technik – se rozčiloval. Stěžoval si, že zmi-

zela nová zásilka keramického potrubí. Je hrozně drahé," vysvětloval stavbyvedoucí, neboť se domníval, že Helena nebude mít ponětí o cenách dodávaných potřeb. Nemohl vědět, že sama rozhodně nemá žádného účetního, který by platil její účty, a že tu práci dělá za mě. Helena pečlivě kontrolovala všechny faktury.

„Co je to za potrubí?“ otázal jsem se.

„Používáme je na zahradní zavlažovací systém. Zahrada má přijít na pořad jako poslední. Rectus byl blázen, že je objednal tak brzy. Ale stejně, kdo jiný v Británii by je mohl potřebovat? Budu si muset zase projít staveniště. Možná že ty krámy jenom složili na nesprávném místě, třebaže Rectus tvrdí, že se už díval všude možné...“

Cyprianovi vrtalo cosi hlavou. Dělal si starosti se ztraceným potrubím, jako by v tom šlo o něco víc než o běžnou krádež.

Helena se toho chopila. „Přišli jste o drahý materiál už dřív?“

„No... čas od času se to stává.“ Cyprianus se odmlčel. „Falco o tom má přehled.“ Vyskytl se nejméně jeden problém, ten s mramorovými obklady. Milchato to přiznal.

Falco však zatím nepouštěl taktovku z ruky. Falco prostě rád viděl svou milovanou, jak vede vyšetřování místo něho.

„Naštal se Rectus?“ zeptala se vzápětí tak, aby se zdálo, že je jenom zvědavá.

„Rectus je rozžhavená kometa. Ten umí jenom nadávat a vztekat se.“

„K čemu ještě na té schůzi došlo?“ vyptávala se dál. „Byl ještě někdo jiný s něčím nespokojený?“

„Strephon agitoval proti tomu prodavači soch, co se s ním přáteliš, Falcone, tomu, co si chce s někým promluvit. Pomponius potulné kramáře nesnáší. Strephon se na něj obrátil ještě jednou, ale Pomponius s ním zase vyběhl. Strephon nedovede s podomními obchodníky vyrazit dveře, na to je příliš hodný. Cítí s těmi, kdo jsou nešťastní.“

„Mohl už Sextius vědět, že s ním Pomponius nechce mluvit?“ Helenu napadlo, že na něho měl možná spadeno i Sextius.

„Jenom pokud se Strephon chtěl vytahovat a prozradil to. Jenomže když jsem ho viděl naposled, tak trucoval.“

„Jak se to projevovalo?“

„Okusoval si nehty a kopal do stoličky, na které seděl Plancus.“

„Nešťvalo to Planka?“ vyzvídál jsem s ušklibnutím.

„Plancus by si nevšiml, ani kdyby mu odpadla hlava. Je úplně natvrdlý.“

„A jak to, že ho vzali na takovou významnou stavbu?“ chtěla vědět Helena.

Cyprianus se na ni neklidně podíval a neodpovídal.

„To je dobrá otázka. Jen nám to pověz,“ naléhal jsem.

Stavbyvedoucí mě probodl pohledem. „Plancus byl Pomponiův hošík, Falcone. Myslel jsem, že to víš.“ Ani ve snu mě něco takového nenapadlo.

„Plancus se tedy dostal na tu stavbu jenom proto, že byl oblíbencem pana stavitele – a má vůbec nějaký talent?“

„Prostě se veze. Má svůj vlastní svět.“

„A co Strephon? Je to taky hezký hošíček?“

„Pochybuju. Strephon má ženu a dítě. Jako projektant je docela slibný. Avšak dokud o všem rozhodoval Pomponius, nikdy se nemohl uplatnit.“

„A jaké jsou tedy vztahy mezi Plankem a Strephonem?“

„Ne moc vřelé.“

„A nežárli Strephon na pouto mezi Pomponiem – svým nadřízeným – a jeho přítelem Plankem?“

„Jestli nežárli, tak by měl.“

„Všichni ti lidé musí být dost nešťastní,“ poznamenala Helena.

„To je normální,“ doplnil ji Cyprianus pochmurně.

Ponořili jsme se do svých myšlenek. Helena vysunula nohy a zadívala se na své sandály. „Stalo se ještě něco, o čem bychom měli vědět?“

Cyprianus se na ni dlouze podíval. Věřil na tradice, nebyl zvyklý, aby se ženy vyptávaly na profesionální záležitosti. To „bychom měli“ ho pobouřilo. Věděl jsem, že Helena si to také uvědomuje. Sám jsem po něm vrhl zvědavý pohled, a tak nakonec, ač nerad, odpověděl na Heleninu otázku tím, že zavrtěl hlavou.

Za chvíli znovu zopakoval svůj úzkostlivý dotaz, kterým začal, hned když jsme se tu posadili. „Co teď máme dělat?“

„S tou mrtvolou?“ upřesňoval jsem si.

„Ne, ale pokud jde o vedení projektu, Falcone. Tohle je obrovská stavba.“

Jak má práce pokračovat?“

„Samozřejmě jako jindy.“

„Někdo to musí řídit. Pomponia nám přidělili z Říma. Musíme tam poslat pro nového člověka. Musejí sehnat někoho, kdo něco umí, přemluvit ho, aby se vypravil až do Británie, protože přesně takové mučení mu udělá dobře, a nakonec ho vytáhnout od jakékoli rozdělané práce. Není naděje, že najdou dobrého architekta, který je v téhle chvíli volný. I kdyby to dokázali, ten chudák se sem musí nějak dostat. Potom musí přijít na to, jak obejít projekty někoho jiného...“ S pocitem beznaděje se odmlčel.

„Co myslíš,“ tázal jsem se pomalu, „vybrali na ten projekt Pomponia pro jeho schopnosti?“

Cyprianus se nad tím zamyslel, ale odpověděl hbitě: „On něco uměl, Falcone. Moc dobře to uměl, pokud ho někdo krotil. Ovšem pocit moci už zkrotit nedokázal.“

„Dokáže to vůbec někdo?“ dodal jsem posměšně.

Cyprianus i já jsme se zasmáli. Byl to chlapecký vtip. Přesto se i Helena lehce usmála, jak ji něco pobavilo.

Uslyšeli jsme hluk. Král sem poslal lidi, aby lázeň zamkli, jak jsem navrhoval. Ztuhle jsem vstal. Už předtím bylo pozdě, teď se připozdilo ještě víc. „Mám na tebe dvě prosby, Cypriane: Nikomu o tomhle ani necekni – nevyprávěj o tom ani svému příteli Magnovi, prosím tě. A můžeš mi na ráno svolat další plenární schůzi a zajistit, aby se jí zúčastnili všichni, co přišli dnes?“

Na obojí odpověděl kladně. Už mi bylo jedno, jestli splní mou žádost, aby věc zůstala v tajnosti. Dnešní den byl dlouhý a ten zítřejší bude ještě delší. Teď jsem toužil už jenom po své posteli.

Nevím, jak si Cyprianus zajistil svou vlastní bezpečnost, ale já jsem si dal velký pozor, aby byl byt mé rodinky na noc dobře zamčený.

XXXVII

Můj zub už zase začal řádit, než jsem šel na schůzi. Opozdil jsem se. Měl jsem mizernou noc, částečně kvůli tomu, že mimino zase řvalo. Ale jenom ono za to v podstatě nemohlo. Po střetnutí s mrtvolou nikdy nemůžu pořádně usnout.

Byli tam už všichni ostatní. Představa, že je překvapím, mi nevyšla: do jednoho už věděli, co se stalo. Nezdržoval jsem se vyšetřováním. Nikdy se nic nedalo udržet pod pokličkou.

Všichni jsme se nahrnuli do architektovy pracovny a tentokrát jsem schůzi předsedal já. To ovšem, jak jsem tušil, neznamenalo, že jsem ji držel pevně v ruce.

Atmosféra byla tichá, napjatá a rozmrzelá. Všichni už věděli, že Pomponius je mrtvý, a pravděpodobně věděli také, jak zemřel.

Zřejmě se domluvili. Místo toho, abych mohl pozorovat jejich reakce, všichni sledovali mě. Informátoři dovedou vycítit výzvu: *Tak nám ukaž, jak si s tím poradíš, Falcone!* Budu-li mít štěstí, byli pouze zvědaví, jak jsem chytrý. Horší alternativa by spočívala v nějaké pasti, kterou na mě nastražili. Byl jsem přece ten muž z Říma. Na to nesmím nikdy zapomenout.

Dostavilo se celé vedení projektu, které ještě zůstalo naživu: Cyprianus, stavbyvedoucí; Magnus, zeměměřič; Plancus i Strephon, pomocní architekti; Lupus, dozorce nad dělníky z ciziny; Timagenes, zahradní architekt; Milchato, kameník pracující s mramorem; Philocles mladší, osířelý mozaikář, jenž zaujal otcovo místo; Blandus, freskař; Rectus, odvodňovací technik. Nedostavil se žádný zástupce britských dělníků. Když Mandumerus zmizel, Gaius představoval veškeré úřednictvo. Zdravotník Alexas přišel na mé přání. Později ho doprovodím do lázně, abychom tělo odstranili. Připojil se k nám i Verovolcus, nepochybně na královu žádost.

„Nemáme pozvat taky tesaře? A pokrývače?“ zeptal jsem se Cypriana.

Zavrtěl hlavou. „Řemesla tu zastupuju já, ledaže bychom potřebovali probrat nějaké technické problémy.“

„Chtěl jsi, abychom se dostavili všichni, co jsme byli včera na tý podělaný schůzi,“ bručel Rectus.

„To je pravda. Tys tam přišel s nějakým problémem?“

„Technickej zádrhel.“

Nevěděl, že Cyprianus mi včera večer, když byl ještě v šoku, ten zádrhel vyličil: ztratilo se drahé keramické potrubí a Rectus nepřítčně zuří. „Už se to vyřešilo?“ zeptal jsem se nevinně.

„Běžná záležitost, Falcone.“

Odvodňovací technik mi tedy lhal – anebo mě aspoň chtěl odbýt. To by mohlo být významné – nebo přinejmenším příznačné. Vedení bylo proti mně, to jsem viděl jasně.

Nestalo se mi poprvé, že se ke mně u některého případu chovali účastníci nepřátelsky, ale mělo to i své kladné stránky. Získal jsem profesionální zkušenosti. Pokud se pravidelně neuchylovali k vraždám, když byl život na staveništi už nesnesitelný, počínali si jako amatéři.

V přeplněné pracovně stavitele nebylo dost místa a v každém případě tu chybělo soukromí pro vyšetřování jednotlivců. Předal jsem jim tabulky, které jsem k tomu účelu s sebou přinesl, a všechny jsem požádal, aby napsali, kde byli včera večer, a doplnili jména osob, jež by jim to mohly dosvědčit. Verovoltus se tvářil, jako by se ho ta společenská hra netýkala, ale stejně jsem mu jednu tabulku podal. Vskutku jsem byl zvědav, jestli umí psát, ale kupodivu uměl.

„Zatímco to budete dělat, rád bych se na vás obrátil s dotazem, jestli někdo neviděl v prostoru královské lázně něco zvláštního.“

Nikdo neodpověděl, přesto jsem však postřehl nějaké kosé pohledy, jež tam poletovaly. Uvědomil jsem si, že až se podívám na ty tabulky, na které teď vážně drápali svou odpověď, všechny budou do sebe pěkně zapadat, každý bude mít alibi a sám je zase poskytne někomu jinému.

„Předpokládám,“ řekl jsem tiše, „že Pomponius tu asi neměl mnoho přátel.“ Nato se zvedlo cynické mručení. „Většina z vás tu zastupuje širší kolektiv. Teoreticky každý z této stavby mohl být proti němu zaujatý a

včera ho mohl oddělat.“ Sklopené oči a mlčení mi byly jedinou odměnou za tu otevřenost. „Ale vyjdu z toho,“ upozornil jsem je, „že vrah, ať už jeden nebo je jich víc, byl někdo ve vyšším postavení. Jedině takoví lidé mají dovoleno používat královu lázeň – a včera večer Pomponius proti jeho přítomnosti nic nenamítal, když za ním přišel do horké lázně. To vyřazuje dělníky.“

„A nás to zahrnuje?“ uzavřel Magnus kysele.

„Ano.“

„Vznáším námitku!“

„To nejde, Magne. Pomponiovi budeme věnovat stejnou pozornost jako komukoli jinému. Že to byl špatný týmový vedoucí, dokonce velice neoblíbený, ještě nikoho neopravňuje k násilnému odstranění. To si uvědomovali i Brutus a Cassius.“

„Takže ty bys Pomponiovi nabídl třeba i královskou korunu, Falcone?“ posmíval se Magnus.

„Ty víš, jak jsem se na to díval. Takové typy já nesnáším – ale to na věci nic nemění,“ odpověděl jsem stroze. „Tak jako tak se mu uspořádá pohřeb a v *Denních zprávách* bude mít nekrolog – a zdvořilá zpráva o jeho skonu se pošle truchlícím rodičům a starým přátelům v domovském městě.“

Málem jsem se poděkl a vyletělo mi z úst *a jeho milencům*. Ale tady jsem měl na mysli pouze Planka. Ten byl podezřelý.

Plancus mi už odevzdal tabulku. Letmo jsem na ni pohlédl a tvářil se jakoby nic. Tvrdil, že večerel se Strephonem. Strephon se dosud zabýval svou tabulkou, ale věděl jsem, že mu to potvrdí. Ti dva pomocní architekti se neměli nijak zvlášť v lásce, ale pro včerejší večer se navzájem kryli. Byla to pravda? A pokud ano, domluvili se předem? A v takovém případě byla jejich společná večere normální nebo výjimečná?

Přítomní si všimli, že si prohlížím Plankův zápis. Pak se už hromadně sbíraly ostatní tabulky. Zatím jsem se neměl k tomu, bych si zápisy prohlédl. S těmi výmysly si za mě mohl pohrát Camillus Aelianus, který dosud ležel s pokousanou nohou. Já jsem na ty vytáčky neměl trpělivost.

Magnus se mi stále pokoušel vnutit své názory. „Jako císařův člověk musíš mít jistě starosti, jak Pomponiova ztráta opět stavbu zdrží, že?“

„Stavba tím nesmí utrpět.“ Tím problémem jsem se zabýval v noci,

když jsem ležel v posteli a nemohl usnout.

„Blbost, Falcone – k dovršení všeho teď nemáme vedoucího projektu!“

„Není třeba propadat panice.“

„Ale my potřebujeme –“

„Někoho už máte.“ V zubu mi škublo, takže jsem mu možná odpověděl úsečněji, než jsem zamýšlel. „Pro nejbližší budoucnost se té funkce ujmu já sám.“

Jakmile ta slova ze mě vyletěla, už jsem je nemohl vzít zpátky.

Jak se jejich rozhořčení stupňovalo, přerušil jsem je klidným hlasem: „Já vím, Pomponius byl architekt, a to já nejsem. Ale ten projekt je dobrý – a je hotový. Máme tu Planka a Strephona, ti se ho můžou ujmout – každému se přidělí dvě křídla, na která budou dohlížet. Ostatní obory a řemesla kontrolujete přece vy sami. Byli jste vybráni jako přední odborníci ve své profesi. Všichni můžete jednat samostatně. Budete mi hlásit, jak pokračujete a jestli se nevyskytly nějaké problémy.“

„Nemáš přece odborné vzdělání –“ vydechl Cyprianus. Vypadal opravdu otřesený.

„Budu spoléhat na vaše zkušené vedení.“

„Drž se svého pověření, Falcone!“ zařval Magnus. Podezřívával jsem ho, že o vedení stál sám. Možná že ho časem doporučím – ale zatím ne, neboť je stejně jako ostatní podezřelý z vraždy Pomponia.

„Mám, Magne, pověření nasměrovat stavbu zpátky k původnímu cíli.“

„Uznávám, že jsi důkladný auditor. Ale myslíš, že budeš mít dost zkušeností k řízení takového podniku?“

„To by byl nesmysl,“ odpovídal jsem klidně. „Dřív nebo později Řím musí jmenovat nějakého významného člověka s odbornými zkušenostmi.“ Navíc schopného vést lidi a diplomata, kdybych měl do toho co mluvit. „Nemusí to nutně být další architekt.“ To Magna povzbudilo. „Mezitím já můžu přispívat zdravým rozhledem a iniciativou – aspoň natolik, abychom udrželi věci skloubené, dokud nedostaneme náhradu.“

„No jo, jenomže tohle nám musí schválit správce provincie, Falcone –“

„Souhlasím.“

„A ten nám to nedovolí.“

„Tak mě vyhodí. Jenže Frontinus je znám jako zkušený technik a praktický člověk se zdravým selským rozumem – já se s ním znám. Pracoval jsem s ním. Do Británie jsem přijel právě proto, že si mě vyžádal.“

To většinu z nich umlčelo. Magnus mumlal: „Tak se mi zdá, že někdo dostal mocenský choutky.“ Nevšímal jsem si toho. Pokusil se mě převézt výrokem: „Zdrželo nás, že tu chyběla větší rozhodnost, Falcone.“

„Tak to zkuste se mnou.“

„Dobrá. Jak to tedy bude se začleněním starého paláce?“ zeptal se se špatně skrývanou zlomyslností.

„Králi na něm záleží. Král je zkušený klient, připravený snášet jakékoliv nepohodlí – tak se do toho pusťte. Zvedněte úroveň podlah a začleňte existující palác do nového projektu. Už jste to zkoušeli?“

„Zpracovali jsme studii o proveditelnosti plánu,“ přiznal Magnus.

„Pojďme to definovat takhle,“ nabídl jsem jim lehkomylně. *„Proveditelnost: Klient navrhne projekt, který, jak může každý vidět, se nikdy neuskuteční. Práce se stále odkládají. Určité obory přece jen pokračují nezávisle v předběžné práci, ale zapomenou o tom informovat vedoucího projektu. Pak najednou plány neočekávaně ožijou a jsou zařazeny do formálního programu s nedostatečným plánováním...“*

Magnus konečně laskavě ustoupil.

„Strephone!“ vytrhl jsem ho ze snění. „Jak jsem řekl, bloky rozdělíme mezi tebe a Planka. Ty si vezmeš východní a jižní křídlo, včetně starého paláce. Porad se s Magnem, jak ho začlenit, a závěry nám přines prosím na příští schůzi. Ještě něco?“

„Ta moje nešťastná odpadní nádrž!“ ozval se sklesle Rectus. Na schůze vedení chodil už předem přesvědčený, že ho odbydou.

„Předlož žádost a já ti ji podepíšu. Ještě někdo?“

„Král žádá uprostřed zahrady velký ozdobný strom,“ odvážil se připomenout Timagenes. „Pomponius to zamítl – totiž měly by to být vlastně dva stromy –“

„Stromy schvaluji.“ V životě by mě nenapadlo, že ta cesta do Británie bude vyžadovat taky vysazování arboreta. U Háda, teď bych schválil snad cokoliv. „Stromy, na pohled zajímavé, dva stejného druhu. O tom, o jaký druh by mělo jít, se prosím dohodni s klientem.“ Pak jsem se zadíval na

Cypriana. „Přidělili ti už hlavního kameníka?“ Nějak jsem se nepamatoval, kdo mě na to upozornil. Snad Lupus.

„No...“ Tentokrát jsem Cypriana nachytil. Jako by se polekal.

„Dostal už ten kameník jmenování, nebo ne?“

„Ne.“

„Zatraceně – takhle se to s tvým postavením houpe, musíš honem začít – okamžitě pošlu zprávu do Říma a požádám o maximálně urgentní vyřízení. Uveď mi jméno, o koho žádáš a kde se v současné době nachází, plus do rezervy ještě jedno, druhého nejlepšího, pro případ, že by to snad nevyšlo.“

„Všechny podrobnosti jsem už do Říma poslal, Falcone –“

„Ve zprávách do Říma uvádím pokaždé, když s nimi komunikuju, znovu všechny podrobnosti,“ odsekl jsem. „Tak tě nemůže odbýt žádný nafoukaný pisálek tím osvědčeným trikem o *neúplné dokumentaci*.“

Usoudil jsem, že už nemá smysl schůzi protahovat, a tak jsem ji ukončil. Magnus se vrhl ke dveřím jako první, s pevně sevřenými rty a se svými nástroji v pouzdře, jako by mě jím chtěl praštit. Pokynul jsem Alexovi, že nastal čas zabývat se mrtvolou v lázni, ale na odchodu mě zastavil Verovolcus. Těžko jsem mohl vzít koště a ostatní jím vymést, a tak všichni ztichli a také poslouchali.

„Falcone, král dostal nápad, že by možná Marcellinus – že bychom ho mohli povolát zpátky, aby nám pomáhal.“ Vzal jsem to s Verovolkem zkrátka stejně jako s ostatními. Předem jsem očekával, že s něčím takovým přijde. Instinktivně jsem byl proti povolání toho starého dotěry zpátky. Bylo načase, aby mu také někdo zarazil i to agitování v pozadí. „Je to lákavé řešení, Verovolku. Já si to musím promyslet a také pohovořit s králem – i s Marcellinem...“

V prvé řadě to byl diplomatický tah. Z mručení, jež vyvolal, se dalo poznat, že to ostatní účastníci nepochopili. Za přítomnosti Verovolka, který na nás hleděl prázdným pohledem, jsem mohl těžko rozvádět své názory. V bývalém staviteli jsem viděl obtížného autokrata. Chtěl jsem, aby už zůstal na odpočinku ve své vile. Ale napřed musím přesvědčit Togidubna, že Marcellinus si už své odsloužil. Pak to budu muset vyložit i samému Marcellinovi – jednoznačně.

Králův zástupce se tam ještě pořád nešťastně ochomýtal a já jsem se odebral pryč, abych se vyhnul dalším hádkám. Strephon, který šepem hovořil s Cyprianem, se od něho odpoutal a šel za mnou ven.

„Falcone! Co mám dělat s tím chlapem?“

„S kterým chlapem?“ Chtěl jsem odtamtud co nejrychleji zmizet, aby mě zase nepolapil Verovolcus. Ale čekal jsem také na Alexa.

„S tím prodavačem soch.“ Strephon uhnul stranou, když se kolem něho vyhrnul ven Cyprianus a rychle se někam hnál.

„Sextiem?“

„Pomponius ho nechtěl přijmout. Nemám ho přivést k tobě, Falcone?“

Co nevidět by mi rozhodování o prkotinách přerostlo přes hlavu, jestli tuhle partu nenaučím vzít na sebe taky nějakou odpovědnost. Chytil jsem mladého architekta zajedno rameno. „Máme v rozpočtu nějakou částku na nákup soch?“ Strephon přikývl. „Výborně. Musíš tedy vyčlenit sumu aspoň na jeden kolosální portrét stojícího císaře plus bysty Vespasiana a jeho synů z prvotřídního mramoru. Hleď, aby pro krále zachytily rodinnou podobu. Přidej ještě pár klasických témat – filozofové s ježatými vousy, neznámí umělci, nahé bohyně posměšně se ohlížející přes rameno, šikovní zvířátka, amorkové s kulatými bříšky, hrající si s rozkošnými ochočenými ptáčky. Naplánuj si jich dost, aby ozdobily zahradu, vstupní halu, audienční síň a další oficiální prostory. Jestli ti zbydou ještě nějaké peníze, tak si s nimi můžeš pohrát.“

„Já?“ Strephon zbledl.

„Ty a ten tvůj klient, Strephone. Zaved' Sextia ke králi. Zjisti, jestli má král rád mechanické hračky. Po stránce mechaniky můžou být úžasné, ale král se velmi usilovně snaží být kultivovaný a třeba má vybranější vkus. Ať si sám vybere.“

„Co když –“

„Pokud král opravdu stojí o nějaké hračky se skrytým mechanismem, požaduj za ně slušnou cenu a neslevuj. Pokud se o ně nezajímá, vyříd' si to rázně se Sextiem. Ze stavby musí vypadnout.“

Nastala krátká odmlka. „Tak jo,“ přitakal Strephon.

„Dobrá,“ uzavřel jsem.

Ani Verovolcus, ani Alexas se ze stavitelovy pracovny dosud nevy-

nořili. Poněvadž mi Strephon zatím věnoval pozornost, ještě jsem si ho podal. „Jaká byla ta včerejší večeře s Plankem?“

Byl připravený. „Slušné vepřové, ale proti předkrmu ze škeblí můj žaludek protestoval.“ Působilo to jako naučené.

„Byla to běžná záležitost, pozvání na oplátku?“

„To ne.“ Snad jsem podle něho naznačoval, že jeho sexuální vkus je výhradně mužský.

„Proč tedy zrovna včera večer?“

„Pomponius začínal o Planka ztrácet zájem. Z toho míval Plancus záchvaty zoufalství. Musel jsem ho pak pozvat k sobě, aby si mohl vylít srdce.“

„Jak moc zoufalý byl včera?“

Strephon pochopil, kam mířím. „Natolik, aby se zpil pod servírovací stolek a tam pak ležel a chrápal až do svítání. Můj domácí otrok ti potvrdí, že jsme u něho trčeli celou noc. Plancus ovšem chrápe tak hlasitě, že jsem zůstal vzhůru a s chlapcem jsme hráli deskové hry.“ Z toho se vynořil inteligentní kousek sebeobrany.

„U toho chlapce si to musím ověřit, jestli ti to nevadí... Proč Pomponius pustil Planka k vodě právě včera?“

„Ze stejného důvodu jako vždycky.“

„Seber se, Strephone. Jaký je to důvod? Protože Pomponia oddělal někdo včera, řekl bych, že včerejší příčina zoufalství je velice zásadní.“

Strephon, v němž jsem začínal přes zdánlivou nešikovnost a přes nechutné napodobování Pomponiovy pomády na vlasy pozorovat záblesk schopností, se konečně vzchopil. „Pomponius byl sobecký ničema, kterého začalo zakrátko všechno nudit. Ať už si o Plankovi myslíš cokoli, byl mu plně oddaný. Jenže Pomponius ho právě za to, že je tak věrný, skoro nenáviděl. Když se to pánovi hodilo, Plancus byl jeho miláček. Když ho zase víc bavilo lidi týrat, tak se chudákovi věrnému Plankovi vyhybal.“

„Tak jo,“ prohodil jsem.

„Dobrá,“ opáčil Strephon pohotově a napodobil můj vlastní způsob vyjadřování. Byl to přece architekt. Měl by mít smysl pro eleganci a symetrii.

Dveře za námi se otevřely. Účastníci schůze vycházeli. V čele toho

houfu si Lupus dobíral Blanda, vedoucího malíře. „Doufám, žes nezapomněl připravit alibi pro toho svýho asistenta. Věčně je někde v luftě. Kdo může vědět, co má za lubem –“

Alexas se protlačil ven mezi nimi. Pokynul jsem Strephonovi a svižně jsme odešli.

XXXVIII

Alexas poslal pro nosítka, aby mohl dát mrtvolu odnést. Vrátili jsme se do starého paláce a v mém bytě čekali na nosiče. Alexa napadlo, že by se zatím mohl podívat na Aelianovu nohu. Obdivoval jsem dokonalou péči, kterou věnoval čištění a fáčování. Rány teď vypadaly ošklivě a pacient dostal horečku. To se prostě muselo stát. A právě tehdy začaly moje obavy. Nejednou se přihodilo, že kousnutí i od docela hodného pejska skončilo čtením poslední vůle. Aelianus – zřejmě se cítil mizerně – skoro nemluvil. I on měl jistě starosti.

Po zbývajícím čas ještě vysvětloval Alexas Heleně, jak o bratra pečovat. Byl opravdu důkladný.

„Kde je Maia?“ zeptal jsem se. „Myslel jsem, že ti bude pomáhat s ošetřováním.“

„Nejspíš se chtěla vykoupat,“ mínila Helena.

„Dnes to nejde. Zapomnělas na tu mrtvolu. Dal jsem lázeň zavřít.“

Helena rázně vzhledla. „To se bude Maia zlobit.“ Viděl jsem, že má starosti o její bezpečnost, když tady straší ten vrah.

„Nic se neděje. My tam s Alexem právě jdeme.“

„Požádej Alexa, ať se ti podívá na ten zub, Falcone.“

„Máš nějaký problém, Falcone?“ zeptal se ochotně. Ukázal jsem mu to. Usoudil, že ta zanícená stolička potřebuje vytrhnout. Já jsem se však rozhodl nějak to přežít.

„Když se vyndá, Falcone, bolest ustoupí.“

„To může být jenom přechodné.“

„Až tě to začne šíleně bolet, že nebudeš moct myslet na nic jiného, tak si to rozmyslíš.“

„Je tu někde nějaký slušný trhač zubů?“ Helena se rozhodla, že je načase něco podniknout. Asi se chovám podrážděněji, než jsem si uvědomoval.

„Já si přece nestěžuju,“ zamumlal jsem.

„Ne, ty se jenom snažíš vyndat si ho sám,“ obvinila mě. Bylo mi divné, jak to mohla vědět.

„Zkrátka mi vzkaž, až budeš potřebovat pomoc, a já ti najdu někoho místního s kleštičkami,“ nabídl se Alexas. „Anebo,“ obrátil se na Helenu Justinu, „ho můžeš odvézt do Londinia a utratit tam hromadu peněz.“

„Za tentýž surový výkon,“ reptal jsem. Alexas pochopil, že s tímhle pacientem nic nesvede, a nabídl se, že mi aspoň připraví z rozdrčených bylinek něco proti bolesti.

Odtáhl jsem ho za našim nechutným úkolem. Když jsem míjel jiný pokoj v našem bytě, zahlédl jsem chůvu, která se za nepřítomnosti mé sestry chystala vyzkoušet si jednu z Maiiných šatů.

„Majitelce rozhodně sluší líp,“ oznámil jsem hlasitě od vchodu. „Dej je zpátky do truhly a starej se prosím o mé dcery, Hyspale.“

Hyspale se otočila ke dveřím a dosud si nestydatě přidržovala šaty na těle. Nejspíš by k tomu dodala nějakou hrubost, ale jakmile uviděla, že mám s sebou nějakého neznámého muže, ihned ji zaujal. Oznámil jsem jí, že náš zdravotník je ženatý a má troje dvojčata – a nato ta ukňouraná žába drze prohlásila Alexovi do očí, že dětičky má moc ráda.

Jestli máš zájem, tak je tvoje,“ nabídl jsem mu, když jsme spolu kráčeli chodbou.

Zatvářil se zcela právem zděšeně.

S pocitem, že se mi všechno hroutí pod rukama, jsem prošel vnitřní chodbou ke královské lázni. Alexas to vzal přes zahradu, aby zjistil, jestli už jdou chlapi s nosítky. Zdálo se, že je mu každá výmluva dobrá, aby se této mrtvole vyhnul. Bylo to divné, protože když mi ukazoval zabitého Vallu, toho zesnulého pokrývače, hned první den po mém příjezdu, vypadal dokonale klidný.

Šel jsem tedy napřed do lázně sám, ale čekal mě tam šok. Mohl jsem se jmenovat do funkce hlavního stavbyvedoucího celého projektu a představovat si, že celou stavbu teď řídím já – ale Osud se na to díval jinak. Má bezpečnostní opatření byla k ničemu.

Vchod měl zůstat oddělený provazem. Mé včerejší instrukce byly jasné.

Ten provaz tam opravdu byl, jenže odhozený stranou na neupravenou hromadu. Na ní ležely dva odrbané koše na nářadí, které obsahovaly několik otlučených dlát, karafy a nakousané chleby. Ve vchodu dřepěla dvojice nemožných dělníků s pootevřenou hubou. Přes práh drželi dřevěnou tyč, což působilo dojmem, že něco vyrovnávají nebo měří. Nedělali ovšem jedno ani druhé. První vykládal cosi horlivě o nějakém gladiátorovi levákovi, kdežto ten druhý civěl do prázdna.

„Co mi k tomu řeknete!“ zařval jsem na ně. Moje imitace Marta Mstitele měla asi takový účinek jako nějaká úvodní scénka v některém ošumělém divadle mimo sezonu.

„Co se tak rozčiluješ, tribune?“

„To vy jste ten provaz sundali?“

„Jakej provaz? Snad nemyslíš tendle?“

„To tedy myslím. Ale máte pravdu – proč ho neodvázat. O to snáz vás oba na něm oběsíme!“

Podívali se na sebe. Jednali se mnou jako s nějakým vyplašeným, bezradným zákazníkem s naprostou lhostejností.

„Jak se jmenujete?“

„Já jsem Septimus a von Tiberius,“ informoval mě mluvčí, jako by naznačoval, že taková otázka je nevhodná. Vytáhl jsem tabulku a nápadně jsem si obě jména zapsal.

„Vstaňte.“ Poslechli. „Co tu vůbec děláte?“

„Prej je tu nějaká práce, tribune.“

„Nevidím, že byste něco dělali,“ zavrčel jsem. „Flákáte se na místě zločinu, ničíte moje bezpečnostní opatření, umožňujete, aby sem kdokoli vlezl – a štvete mě, že bych vám nejradši nakopal.“

Tvářili se, že se polekali. Velká slova a můj vztek byly něco nového. Měl jsem obojího ještě nepřebernou zásobu. A oni měli v sobě plno zarputilého vzdoru.

„Byli jste vevnitř, když jste sundali ten provaz?“

„Ne, tribune.“

„Radši doufejte, že tomu uvěřím.“ Ovšemže jsem nevěřil, ale nemělo cenu se babrat v podrobnostech. „Byl tam ještě někdo jiný?“

„Kdepak, tribune. Aspoň za tu dobu, co tu sedíme.“

Vedle. V tu chvíli vyšla ze šatny za nimi má vlastní sestra. Nesla si svou láhev s olejem a škrabku a soptila zlostí. „To je už vrchol – v celé parní lázni není ani horká voda a ani žádné teplo!“

„Na můj rozkaz, Maio.“

„No to jsem mohla vědět!“

„V parní lázni leží mrtvola – a to nemluvím o tom, že vrah číhá na osamělé koupající se. Šla jsi dovnitř kolem těchhle drzých flákačů?“

„Spíš jsem je překročila,“ odsekla.

Septimus a Tiberius se jenom posměšně uculovali.

Maia se hrnula pryč, ale přesto jsem ji zadržel. „Je tam uvnitř ještě někdo?“ zeptal jsem se.

Přes tvář jí přeletěl ostražitý výraz. „Teď ne.“

„Jak to myslíš? Byl tam někdo předtím?“

„Měla jsem dojem, že jsem zaslechla nějaký pohyb.“

„Koho?“

„To netuším, Marku. Byla jsem svlečená až do spodní tuniky a právě jsem zkoumala chladnou lázeň – taková ztráta času. Netušila jsem, kdo tam mohl přijít, a tak jsem zůstala zticha.“ Maia věděla, jak se dívám na to, že sama navštěvuje smíšené lázně. Jí to bylo jedno. A její povaze možná trochu napětí a vědomí rizika vyhovovalo.

„Příště si s sebou přitáhni Hyspale a ať hlídá. Tobě se možná líbí, když na tebe čumí kluci, co vyhledávají ženy ve zmáčených prsních páslech – ale nechat se okukovat škrtičem, to by byla jiná písnička.“

„Možná ovšem, že jsem slyšela jenom tyhle dva, jak tu něco kutili,“ opravila Maia své výroky a vesele do toho zapletla oba dělníky.

„To jistě ne,“ namítl jsem ironicky. „Septimus a Tiberius by dámu nikdy nešpehovali, vidíte, mládenci?“

Zírali na mě a ani se nenamáhali lhát. Vzhledem k tomu, jak připitoměle trčeli ve vchodu, když jsem tam přišel, vůbec je nenapadlo, že by mohli hrát šmíráky. Kromě toho má sestra působila na první pohled dojmem ženy, která by si to se šmíráky dovedla lehce vyřídit.

Maia vyrazila zpátky k našemu bytu, jen kolem ní zavířily sukně. Nez-

držoval jsem ji. Později jí můžu položit další otázky, ale to už budu mít Heleninu podporu.

Konečně se dostavil Alexas. Když uviděl ty dva dělníky, zdálo se mi, že se zatvářil nějak rozpačitě. Je to nevzrušilo a pozdravili ho jménem.

„Ty se s těmi rošťáky znáš?“ podivil jsem se zlostně.

„Dělají pro mého strýčka.“ Septimus a Tiberius sledovali naše střetnutí se zářícíma očima šťastných výtržníků.

„Tvůj strýc řídí stavbu králový lázně?“

„Je to tak, žel.“ Alexův hlas zněl zkroutěně. Sám jsem věděl o nepříjemných příbuzných své.

„A kde je, ten tvůj strýček?“

„Kdo ví? Na stavbě asi nebude.“ Pravý profesionál.

„Jak se strýček jmenuje?“

„Lobullus.“

Tedy nikdo, koho bych hledal.

Šel jsem jako první dovnitř a vedl průvod sestávající kromě mě z Alexa, dvou bledých mládenců s nosítky, aby mohli tělo odnést, a obou dělníků, kteří se nad mrtvolou chovali najednou hlučněji než předtím, když jsme probírali, jak to bylo s Maiou.

„A kdes byl vlastně včera večer ty, Alexo?“

„Napsal jsem to na tabulku.“

„Stejně mi to pověz.“

„Šel jsem do Noviomagu navštívit strýčka.“

„Dovědčí ti to?“

„Samozřejmě.“

Rodinná alibi nemám nikdy rád.

V klenutých místnostech bylo chladněji než včera večer. I když se už v peci netopí, vždycky to trvá nějakou chvíli, než taková lázeň vychladne. V parních odděleních dosud přetrvávala určitá vlhkost. Došli jsme do poslední místnosti. Mrtvý Pomponius tam ještě stále ležel tak, jak jsem ho opustil, pokud jsem mohl poznat. Jestli sem přece jenom někdo vnikl a s tělem manipuloval, to rozhodně nemůžu dokázat.

Zpočátku jsem neměl důvod si myslet, že to někdo udělal. Všechno vypadalo stejně. Když moji společníci přestali vykřikovat nad architek-

tovým zohavením, naložili mrtvolu na přepravní prkno. Intimní partie jsem mu zakryl malým ručníčkem. Pak jsem uslyšel cvaknutí, jak něco spadlo na podlahu.

„Jé, podívejte!“ zvolal Tiberius pohotově.

„Něco se zachytilo v ručníku ubohýho nebožtíka,“ dodal Septimus, sehnul se, aby ten předmět zvedl, a uctivě mi ho podal. Všichni sledovali, jak na to budu reagovat. Cynický informátor by mohl dojít k závěru, že tam ten předmět někdo narafičil jako falešnou stopu.

Byl to malířský štětec. Těsně svázané prasečí štětiny s pečlivě tvarovanými špičkami pro jemnou práci. Na krátké násadce stopy azurové modři. Byla to modrá frita? Uviděl jsem tam také zručně vyškrábaná písmenka. „LL.“

Musel jsem se k tomu nějak vyjádřit. „To je ale zvláštní hieroglyf.“

„Není to třeba majitelův monogram?“ navrhl Tiberius s téměř vědeckým zájmem.

„Hej,“ zamumlal Septimus, najednou ohromený. „Co myslíš, Falcone, nespáchal tu vraždu nakonec některý z našich malířů?“

Musel jsem skrýt úsměv. „Já nevím, co si z toho vybrat.“ Ale někdo se usilovně snažil mi to napovědět.

„Stavitel by si s sebou přece nebral malířskej štětec do lázně, to dá rozum,“ obrátil se Tiberius na Septima.

„Ten malíř, co to vede, se jmenuje Blandus,“ vysvětloval jeho kolega. „Takže to není žádnéj LL.“

„Víte, já si myslím, že to musí být ten jeho pomocník,“ skočil jsem jim do řeči. Septimus, Tiberius, a dokonce i Alexas, jehož role v téhle komedii byla celkem nevýrazná, se po sobě podívali a přikyvovali, jakoby ohromeni mými deduktivními schopnostmi.

Držel jsem štětec na dlani a klouzal pohledem z mlčícího Alexa na oba dělníky jeho strýce. „Blahopřeju, Septime. To je, zdá se, důležitá stopa – a tys mi právě pomohl vyluštit, co znamená.“

Bylo mi jasné, co to skutečně znamená. Na někoho se chystá křivé obvinění.

Vzal jsem ručník a vytřepal ho pro případ, že by se tam ukrývala ještě nějaká další nabídka. Nic. Znovu jsem úhledně položil ten plátěný čtverec

přes slabiny mrtvého architekta. Nosičům jsem pokynul, aby tělo odnesli.

„Tak. Vypadá to, že Pomponia zabil ten mladý pomocný malíř. Můžeme se o tom přesvědčit jediným způsobem. Požádám ho, aby byl tak hodný a přiznal se.“

XXXIX

Bylo přirozené, že jsem se do svého bytu vracel chodbou. Potřeboval jsem se uklidnit. Našel jsem Helenu a svěřil se jí s tím, co se stalo.

Ten štětec se tam objevil až dodatečně. Lázeň otevřeli záměrně, aby se tam mohl dostat kdokoliv, nestalo se to jenom z nedbalosti dělníků. Ráno jsem se nechal zdržet Alexem – a myslím, že předtím i Strephonem. Za mými zády do toho musela být zasvěcena polovina týmu.

„Aby tě zmátli? Jako past to není dost rafinované, Marku. Jestli je ten mladý malíř nevinný –“

„O otázku nevinnosti teď nejde,“ namítl jsem.

Helena našpulila rty, její velké oči ztemněly starostí. „Proč myslíš, že ho tam nastrčili jako viníka? Urazil někoho?“

„On zkrátka pije, flirtuje, dostává se do průšvihů a napadá lidi.“ Je ovšem fakt, že Justinus ho měl rád, třebaže mu malíř taky jednu ubalil. „A kromě toho jsem viděl jeho práci. Je to pozoruhodně dobrý umělec.“

„Žárlivost?“

„Možná.“

„Vypadá to, jako by se celý tým stavby spíkl a nastražil na tebe tu falešnou stopu,“ rozčilovala se Helena. „Zabil tedy někdo z nich – nebo víc lidí – Pomponia?“

„Ještě nejsem připravený to rozhodnout.“ Má nálada se poněkud zvedla. „Ale jedno je jisté: tým stavby hluboce nenávidí nového vedoucího projektu.“

Helena okamžitě pochopila, o čem jsem na ranní schůzi rozhodl. „Aha. Chceš si taky vyzkoušet, jaké to je, chovat se nějaký čas dogmaticky a arogantně?“

Lišácky jsem se usmál. „A nemám ani profesionální praxi, jak mi připomněli. Na tu práci se dokonale hodím. S tímhle talentem by ze mě mohl být dokonce architekt!“

Pár slov jsem prohodil s Maiou. Nezbyvalo toho moc, co by dodala. Ten, koho ráno v lázni slyšela, prošel rychle chladnou místností a brzy nato se vrátil k východu. To by odpovídalo. Ten někdo musel zajít do horké lázně, pohodit tam štětec a honem vypadnout.

Maia si představovala, jak by jí asi bylo, kdyby zakopla o tu mrtvolu. Přiznala, že pravidelně zůstává v lázni sama v takovou dobu, kdy, jak doufá, tam nikdo jiný nebude. Tak tam zašla například i včera večer, přiznala se mi provinile.

„Potom, co jsem odjel do Novia?“

„Po večeri.“

„Taková nerozvážnost! Maio Favonio, copak ti máma nevtloukala do hlavy, že po koupání s plným žaludkem můžeš dostat záchvat?“

„Ale můžeš taky získat dost času na přemýšlení,“ bručela. Radši jsem se neptal, o čem přemýšlí. Zkoumání temných zákoutí sestřiny duše bude muset počkat.

„Kdo tě nezná, mohl by si myslet, že tam máš s někým schůzku.“

„Mě vůbec nezajímá, co si kdo myslí.“

„Na to ses nikdy neohlížela. Takže ty ses včera večer ocitla na místě zločinu, Maio. Popiš mi, jak to všechno bylo. Vzpomeň si na sebemenší detail.“

Maia se konečně uvolila mi pomoci. „Věděla jsem, že tam někdo prošel přede mnou. Když jsem tam vstoupila, uviděla jsem ve dvou kójích saty.

„Ve dvou?“

„Počítat ještě umím, Marku.“

„A taky umíš být hrubá. Popiš mi ty šaty.“

V mládí Maia pracovala u jednoho krejčího. „V jedné světlá látka – drahá, nepořádně nacpaná dovnitř. Zvláštní. Vzorovaná látka, možná s příměsí hedvábí. V jiné řadě kóji ležela prostá bílá tunika – vlněná, běžně utkaná, pečlivě složená, a navrch na ní mužský opasek.“

„Byla ta drahá látka nabarvená nahnědo a tyrkysovo?“ Přikývla. „Pomponius. Kdo tedy byl ten druhý muž? Nemohl to být Cyprianus, který tu mrtvolu vlastně objevil? Šla jsi tam těsně předtím, než jsem se vrátil domů z Noviomagu?“

„Ne, mnohem dřív.“

„Takže než byl ten zločin spáchán. Ostatně,“ vzpomněl jsem si, Cyprianus byl včera v modrém. „Tys ty chlapy vůbec neviděla?“

„Rozhodla jsem se, že tam nezůstanu,“ odpověděla Maia. „Předpokládala jsem, že jsou v horké lázni, ale tam mohli trčet celé hodiny.“ Tři místnosti s horkou lázní následovaly jedna po druhé, jak je to v menší lázni běžné. Lidé se musejí vracet stejnou cestou, kudy tam přišli, a vidí každého, kdo se dostavil po nich. Samotná žena by nerada odpočívala v miniaturním ručníku, až by muži procházeli zpátky.

„Takže ses rozhodla, že nepočkáš?“

Maia mi potvrdila svou váhavost. „V téhle provincii jsem jako ztracená. Nehodlala jsem se trást zimou v chladné lázni a zpomaleně se natírat olejem, než je uslyším odcházet. Myslela jsem, že se tam dnes ráno vrátím, ale zase mi to nevyšlo.“

„Zlatíčko, buď ráda, že jsi nevrázila nahá do poslední horké lázně, když Pomponius chroptěl na podlaže.“

„Byl to muž,“ uzavřela Maia pochmurně, „který si myslel, že řídí celý svět – snad bych to snesla.“

Už jsem byl na odchodu, když ještě ledabyle dodala: „Ten v té bílé tunice si pověsil na věšák brašnu.“

Popsala ji naprosto přesně, jako by se o to výlučně zajímala, vlastně tak podrobně, že jsem ihned pochopil, čím ta brašna je.

Když jsem se vypravil, že zajdu do chaty malířů, uviděl jsem, že už se pracuje na začlenění dřívějšího paláce do nového projektu. Strephon a Magnus byli zabráněni do debaty, zatímco zeměměřičovi asistenti postávali bezradně kolem s měřicími přístroji.

Vypadalo to jako rušnější verze scény, kterou jsem viděl před několika dny. Magnus, nápadný v elegantním oblečení a s šedivými vlasy, sestavoval svůj složitý *dioptr*, zatímco jeho mladší kolegové se museli spokojit s jednodušší *gromou*. Někteří měli na starosti vztyčování dvacet stop vysokých značených latí, které pomáhaly určovat roviny, a jiní zase zápolili s velikým hranatým rámem, jenž měl určit pravý úhel v místě, kde se budou protínat obě křídla nového paláce. Pracně se potýkali s přístrojem

těsně u domu, který byl navíc obalen pláštěm lešení, a přitom jsem zaslechl, jak jim Magnus radí, aby se na ten neohrabaný čtverec vybodli, že si stejně dobře poradí s jednoduchými kolíky a provázky. Napřímil se a zachytil můj pohled. Chladně jsme si pokynuli.

Ale abych to vzal popořadě. Vlasy mi čechral svěží větřík, když jsem rázoval k chatám za západním okrajem staveniště. Přešel jsem přes velkou plošinu a krácel přes rovinu, kde bude jednou velké nádvoří se zahradou. Opatrně jsem překonával vykopané příkopy formálního západního křídla a první bloky připravené pro velkolepý stylobat. Na stavbě se dělalo, ale ruch byl tlumenější. Slyšel jsem bušení ze dvora, kde se, jak jsem věděl, tvarovaly a upravovaly kamenné kvádry, a z různých směrů ke mně zalétalo skřípání pily rozřezávající mramor na tenké pláty. Slunce, jasné, ale v Británii nijak žhavé, mi zvolna zvedalo náladu.

Přede mnou kroužili loupeživí rackové nad lesíkem, kde stály nákladní vozy. Opět jsem ucítil kouř z táborových ohňů. Šlapal jsem tiše nahoru po cestě, minul chatu mozaikářů, kde se nic ani nepohnulo. Zastavil jsem se u sousední chaty, kde bydlel Blandus a jeho pomocník. Dveře byly otevřené a vevnitř jsem někoho zahlédl. Nikoli Blanda.

Stál zády ke mně, ale mírně natočený, a tak jsem viděl, že pracuje na malém zátiší. Bylo to čerstvé ovoce ve skleněné míse. Vytvořil naaranžovanou skupinku jablek a teď ještě doplňoval jemné bílé čárky, které měly představovat žebra průhledné nádoby. Nevěděl jsem jistě, jestli mě slyšel, a tak jsem zůstal tiše stát a obdivoval zardělou kulatost zralého ovoce a nádherně naznačeného skla. Mladý malíř vypadal zabraný do své práce.

Byl to statný mladík. Bylo vidět jedno jeho odhalené ucho, napůl zakryté rozcuchanými tmavými vlasy, kterým by velmi prospělo, kdyby si je dal pořádně sestříhnout a pročesal hřebenem. Šaty měl pokecané barevnou směsí cákanců, ale jinak vypadal celkem čistě na to, že mu bylo asi osmnáct a pobýval přibližně tisíc mil od domova. Pracoval klidně dál, zručně a sebejistě. Celý výjev měl už hotový v hlavě a potřeboval jenom ty promyšlené, rytmické tahy štětcem přenést na dřevěnou desku.

Lehce jsem zakašlal. Nijak na to nereagoval. Věděl o mně.

Založil jsem si paže. „Tvořit pro své vlastní potěšení je vysoký ideál – ale rádím ti, nikdy neplýtvěj energií, dokud nepřesvědčíš nějakého

omezeného klienta, aby za to zaplatil.“

Mnozí malíři by se hbitě otočili, aby mě praštili. Tenhle jenom zabručel. Nenechal se vyrušit. Skleněná mísa dostala proužek malovaného světla, který naznačoval držadlo.

„Pleticháři z vedení stavby se usnesli, kdo zavraždil Pomponia,“ oznámil jsem mu. „Dohodli se, že to musel být ten hejsek ze Stabií. Na tělo mrtvoly narafičili tečkovací štětec, dokonce s usvědčujícím monogramem – tam, kde jsem ho musel najít, a vrískali *Jé, podívejte se na to!* Pověz mi tedy, hejsku: zabil jsi ho?“

„To si teda piš, že nezabil.“ Malíř přerušil práci a obrátil se tváří ke mně. „Píchal jsem jednu holku z krčmy v Noviomagu – nebyla tak dobrá, jak jsem si to předem maloval, ale můžu se aspoň pochlubit Justinovi, že jsem ji měl první!“

Zadíval jsem se na něho dlouhým chladným pohledem. „Na té historce je jediná dobrá věc, že sis to s tou malou courou rozdával ty, a ne můj švagr.“

„Plus další dobrá věc.“ Zamračil se, stejně klidný, jako vždycky býval. „Ty víš, že ti říkám pravdu, Falcone.“

Znal jsem ho, a tak jsem tomu věřil. Byl to můj synovec Larius.

XL

Hodil jsem mu štětec z lázně. Chytil ho jednou rukou, protože v druhé ještě stále držel ten jemnější, s nímž pracoval, a navíc paletu. „Jsou ty prasečí štětiny tvoje?“

„LL. To jsem já. Larius Lollius.“

„Poděkuj Junoně, že ses nenarodil pod keřem lauru,“ zažertoval jsem. „Třetí L už by vypadalo nemístně.“

„Dvě jména mi bohatě stačí. Stejně jako Marku Antoniovi.“

„Poslyš, ty vejtaho, až se přestaneš stavět do jedné řady se slavnými osobnostmi, koukej rychle upalovat do Novia postarat se radši o to, ať se tvá sladká Virginia nenechá podplatit, aby zapomněla na tvé romantické alibi.“

Larius se zatvářil upejpavě. „Ta si ho bude pamatovat. Řekl jsem, že ona mě zklamala. O svém vlastním výkonu jsem nemluvil.“

Raději jsem na to nereagoval a pouze jsem mu tiše poradil: „Požádej někoho zkušeného, aby ti vysvětlil, jak je to s oboustrannou rozkoší. Mimo chodem, jak se daří milé Ollii?“ Ollia byla jeho žena.

„Když jsme se rozcházel, dařilo se jí dobře,“ odvětil Larius stroze.

„Vy jste se rozešli? Už natrvalo? Vzešla ze spojení vás dvou slibných mladých lidí nějaká ratolest?“

„Pokud vím, tak ne.“

„Stejně je mi strašně líto, když mladá láska zvadne.“

„Ty rodinné řeči si můžeš nechat,“ napomenul mě. Nezeptal se na Helenu, ačkoliv se už setkali. Zatímco on a Ollia ujišťovali svět o své věčné oddanosti, svět předpovídal, že těm mladým hrozí zkáza – a pak také stanovil, že já jsem ničemný děvkař, předurčen k tomu, abych svou ženu opustil. Za předpokladu, že bych to stihl dřív, než Helena napřed pustí k vodě mě... Larius přerušil mé zatoulané vzpomínky. „Potřebujeme vědět, proč mě lidi falešně obviňují z vraždy Pomponia.“

„To není namířeno proti tobě,“ ujistil jsem ho. „Oni chtějí účast na ní hodit na krk mně.“

Tvář se mu rozjasnila. „Jak to?“

„Já si na stavbu přivedu synovce a on oddělá nejdůležitějšího člověka? To musí v každém případě omezit moje postavení jako císařova vyšetřovatele a poradce.“

„Na postavení se vyprdni!“ Od té doby, co jsem ho viděl naposledy, a to mu bylo čtrnáct, Larius strašně zhrubl. „Já s tvou prací nemám nic společného. Mě sem přivedl Blandus. Přišel jsem malovat miniatury – a nerad bych se nechal zatáhnout do vašich slizkejších politických čachrů.“

„Už jsi až po krk naložený v kyselém láku. Prozradil jsi někomu, že jsi můj synovec?“

„Proč ne?“

„Měl ses napřed poradit se mnou.“

„Tebe jsem nemohl nikdy zastihnout.“

„No dobrá. Heleď, Larie, jak se někdo mohl dostat k tvému štětcí?“

„Nejspíš ho šlohnul z chaty, když jsem byl pryč. Všechno tu nechávám.“

„Není nějaká možnost, že by si ho vypůjčil sám Pomponius?“

„Na co? Aby se s ním v lázni šimral po koulích?“ posmíval se Larius. „Nebo si s ním vytíral uši? Mezi uměleckým bratrstvem je to prej nová móda – lepší než plebejský vyškrabávátko.“

„Odpověz, na co se ptám.“

„Tak pokud jde o ten ukradenej štětec, ten hnusnej fouňa snad ani nevěděl, kde ty naše chaty jsou.“

„Jak jste to dělali, když jste mu chtěli ukázat návrh nějakého vzoru?“

„Náčrtky jsme odnesli do audienční síně toho papaláše a potom dvě hodiny trčeli ve frontě.“

„Ty jsi Pomponia neměl rád?“

„Architekty já zkrátka nikdy nesnáším,“ ohrnul nad nimi Larius okamžitě nos. „Pohrdat nafoukanci je zarytý zvyk, který jsem převzal od tebe.“

„A jak to, že si tak ochotně koleduješ o obvinění, šťastný synovec? Koho jsi našťoval?“

„Cože, já?“

„Je Camillus Justinus jediný, koho jsi v poslední době zmlátil?“

„Ano, je.“

„Spal jsi s někým jiným než s Virginii?“

„Ani nápad!“ Byl to povedený rošťák. Pokrytec k pohledání.

„Má Virginia jiného milence?“

„Je to o ní známo, řekl bych.“

„Chodí s někým, komu to vadí?“

„Je to holka, co chodí každou chvíli s někým jiným. S nikým trvale, jestli ti to pomůže.“

„A co ty, Larie? Tebe taky každý zná? Každý ví, co jsi teď zač?“

„Jak to myslíš – co jsem zač?“

„Začni s flákáním,“ nešetřil jsem ho. „Zkus to s typickým pijákem vína, děvkařem a vzteklým rváčem.“

„To máš asi na mysli mého strejčka,“ odsekl Larius a jako vždy mě překvapil okamžitou ironickou odpovědí.

„Pravda.“

„Stýkám se s různýma lidma,“ přiznal se mládenec. Pamatoval jsem si ho jako ostýchavého snílka, milovníka poezie – vyloženého romantika, který kdysi pohrdl mým špinavým povoláním a dal přednost vysokým ideálům a umění. Teď už se naučil prosazovat v hrubé společnosti – a opovrhovat mnou.

„Radši tě vezmu k nám domů,“ navrhl jsem mu tiše. „Dalo by se to chápat tak, jako že tě беру do vazby, než se případ vyřeší. Aby bylo jasno: mám v rodině malé děti a kultivované matky, navíc urozeného Aeliana, který chradne po psím kousnutí, takže se u nás nebude pěstovat žádné pití a randál.“

„Tys nám nějak zmechovatěl,“ poškleboval se Larius.

„A ještě jedna věc,“ kladl jsem mu na srdce: „Nebudeš osahávat chůvu mých dětí, jinak ti urazím palici!“

„Kdo to má bejt?“ zeptal se jako úplné neviňátko. Dobře věděl, koho mám na mysli. Mě neoklamal. Vždyť se narodil na Aventinu do rodiny bezvýznamných Didiů.

Abych byl upřímný, z jeho bezstarostnosti mě nostalgicky bodlo u srdce.

XLI

Rozhodně jsem nebyl klidný. Trpěl jsem jako každý otec rodiny, jehož domácí život naplňuje pláč nemluvnat, sexem posedlí synovci, neposlušné propuštěnky, nedokončené služební povinnosti a žárliví rivalové, kteří by ho nejradši viděli na dlažbě nebo mrtvého. Připadal jsem si jako utrápený pošetilý otec v některé řecké hře. Tohle nebylo vhodné prostředí pro městského informátora. Nakonec si budu ještě kupovat pornografické olejové lampy, abych se na ně mohl v kanceláři zálibně dívat, až bych z toho měl nadýmání, a přitom se zabývat třeba dědickou daní.

Helena se na mě podivně podívala, když jsem jí předal Laria do péče. Jakmile ji spatřil, zatvářil se polekaně. Kdysi ji zbožňoval. To setkání ho uvedlo do rozpaků – vždyť už z něho byl muž, který se sázel o přízeň žen a potom práskl do bot, bezcitný a bez výčitek svědomí.

Helena ho uvítala láskyplným polibkem na tvář a toto přátelské gesto nabouralo jeho rovnováhu ještě víc. „To je báječné! Pojď se podívat na své sestřenky, Larie...“

Larius se zděsil a střelil po mně zdrcujícím pohledem. Já jsem se jenom ušklíbl, čímž jsem ho naštvál ještě víc, a odešel jsem pátrat po skutečném vrahovi Pomponia.

Magnus ještě stále dohlížel na své asistenty u starého paláce. Protáhli linie pro základy v místech, kde se budou stýkat dvě obrovská nová křídla s existujícími budovami. Kde se vykopané základy v současné době vytrácely, provazy na kolících nyní naznačovaly plánované spojnice. Sám Magnus si zapisoval výpočty pro různé úrovně a pouzdro s jeho nástroji leželo otevřené na zemi.

„Tvoje?“ zeptal jsem se ledabyly a přidržoval před ním cosi, jako bych to byl právě našel povalovat se někde na stavbě. Zabrán do práce nechal se oklamat mým lhostejným tónem.

„Co jsem se ho nahledal.“ Zvedl oči od dlouhého provázku, který jsem před ním držel, a pozoroval jsem, jak ztuhl.

Schválně jsem mu položil tu otázku, aby to jeho mladí asistenti slyšeli. Že tu byli svědkové, zvyšovalo její naléhavost. „To je pět-čtyři--tři,“ poučoval mě jeden z nich ochotně. Magnus mlčel. „Používá se jako přepona trojúhelníku, když potřebujeme stanovit pravý úhel.“

„Vážně? Geometrie je obdivuhodná věda. A já myslel, že je to jenom kus starého špagátu. Mohl bych si s tebou pohovořit v ústraní, Magne? A vezmi si s sebou i své nástroje, prosím.“

Magnus se nezdráhal a šel se mnou do mé kanceláře. Pochopil, že Pomponius byl uškrcen právě tím jeho vyměřovacím provázkem. Teď jsem se musel rozhodnout: věděl o tom, než jsem ho vytáhl – anebo si prostě vyvodil, proč je dnes ten zauzlovaný provázek v mém držení?

Přešli jsme těch pár kroků do mé kanceláře. Tajemník Gaius se zvedl k odchodu, ale já jsem mu pokynul, aby tam zůstal jako svědek. Znovu žuchl na svou židli. Netušil, zda to bude běžný rozhovor, anebo něco vážnějšího.

„Uvedl jsi, co jsi dělal včera večer, Magne.“ Vteřinku hleděl zeměměřič na Gaia. Nebylo o tom pochyby. Ten pohled, bezděčný a přerušovaný, stačil ve mně vzbudit podezření, jestli snad můj tajemník není jeho hošíčkem. Cožpak si kdekdo na téhle stavbě osvojil nemůžné řecké manýry? „Ta svědecká prohlášení teprve zpracovává můj tým, takže jsem je ještě neprohlížel. Zopakuj mi ho, prosím tě.“

„Jaký tým, Falcone?“

„Můj tým tě nemusí zajímat!“ zavrčel jsem. „Odpověz, na co se tě ptám, Magne.“

„Byl jsem doma.“

„Může ti to někdo dosvědčit?“

„Žel ne.“

„Vždycky stejná odpověď mazaného svědka,“ řekl jsem. „Tak se vyhne tomu, aby to nevypadalo jako tajné dorozumění po události. Skutečně nevinným lidem často alibi chybí – protože nevěděli, že by si měli nějaké opatřit.“ Magna by stejně neočistilo, ale taky by ho neobvinilo.

Převzal jsem od něho otevřené pouzdro a plácl jsem jím na stůl. Mlčky

jsme oba prohlíželi úhledně uložené nástroje, všechny zajištěné pod přišítymi koženými poutky. Rezervní kolíky a malá palice. Kapesní sluneční hodiny. Pravítka včetně jednoho dost opotřebovaného skládacího měřidla s římskými i řeckými mírami. Stylus a voskové tabulky. A otočné kovové kružítko.

„Používal jsi ho dnes?“

„Ne.“

Opatrně, jenom špičkami prstů, jsem kružítko vytáhl zpod koženého poutka. Roztáhl jsem ho. U jednoho hrotu jsem našel stěží viditelnou, slabou hnědou skvrnu. Ale pod koženým poutkem, kam byl nástroj zasunut, se ukázaly nápadnější skvrny.

„Krev,“ konstatoval jsem. Rozhodně to nebyl kartografický inkoust.

Magnus mě pozoroval. Vynikal inteligencí, přímostí a na této stavbě se těšil velkému respektu. Pomponia rovněž nenáviděl a jistě s ním měl srážek víc než kdokoli kromě Cypriana – který byl podle všeho Magnovým nejbližším spojencem. Domníval jsem se, že se na vraždě hlavního stavbyvedoucího podíleli dva lidé. Možná že právě ti dva.

Hovořil jsem klidně. Oba jsme si počínali tiše. „Tys to celé vymyslel, Magne. Ten tvůj pět-čtyři-tři jsme odmotali z krku mrtvého. Ten provázek a tvoje kružítko jsou vražedné nástroje. Kdyby byl Pomponius na podlaže lázně naražen na tvou *gromu*, nemohl bys být v horším maléru.“

Magnus neodpovídal.

„Zabil jsi ho, Magne?“

„Ne!“

„Stručné a jednoznačné.“

„Já ho nezabil.“

„Jsi příliš mazaný?“

„Byly i jiné způsoby, jak ho z projektu vypíchnout. Na to sem pozvali tebe, Falcone.“

„Ale já se podřizuju systému, Magne. Jak dlouho by mi to asi trvalo? Neschopnost je houževnatý plevl.“

Magnus seděl mlčky. Vybral si stoličku ve tvaru X, jaká se asi dřív mohla skládat, ale věděl jsem, že teď už to nefunguje. Šedovlasý a důstojný, ještě stále měl pevné jádro, do kterého půjde těžko proniknout.

Jeho vážný výraz a tón hlasu téměř naznačovaly, že vlastně on zkoumá mě, a ne naopak.

Dlaněmi jsem se opřel o hranu stolu a odstrčil jsem se, jako bych se chtěl od celé situace distancovat. „Na hlavního podezřelého mi toho moc neříkáš.“

„Zato ty toho namluvíš dost za oba.“

„Ale budu taky jednat, Magne, budu-li muset. Tos vždycky věděl.“

„Poznal jsem, že jsi schopný.“ Magnus přikývl. „Zhodnotil jsi situaci. Ty by sis s Pomponiem poradil – a ani nebylo nutné ho odstranit. Tobě naslouchají i lidé z nejvyšších kruhů, Falcone. Někdy dokonce dovedeš jednat i taktně. Mohl jsi plně uplatnit účinnou autoritu, až bys to považoval za vhodné.“

Zíral jsem na něho. Tím projevem mi zdánlivě skládal poklonu, a přece vyzněl hanlivě.

„To jsem si aspoň myslel až do dnešního rána, kdy jsi přišel s tím zpropadeným nápadem přivést na stavbu zase Marcellina,“ dodal Magnus. Mluvil teď s nastřádaným vztekem.

„Je to králův mazánek,“ odpověděl jsem stroze. Magnus mi právě prozradil, proč jsou pleticháři na stavbě proti mně. Pomponia nesnášeli, to je jednou fakt – ale nepřáli si, aby ho nahradila další katastrofa. Možná ještě horší. „Dnes ráno si nás poslechl Verovoltus, Magne. Král, jeho pán, je naším klientem. Ale nemysli si, že klientovi dovolíme nasadit na tu stavbu nějakého nemožného vrtáka. Jestli mu to budu muset zarazit, věř mi, že to udělám – ale pokud možná citlivě. Ty asi neznáš moje názory na Marcellina, Magne, ale to je jenom tím, že ses na ně nikdy neptal.“

Mlčky jsme se beze slova měřili.

„Kdybych tedy věřil, že si s Pomponiem poradíš,“ zamumlal nakonec Magnus, „proč bych podstupoval takové osobní riziko tím, že bych ho zabil?“

Otázku s Marcellinem jsem zatím nechal stranou, třebaže potřebovala vyřešit, a to rychle.

Zeměměřič měl pravdu. Mohl jsem přece jen uvěřit verzi, že narazil na Pomponia v nevhodnou chvíli a pak se to v něm provalilo – ale promyšlené zabití, když existovala jiná řešení, neodpovídalo přirozené zdrženlivosti

tohoto muže. Ovšem otázka zdrženlivosti by na soud neudělala dojem jako svědectví, kdežto vražedné zbraně – jeho majetek – ano.

„Riziko není tvůj styl,“ přisvědčil jsem. „Jsi příliš vybíravý. Ale nesnášíš rovněž fušeřinu. Jsi výmluvný a aktivní. Z téhle vraždy jsi podezřelý právě proto, že neustupuješ.“

„Jak to myslíš?“

„Máš přísné nároky, Magne. Proto ses mohl rozčílit. Včera jsme měli všichni za sebou dlouhý, náročný den. Co když ses šel vykoupat, velmi pozdě, aby sis odpočinul a pustil z hlavy ten nezdar s Mandumerem. A právě když už ses začal uklidňovat, přišel jsi do poslední horké lázně. A tam byl ten pitomec Pomponius. Vybuhl jsi. A Pomponius skončil mrtvý na zemi.“

„Já do lázně nenosím svůj pět-čtyři-tři, Falcone.“

„Ale někdo tam s ním přišel,“ odpověděl jsem.

„Já používám škrabku, ne zatracené kružítko.“

„A jaký máš nástroj na vydlobávání očí?“

Magnus zrychleně dýchal a neodpověděl.

„Viděl jsi včera večer Cypriana?“ vyptával jsem se dál.

„Ne.“ Magnus se na mě ostře podíval. „Tvrdí snad, že ano?“

Neodpověděl jsem mu. „Dnes jsou v lázni taková pochybní dělníci. Ty o tom nevíš?“

„Ne. Togidubnovi jsem odevzdal odhad rozpočtu, ale už dřív. Všechno, co bude následovat, je už jeho věc.“

„Bude nutná velká přestavba?“

„Nutná – vůbec žádná,“ vyslovil Magnus svůj sžíravý názor. „Možná přestavba – v tom smyslu, jak moc chce bohatý klient, popichovaný nestydatým podnikatelem, utratit peněz.“

„Ty tedy tvrdíš, že s těmi darmošlapy, co jsou dnes na stavbě, nemáš nic společného?“

„Nemám.“

„Tak abychom se dostali k tomu hlavnímu. Šel jsi včera večer do lázně, Magne?“

Magnus s odpovědí váhal. Zarytě jsem čekal. Mlčel nadále ve snaze donutit mě, abych ticho přerušil a znovu se chopil iniciativy. Zoufale se

chtěl dozvědět, jestli mám nějakou konkrétní informaci.

Trvalo mu celou věčnost, než se rozhodl, co řekne. „Do lázně jsem nešel.“

Můj tajemník Gaius už nemohl to napětí vydržet a konečně dlouze vydechl. Magnus ze mě nespouštěl oči.

„Lžeš, Magne.“ Prudce jsem se rozehnal paží. Pouzdro s nástroji jsem smetl ze stolu. Potom jsem zařval z plných plic: „*Do prdele, u Háda, Magne! Řekni mi prostě pravdu, ano?*“

„Jen klid, Falcone!“ zapištěl Gaius poplašeně. Promluvil poprvé od chvíle, co jsme tam přišli. Oči mu těkaly, rychle mrkal.

Nechal jsem se unést vztekem. „On v té lázni byl!“ rozkřikl jsem se na tajemníka. „Mám na to svědka, Gaie!“ Na Magna jsem se nechtěl podívat. „Když chceš vědět, proč tak zuřím, myslel jsem si prostě, že stojí za víc. Myslel jsem, že mu můžu důvěřovat – *nechtěl jsem, aby tím vrahem byl on!*“

Magnus se na mě zadíval dlouhým, tvrdým pohledem. Potom se zvedl a oznámil, že se musí vrátit do práce. Nechal jsem ho jít. Zatknout jsem ho nemohl – ale neomluvil jsem se za ty náznaky, že je vrahem.

XLII

Jakmile zeměměřič odešel, nechal jsem té přetvářky.

Zůstal jsem tiše sedět. Až příliš tiše, jak by řekl každý, kdo mě znal. Tajemník už byl na naši spolupráci zvyklý, ale přece jen se mnou nepracoval tak dlouho ani tak důvěrně. I tak ho však obavy přikovaly ke stoličce.

„Ještě ten tvůj zub tak vyvádí, Falcone?“ zeptal se nesměle. Mohl to být žert, upřímný soucit nebo ustrašená směs obojího. V tom návalu práce jsem na bolavý zub až do toho okamžiku docela zapomněl. Informátoři se nehrouť z pouhé nesnesitelné bolesti. Vždycky máme příliš mnoho práce, příliš nám záleží na dokončení úkolu.

„Kdes byl včera večer, Gaie?“ Znělo to jako běžná otázka.

„Cože?“

„Zajímá mě, kdes byl.“ Ráno se zúčastnil mé schůze vedoucích pracovníků. Odevzdal svědecké prohlášení, ale ještě jsem neměl čas se na to podívat.

„Já... vyšel jsem si do Novia.“

Prohlížel jsem si toho rošťáka s náznakem úsměvu.

„Tak ty sis vyšel do Novia?“ Když jsem to opakoval, připadal jsem si jako uštvaný právník vytahující svůj nejslabší řečnický manévr. Doufal jsem, že se svědek poddá z čiré úzkosti. Ve skutečnosti se to nikdy nestane.

„Do Novia, Falcone.“

„A pročpak?“

„Volný večer. Prostě se povyrazit ve městě.“ Stále jsem na něho hleděl. „Tancovala Stupenda,“ doplnil Gaius. Pěkný zásah. Maličkost vždycky zapůsobí tak, že klam vypadá opravdověji.

„Byla dobrá?“

„Byla skvělá.“

Vstal jsem. „Dej se znovu do práce.“

„Co je, Falcone? Něco se stalo?“

„Nic, co bych každý den nečekal.“ Musel vidět, jak jsem se ušklíbl. Dosud jsem měl Gaia rád. Přesvědčil mě, že zastává správné názory. Ale byla to jenom přetvářka. „Ve své práci,“ rozvíjel jsem zachmuřeně, „se setkávám se lží, podvody, spiknutími a špinou. Musím s tím počítat, Gaie. Setkávám se s šílenci schopnými zabít vlastní matku jenom za to, že na nich chtěla, aby si očistili boty na rohožce. Špiním se se sprostými lupiči, co slepému veteránovi ukradnou púldenár, aby si mohli koupit chlást od třináctileté šenkýřky, kterou pak ještě znásilní...“

Tajemník se teď tvářil jak užasle, tak ohromeně.

„Pusť se znovu do práce,“ opakoval jsem. „Dej mi vědět, až se rozhodneš tu povídačku pozměnit. Mezitím si nedělej starosti s tím, jak mi je. Tvůj podíl na tomhle vyšetřování, Gaie, se rovná pouhé hromadě sraček – ale můžu říct, že zrada od mého vlastního kancelářského pomocníka pro mě představuje novou prohru.“

Nechal jsem ho tam a vyrazil ven, jako bych měl jít hájit most proti divoké hordě barbarů.

On nevěděl, že včera večer jsem byl v Noviu také a také jsem doufal, že uvidím Stupendu. Což mi žel nevyšlo – protože včera večer se Noviomagus Regnensis vystoupení ženy jménem Stupenda nedočkal.

XLIII

Třeba si ten inkoust ty večery popletl," nabídl jednu možnost Aelianus. „Zázračný lektvar, který mu zdravotník připravil, ho natolik povzbudil, že už měl zase zájem.

Nesouhlasil jsem. „Vezmi to prakticky. Člověk si nepoplete, co bylo *včera*, zvláště když mu hrozí, že kdyby byl na nesprávném místě, mohli by ho považovat za vraha.“

„Nemohl být trochu zmatený? Pije Gaius hodně?“

„Pochybuju. Viděl jsem, že vyžil půl šálku *mulsa* jenom proto, že mu tam nakoukla moucha.“

Byli jsme v mém bytě, pacient natažený na měkkém lehátku. Aelianus nakreslil hrubou skicu nového paláce, do které červeným inkoustem zaznamenáváme, kde kdo byl, a jakousi bedýnku a nad ní šišatou vinnou číši, a tam zanesl ty, kteří tvrdili, že šli včera večer do města.

„Všichni jsou podezřelí," zuřil jsem. „Pověz mi tedy, k čemu jsi došel, Aule. Můžeme něco dokázat?“

„Ještě ne. Jedna taková pochybná existence jménem Falco se ještě neohlásila.“

„Novio," zamumlal jsem. „Dosvědčit to může tvůj drahý bratr a jeden králův poskok. Když na to přijde, náramně dobře víš, že jsem odmítl večeři a odklusal na poníku... Nezbyla ještě kapka tý tvý medicíny?“ Můj zub byl v jednom ohni.

„Ne, Larius ji vycvaknul.“ Larius se teď zhrouceně roztahoval v proutěném křesle, kde normálně sedávala Helena, byl celý zelený a napůl v bezvědomí. „Vyčerpaný řáděním," zhodnotil ho Aelianus závistivě. „Nebo se otrávil.“

Má starší dcera Julia si hrála se svým vozičkem na závody a jezdila kolem Laria, který jí dělal středovou zeď *spínu*. Maličká aspoň tentokrát spala ve svém cestovním košíku s dvěma uchy. Podle slabých závanů se

dalo poznat, že by potřebovala přebalit, ale uměl jsem si toho nevšímat. Otcové se naučí žít s vinou.

„K čemu jsme tedy došli, Aule?“

„Ty tabulky nejsou k ničemu. Jak jim uvěříš, tak zjistíš, že staveniště bylo opuštěné a nemohl to udělat nikdo. Je to div, že mrtvolu vůbec někdo našel. Většina lidí z vedení tvrdí, že byla ve městě.“

„Co Gaius?“

„Jo, ten taky uvádí, že byl ve městě.“

„Ještě s někým?“

„To výslovně ne. Jenom jako svědka uvádí Magna.“

„A co napsal Magnus?“

„Taky v Noviu. A Gaius mu to má dosvědčit.“

„Chyba lávky. Magnus mi právě řekl, že byl doma.“

„Nejspíš vystresován tvými otázkami zapomněl na svou oficiální vymluvu.“

„Nech si ty špičky,“ vytkl jsem mu mírně. „Zůstal vůbec někdo tady?“

„Oba pomocní architekti a můžou si to prý navzájem potvrdit.“

„Strephon a Plancus – zpytovali svědomí, pili a spali. Jsem nakloněný jim věřit. Musí to být smutné, pořád něco předstírat.“

„Taky stavbyvedoucí.“

„Cyprianus, loudající se sám po staveništi, neboť doufá, že zarazí nějakou lumpárnu – a potom se musí odebrat do lázně k nepříjemnému objevu. Já mu myslím důvěřuju. Jeho rodina tu bydlí. Kdyby si chystal falešné alibi, tak by na nich chtěl, aby tvrdili, že byl doma.“

Aelianus namočil pero a u lázně udělal značku, která měla označovat Cypriana. „Není člověk, který hlásí, že našel mrtvolu, někdy ten nejvíc podezřelý?“

„A taky právem, v polovině případů.“ Vzpomněl jsem si, jak se choval, když mě našel. „Cyprianus byl v šoku, když se přihnal s tou zprávou. Připadalo mi to nelíčené. Z toho vydloubnutého oka se mu dělalo zle. Měl jsem dojem, že to překvapení je opravdové.“

„Ale přece jenom to mohl být podvod,“ zapochyboval ještě Aelianus. Potom si to rozmyslel. „Ovšem kdyby to byl vrah, vyběhl by ven nahý?“

„Chápu, proč se ptáš.“ Nečinnost Aelianovi prospívala. Ten obvaz na

noze jako by mu zlepšil mozek. Vlastně mě svou logikou překvapil. „Ten vrah zůstal klidný. Vyčistil a vrátil jednu ze zbraní do Magnova náradí...“

Oba jsme se zarazili.

„Vyndal ji a zase ji uklidil. Zvláštní,“ uvažoval jsem.

Aelianus si přehrával celou scénu. „To pouzdro s nástroji muselo během celé té vraždy viset na věšáku...“ „... Kde tedy byl Magnus?“

Mohl být vrahem. Byly tu ovšem dvě možnosti svědčící pro jeho nevinu. „Buď byl v tepidariu, dával si vlažnou koupel a natíral se olejem – anebo laškoval s Gaiem.“

„Je to pravděpodobné?“

„Ani na jednoho mi to neseď.“

„Jak to můžeš vědět?“ zeptal se Aelianus. „Znám lidi, kteří píchají všechno, co se jim naskytne, bez ohledu na pohlaví.“ Byla to římská tradice, zvláště ve vyšších kruzích. Ale vyvolává to zajímavé otázky o některých z jeho vlastních přátel.

Váhavě jsem si vzal na paškál druhou možnost: „Proč vůbec chodil Magnus do lázně. I tak mohl být jedním ze zabijáků.“ Zašklebil jsem se a dosud jsem se tomu pomyšlení bránil. „Vyzkoušel jsem si ho, když jsem mu ráno ukázal ten provázek. Otevřeně se k němu hlásil. Ale kdyby věděl, že ho vrah použil na uškrcení Pomponia, byl by své vlastnictví aspoň zpochybnil.“

„Musíme si přiznat, Falcone – Magnus by si určitě dal pozor, aby na mrtvole nenechal nic, co by se dalo určit jako jeho majetek.“

„Příliš odporné, aby to odstranil?“ nadhodil jsem.

„Ne, to ne!“ Aelianus se naplno vžil do ducha případu a reagoval nanejvýš vzrušeně. „Když někoho tolik nenávidíš, že ho uškrtíš a vydlobneš mu oko, tak dokážeš taky odstranit důkazy.“

„Souhlasím. Je zajímavé,“ uvažoval jsem, „že ten, kdo to udělal, nezapomněl ukrýt kružítko – ale ten provázek zřejmě považoval jenom za anonymní šňůrku. Buď se to snažil hodit na Magna, nebo nikdy neviděl – snad si ani nevšiml –, že pět-čtyři-tři se používá při stanovení pravého úhlu. To znamená, že to nebyl zeměměřič a velmi pravděpodobně ani stavbyvedoucí.“

Aelianus pokrčil rameny. To byla moje teorie. Nechtěl se hádat, ale ani

se tím příliš nevzrušoval.

„Jestli v tom mělo prsty víc lidí,“ rozvíjel jsem své úvahy dál, „mohly by se v tom projevit různé osobnosti. Jeden odstranil kružítko a druhý si prostě nedělal hlavu s provázkem.“

„Pořádný a Lajdák?“

„I kdyby byli Pořádný a Slušný, někdo mohl toho zabijáka nebo zabijáky vyrušit. Do lázně přišla Maia,“ připomněl jsem mu. Má sestra byla nebojácná, ale raději jsem se nezabýval představou, že se málem setkala s těmi vrahy. „A taky Cyprianus, pokud přijmeme jeho verzi, že byl jenom nevinným účastníkem.“

„To by nesesedělo,“ vytkl mi Aelianus, typicky upřímně. „Maia Favonia nebyla dál než v šatně. A Cypriana můžeme nakonec taky vynechat. Víš, že lázně mají zvláštní akustiku, pohlcují zvuky. Nikdo v poslední horké lázni by zvenčí neslyšel nic, leda až by se na něj útočník vrhl. Potom už se nedalo uniknout.“

„Takže,“ začal jsem a zkusil to tím novým směrem, „máme počítat s tím, že vrah nebo vrahové se dostavili do lázně záměrně, udělali si svoje a rychle zmizeli?“

„Jestli tam šli schválně za tím účelem, Falcone, jak si mohli být jistí, že tam Pomponius bude sám a že je nikdo nevyruší?“

„Asi lázeň nepřetržitě pozorovali, dokud nebylo bezpečné udeřit.“

„Mně to připadá moc za vlasy přitažené,“ vyjádřil se k tomu Aelianus. „Pomponius je vevnitř, lenoší, má připravenou soupravu škrabek...“ Na chvilku se odmlčel. „No ale je to beztak jenom vymyšlené.“

„Dobrý obhájce, kterého by nehryzalo svědomí, by je z toho nepochybně vysekal...“ O právnících jsem neměl valné mínění.

„Ale, Falcone, oni ho zahnali do kouta jako škodnou. Jakmile se člověk ocitne ve vnitřnostech lázně, je v pasti.“

„Radši si to moc nepředstavuj, Aule. Nebo až si budeš příště stahovat z těla špínu svým levandulovým olejem, budeš se všeho lekat.“

Aelianus hvízdal mezi zuby.

Za chvíli se vzchopil a uzavřel: „Domníváme se tedy, že je to spiknutí celého vedoucího týmu.“

Oba jsme se do toho natolik zabrali, že jsme zapomněli na své spo-

lečníky. V tu chvíli nastalo hemžení v proutěném křesle. Larius se zavrtěl, postupně vzpřímil a mohutně si říhl. My s Aelianem jsme se zatvářili pohoršeně. Julia Junilla se posadila na kobereček s baculatýma nožičkami před sebou a pokoušela se ten odporný zvuk napodobit.

„Bláboly!“ zvolal Larius. „Vy dva cvoci se babráte s výmyslama. Proč říkáte, že v tom jede celej tým?“

Zvedl jsem obočí. „Ty je chceš hájit?“

Je to banda podělanejch bezpáteřejch mořskejch sasanek,“ bručel Larius. „Skrznaskrz samej rosol. Ani jeden z nich by se neuměl vymotat z cejchy. Celej tým společně by nedokázal dát dohromady plán, jak otevřít dveře latríny, ani kdyby měli všichni běhavku.“

„Pěkně jsi zhodnotil ty ušlechtilé muže,“ blahopřál mu Aelianus ironicky.

„Co si o nich myslíš ty, Larie?“

„Strejčku Marku, celý staveniště se hemží naštvanejma lidma, co všichni nenáviděli Pomponia z mnohem závažnějších důvodů než některéj z vašich podezřelejch. Nejvíc mu tým vyčítal, že je arogantní a hroznej.“

„Připouštím, že kdyby nepříjemné způsoby byly dostatečný důvod k zabití člověka v lázni, z Říma by bylo vyliďněné město.“

„Zkuste to takhle,“ vyzval nás Larius. „Mramoráři. Copak někdo potřebuje mramorový obklady?“ postěžoval si jako profesionál. Já dovedu namalovat lepší žilkování a nepotřebujeme žádný drahý rozbitý desky ... Měli nějakej trik, ale ten jim zatrhli.“

„Podfuky při řezání. Milchato dostal příkaz, aby to překazil,“ vysvětlil jsem.

Lariovi se protáhl obličej. „Ba ne, šlo o něco mnohem výnosnějšího, nejen ten starej trik s hrubým pískem. Neptej se mě, co to bylo. Já se s těmi kameníky něvybavuju.“

„No jo, vyšší úroveň!“ posmíval se Aelianus.

„Jdi se vycpat.“ Larius se ušklíbl. „Tak dál: co takhle Lupus nebo Mandumerus?“

„Oba?“ Překvapilo mě to.

„Ovšem.“

„Mandumerus dělal pěkné podfuky s počtem dělníků. Já jsem mu na to

přišel.“

„Falco je tedy další na řadě na uškrcení těsným náhrdelníkem?“ zeptal se Aelianus, až příliš dychtivě.

„O něho se přece staráš ty a tvůj bratr!“ Larius se zachechtal. „Ostatně na celé stavbě se ví, že Pomponius chtěl Mandumeru ukřižovat, ale Falco mu to zatrhl. Mandumerus ho přesto nesnáší, ale aspoň ví, že můj drahej strejček má citlivou dušičku.“

„Radši mi pověz něco bližšího o Mandumerových podvodech,“ vyzval jsem ho. „A co s tím má společného Lupus.“

„Mandumerus prováděl ten trik s falšováním počtu dělníků desítky let. Snad se ani nepamatuje, jaký to je pracovat poctivě. Lupus má svůj vlastní postup.“

„Cože? Já jsem pročesával záznamy o počtech dělníků hustým hřebenem, Larie, a na nic podezřelého jsem nepřišel.“

„Ani jsi nemoh. Dělníci z ciziny dostávají mzdu ze státní pokladny. Peníze vyplatí Lupovi a Lupus zase platí dělníkům. Ale on provádí to, že vlastně *prodává* místa tomu, kdo dá víc.“

„A jak to funguje?“

„Aby dostali zaměstnání v cizineckých partách, musí chlapi Lupa podplatit. Jakmile se ocitnou tady, plní nadějí, domů to mají daleko, jestli nedostanou práci. A tak on si stanoví vlastní podmínky. Většinou mu odevzdávají část výdělků. Některý mají manželky nebo sestry a ten chudák je Lupovi dohazuje jako pasák. Pán není vybírávej. Bere i platby v naturáliích.“

„To je lepší než tři pytle ječmene a koš česneku,“ vzdychl jsem.

„Státní pokladna dostává, za co si platí. Copak na tom záleží?“ zeptal se Aelianus.

„Záleží na tom císaři, který si přeje vládu proslulou poctivostí,“ vysvětlil jsem.

„To je dost idealistické.“

Larius a já, oba plebejci, jsme se zadívali na Aeliana, až se rozpačitě opřel o područku svého lehátka.

„Nepřekvapuje mě, že si to myslíš,“ řekl jsem mu chladně. „Doufal bych ovšem, že muž tvé inteligence si rozmyslí, než něco takového plácne.“

Helenin bratr se znovu posunul. „A já myslel, že jsi cynik, Falcone.“

Položil jsem ruce na opasek a sevřel ho. „Ale kdepak. Ustavičně očekávám na světě dobro, věř mi.“

XLIV

V tom bodavém tichu, jež následovalo, Julinka se naráz začala, cítit nešťastná. Jako vždycky se rozeřvala na celé kolo. Larius jí špičkou boty přisunul vozíček, ale nepodařilo se mu ji zaujmout. Julinka probudila Favonii a ta se k jejímu křiku přidala. Vzchopil jsem se a vzal mimino do náruče. Larius si znechuceně stiskl nos. „Ona smrdí, Falcone!“

„To mi připomíná tebe v jejím věku,“ odsekl jsem. „Kde jsou vůbec všichni lidi z mé domácnosti?“

„Helena Justina si šla promluvit s králem. Tvou sestru si vzala s sebou jako garde.“

„Co mi to povídáš? Měla by tu být taky chuva. Kde je ta líná kůže Hyspale?“

„Nemám tušení.“

„Aule?“

„Řekl bych, že se nastrojila a odešla se lísat k Lariovi – jenže Larius je tady.“

„Beztak by byla zklamaná,“ poškleboval se Larius. „Mám přece svou úroveň.“

„Beztak tě příliš vyčerpává ta šenkýřka,“ neodpustil jsem si. „A proč chtěla Helena mluvit s Togim?“

„Poslal pro tebe. Tys tu nebyl. Já jsem se nabídl, že se tam dobelhám místo tebe,“ stěžoval si Aelianus, „ale moje sestra si prosadila svoje.“

Usmál jsem se, když jsem si Helenu představil, jak zase bratříčky komanduje. „Je to jenom holka, abyste věděli. Snažte se jí vyrovnat.“

Vrhl po mně pohrdavý pohled a vůbec neodpověděl.

Chlapce jsem nechal doma, aby hlídali děcka (s pramalou nadějí, že by tu malou přebalili), a upaloval do královských komnat. Několik hlídačů v kostkovaných přehozech, kteří měli službu, se podívalo, že jsem se cítil

povinen dojít tam osobně, když už mě tam zastupuje někdo tak šikovný jako Helena. Přesto mě však pustili dál.

„Tenkrát, jak jsem byl v Římě –“ vykládal právě král, když jsem tam vstoupil. Viděl jsem ho jako předchůdce dlouhé tradice britských návštěvníků v cizích zemích, kteří na ty zážitky nikdy nezapomenou. S přihlédnutím k tomu, co měli tady doma, jak by jim to mohl mít někdo za zlé? Horké suché podnebí (a třeba i horké vlhké), volné tempo, spokojený pohodlný životní styl, teplé víno, zářivé barvy, a to nemluvím o exotickém jídle a pěkných ženách, muselo chlupatému *homunkulovi* připadat jako ideální republika pro filozofy.

Opět se mi zastesklo.

Byla to pestrá společnost. Posedávali jsme kolem v proutěných křeslech jako snobové na hudebním recitálu. Komnata sama, elegantně členěná a obložená, byla rafinovanou směsicí různých odstínů nachové a kontrastních barev, převážně okrových a bílých, oproti nimž král sám představoval jiný druh kontrastu, poněvadž dnes na sobě neměl římské oblečení, ale místní oděv, obarvený bobulemi celého košíku ovoce. Helena se dostavila v bílém, což nosila k slavnostním příležitostem, a Maia v růžovém se zelenými pruhy. Já jsem si musel obléknout poslední čistou tuniku, která mi zůstala v truhle, a ta byla náhodou černá. Tu jsem neměl rád. V černém vypadám jako podřadný obstaravatel pohřbů, lajdácký trouba, který vám ztratí milovanou babičku a místo ní pošle popel chcíplého osla. V cizí urně.

Když mě Togidubnus uviděl, zarazil se. Na Maie a Heleně jsem na chvíličku postřehl úlevu. Vypadaly, jako by už jeho královských anekdot měly plné zuby.

„Omlouvám se, že vás přerušuji.“ Usmál jsem se. „Slyšel jsem, že jsi mě sháněl. Helena Justina samozřejmě umí vyjádřit to, co bych rád řekl sám, lépe než já, ale možná že mi dovolí si ji poslechnout, až bude tlumočit mé názory.“

„Doufám, že to nemyslíš ironicky, miláčku,“ poznamenala Helena. S tichým cinkáním stříbrných náramků si upravila štolu na jednom rameni. Před ouškem se jí zachvívala zkrocená kadeř, jež ve mně vyvolávala málem nezkratné představy.

„Ani ne.“

Všichni jsme se usmáli. Helena se ujala slova. „Jeho Veličenstvo s tebou chtělo mluvit. Má obavy, zda Pomponiova smrt a nedostatečný dozor nenaruší stavbu nového paláce.“

„Hrozná smůla, co Pomponia potkalo,“ přerušil ji král. Ještě mu nedošlo, že když Helena začne řečnit, musí jí nechat volnou ruku.

„Jeho Veličenstvo,“ obrátila se Helena přímo na mě a o krále ani nezavadila pohledem, „bylo včera u Marcellina. Architektova paní pořádala v jejich vile večírek na oslavu narozenin. Po návratu se s hrůzou dovědělo, co se stalo Pomponiovi. Teď se tě chce, Falcone, zeptat, jestli by se do toho nemohl Marcellinus zapojit jako profesionál.“

Jestliže byl Marcellinus na manželčině večírku celé míle odtud, nemohl být najednou na dvou místech, a tak je z obliga. Nechopil se znovu moci tím, že uškrtil Pomponia. Totiž pokud nemohl být najednou na dvou místech jako v tom mýtu o Pythagorovi.

Ovšem Pomponia mohl někdo zabít na jeho objednávku.

„Vím, že Marcellinus bude ochoten,“ mručel král – s dostatečnou porcí rozmrzelosti, aby mi to zvedlo náladu. Měl jsem radostný dojem, že na něho Marcellinus naléhal. Třicet let téhož architekta by dokázalo každého klienta umoit. Marcellina měl nadobro vyhodit, když se naposled převlíkaly polštáře.

„Máme k dispozici oficiální protokol,“ připomněl jsem nevtravě. „Pomponia jmenovali v Římě a já nemůžu předvídat, jaké kroky chce Řím podniknout dál.“ Nenápadně jsem přehlédł fakt, že je mým úkolem *sdělit* Římu, co Řím chce.

„Verovolcus tvrdí, že máš v úmyslu projednat celou situaci s Marcellinem.“

„To chci.“ To jsem mohl upřímně potvrdit. „Ale jistě pochopíš, že se v první řadě musím věnovat důležitějším záležitostem. Především je třeba zjistit, kdo zabil Pomponia. Nemůžeme přece potřebovat, abychom stejně ztratili ještě někoho jiného.“

Král zvedl ježaté bílé obočí. „Je to pravděpodobné?“

„To záleží na motivu. Kupodivu,“ poznamenal jsem, „mezi zdejšími lidmi nepozorují pocity úzkosti. Řadí tu zabiják a normální reakce na to by

byl vážný strach, že nebezpečí hrozí i jiným.“

„Lidé jsou přesvědčeni, že Pomponius umřel v důsledku čistě osobní zášti,“ usoudil král. „Pak by se ostatní mohli cítit v bezpečí.“

„Jistě vědí, kolik lidí ho nenávidělo.“ Ve své nové roli rozvážného, rozumného muže jsem se Togidubna nezeptal, jestli má o sebe také strach. Ani jsem nezkoumal jeho city k Pomponiovi. Stal jsem se jejich svědkem při zuřivé hádce o hlavní rysy projektu, ale když se mluví o úpravě zahrady a rozmístění pokojů, nikdo nepoužívá taková emotivní slova jako „nenávidět“.

Nebo snad přece? Králi Togidubnovi na takových jemnostech hodně záleželo.

„Měli jsme spolu určité rozpory, Falcone, jak jistě dobře víš.“

„Osobní?“

„Profesionální.“

„A taky veřejné... Ovšem jen málo klientů doopravdy zabije člověka, který jim představuje dům.“

Král se usmál. „Vzhledem k tomu, kolik zlé krve může taková přestavba vyvolat, mohlo by být docela dobře víc těch, kteří to provedou. Já mohu našťestí říct, kde jsem včera byl,“ ujistil mě poněkud suše. „Kdybys to chtěl vědět.“

„Rád dělám věci důkladně.“ Obrátil jsem to v žert. „Napíšu jako formální poznámku: Celý den v Marcellinově vile.“

„Ano. Už jsi tam byl?“

„Ne, ale pozvání jsem dostal.“

„Překrásné místo,“ zhodnotil ho přední britský znalec architektury. „Já jsem dal Marcellinovi pozemek jako poděkování za práci na tomto domě...“ Jeho hlas se vytratil do ztracena. Snad se s tím darem potom něco nezvrtlo? „Mám pocit, Falcone, že bys měl také zájem o nějakou nemovitost, ne?“

Mluvil jako agent realitní kanceláře. Neměl jsem v úmyslu nic kupovat v okruhu devíti set mil odtud. To ho ovšem nezarazilo.

„Doporučuje se osobní návštěva. *Musí se vidět...*“ Proč by měl král předpokládat, že se kdovíjak zajímám o pořízení domu, ať už bych si ho dal sám postavit, nebo ho koupil? Oficiální pověření z Říma vycházelo

z mého postavení a schopností, netýkalo se uspořádání mých životních podmínek.

Snad jsem té poznámce přisuzoval větší význam, než jaký si zasloužila. Král se znovu vrátil k vyprávění o té sešlosti ve vile na jižním pobřeží: „Ta narozeninová oslava měla trvat celý den a nakonec být završena hostinou. Jenže já teď chodím dřív spát, takže v noci bych nemohl podniknout tu dlouhou cestu domů.“ Po tolika letech spolupráce a přátelství snad mohli manželé poskytnout králi pohodlné přenocování. „Zašel jsem tam tedy jenom na lehký oběd a za soumraku jsem po příjemném odpoledni odjel zpátky. Přes noc jsem zůstal ve svém domě v Noviomagu a sem se vrátil až ráno. A pak jsem se tedy dověděl, co se stalo.“

„Domníval jsem se, že jsi tady večer byl,“ upřesňoval jsem si. „Někoho jsem za tebou poslal, aby mým jménem požádal o dovolení lázeň uzavřít.“

„To mohl zařídit Verovolcus nebo někdo jiný z mé domácnosti.“

„Však to také zařídili... ačkoliv to dnes ráno některé dělníky naneštěstí neodradilo.“ Král na to nijak nezareagoval. „Cožpak Verovolka na ten večírek nepozvali?“

„Ne.“ Král se zatvářil rozpačitě.

„Verovolcus právě jedná se stavbaři u lázně,“ ozvala se opět Helena. „Zůstal tam proto, aby se s nimi domluvil.“

„S přestavbou si nemusíš dělat starosti,“ ujistil jsem krále. „Nový palác je Vespasiánův dar pro tebe, ale máš plné právo navrhnout dodatečná zlepšení. Jsi boháč,“ připomněl jsem mu. Chtěl jsem naznačit, že kdyby chtěl k schválenému projektu něco doplnit, musí sáhnout do vlastní pokladny – alespoň po tu dobu, co tu budu auditorem. „Vynakládání velkých částek peněz je povinností bohatého Římana. Je to důkazem jeho postavení, které je oslavou Říma, a těší i plebs, neboť mu dává pocit, že také patří k civilizované společnosti.“

Tentokrát se nikdo nezeptal, jestli to nemyslím ironicky, třebaže to patrně všichni věděli.

„Měl by ses ještě zeptat na tu oslavu pana architekta,“ přerušila nás najednou Maia. Měla mrzutý výraz a v očích nebezpečný svit. Zvedl jsem obočí. „Celý den tam bylo jídla a pití, co hrdlo ráčí – a večer se pak po králově odchodu měla konat ještě oficiální hostina. A tu měla doprovázet

hudba a placená zábava, Marku.“ Už jsem tušil, co bude následovat. „Zlatým hřebem pořadu byla speciální tanečnice,“ oznámila moje sestra.

Nijak mě to nepřekvapilo. Maia by se asi netvářila tak zachmuřeně, kdyby šlo o recitaci lehčí poezie nebo partu polykačů ohně. „Budu hádat. Nejspíš to bude profesionální tanečnice, nějaký exotický import až z Říma? Kroutící se jako had a zkušená?“

„Zkušená v mnoha věcech,“ odsekla Maia. „Jmenuje se Stupenda.“

„Jmenuje se Perella.“ Teď už jsem nepochyboval. Ale k čemu by Anacritově agentce byl bývalý architekt na odpočinku?

Nekoukalo z toho nic dobrého. Nic, co bych si mohl dovolit ignorovat.

XLV

Marcellinova vila měla být asi dvanáct mil vzdálená – to se nejspíš myslelo vzdušnou čarou, nebo jak se lidově říká, vraním letem, a podle mých zkušeností britské vrány jsou namazané staré chumáče peří, které neumějí používat mapu.

Král si uvědomil, že by mě ani nenapadlo přerušit vyšetřování vraždy a podniknout takový výlet, ledaže by hrozilo nějaké nebezpečí. Poskytl mi rychlé koně a malý doprovod spolehlivých bojovníků. Jakmile nás spatřil odjíždět Magnus, také si nějak obstaral koně a přidal se k nám. Táhl se s námi rovněž Verovolcus. A nemohla chybět ani Helena. Když jsem proti tomu vznesl námitky, přiměla mě, abych ji vezl na svém koni za sebou. Byla to pěkná ukázka římské kojící matky – neboť ano, museli jsme s sebou vzít i Favonii. Helena si pro ni rychle doběhla a dostavila se s nemluvnátkem přivázaným na těle její štólou. Asi by se nenašlo mnoho informátorů, kteří podnikají služební cesty doprovázeni bláznivou ženskou a čtyřměsíčním kojencem.

Maia zůstala doma s Nux a jedním tělesným strážcem. „Postarám se o Julinku. Nechci tu ty druhé dva, co jste adoptovali. Jsou to pěkný syčáci.“ Aelianus a Larius předstírali, že neslyší.

Larius chtěl jet s námi. „Vždyť jsi podezřelý z vraždy,“ upozornil ho Aelianus. „Seď na zadku a dej pokoj.“

„Já jsem strejčkovi Markovi asistoval, když tys byl dvě stopy vysokej uřvanej mrňous a cintal sis na svůj zlatý amulet –“ posmíval se Larius.

„Tebe přivedli do Británie malovat hezké rozkvetlé snítky. Já tu mám oficiální poslání –“

„Přestaňte se vy dva škorpit,“ napomenula je zamračeně Maia. Kupodivu ji poslechl.

Nabídli nám člun. Mohli jsme cestovat rychleji, pokud vím. Ale chtěl jsem se přesvědčit, jestli nepotkáme někoho, kdo se vrací z vily do

Noviomagu. Neviděli jsme nikoho. Ale člověk si musí všechno ověřit.

Marcellinovo panství leželo pár mil ve vnitrozemí. To jsme samozřejmě hned poznali, když jsme tam dorazili. Jeho rozsah a velkolepost poutaly pozornost stejně jako on sám se svým dramatickým oblečením a povýšeným chováním. Jakmile jsme přiklusalí k monumentálnímu vchodu, mé obavy týkající se včerejšího večera se ukázaly jako opodstatněné. Všude tam vládl zmatek a zděšení. Otroci buď pobíhali kolem jako vyplašené myši, anebo se někde vyděšeně choulili. Brzy jsme našli architektovu manželku, která mohla být podle mého odhadu o takových dvacet let mladší než on – možná že se včera slavila její padesátka. Podle výkřiků jsme brzy poznali, kde je. Musela bezmocně ječet už dlouho, protože docela ochraptěla. Nikdo ze zaměstnanců se neopovážil k ní přiblížit nebo ji uklidňovat.

Tu hysterii vyvolalo, že našla manžela mrtvého. Nemusel jsem se jí ani ptát, zda zemřel z přirozených příčin. Měli tu sice také lázeň – ale na rozdíl od Pomponia Marcellinus skonal v posteli.

Helena se ujala ubohé ženy. Prošel jsem rázně elegantními pokoji plnými ozdobného nábytku a brzy jsem Marcellina našel. S manželkou měli oddělené ložnice – tento rafinovaný systém umožňuje manželům si jeden druhého nevšimát. Ležel ve své posteli, přesně na místě, kde předtím spal, jak nám potvrdila manželka. Někdo mu podřízl krk. Provedl to odborně, přerušil mu jak krční žílu, tak průdušnici s takovou energií, že nůž musel narazit až na obratle.

Pokoj páchl po včerejším víně. Byla tam spousta krve. Na něco takového jsem byl téměř připraven, podobnou práci jsem viděl už dřív. Přesto se mi však obracel žaludek. Magnus, který mi byl v patách, nestačil z pokoje vyběhnout, než se pozvracel. Některým z Britů, kteří mi dělali doprovod, se také zvedal žaludek, ale všichni dokázali zůstat na nohou a nikdo neutekl. Okamžitě tam přichvátal Verovolcus a prohlédl si místo činu zblízka. Hlava napůl oddělená od těla domorodcům nenaháněla zvláštní strach, protože sami usekávali nepřátelům hlavy jako válečné trofeje. Mladí muži se mnoha takových akcí nemohli zúčastnit, ale Verovolcus vzbuzoval dojem, že viděl leccos, o čem bych snad nerad slyšel.

Byl to příšerný pohled. Snažil jsem se dál vypadat jako profesionál.

Marcellinus možná spal, když na něho vrah zaútočil. Ze způsobu, jak vysoko měl pod zády nastlané polštáře a horní část těla vysunutou zpod pokrývky, dalo se spíš uvažovat o tom, že seděl a někdo ho napadl zezadu. Někdo měl dovoleno dostat se k němu hodně blízko. Kdyby to udělala žena – a já jsem měl na mysli jednu určitou –, každý cynik by spekuloval, jak se mohla tak těsně vetřít do důvěry toho muže. Ke všemu o narozeninách jeho manželky.

Většina krve zůstala na lůžku. Na podlaze nebyly žádné otisky. Klika dveří čistá. Pachatel nemohl tak docela uniknout z těch jatek, ale nezanechal za sebou žádné stopy. Profesionální práce. Celkem nic ji nemohlo překazit, i když má přítomnost v těch končinách byla opravdu smůla. Viděl jsem nejednu vraždu provedenou tímto způsobem, abych si mohl bez váhání dovolit jmenovat jako vraha Perellu.

U postele nezůstala žádná zbraň, ale poznali jsme, že to musela být velice ostrá dýka s tenkou čepelí. Dostatečně ostrá, aby se jí daly porcovat ryby či oddělovat maso od kosti – zkrátka provádět jakákoli řezničina. Teď už bude jistě pečlivě očištěná, úhledně zastrčená do pochvy a zasunutá za pás hodně, na pohled starosvětské ženy, kterou jsem kdysi viděl, jak si loupe jablko, dokonce možná právě tím nožem. Plášť zakryje jakékoli cákance od krve.

„Muži z Říma, co si o tom myslíš?“ zachraptěl Verovolcus. Na můj vkus projevoval především až příliš dychtivou zvědavost.

„Jestli budou lidi nadále umírat tímto tempem, tak nám nezbyde nikdo jako podezřelý...“

Verovolcus se zasmál. Já jsem se k němu nepřipojil. „Dva velcí architekti a během téže noci!“ podívoval se.

„Zvláštní náhoda.“ Nebo snad ne? „Pomponius a Marcellinus byli ve své profesi rivalové. Protože však zemřeli ve stejný večer a tak daleko od sebe, žádný z nich nemohl zabít toho druhého. Ale i tak by se dal najít stejný motiv – a ty zabijáky si mohla zjednat stejná osoba.“

„Žárlivá manželka?“ navrhl Magnus.

„Ty jsi ty manžele znal,“ obrátil jsem se na Verovolka. „Měla nějaký důvod, aby ji manžel rozčiloval?“

Verovolcus pokrčil rameny. „Pokud měla, nikdy to nedala najevo.“

Vždycky vypadala spokojeně.“

„Zato teď je rozčilená,“ poznamenal jsem.

Prohledali jsme dům, ale nic významného jsme nenašli. Otroci říkali, že když se oslava tak protáhla, všichni si ráno přisпали. To se týkalo i několika hostů, kteří tam zůstali přes noc. Našli jsme je v jídelně, kde se choulili k sobě. Místní hodnostáři, kteří v této krizi nevypadali nijak zvlášť důstojně a neměli nám co říct. Lidé vstali pozdě, přišli na snídani – to už bylo poledne – a chystali se k odchodu. Marcellinova manželka se rozhodla, že se půjde podívat, co je s ním, protože normálně by se loučil s každým hostem osobně. Když spustila křik, cítili, že by tu měli zůstat, ovšem nikdo si nevěděl rady, jak by mohl pomoci.

Zeptal jsem se na včerejší večer. Všichni si pochvalovali, že oslava se ohromně vydařila. Tanečnice byla skvělá. Hudebníky obstaral Marcellinus, nepřivedla si je Stupenda, jak si říkala. Dnes ráno hudebníci i tanečnice odešli – vrátný je viděl odcházet – a jednoho odpovědného občana napadlo, že si to ověří. Nejdřív odcházeli ti, co hráli na drnkací nástroje a tamburíny. Tanečnice se vynořila chvíli po nich. Podle dřívější dohody ji přivezli z Noviomagu v Marcellinově vlastním kočáru a stejně se tam měla vrátit.

Kočár ještě stále čekal venku. Zeptal jsem se Verovolka, jestli by bojovníci nemohli projet a propátrat krajinu přinejmenším v blízkém okolí. Měli najít jiné vozidlo. Byl jsem ovšem přesvědčen, že „Stupendu“ v žádném případě nenajdou.

Šel jsem si promluvit s architektovou manželkou.

Opět žádné štěstí. Helena ji uklidnila, ale bylo nutné dát jí nějaký utišující prostředek. Kuchařka se vytasila s léčivými bylinkami k tomuto účelu. Helena vdovu zabalila do pokrývky. Teď tam nešťastná žena prostě seděla a potichu plakala, jak se teprve nyní vyrovnávala se šokem. Nebylo jí rozumět, co si mumlá, a nás ani nevnímala.

Helena mě odtáhla stranou a tiše mi říkala: „Zjistila jsem, co se dalo. Večírek skončil pozdě v noci. Lidi byli vyčerpaní a většinou namazaní. Každý si našel nějakou postel. Marcellinus a jeho manželka spali každý jinde...“ Nijak jsem se k tomu nevyjádřil. S Helenou jsme na to měli

vyhraněné názory. Tohle byl ovšem postarší pár a on umělecký typ. „Ráno padla na všechno služebnictvo ospalost, a tak šla manželka sama zjistit, proč ještě nepřišel. Jen vstoupila dovnitř, uviděla tu hrůzu.“ I Helenou to otřásl. Možná že si představovala, jak by jí asi bylo, kdyby našla v takové situaci mě.

„Jaká je?“

„Slušná. Úctyhodná, třebaže ne právě vzdělaná. Není to jeho propuštěnka. Řekla bych, že tu hrálo roli i postavení a věno.“

„Určitě chtěl ženu, která mu přinese peníze – měl nákladný vkus.“

„Ona ještě plně nestrávila, co to znamená.“ Sama Helena v krizi okamžitě chápala, jaké bude mít následky. Helena překonávala ztrátu člověka, strach nebo jakoukoli jinou tragédii energickým plánováním, jak si s tím poradit. „Pověděla jsem jí, že vrah se bude podle nás dlouho skrývat a žádné další nebezpečí tu nehrozí. Ještě to nedokáže vnímat. Dosud ani nevolá po spravedlnosti.“

Můj hlas drsně zachrptěl. „Jestli ten vrah přichází od Anacrita, on sám je spravedlnost – císařská spravedlnost vykonávaná pokradmu a šmahem.“

„Neobviňuj císaře,“ napomenula mě Helena unaveným hlasem..

„Pojďme tedy předstírat, že Vespasián neví, co plichtí jeho vrchní špeh – a nezná jeho špinavé metody. Ba ne. Buď realistická: Vespasián to prostě *nechce* vědět.“

Čekal jsem, že Helena mi bude odporovat. „Klidně Vespasiána informuj, jestli chceš, Marku –, ale počítej s tím, že ti nepoděkuje.“

Helena podporovala flaviovský režim, ale byla realista. Vespasián trvale předstíral, že špehy a informátory nesnáší – ale císařské informační služby se dosud dařilo. Titus Caesar se jmenoval velitelem prétoriánské gardy, která měla síť špehů (pod záminkou, že je používají na ochranu bezpečnosti císaře). Podle toho, co jsem slyšel, Titus se ji nechystá rozpustit, nýbrž zreorganizovat a rozšířit.

Dokonce i má práce pro Vespasiana byla součástí tohoto systému. Že jsem byl na volné noze, a ne na palácové výplatní listině, mě nezachraňovalo před bahnem tajné práce. K této misi jsem přistupoval otevřeně – ale v přípravných stádiích jsem se i já rozmyšlel, jestli bych na té stavbě nedokázal víc přestrojený za odborného studnaře.

Ztrátám se v mé branži nedalo zabránit. Nikdy jsem se nesnažil své činy zamaskovat. Když došlo k nějaké tragédii, doufal jsem, že ten mrtvý si svůj osud zasloužil. Jenže Anacrites by řekl totéž. Když Perella podřezávala krky v dalekých provinciích, byl to jenom prostředek k likvidaci provinilců maximálně účelně s minimálním pobouřením veřejnosti – za použití efektivních nákladů.

„Ale proč Marcellinus?“ Ani jsem si neuvědomil, že mluvím nahlas.

Přešli jsme s Helenou do předsíně, takže mohla uvažovat se mnou, aniž ji někdo slyšel. „Připadá mi strašně divné, Marku, že Anacrites zašel až tak daleko. Marcellinus se dopustil snad jen jediného hříchu, a to, že byl jedna ruka s králem. To by stačil spravit jediný chladný dopis od Vespasiána.“

„Stejně jsem na to reagoval i já. Měl jsem v úmyslu doporučit Marcellinovo odvolání do Itálie, ať už by se mu tam chtělo, nebo ne.“

Helena se zamračila. „Třeba v tom nejede Anacrites. Nemohl by za tím vším být Claudius Laeta?“ Někdy bývala stejně podezřívavá jako já. Laeta byl vyšší byrokrat, který se pletl do kdejaké větší iniciativy všeho druhu. Byl to Anacritův zapřísáhlý nepřítel a mě taky neměl v lásce. Kdykoli se mu naskytla příležitost, popichoval nás dva proti sobě.

S tou myšlenkou jsem se nemohl vyrovnat. „Laeta mě připravoval na tuto cestu. Je sice pravda, že jsem Vespasiánovi navrhl jako alternativu právě Anacrita, ale nedovedl jsem si představit, že by Anacrites pracoval s Laetou – hlavně od té doby, co se začali handrkovat o postavení – a nikdy jsem také nevěděl, že by Perella pracovala s někým jiným než s Anacritem.“

„Takže tohle je jenom vrchní špeh a jeho zahraniční agentka. Pokaždé, když se vypravíme někam do ciziny, máme stejný problém. Že se totiž Anacrites táhne za námi,“ bručela Helena.

„Jestli provedl tohle, tak předpokládám, že jde o jeho osobní iniciativu. Anacrites totiž nemá vědět, že jsem tady.“

„Požádal jsi Laetu, aby to držel v tajnosti?“

„Ano – protože mě napadlo, že Laeta by strašně rád Anacrita převezl.“

„A co když na to Anacrites přišel?“

„To bych musel uznat, že je dobrý špeh. Nesýčkuj, milostivá.“

Seděli jsme tiše a chovali se slušně, jak to vyžadovala situace.

„Rozhlédni se kolem sebe, Marku,“ vyzvala mě najednou Helena.

Zatím jsem skoro nevnímal zařízení a výzdobu této vily. Částečně to vyplývalo z krize, ale také jsem měl pocit, že jsem v důvěrně známém prostředí. Naráz jsem pochopil, jak to Helena myslela. Zatoulali jsme se do přijímacích salonů, které jako by z oka vypadly těm ze „starého paláce“. Domnívám se, že to bylo přirozené. Vždyť ho také stavěl Marcellinus. A uplatnil přitom svůj osobní styl. Ale ty podobnosti byly až neskutečné...

Podlaha se skládala z různobarevných sekaných kamínek... *kliďná geometrie bleděrudé, vínové, jasné modré, tlumeně bílé, v šedých a bezových odstínech*. Vida, vida. Spodní část stěn byla černomodrá a malovaná římsa působila jako štukatura stápějící se ve večerním světle. Při pohledu z okna (z kvalitního tvrdého dřeva, opracovaného tak poctivě, že vydrží dlouhá léta) jsem uviděl, že veškerý materiál venku je mi také důvěrně známý, zvláště šedý kámen podobný mramoru, který, jak jsem věděl, pocházel z pěkného britského lomu na pobřeží. Veliká lázeň vypadala přesně jako ta v paláci.

Helena mi stála po boku.

„Předpokládám,“ mumlala, „že aristokracie asi viděla králův palác a chce, aby její vlastní obydlí vypadalo naprosto stejně jako to v paláci. A především Togidubnovi přátelé a příbuzní.“

„Budeš mít pravdu. A Marcellinovi výhodné umístění zajišťovalo, aby jeho vila dostala zaručeně ze všeho to nejlepší. On tedy Británii předvádí, jak postupovat při romanizaci – včetně našich rafinovaných zkažených praktik.“

Helena se zatvářila, jako by ji to překvapilo. „Copak jsme my Římané tak špatní?“

„Jako ve všem, zlatíčko, i v tomhle stojíš v čele světa Řím.“

„Chceš snad říct, že Marcellinus ty drahé materiály z paláce ukradl?“

„Nemám možnost to dokázat – ale až do této chvíle jsem vlastně takové důkazy ani nehledal.“

„A teď ti pravda sama otevřela oči.“

„Velice vkusně. V krásných barevných kombinacích, všechno dovedně opracováno.“

Možná že po nutných důkazech pátral už někdo jiný. Na nádvoří venku se pohybovala známá postava v bílém. Magnus. Velmi stál o to, aby mohl jet s námi, a jakmile jsme objevili mrtvolu, odešel sám a čenichal kolem. Však se k nám patrně přidal hlavně proto, aby mohl najít příležitost pročmukat Marcellinovu vilu. Odpochoval jsem za ním. Levá, pravá. Sinister, dexter, sinister, dexter.

„Neříkej, že tu hledáš ‚ztracený majetek!‘“

Našel jsem Magna, jak zuřivě stahuje plachty z hromad navršeného materiálu. Z radosti nad úspěchem úplně zapomněl na naše neshody, když jsem ho obvinil z té druhé vraždy. „U Jupitera, Falcone, ten tu má hotové skladiště!“ Vzrušením mu svítily oči.

Marcellinus skladoval všechno, co se může hodit domácímu kutilovi – a to nebyly pouhé vzorky. Nahromadil tu spousty kvalitního zboží. Nějaký všeuměl, který představuje svůj dům, by zajásal radostí nad takovou sbírkou různého stavebního materiálu. Střešní tašky, podlahové dlaždice, kouřovody, drenážní trubky – „*Keramické vodovodní potrubí!*“ halekal Magnus radostně.

„Já si doma taky schovávám pár věcí,“ dumal jsem. „Držím se zásady jednou se to může hodit‘.“

Magnus se ke mně obrátil čelem. „Pár rezervních tašek pro případ, že by se ti jich na přístavku za příští bouřky několik uvolnilo? Odřezky dřeva? Pytel mozaikových kamínků, které by se hodily k tvé zvláštní podlaze, kdyby ti jí kousek ukopl nějaký pitomec? To má přece každý!“

„A architekti to provádějí ve velkém?“

„Všichni ne,“ doplnil Magnus zlostně.

„Třeba za tohle zaplatil.“

Magnus se jenom drsně rozřehtal.

„Požádal bych truchlící vdovu, abych se mohl podívat na příslušné faktury,“ zachraptěl jsem, „ale připadá mi to bezcitné.“

„Ty bys mě rozplakal, Falcone.“

Magnus se znovu začal hrabat mezi naskládanými mramorovými deskami. „Když k nám přijedou vozy s nákladem,“ mumlal a zhrublýma rukama vytahoval těžké desky, aby je zkontroloval, „dodávku potvrdíme. Vozy potom zase odjedou. Cyprianus ustanovil jednoho vrátného, který

zkontroluje každý prázdný vůz.“

„A tys je kontroloval osobně, dokud tam čekaly.“

„Však jsi mě viděl, Falcone – a já jsem viděl, že ty zase kontroluješ mě.“

„Mohl jsi mi říct, co vlastně děláš.“

„To tys to mohl říct mně! Pokoušel jsem se je přistihnout, jak používají ten trik s odvozem sutí – vrstva kradeného zboží schovaná pod sutí. Ostatně – *ano!*“ Zarazil se. Olízl si palec a přejížděl jím přes určitý mramorový blok. Pod prachem se ukázal malý, pečlivě vyškrábaný křížek. Magnus blok opřel o jeho bratry a ustoupil. Vzdychl si jako lodník, který zahlédl svůj domovský přístav.

„Ty sis jednu dodávku označil.“

„A teď jsem ji našel tady. Jen ať se z toho vylže.“

„Menší problém s vyšetřováním, Magne. Já jsem k dispozici – ale Marcellinus možná nebude spolupracovat...“

„A ke všemu má i to potrubí – to musí být to, které oplakává Rectus.“

„Ten bude mít radost.“

„Ten se radostí podělá!“

„Postaráš se o převoz toho všeho zpátky do paláce?“

„Zůstanu tady a budu to hlídat. Až se vrátíš, Falcone, řekl bys Cyprianovi, aby zorganizoval dopravu?“ Pak se na mě Magnus zadíval. „Mimochodem – večer jsem musel někomu pomáhat, abys věděl. Když Gaius nemohl vysvětlit, kde včera byl, stalo se to tím, že se mnou prohledával vozy.“

„Takže v lázni jsi vůbec nebyl?“

„Vlastně byl.“ Magnus se tvářil zkroušeně. „Budu to asi muset vysvětlit, že?“

„To by bylo rozumné.“ Teď už jsem ho považoval za nevinného, ale odpovídal jsem chladně.

„Seběhlo se to takhle: Doopravdy jsem šel do lázně, sundal jsem si ohoz a potom tam za mnou vklouzl Gaius a hlásil, že u vozů pozoroval nějaký pohyb. Už jsem si všiml, že Pomponius si v šatně odložil to svoje strakaté oblečení, a nijak zvlášť jsem se netěšil na to, že bych s ním měl trávit volný večer. A tak jsem si natáhl boty a tuniku a všechno ostatní jsem tam nechal.“

„Tak se tedy stalo, že tam zůstalo viset tvoje pouzdro s nářadím bez dozoru a vrahové si z něho klidně vypůjčili tvoje pět-čtyři-tři a kružítko?“

„Správně. Nakonec se ukázalo, že jeden vůz opravdu odjíždí, ale byl to jenom ten nemožný kramář se sochami, cos ho přivezl s sebou.“

„Sextius není žádný můj chráněnc!“

„V každém případě Strephon ho konečně vyhodil. Sextius měl namířeno do Novia a svoje krámy si vezl s sebou. Viděls to, Falcone? Brak k ničemu... Vůz jsme mu prohledali a pak jsem byl tak otrávený, že se mi nechtělo stahovat olej škrabkou vedle Pomponia. Sebral jsem pouzdro a čisté šaty a šel domů. Jestli se mi někdo hrabal v brašně, toho jsem si nevšiml.“

„A viděl jsi, kam šel Gaius?“

„On se se mnou nevrátil do lázně. Šel si lehnout. Už jsem se tam nezdržoval a nevím, jestli v tu dobu byl už Pomponius mrtvý, nebo ne.“

„Proč jsi mi to všechno neřekl?“

Magnus se na mě ušklíbl. „Ty jsi přece ten muž z Říma.“

„To ještě neznamená, že jsem nepřítel.“

„Že ne?“ odsekl pohrdavě.

Nevšímal jsem si toho. „A myslíš, že Gaius je spolehlivý?“

„Nesmírně mi pomohl.“

„Jak se do toho zapletl, Magne?“

Teď bylo zase na zeměměřiči, aby se odpovědi vyhnul. „Gaius je poctivý mladík.“ To jsem si dřív taky myslel.

„Ty jsi tedy pracovitý odborník a on je poctivý úředník? A já jsem si myslel, že vy dva se spolu muckáte pod jedním koupacím pláštěm!“

„Ušetři mě, prosím tě! Ty to o Gaiovi víš?“

„Já nevím nic. Se mnou nikdo nemluví.“

„Zeptej se ho,“ poradil mi Magnus.

XLVI

S Magnem jsme se dál dívali zamyšleně na Marcellinův dům.

„Pěkné bydleníčko,“ poznamenal jsem. „Z dokonalé řemeslnické práce soudím, že si ze stavby půjčoval dokonce i zedníky a řemeslníky. Je to dost běžná praxe, že architekt si šlechtí svůj vlastní dům na účet klienta.“

„Přesto je to sprosté, Falcone.“ Magnovi se to hnusilo. Sám byl poctivý obchodník a ze zásady si odpíral výhody, jaké Marcellinus ochotně bral plnými hrstmi. Musel už dřív určitě vědět, co se děje. Přesto nebylo o nic lehčí stát tady a zírat na ten důkaz.

„Co Pomponius? Počínal si taky tak drze?“ zeptal jsem se.

„Ne.“ Magnus se poněkud uklidnil. „Jedno je třeba přičíst Pomponiovi k dobru: Měl asi pět statků, ale ty byly všechny v Itálii – žádný z nich neležel výhodně u nějaké stavby. A nikdy jsem ho neviděl, že by si pro svou potřebu vzal třeba jenom hřebík.“

„Jak to, že to Marcellinovi procházelo? Co myslíš?“

„Patrně začal s něčím menším.“ Magnus se usilovně snažil hodnotit ty krádeže vědecky. „Normální nepotřebné krámy. Neladící barvy. Věci, kterých bylo nakoupeno příliš mnoho. *Nikdo to nebude postrádat; jenom by se to vyhodilo...*’ Dělníky, které bylo třeba zaměstnat během období, kdy se na hlavní stavbě nic moc nedělo, posílali na výpomoc sem. Jako stavitel mohl Marcellinus potvrdit cokoli. Vzrůstajícími náklady se nikdo nezabýval a on se jenom smál. Zato nikdo jiný.“

„Možná.“

„Nedělej, žes o tom věděl, Falcone.“

„To ne.“ Když ale vidím, co se teď stalo, mohl bych jmenovat jednu kancelář na Palatinu, kde měli Marcellina zaregistrovaného. Musel existovat nějaký důvod, proč Anacrites poslal Perellu právě sem. Opět se ukázalo, že jednal na základě staré informace, zatímco nynější problémy točící se kolem nového projektu odsunuly Marcellina stranou.

„Koneckonců Marcellinus asi považoval tento zdroj materiálu za své právo, že?“ usoudil jsem. „Neviděl na tom nic špatného.“

„Každý tady se domníval, že zásobování pana architekta vybraným zbožím je samozřejmá věc,“ potvrdil mi Magnus. „Můj největší problém spočíval v tom, jak tento postoj změnit. Měl jsem za to, že mu to trpí i král – ten je ovšem také rodák z provincie. Marcellinus považoval za svou povinnost ho získat na svou stranu.“

„Jsem ovšem přesvědčený, že nakonec krále uváděl do trapné situace.“

„Příliš pozdě,“ zhodnotil to Magnus. „Bývali to důvěrní přátelé, a teď se král nemohl Marcellina zbavit. Právě proto se Pomponius zdráhal zasvětit Verovolka do čehokoliv.“

„Marcellinův dlouhý stín mařil veškeré snahy udržet nové plány finančně vyrovnané? Sám jsem to viděl,“ doplnil jsem ho. „I když jsem byl osobně přímo na stavbě, Marcellinus se docela otevřeně opíral o lidi jako Milchato, jen aby si mohl dál brát své dárčky zdarma.“

„Všivák Milchato dostává taky svůj podíl,“ zabručel zeměměřič. „To mi nikdo nevymluví.“

„To se dá vyřešit. On tu pracoval už na tom předešlém paláci. Je načase, aby v zájmu kariéry přešel jinam.“

„Aha – chceš říct ,pro další rozvoj svých osobních odborných dovedností‘?“

„Vidím, milý Magne, že se vyznáš v tom, jak se to dělá.“

„Problém se prostě přesune dál.“

„Přesuňte ho na stavbu vojenské latríny v nějaké zapomenuté končině Moesie.“

Jenže tam nemají mramor,“ upozornil mě Magnus puntičkářsky.

„To je ovšem pravda.“

Zamýšleli jsme se nad nedostatky – a koneckonců moci – gigantické byrokracie. Když to začalo být příliš vážné, zavzpomínal jsem smutně: „Zpočátku to vypadalo tak jednoduše. Togidubnus se rozhodl pro přestavbu – a s ním i Marcellinus.“

„Potom nám škodolibý Řím pošle zbrusu nového stavitele.“

„Pomponius si kdekoho znepřátelí a Marcellinus se tedy chopí příležitosti a znovu se vnucuje na své staré místo. Ale král si už zvykl na

Vespasiánův styl a je z toho stále nešťastnější.“ Přes jejich otevřené přátelství jsem teď došel k závěru, že Togidubnus mě sem schválně poslal, abych se na vilu podíval. A abych odhalil krádeže. „Togidubnovi záleží na tom, aby se ty podvody zarazily.“

Magnus na mě upřeně hleděl. „A jak moc o to stojí, Falcone? Mám dojem, že ta vražda mu až příliš přišla vhod.“

Zhrozil jsem se. „Snad nechceš říct, že v ní měl prsty?“

„Dal si záležet na tom, aby ze scény zmizel, než k tomu došlo.“

„Nechtělo by se mi vysvětlovat na Palatinu, že Vespasiánův oblíbenec je vrah,“ zaúpěl jsem. „Ale zorganizoval to? Pevně doufám, že ne.“

„Palatin možná nemá tak docela čisté ruce, Falcone. Vsadil bych se, že to celé začalo mnohem dál a výš než v Noviu.“ Magnus byl bystrý. Tak bystrý, že mu to možná až škodilo. Jména jako Anacrites nebo Laeta nejspíš nikdy neslyšel, ale pochopil, co se děje.

Pokusil jsem se namítnout: „Je to prostě hrozba. Vražda přitahuje příliš velkou pozornost.“

„Jenže tak aspoň nedojde k trapnému soudu o korupcích,“ zdůraznil Magnus.

„To je pravda.“

Měla snaha vyhnout se politickým trapnostem dostatečně opravňovat v Anacritových očích tuto vraždu? Ano, jeho čachrářská, zkorumpovaná sekce v Paláci se na to bude jistě tak dívat. A nelíbilo by se jim, že jsme si s Magnem vyvodili, co provedli.

Helena Justina vyšla za námi na nádvoří. Pohledem přejela ode mě na Magna. „Co jste zjistili?“

Ukázal jsem na tu hromadu uskládněného materiálu a potom mávl paží na dům. „Marcellinus měl nádherný domov – laskavě mu poskytnutý na vládní náklady.“

Helena to vzala klidně. „Takže ten člověk si nedělal prakticky žádné skrupule?“

„Proč se bát silnějších slov? Byl docela zkorumpovaný.“ Helena si vzdychla. „To bude pro jeho ženu rána,“ poznamenal jsem.

Nato ta má zlostně vybuchla. „O tom pochybuju. Především vždyť tu

spolu žili, Marku, takovou dobu. Ta hloupá ženská si měla všimnout, co se tu děje. Jestli neměla žádné podezření, tak záměrně zavírala oči.“ Helena nemilosrdně pokračovala: „Ale ta to musela vědět! Chtěla hezký dům. I kdybyste jí to teď řekli, bude popírat, že by na tom bylo něco špatného, bude tvrdit, že její manžel byl úžasný, a odmítat veškerou odpovědnost.“

Magnus se až polekal její zloby.

Jednou rukou jsem ji objal. „Helena pohrdá krotkými ženuškami, které se vymlouvají, že o světě podnikání nic nevědí.“

„Parazitují a vesele si užívají výnosů z něho,“ bručela Helena. „Až se ráno probudí, nejdřív ze všeho pomyslí na to, jestli jí nechají ten dům.“

„Pokud se všechno ututlá,“ odpověděl Magnus trpce, „tak pravděpodobně nechají.“

„Můžeme očekávat, že se to úplně ututlá,“ prohodil jsem suše. „Císař nebude chtít vypadat jako tyran, který sužuje vdovy.“

Helena Justina už toho měla právě dost. Rázně upozornila na to, že máme-li se ještě ten večer vrátit do Novia, měli bychom hned vyrazit. „Nechte tu mrtvolu být. Ať si ta žena poradí s jeho ostatky sama.“

„Ty jsi ale surová.“

„Jsem našťvaná, Marku. Nenávidím zkorumpované mužské – a nenávidím ženy, co je do toho vlastně uvrtají.“

„Ale no tak! Vdovu bude asi šokovat a bude se omlouvat, až se doví, že její manžel byl podvodník.“

„Ach kdepak! Té to nikdy nedojde.“

„Možná že všechno předá do vděčné státní pokladny.“

„Zlatý oči.“ Helena nepochybovala o tom, jak to vidí. „Ta manželka si zuby nehty bude ten dům držet. Marcellinovi uspořádá okázalý pohřeb. Nahrnou se tam sousedé a budou velebit jeho život. Dají mu postavit pomník v nadživotní velikosti a na něj vytesat všechny jeho zásluhy. Památka toho zlodějského magnáta bude uctívána celá desetiletí. A nejhorší na tom je – že o tobě a Magnovi budou mluvit jako o škůdcích, kteří mu házeli klacky pod nohy. O lidech s chabou představivostí, o lidech, kteří mu nerozuměli.“

„Má paní je rozrušená,“ vysvětlil jsem zeměměřiči. Byl jsem na ni hrdý. „Odvezu ji domů.“

„Má ovšem naprostou pravdu,“ prohlásil Magnus.

„To já vím.“

XLVII

Po Verovolkovi a jeho lidech nebylo ani památky a nedělal jsem si iluze, že jejich pátrání přinese nějaké výsledky. Našel jsem našeho koně a vyrazil do Noviomagu sám s Helenou. Už jsme cítili únavu. Hněvem se ještě zhoršila. Putovali jsme po dlouhé silnici téměř mlčky, ale že jsme mohli být spolu bez ostatních, bylo pro nás oba osvěžující.

V jednu chvíli Helena, opřená o má záda, začala dřímat, a tak jsem pro jistotu zastavil a Favonie jsem se ujal sám. Aby si ospalí rodiče na koni vyměňovali mezi sebou kojence, když ten je vzhůru a čilý a chce sebou mrskat, to chce čas a odvalu.

„Snad bychom ji měli přece jen pevně balit,“ zabručel jsem. Helena to nedovolila pro žádné z našich dětí. Považovala za užitečné, aby holčičky měly volnost pohybu a seznamovaly se s možným nebezpečím. Říkala tomu výcvik, aby si jednou dovedly poradit s muži. Na druhou stranu prohlašovala, že kdybychom měli kluky, držela by je ve svěrací kazajce až do dne, kdy opustí domov, aby se oženili.

„Tebe by ani svěrací kazajka stejně nezadržela, aby ses nepřipletl do nějakých lumpáren,“ zhodnotila mě. „Držíš ji?“

Nějak jsem kolem holčičky omotal Heleninu štolu a uvázal si ji kolem krku.

„Ona drží mě.“ Moje ratolest teď pevně svírala ručičkami přední části výstřihu na mé tunice. Napůl uškrcený jsem jel dál.

Když jsme dorazili do Noviomagu, rozhodl jsem se, že budeme následovat králův příklad ze včerejška: Odpočineme si a přenocujeme v domě Helenina strýčka. Další míle do paláce nebyla sice žádná velká vzdálenost, ale museli bychom putovat po silnici, kudy houfně chodí muži ze stavby. Byl jsem vyčerpaný a neměl jsem energii na řešení nějakých problémů. Ani náladu krotit se, kdyby si to chtěl se mnou rozdat nějaký hlupák

Helena chtěla taky vidět svého bratra Justina. K mému nemalému překvapení byl dokonce doma. Domníval jsem se, že už ho noční život přestal bavit. Mýlil jsem se však. Jeho noční kumpáni přišli totiž za ním. Jakmile se ukázalo, že s Helenou tu nejsme jenom na skok, ale že tu chceme zůstat, vylezli z nějaké skryše i Aelianus a Larius.

„Máme za sebou dlouhý den s nějakými krvavými epizodami,“ varoval jsem je. Už jsem se ani nezmohl na to, abych jim vynadal, že porušili pravidla a opustili základnu. Už bych nesnesl nějakou hlučnou skupinovou debatu o čerstvých událostech. Při dlouhé cestě na koni jsem si všechno důkladně promýšlel, ale ještě mi zbyly nějaké nedořešené úvahy – takové, o jakých se mi nejlíp hloubá, když tvrdě spím.

Všichni tři mladí muži se ochotně a s velkou zdvořilostí nabídli, že večer vypadnou. Byli to možná domácké typy, ale cítili, že by se mohli přece jenom pobavit v nějakém úctyhodném podniku, abychom si s Helenou mohli užít trochu klidu. Náš trojlístek slíbil, že si při návratu domů bude počínat s co největší opatrností a potichoučku.

„A ne abyste přišli moc pozdě,“ nařídila jim Helena. Vážně pokývla hlavou. „Kdo se vůbec stará o Maiu Favonii?“ zeptala se jich pak. Mladíci ji ujistili, že Maia Favonia se o sebe dovede postarat sama.

Nezbylo nám než doufat, že je to pravda.

XLVIII

Ne, to nestačilo.

Zadržel jsem mládence, když už málem proklouzli dveřmi. Dokud se Perella mohla volně pohybovat, potřebovala Maia stráž. „Aelianе a Larie, vy se teď vrátíte do paláce. Postarejte se o to, aby má sestra byla v pořádku.“

„Maia je v naprostém pořádku –“ začal Aelianus rozmrzele. Po tom svém exilu v lese si chtěl něco užít.

Měl možná pravdu. Třeba Perelliným jediným cílem byl Marcellinus. Ale mohl se mýlit.

„Jestli se Maie něco stane, zatímco vy jste se zdrhli bavit, tak vás přetrhnu, Aule. Vykuchám sekáčkem.“ Ještě pořád se tvářil vzpurně, a tak jsem dodal stroze: „Marcellinovi podfízla krk ta tanečnice, co jsme si mysleli, že jde po Maie.“

Vážně se nad tím zamyslel. „A teď se ta ženská zase pohybuje volně?“

„Stupenda?“ přidal se k nám Justinus a letmo pohlédl na svého parťáka Laria. „Ta už nebude mít dost energie na Maiu. Bude odpočívat. Před zítřkem se potřebuje pořádně vyspat.“

Larius mi to vysvětlil: „Na zítra večer je ohlášeno Stupendino poslední vystoupení na rozloučenou.“ Užasle jsem na něj hleděl, proto krotce doplnil: „To nám prozradila Virginia.“

Zítřek už měl beztak zakrátko začít. „Pěkně tě podfoukli, Falcone,“ řekl mi Justinus polohlasem. „Aulus a Larius se tam určitě vrátí a budou Maiu hlídat. Od krčmáře se pokusím zjistit, jestli náhodou neví, kde se tanečnice ubytovala. Pokud to neví, tak se můžeme zamíchat do publika a sledovat její poslední vystoupení.“

„Cože? A zatknout ji před protestujícím davem?“ Věděl jsem, že nic neprojde hladce. Ale při té hrozné únavě jsem byl bezmocný. „Ona určitě nevystoupí.“

„To by radši měla,“ odpověděl Justinus pochmurně. „Lidi už jsou na ni celí nažhavení. Jestli se neukáže, kouká z toho vzpoura.“

Usmál jsem se unaveně a řekl: „Nu což, o to by nikdo z nás nechtěl přijít.“

XLIX

S pal jsem mizerně. Zub bolel. A když si člověk nejvíc potřebuje odpočnout, spánek ne a ne přijít.

Měl jsem pocit, že události buď spějí k vyvrcholení, nebo spíš že se mi vymykají z rukou. Stavba paláce se teď pěkně rozběhla. Identifikoval jsem dost dřívějších nedostatků, které mohli odpovědní pracovníci dát snadno do pořádku. To už probíhalo celkem bezbolestně. Jelikož Pomponius ani Marcellinus už nežili, mohla se v našich hlášeních chabá výkonnost a krádeže materiálu svést na oba. Magnus se svou snahou vystopovat ztráty jistě podpoří mé doporučení, aby dostal větší pravomoc. Mohl by pomoci nový titul, například „pracovní prefekt“. Cyprianus by mu dělal zástupce. Strephon by měl dostat příležitost vést projektanty; jistě by se uplatnil dobře. Má-li Magnus pravdu, že Gaius je poctivý, mohl by se stát vedoucím administrativy; ostatní by potřebovali nový impulz k efektivnější práci nebo být nahrazeni, a tak by se kontrola nákladů a projekty mohly opět zaměřit řádně na cíl. To všechno vypadalo slibně.

Ještě stále jsem chtěl bezpečně zjistit, kdo oba architekty zabil a proč. K jiným úmrtím na stavbě došlo buď z přirozených příčin, nebo pro zanedbání bezpečnostních předpisů. Pevné vedení by pomohlo omezit zbytečné úrazy.

Stále jsem se snažil ochránit svou sestru tak, aby to Anacrita nadobro odradilo od dalších pokusů.

A také jsem chtěl najít Glokka a Cottu.

Otřesné smrti se člověk jen tak nezbaví. Do snů se mu vtírají krvavé obrazy. Když jsem přece jen usnul, ustavičně mi z unavené mysli vyskakovaly noční můry inspirované zdejšími masakry a podivně kombinované s krutými okamžiky z mé vlastní minulosti. Hrůzou jsem se vytrhoval ze spánku a musel si sednout, abych se jich zbavil. Helena, nezvyklá cestovat daleko na koni, mi hluboce oddychovala po boku. Musel

jsem zůstat vzhůru, neboť jsem věděl, že jakmile bych usnul, přepadly by mě opět noční můry. Ráno jsem nestál za nic.

Když jsem zasedl k pozdní snídani, objevil se Justinus, svěží jako ptáček. Byl dokonce natolik strážlivý, že si všiml mého mlčení.

„Vypravil jsem se ven na obhlídku. Každý, koho jsem se ptal, mi říkal, že Stupenda bydlí v jedné putyce u Palácové brány, Falcone. Zřejmě to byl omyl. Prohledal jsem to tam, ale ona tam nebyla.“

„Jak ji seženou lidi, co chtějí vstupenky na její představení?“

„Přijde za nimi sama.“

„Jsou tedy přesvědčení, že večer vystoupí?“

„Podle všeho jo.“

Zamračeně jsem žvýkal chleba. Helena seděla na koženém lehátku a kojila maličkou. Podívala se na mě. „Co se děje, Marku?“ zeptala se.

„Něco mi tu nehraje. Takhle se Perella nechová. Jestliže ji poslal Anacrites výlučně proto, aby oddělala Marcellina – kdoví proč? –, její normální postup by vypadal takto: obhlédnout terén, nečekaně zabít a zmizet.“

„Však taky zmizela,“ připomněl Justinus, třebaže Helena zůstala zticha.

„Myslel jsem to tak, že zmizí z celé oblasti. Možná i provincie.“

Justinus si odhrnul neposlušné tmavé vlasy. „Máš podezření, že Perella ještě nedokončila své poslání?“

„To je jedna možnost,“ odpověděl jsem opatrně. „Taková, že se mi na ni ani nechce myslet. Držme se naděje, že mládencům Istivě slíbila večerní představení proto, aby získala čas a mohla utéct co nejdál.“

„Musela tu uvíznout. Z téhle provincie se dá uniknout jenom po moři,“ připomněl Justinus. „Kdo chce vypadnout rychle, je stejně vydaný na milost a nemilost přílivu a odlivu a plachetnicím.“

Konečně jsem se zmohl na úsměv. „Zdá se, že to máš důkladně promyšlené.“

„Myslím na to každou minutku od té doby, co jsme přijeli, Falcone.“ Vypil jsem šálek vlažného ochuceného vína a ověřil si u Heleny, jestli už je připravená na cestu do paláce. „Budu celý den na stavbě, Quinte. Můžeš jet s námi, jestli chceš, pokud tu nemáš nic jiného na práci. Teď už nemáme celkem co ztratit, když lidi poznají, že jsi v mém týmu.“

„Po té dlouhé cestě bych palác rád viděl.“

„Nemusíme spěchat a večer se pak můžeš vrátit do Novia na to představení.“

„Výborně.“

Zazubil jsem se na Helenu. „Tvůj bratr, který má tak uhlazené způsoby, docela důvěryhodně předstírá, že bude rád, když mu bude dělat společnost poctivý starší muž.“

„Kdo to má být?“ zeptala se Helena suše. „Myslela jsem, že půjde s tebou, Falcone.“

Justinus, který se uměl tvářit nevinně, se vzchopil, jako by si chtěl dojít pro cestovní zavazadla. Pak se zarazil. „Není to ten pravý okamžik, aby ses přiznal, koho vlastně hledáš?“

„No přece Glokka a Cottu.“

„Ne. Tys mi řekl o tom dozorci, surovci, ke kterému se nemám přibližovat sám.“

„O Mandumerovi? O tom vedoucím party Britů, kterého chtěl Pomponius pověsit na umělý strom?“

Justinus přikývl. „Myslím, že jsem ho viděl. Určitě to musel být on. Tvůj popis na něj přesně seděl – byl mezi Brity ze stavby, celý pomalovaný borytovou modří, opravdu hnusný primitiv.“

„Kdy to bylo, Quinte?“ chtěla vědět Helena.

„Tu samou noc, co za mnou přišel Marcus a zmínil se o něm.“ To bylo tu noc, co byl zabit Pomponius.

„Proč jsi mi to neřekl dřív?“

„Vlastně jsem tě od té doby neviděl. Když ses rozloučil, šel jsem se napít.“ Justinovi se podařilo mluvit lehce, jako by o nic nešlo. A taky šikovně zapomněl, že mě viděl včera večer. Moji asistenti začínají lajdačit. To by mohlo všechno zkazit.

„Šel ses napít, nebo okouzlovat tu šenkýřku?“

„Ale ona mi jenom připomíná mou drahou Claudii,“ lhal.

Potom vylíčil, co se stalo. Jak tak seděl a upíjel ze skrovné číšky prý hodně zředěný nápoj, vstoupil do krčmy muž, který zhruba odpovídal mému popisu Mandumera.

„Tohle je tvůj oblíbený pajzl? Kde Virginia hází po mužských očkem a

snad jim poskytuje něco víc, zatímco Stupenda slibuje zážitky, jaké se dají poznat jenom mezi bohy? Jak se to tam jmenuje – Prdel červa?“

„U Říčního pstruha,“ opravil mě Justinus upjatě.

„Moc hezké. Já ryby miluju.“

„Mám ti vyprávět o Mandumerově dvojníkovi, nebo ne?“

„Ale jo, jistě. Na co čekáš?“

„Vypadal, jako by právě přišel z města – nevím dost dobře, proč mě to napadlo. Snad jeho styl, jak si dřep, jako by byl buď vyčerpaný, nebo strašně rozčilený.“

„Chceš říct něco jako – *Dejte mi honem napít nebo leknu!*?“

„Víceméně jeho slova, Marku. Ostatní chlapi se shlukli kolem něho. Nemůžu říct, že by ztišili hlasy, protože si toho moc neřekli. Jenom si vyměnili pár významných pohledů.“

„Tajili před tebou jako cizincem něco?“

„Běžná opatrnost, řekl bych.“

„A je to krčma, kam chodí pít Britové?“

„Ano. Uvnitř to nevypadá zrovna příjemně.“

„Ale ty a Larius tam zapadnete docela dobře,“ poškleboval jsem se. „Tak co? Viděl jsi už někdy toho člověka?“

„Myslím, že jo. Tentokrát,“ vykládal Justinus dál, „mou pozornost upoutalo jedno jeho gesto vůči kumpánům, když si sedl.“

„Jaké?“

„Jednou rukou se chytil kolem krku a napodoboval, jak se někdo dusí a lapá po dechu – oči mu lezou z důlků a vyplazuje jazyk.“ Justinus předváděl mimicky, že se škrtí nebo dusí.

Nebo je rdoušen jako tehdy tu noc Pomponius.

L

Po návratu do paláce jsem později vycítil, že tu vládne napjatá atmosféra. Verovolcus se už musel se svými lidmi v noci vrátit, ale po Perelle nenašli ani stopu. Po chatách na staveništi se přirozeně brzy rozneslo, že Marcellina někdo v posteli zavraždil. Ti, kdož měli osobní prospěch z jeho ustavičného vylepšování vlastního domu, hledali teď jiné podfuky, kterými by si zvýšili příjem. To jim zabere určitý čas. Ostatní se zabývali lezením po lešení na starém paláci, odkud se pak vykláněli a předváděli své spodní prádlo anebo, ve většině případů, že žádné nenosí, a přitom hvízdali na ženy procházející kolem.

Zaměřovali se především na jednu určitou: na naši chůvu Camillu Hypsale. „Ach Marku Didie, ti hulváti mě urážejí.“

„Tak se snaž zabavovat Julii doma, kde vás nikdo neuvidí.“

„Samozřejmě, Marku Didie,“ odpověděla podivně poslušně. Vzala snad Maia holku pevně do ruky?

„To není moje zásluha,“ hlásila Maia potichu. „Hraje si na hodnou, poněvadž doufá, že ji večer pustíš ven a ona ho stráví s přítelem.“

„Kterým přítelem?“

„Nemám tušení. Pořád odbíhá, aby mohla laškovat s nějakým mužským. Larius přísahá, že to není on.“

„Mám jí dát večer volno?“ radil jsem se s Helenou.

„Ovšem,“ odpověděla mírně. „Pokud je tím přítelem nějaká matrona nepoznamenaná žádným skandálem, která pošle pro Hyspale vlastní nosítka.“

To vypadalo pramálo pravděpodobně.

Julia byla plně zaměstnaná, takže se jí vůbec nechtělo jít domů. Příliš mladá, takže ji chlapi na lešení ještě neotravovali. Na nádvoří si rozložila celou sbírku hraček: hadrovou panenku, dřevěnou panenku, která přišla o jednu nohu, módně nastrojenou panenku ze slonoviny, vozík na strkání,

hliněná zvířátka, jídelní soupravu pro panenky, chrastítko, pytlík fazolí na házení, míče tří velikostí, antilopu, co kývá hlavou, a – bohové zlatí – nějaký neřád, jemuž vůbec nezáleží na ušních bubínkách rodičů, jí dal dokonce flétnu. Netvrdím, že by moje dcera byla rozmazlená, ale přálo jí štěstí. Čtyři prarodiče své černooké batole zbožňovali. Tetičky spolu soupeřily o její lásku. Pokud někdo v kdovíjakém koutě impéria vytvořil novou hračku, vzápětí ji měla Julia. Divíte se, proč jsme jí pokaždé přivázeli něco z tisícímílové cesty? Z čisté hrůzy, jak by asi vyváděla, kdyby zjistila, že jsme nějaký poklad vynechali.

Ted' se naše chamtivé dvouleté dítě zabralo do nějaké poklidné hry.

Helena mě chytila za paži a syčela z legrace vzrušením: „Podívej, brouku, Julia Junilla si dělá úplně první inventuru.“

„To už asi vybírá věci na saturnálie. Jedním darečkem by mohlo být počítadlo.“

„To dítě má nákladný vkus,“ prohodila Helena. „Myslím, že by jí vyhovovalo, kdybychom jí přidělili vlastního účetního.“

„Byl by aspoň užitečnější než její chuva,“ poznamenala rozmrzele Maia.

Maia stála v otevřených dveřích k našim pokojům a hlídala Julinku – nebo spíš zlostně sledovala, jak Hyspale koketuje s chlapý na lešení. Jistě by měli fůru dalších poznámek, kdyby viděli Maiu, jenomže zůstávala na nesprávné straně prahu, takže byla mimo dohled. Aspoň tahle členka mé domácnosti se uměla chovat cudně, když chtěla.

Přece jen však měla jednoho ctitele. Před časem mluvila se Sextiem, prodavačem těch soch. Přesněji řečeno nechala ho mluvit a sama mu v odpovědích příliš neodporovala. Sextius, stále s tím obezřetným pohledem, kterým vždycky Maiu sledoval, jí vyprávěl, že celý náklad soch prodal.

Když uslyšel tu novinu Aelianus, vystrčil hlavu – zřejmě se s Lariem flákali doma. „U Olympu! – a kdo to koupil?“ vyptával se s profesionálním zájmem.

„Jeden ze stavařů královny lázně.“

Aelianus se na mě nenápadně ušklíbl. O těch sochách neměl podle všeho valné mínění. Instalovat je v královské šatně by byl povedený fór.

„Pro ta díla by potřebovali mít po ruce hodně vody,“ poznamenal jsem. Sextius, vyvedený naší přítomností z míry, se odšoural. Jestliže se na stavbu vrátil s nadějí, že se vetře do Maiiny přízně, nevyšlo mu to.

Maiu zajímaly jenom novinky ode mě. Zatáhla mě dovnitř. Když jsem se ujistil, že za naší nepřítomnosti nedošlo k žádným nepřístojnostem, stručně jsem ji seznámil s novinkami o Perelle. Musel jsem jí prozradit také to podstatné o Marcellinově smrti, než se to doví od jiných. Podrobnosti jsem ovšem hodně utlumil. Zdůraznil jsem, že podle toho Perellino posláním v Británii nemělo nic společného s námi.

„Kéž by!“ prohodila Maia posměšně.

Zašel jsem do své kanceláře. Tam jsem zastihl Gaia, jak pracuje na hromádce faktur a upíjí *mulsum*. Ještě jsme spolu nemluvili od chvíle, kdy jsem vyrazil ven poté, co jsem ho obvinil, že mi lhal.

„Vidím, že Iggidunus odvolal své odmítnutí dodávat pití do téhle kanceláře, pokud tu nejsem.“

Gaius se opatrně usmál přes okraj své číše. „Musíš to s ním umět, Falcone.“

„To mi vždycky říkali o ženách. Že by se to dalo rozšířit i na kluka s pitím, to mě dřív ani nenapadlo.“ Zpříma jsem na něho pohlédl. „Magnus mě ujistil, že jsem se mýlil, co se tebe týče. Zřejmě jsi poctivý, ochotný a veskrze bezúhonný.“

„Jsem hlavně na správné straně,“ prohlásil.

Vylíčil jsem mu, co jsme našli v Marcellinově vile. Chybějící materiál, který dnes přivezeme zpátky, by měl zlepšit možnost dospět na stavbě k vyváženým účtům. Gaius se zaradoval.

„Tak mi pověz, jak jsi Magnovi pomáhal. Hlavně bych rád, abys mi vysvětlil, proč jsi mi nikdy neřekl, co podnikáš.“

Gaius se zatvářil ostýchavě. „Nesměl jsem, Falcone.“

„Že *nesměl*? Podívej, jsem utahaný. Vraždy mě skličují. Skličuje mě vlastně i vyložená korupce. Magnus mi poradil, abych se zeptal tebe, o co jde.“

Tajemník zůstával stále němý.

„Gaie, těší mě, že jsi poctivý, ale to nestačí. Vysvětlí mi, jakou roli v tom

hraješ. Nestřím, aby se do celé stavby pletli nějakí záhadní muži.“

„To má být výhrůžka, Falcone?“

„Můžu tě propustit, ano. Dalmácie je hodně daleko, aby se člověk trmácel domů s hanbou bez dopravního prostředku a se zadrženým platem.“

Před časem mi řekl, že matka žije právě v Dalmácii.

Dalmácie byla rodištěm ještě někoho jiného v této provincii, jednoho vysoce postaveného britského činitele. *„Nejvyšší postavení tvého otce bylo místo třetířadého výběrčího daní v dalmatském městečku s jedním volem, „jak jsem to kdysi vzpurně vmetl tomu člověku do tváře. Tenkrát jsem byl se svými soudy rychle hotov. „V Británii nemá nikdo kromě správce provincie větší váhu než ty...“*

„Flavius Hilaris!“ zvolal jsem. Jak jsem na něho mohl zapomenout? Vždyť nám koneckonců dal v Noviomagu k dispozici svůj dům. Až moje mise skončí, Helena chtěla, abychom ho a jeho manželku navštívili v Londiniu.

Gaius se trochu začervenal. „Finanční prokurátor?“

„Sympatický člověk. Manželčin strýc, věděl jsi to? Narodil se v Naroně.“

„Vážně?“ zamumlal Gaius.

„Tak už přestaň blufovat.“

„Z mé provincie pochází hodně lidí, Falcone.“

„Ale moc jich neskončí tady. Kolik je ti – něco přes dvacet? Na čem jsi pracoval předtím, než jsi přišel do paláce, Gaie?“

„Připravoval jsem studie o výstavbě fora.“

„Snad ne fora v Noviu? To jsem viděl. To musel někdo namalovat na zadní stranu účtu za ryby, a pak to vytrousil. Kde, Gaie?“

„V Londiniu,“ přiznal.

„Přímo pod nosem správce provincie – a jeho pravé ruky. Hilaris je poctivec. Ten si umí vybrat štáb spolupracovníků. Nesnáší protekci. Ale že jsi z Dalmácie, by bylo tvé velké plus, o to se můžu vsadit. A kdyby tě měl za slibného – to by teprve bylo něco. Abys byl v obraze, jeho specialita, a to velmi vzácná, je vyplít korupci. Tak jsem se s ním vlastně setkal. A tak jsem se taky poznal s manželkou, takže na to patrně nikdy nezapomenu. Pověz

mi tedy, pracuješ tu skrytě pro prokurátora v Londíniu?”

„To ti snad jistě pověděl.“ Úředník, který pro svou vlastní bezpečnost odpřisáhl, že bude mlčet, se pokusil ještě o poslední gambit.

„Určitě měl v úmyslu poskytnout mi všechny informace,“ odpověděl jsem škrobeně.

„Administrativní zádrhel?“ mumlal Gaius a začal poodhalovat, jak se baví.

„Jasně. A strýček Heleny Justiny ve svém kurulském křesle je škodolibá potvora.“

Podle všeho jsme si rozuměli, a u toho jsem zůstal. Gaius byl ve výhodné pozici, aby mohl sledovat všechno, co se na stavbě děje, jenže měl poněkud nízkou funkci. Odváděl dobrou práci. Hilaridovi to povím. Aby měl lepší pozici pro budoucí kontrolu, bylo nejvhodnější nechat zavedeného úředníka pokud možná tady a dál udržovat jeho inkognito. A tak jsem na něj přátelsky mrkl a pokračoval se svou vlastní prací.

Pár hodin jsem strávil stylizováním zprávy o problémech na stavbě a svých návrhů, jak je napříště řešit. Čas od času tam někdo přišel s nějakou žádostí nebo potvrzenkou, abych ji jako hlavní stavbyvedoucí podepsal, ale jinak se zdálo, že je všude klid. Cyprianus na stavbě pochopitelně nebyl, protože odjel s vozy pro Magna a materiál, který jsme chtěli převézt zpátky z Marcellinovy vily. Tady se toho moc nedělo.

Když jsem se potřeboval trochu nadechnout, udělal jsem si malou procházku. Dnes tam bylo plno opuštěných koleček a napůl vykopaných příkopů. Buď se to dalo považovat za stavbu, kde se všechno zastavilo pro vskutku vážně hrozící nebezpečí, nebo za naprosto normální staveniště, kde se nikdo, jako tak často, nedostavil do práce.

Pátrání se samo od sebe rozběhne rychleji, když se člověku daří. Jakmile toho objevíte dost, rychle se vám odhalí nové spojitosti. Někdy dokonce pomůže obklopit se správně zvolenými inteligentními asistenty.

Napřed změkl Gaius natolik, že se mi pokusil zavděčit. „Co dělá zub, Falcone?”

„Dal celkem pokoj do chvíle, než ses o něm zmínil.“

„To mě mrzí.“

„Pokoušel jsem se ho vykrotit sám, ale je zasazený moc hluboko. Musím říct Alexovi, jestli by mi nedoporučil někoho, kdo tahá zuby bezbolestně.“

„Dole, tam co je Nemesis, jsem viděl novou tabuli s namalovaným zubem. Musí to být lazebník-felčar, Falcone. Přesně to, co potřebuješ.“

„Neslyšels tam nějaké výkřiky?“ Otrásl jsem se. „Je Nemesis nějaká putyka?“

„Majitel má smysl pro humor.“ Gaius se zazubil.

Zato já jsem svůj ztratil. „Informátoři jsou proslulí svou ironií – ale já bych nerad, aby mi tesák vyrval někdo v sousedství pajzlu nazvaného po bohyni nevyhnutelné odplaty.“

„Její hněv se dá odvrátit pliváním,“ ujistil mě. „To by mělo být snadné, když jde o zákrok hluboko v dásni.“

„Ušetři mě, Gaie!“

Pilně jsem pisátkem drápal dál. Používal jsem destičky poměrně tence potažené voskem. Musím si dát pozor, aby má slova nebyla čitelná zezadu. Ačkoliv mi můj zápis připadal jasný a elegantně stylizovaný, nechtěl jsem, aby ho četl někdo, komu není určený. Moje tabulky se po přečtení musí spálit, aby se nepovalovaly někde na smetišti.

„Pokud jde o ten tvůj druhý problém, Falcone,“ ozval se Gaius znovu za chvíli.

„Který z té spousty?“

„O ty dva chlapy, co chceš najít.“

Zvedl jsem hlavu. „Gloccus a mizera Cotta?“ Odložil jsem stylus do úhledné severojižní řady na stůl. Gaius se tvářil nervózně. „Tak promluv, proroku!“

„Jenom mě napadlo, jestli by s nimi nemohl mít něco společného ten Alexův strýc.“ Nechápatě jsem zíral. „No, že by je jako mohl znát, Falcone.“

„A to je všechno? Že by je mohl znát? Už jsem myslel, že mi povíš, že on sám je jedním z nich. Ostatně Alexas vždycky tvrdil, že o Glokkovi a Cottovi nikdy neslyšel.“

„No ovšem.“ Nastala chvíle ticha. „Co když lže?“ nadhodil Gaius.

„Teď mluvíš cynicky jako já.“

„Musí to být nakažlivé.“

„Jeho strýc se jmenuje Lobullus.“

„To říká Alexas, že, Falcone?“

„No a co? Ovšem,“ dodal jsem s ironickým úsměvem, „to by mohla být taky lež.“

„Například –“ Gaius se úporně snažil najít nějaké rozumné řešení – „jeho strýc může být občan s více jmény.“

„Jestli staví lázně, sázím se, že jeho zákazníci mu taky říkají několika zvlášť vybranými. Anebo může užívat falešné jméno, aby se vyhnul žalobám...“ Uvažoval jsem o tom nápadu. „Znáš Alexa nějak blíž? Nehledě na jeho vlastní práci pochází z nějaké lékařské rodiny?“

„Nemám páru, Falcone.“

„A nevíš ani, z které končiny říše pochází?“

„Ne.“ Gaius vypadal schlíple. Za chvíli se vzchopil. „Už vím! Mohl bych se zeptat kamaráda, co vede přehled o zaměstnancích. Alexas musel vyplnit rubriku o nejbližších příbuzných. Tam by se zjistilo jeho domovské město.“

„Ano – a tam se taky uvádí, komu poslat po pohřbu jeho popel, jestli zjistím, že mi zalhal.“

Při jednom dřívějším rozhovoru s Alexem o úmrtích na staveništi jsem ho mohl sám čistou náhodou postrčit k tomu, aby si tam ty podrobnosti doplnil.

Asi v polovině dopoledne strčil do kanceláře hlavu Camillus Justinus. Představil jsem ho Gaiovi. Podezíravě se pozorovali.

„Zrovna jsem, Falcone, viděl jednoho chlapa, co znám,“ oznámil mi. „Tentokrát jsem ti to přišel rovnou říct. Podle Laria je to zástupce králova projektu.“

„Verovolcus? A co jako?“

„Napadlo mě, že bys to možná rád věděl. Už jsem ho viděl dřív – popíjel s Mandumerem,“ vysvětloval Justinus.

„Ti dva jsou vždycky jedna ruka,“ doplnil Gaius. Vypadal blazeovaně – dokud jsem se do něho nepustil za to, že se mi o jejich spojení nezmínil

dřív.

„Mandumerus a Verovolcus jsou nejlepší přátelé?“

„Od kolíčky, Falcone.“

„Pomůže ti to nějak?“ zeptal se Justinus nesměle.

„Ale jo – ale nepoděkuju ti za to.“

Oběma rukama jsem si projel vlasy. Cítil jsem, jak mi kučery zhrubly a jsou lepkavé od slaneého pobřežního větru. Co bych dal za takovou tříhodinovou koupel s celkovou masáží v prvotřídním podniku – v Římě. V takovém, kde manikérky vypadají jako vznešené princezny a kde se prodávají tři druhy zákusků. V podvečer bych pak vyšel na travertinové a mramorové schody, když žhavé slunce ještě stále rozpaluje dlažební kameny. A potom bych se odebral na večeři do svého vlastního domu na Aventinu.

„U Háda, Quinte. Tohle je oříšek. Co když Pomponia zavraždili právě Verovolcus a Mandumerus?“

„Proč by to dělali?“

„Protože Verovolcus je oddán svému královskému pánovi. Ví všechno o tvrdých hádkách krále s Pomponiem o projekt. Pravděpodobně se domníval, že by král raději spolupracoval s Marcellinem. Je dokonce dost možné, že mezi Verovolkem a Marcellinem došlo k určité výměně pozorností. Verovolcus řekněme netušil, že někdo usiluje Marcellinovi o život, a tak se rozhodl s Pomponiem skoncovat – prostě odstranit nového vedoucího stavby, aby mohl znovu nastoupit ten původní. Jeho kamarád Mandumerus by mu jistě rád pomohl. Vždyť právě přišel na stavbě o lukrativní místo a Pomponius ho chtěl ukřižovat. Není pochyby, že Mandumerus by se chtěl pomstít.“

„Věříš tomu, Falcone, že to král mlčky schvaloval?“ Justinus se zhrozil. Jednak viděl, že by to byla hloupost, kdyby to někdo udělal, a jednak ten vrtošivý chlapec rád věřil v ušlechtilost barbarů.

„Samozřejmě že ne!“ zavrčel jsem. „Moje úvahy jsou čistě teoretické.“

„Nu což, mohla by to být pravda.“

„Takže zabití Pomponia byl nerozumný tah dvou pomýlených pochopů odsouzený k odhalení?“ vyptával se Justinus dál.

„Ne tak docela,“ odpověděl jsem mu smutně. „Pokud je má domněnka

správná – s odhalením by se vytasili jenom pitomci.“

O něco později jsem si podal formální žádost o soukromý rozhovor s velekrálem.

LI

Čas pro profesionální prohlášení.

Když informátor pracuje s klienty, kteří požadují závazek mlčenlivosti, vyvstává problém. Musí přistoupit na věčné mlčení o svých případech. Nejeden soukromý informátor by mohl napsat lechtivé paměti, plné bahna a skandálů, kdyby tím nebyl vázán. Mnohý císařský agent by mohl vytvořit napínavou autobiografii, v níž by se známá jména skandálně přetřásala a družila se jmény nebezpečných gangsterů a nemorálních osob obojího pohlaví. Neděláme to. Proč? Oni nám to nedovolí.

Nemůžu říct, že bych kdy slyšel o nějakém choulostivém klientovi, který se obrátil pro ochranu své pověsti na soud. Na tom není nic překvapujícího. Mnozí moji vlastní klienti by mě soukromě zažalovali, kdyby jim mou vinou hrozilo veřejné odhalení. Otec malých dětí nemůže riskovat, že ho najdou ležet v zastrčené uličce s mozkem rozprsknutým kolem hlavy. A práce pro císaře vyžadovala ještě větší opatrnost. Podrobnosti takového ujednání se neuvádějí ve smlouvě, protože to není nutné. Vespasián mi přiděloval úkoly, poněvadž věděl, že jsem diskrétní. Ostatně nikdy jsem žádnou písemnou smlouvu nedostal.

Chcete se dovědět něco o vestálkách, o homosexuálech a o jiných známých osobách? Ode mě se nedovíte ani slovíčko. Koluje ohavná povídka, že armáda nakoupila za nehorázně předražené ceny zbytečně moc koňských podkov, všechny na levé nohy? Je mi líto, bez komentáře. Jestli má jeden z císařských princů zakázané techtle mechtle s... Ne, ne. Ani to nezarazíme jako nevkusnou spekulaci! (*Ale já ovšem vím, který z Caesarů...*) Sám nikdy neprozradím, kdo je skutečným otcem pekařových dvojčat, kde v současné době pobývá ta holka s obrovským poprsím, který bratranec bude dědicem vašeho slaboduchého strýčka ve Formiích ani skutečnou výši dluhů vašeho švagra z hazardu. Ledaže byste si mě najali a zaplatili můj honorář plus náklady plus plné vyrovnání za nepřipustné

obtěžování a za žaloby pro urážku na cti.

Uvádím tyhle podrobnosti, neboť *kdyby* se snad objevily nějaké skandály týkající se stavby, byl jsem tam speciálně proto, abych takové skandály ututlal. Jednoho dne se bude velký palác v Noviomagu Regnensis hrdě tyčit a každé jeho půvabné křídlo bude plnit vizi, o jaké snil Pomponius. Můj úkol nespočíval jenom v tom, abych se postaral o dostavbu té obludnosti v realistickém rámci stanovených termínů a rozpočtu, ale také zajistil, aby se nikdy nestala notoricky známou. Magnus, Cyprianus, řemeslníci a zedníci se mohou všichni přesunout na jinou stavbu, kde si budou moct klidně zanádat na palác jako na staré strašidlo, ale jejich nářky se brzy ztratí mezi novými obtížemi. Jinak by žalostná historie celého projektu odumřela a pak už by vzrušoval obdivovatele pouze velikostí a velkolepostí.

Zde bude stát palác Togidubna, velekrále Britů, úžasný soukromý dům, nádherný veřejný památník. Bude se tyčit nad nanicovatou krajinou v tomto ztraceném koutě pusté provincie ještě možná celá staletí. Panovníci budou přicházet a odcházet. Jedna za druhou budou následovat další přestavby, jak dá osud a finance. Jeho sláva časem vyprchá. Dolehne na něj zkáza. Střechy paláce se propadnou a zdi se zhroutí. Blízké zátoky obsadí opět vodní ptáci a ti budou pokřikovat a naříkat nad ubohými ostrůvky a chomáči travin prosáklými vodou. Veškerá velkolepost upadne v zapomnění.

Tím víc důvod pro mě, abych jednoho dne seděl v nějaké své vlastní skromné vile s vyhlídkou přes mělké říční údolí, zatímco darební potomci Nux budou štěkat na vřískající děcka v zarostlé provinční zahradě a moje staříčká manželka si bude na slunné lavičce číst a chvílemi napomínat drobotinu, aby byla zticha, protože dědeček píše paměti.

Zbytečně. Žádný kramář se svitky by nebyl ochotný takový příběh opísovat.

Mohl bych se vydat soukromou cestou. Každá hlava domácnosti doufá, že ho časem bude někdo považovat za svého zajímavého předka. Mohl bych to všechno sepsat a svitek v pouzdře šoupnout pod postel v pokoji pro hosty. Mé děti budou nad mou rolí ohrnovat nos. Ale možná že mezi vnoučaty se najde někdo zvědavější. Mohl bych dokonce cítit potřebu

omezit jejich ušlechtilé holedbání a připomenout těm rozpustilým rošťákům, že v minulosti naší rodiny se vyskytovaly také nějaké neslavné, rušné momenty...

Opět nemožné v důsledku stále neměnného omezení: profesního tajemství o klientech.

Snad chápete, v čem je problém. Když jsem o těchto událostech posílal zprávy domů, kartotéky v Noviomagu se přede mnou rychle zavíraly. Když někdo tvrdí, že ví, co se stalo, musel to slyšet od někoho jiného než ode mě. Claudius Laeta, byrokrat a největší tajnůstkář, mi dal jasně na vědomí, že nesmím nikdy ani pípnout, o čem jsme s Togim debatovali...

Aby bylo jasno, pro Laetu jsem nikdy neměl čas. Poslouchejte tedy (ale nikomu to neopakujte – a to myslím naprosto vážně).

Požádal jsem o soukromou rozmluvu s králem. Vyhověl mi a nepřizval si ani Verovolka. Milá zdvořilost. Užitečnější, než tušil – nebo než si dovedl představit.

Sám jsem si stanovil přísnější pravidla: vzal jsem si pomocníky. „Čistí, upravení, oholení,“ upozornil jsem bratry Camilly. „Žádné tógy. Chci, aby to bylo neoficiální – ale potřebuju vás jako svědky.“

„Není to příliš okaté?“ zeptal se Aellianus.

„O to právě jde,“ utrl se na něj Justinus.

Král nás přijal ve skrovně zařízené audienční síni se spodními částmi stěn vyzdobenými malbou vinoucích se šlahounů v barvách a tvarech přesně odpovídajících výzdobě v Marcellinově vile. Obdivoval jsem malby a pak poukázal na tu podobnost. Začal jsem diplomaticky, zda by toto využívání pracovníků a materiálu mohlo být náhodné – a pak jsem se zmínil, že přepravujeme zpátky stavební potřeby, které byly prozatím uskladněné ve vile. Togidubnus si mohl domyslet proč.

„Já jsem Marcellinovi plně důvěřoval,“ poznamenal král nevzrušeně.

„Jistě jsi nemohl tušit, jak a v jakém rozsahu to probíhalo.“ Togidubnus byl přítelem a kolegou Vespasiána. Mohl by zapadnout do špinavých podvodů až po svůj královský krk, ale formálně jsem uznával, že je neviný. Uměl jsem přežít. Informátoři musí někdy zapomenout na své zásady. „Ty jsi vůdčí osobností všech britských kmenů. Zkorumpovaný režim na stavbě by mohl tvé postavení silně poškodit. Že tě Marcellinus

dostal bezděčně do takové situace, bylo neodpuštělné.“

Král uznale zhodnotil, jak opatrně jsem to vyjádřil.

A já jsem za to uznání poděkoval. „Nic nemůže nikdy vymazat fakt, že Marcellinus ti vybudoval krásný domov ve skvělém stylu, kde se ti po dlouhou dobu pohodlně žilo.“

„Byl to vynikající projektant,“ dal mi Togidubnus vážně za pravdu. „Ohromně nadaný architekt se znamenitým vkusem. Vřelý a laskavý hostitel. Jeho rodina a přátelé ho budou silně postrádat.“

Z toho bylo vidět, že náčelník kmene Atrebatů je už úplně romanizován: Zvládl velké umění přednést na fóru smuteční projev za prohnáného ničemu.

A jak by zhodnotil Pomponia, kterého nenáviděl každý až na jeho dočasného oblíbence Planka? *Skvělý projektant – mimořádný talent... vybraný vkus... Samotář, jehož ztráta hluboce zasáhne blízké přátele a kolegy.*

Debatovali jsme o Pomponiovi a jeho dojemné ztrátě.

„Došlo k několika dost chabým pokusům obvinít nevinné. Nenávidělo ho tolik lidí, že nám to všechno jen komplikuje. Mám určitá vodítka,“ svěřil jsem králi. „Jsem připraven věnovat čas a úsilí vyšetřování těchto stop. Budeme mít důkazy. Svědkové mohou promluvit. To by znamenalo obvinění z vraždy a nepříjemnou publicitu, a budou-li vrahové usvědčeni, bude je čekat trest smrti.“

Král mě pozoroval. Neptal se na jména. To by mohlo znamenat, že už ví, o koho jde. Nebo že pochopil pravdu a nechce se do toho zaplést osobně.

„Nesnáším nejasnosti,“ prohlásil jsem. „Jenže neposlali mě sem proto, abych prosazoval hrubé řešení. Moje úloha je dvojí: stanovit, co se stalo, a potom doporučit nejlepší postup. „Nejlepší“ může znamenat nejpraktičtější nebo nejméně škodlivý.“

„Ty mi dáš na vybranou?“ Král měl přede mnou náskok.

„Na Pomponiově smrti se podíleli dva muži. Řekl bych, že jeden je ti hodně blízký a druhý jeho známý přítel. Mám podezřelé jmenovat?“

„Ne,“ odmítl král. Za chvíli dodal. „Co s nimi tedy uděláme?“

Pokrčil jsem rameny. „Tomuto království vládneš ty. Co navrhuješ?“

„Nechceš je snad hodit do močálu?“ zeptal se Togidubnus přísně.

„Já jsem Říman. Odmítáme barbarskou krutost – raději vynalézáme vlastní.“

„Co tedy, Didie Falcone chceš?“

„Toto: vědět, že nikomu jinému, kdo pracuje na této stavbě, už nehrozí žádné nebezpečí. Vyhnout se domácímu násilí a projevit úctu k zemřelým a jejich rodinám. A když se nechám unést idealismem, chci možná zabránit dalším zločinům.“

„Římský trest pro neurozené by byl potupná smrt.“ Císařovi učitelé práva už asi zapracovali. Král římské právo znal. Jestliže ho vychovali v Římě, jistě viděl, jak odsouzence sápe v aréně dravá zvěř. „A pro lidi vyššího postavení?“ zeptal se.

„Nic tak definitivně konečného. Vyhnanství.“

„Z Říma,“ dodal Togidubnus.

„Vyhnanství z celé říše,“ opravil jsem ho zdvořile. „Pokud ovšem vaši provinilci nebudou postaveni před oficiální soud, bylo by dobrým kompromisem vyhnanství z Británie.“

„Navždy?“ zeptal se král drsně.

„Navrhoval bych po dobu trvání nové stavby.“

„Pět let!“

„Myslíš, že je to příliš tvrdé? Já jsem viděl tu mrtvolu, pane. Pomponiovu smrt připravili předem – a potom oběť ještě zohavili. Byl to oficiální římský pracovník. Války se rozpoutaly i pro menší příčinu.“

Seděli jsme mlčky.

Král přešel k praktickému řešení: „Může se oznámit, že Pomponia zabil náhodný vetřelec, který vnikl do lázně v naději na sex nebo loupež. ..“ Byl rozmrzelý, ale spolupracoval se mnou. „A co ta druhá smrt? Kdo zabil Marcellina?“ vyzvídal.

Odpověděl jsem, že najatá tanečnice, ale že o ní nic bližšího nevíme. Mírně jsem se usmál a dodal, že motiv asi musel být buď loupež nebo sex.

„Moji lidé po ní budou pátrat,“ oznámil král. Nebyla to nabídka, nýbrž varování. Nevěděl sice, že Perella pracuje výhradně pro Anacrita, ale uvědomil si, že má asi větší význam. A kdyby král Perellu našel, očekával by, že dojde k nějaké výměně.

Poněvadž jsem věděl s jistotou, že teď už z té oblasti zmizela, bylo mi to jedno.

LII

Cítil jsem se nesvůj. Aelianus a Justinus si vesele předli, neboť se domnívali, že naše mise skončila. Měl jsem neblahý pocit, že na mě čeká nějaká nedokončená záležitost, která se chystá rozvrátit můj život.

Staveniště bylo příliš tiché. Nikdy nedůvěřuji pracovišti, kde vůbec nikdo nepostává a nebloumá bezcílně kolem.

Nastala druhá polovina odpoledne.

Třebaže bylo ještě tak časně, mnozí zedníci už ze stavby rezolutně odcházeli a mířili do města. Brzy už se zdálo, že snad všichni odešli do kanab. Nikdo z vedení se neukázal, a protože na mně nikdo nechtěl, abych úředně zakročil, uchýlil jsem se do našich pokojů, abych si vychutnal výsadu hlavního stavbyvedoucího a oddal se přemýšlení. Za takto strávený čas zaplatí klient. Zanedlouho se ozval dusot koní a většina příslušníků královny družiny na nich odcválala také směrem na Noviomagus. Vedl je Verovolcus. Předpokládal jsem, že dostali od krále pokyny pátrat po Perelle.

Když minule pročesávali okolí, nenašli ji. Ovšem pokud Verovolcus hovořil s králem po naší schůzce, dostal možná nový impuls. V každém případě se tvářil zachmuřeně.

Helenini bratři a můj synovec Larius si dělali naděje, že královna tance snad přece jen večer U Říčního pstruha vystoupí. Aby se na tu zábavu řádně připravili, strávili všichni delší dobu v lázni. Odhodili stranou nástroje a různé krámy, které v šatně nechali stavbaři. Dělníci tam samozřejmě nadělali svinstvo, a potom zmizeli. Nikdo nepostaví lázeň za jedinou noc. Copak by to byla nějaká psina?

Helena si stěžovala, že náš byt teď vypadá, jako by se tu měla konat svatba. Já jako samotář jsem nestačil žasnout nad podívanou, jak se

moderní mládež připravuje na to, že si večer vyrazí z kopýtko. S Petroniem jsme se nikdy tak nešlechtili jako tahle trojice. Aelianus se zarputile holil s puntičkářskou marnivostí, pro něho tak typickou. Moc bych za to nedal, že si přejel taky po nohou a pažích. Podívaná na Justina a Laria, kteří si současně dělali navzájem strniště na bradě, zatímco Aelianus se zmocnil jediného nejasného ručního zrcadla, naháněla husí kůži. Potom se Larius šmíkl, když si ořezával tvrdé nehty na nohou, a vyrobil si dezinfekční pastu z Justinova zubního prášku. Nakonec si ještě pro štěstí pošplíchali různé anatomické záhyby zvláštními vodičkami.

Naše pokoje se naplnily nesourodou směsicí mužských vůní. V této sezoně byly asi nejoblíbenější kardamom, narcis a cypřiš. Pak nám začala nosy šimrat Camilla Hyspale, když se parádila v jiném pokoji. Prstýnky měla řádně připálené a obličej s tlustou vrstvou bílé omítky vyložené pomalovaný uměleckými freskami. Když z jejího patlání začpěl pronikavě ženský balzám, Maia zaskřípala zuby a zamumlala: „To je můj sezamový puch. Tím jsem odháněla Famiu, když měl v hlavě... Ty jsi Hyspale vážně dovolil, aby si vyšla se svým miláčkem?“

„Já kupodivu pořád čekám, kdy mě přijde požádat o dovolení...“

Rozhodl jsem se, že jí sám nevyjdu vsťříc. Jen ať si Hyspale přijde za mnou a pěkně mě poprosí. Vklouzl jsem tedy zpátky do pokoje mládenců. Při pohledu na jejich tři lesklá torza, teď nahá, protože si zatím horlivě vybírali tuniky, div jsem nepukl smíchy. Kdyby se některá žena pokusila jednoho z těch krasavců uchopit, vyklouzl by jí z ruky jako mokrá parmice. Počínali si cílevědomě a soustředěně. Už výběr správného spodního prádla vyžadoval odbornou poradu. Délka, šířka, barva, styl rukávů a výstřih, to všechno muselo projít přísnou kontrolou – a správně ladit s oblíbeným svrchním oblečením. Už jsem nevydržel pozorovat stadium výběru opasků a vyšel jsem na vzduch.

Tak jsem náhodou narazil na drobnou postavičku, marně klepající na naše dveře.

„Iggidune!“ Ještě pořád jsem se musel usmívat nad těmi scénami uvnitř. „Copak chceš?“

„Mám pro tebe vzkaz, Falcone.“ Roznašeč vína vypadal zase tak nelákavě jako vždycky. Byl celý zablácený, mrzutý a ze všech otvorů mu

nezdravě kapalo. Aspoň že mi nepřinesl pití.

„Kdo mě potřebuje?“

„Tvůj člověk Gaius.“ Zvedl jsem obočí. Obklopen bláznivou mládeží připadal jsem si moudrý, shovívavý a mírný. Iggidunus pozoroval mou dobráckou náladu s podezřením. Mocně popotáhl a zamumlal: „Našel něco v bezpečnostním skladišti. Řekl mi, abych pro tebe rychle doběhl.“

Myslel jsem, že už jsme na stavbě objevili všechny zlodějny, ale jestli nějaké zůstaly přece jen neodhalené, Gaius byl ten pravý, kdo by jim chtěl udělat přítrž. Iggidunus naléhal, abych si pospíšil, ale poté, co jsem tolikrát zajel do bláta, jsem zaskočil zpátky, abych se přezul. Nikdo si mě nevšiml. Zavolal jsem: „Musím zajít do skladiště. Za chvíli jsem zpátky.“

Ztráta času. Když jsem vyšel na verandu, kluk se podívil, že jsem si vzal plášť. Přehodil jsem si ho přes pravé rameno a neformálně přichytil šňůrkou pod levou paží. Přiznal jsem se, že my Římané jsme zimomřiví. Posměšně si odfrkl.

S Iggidunem jsme obcházeli stavbu po silnici. Bledé slunce zalévalo širou rozlohu světlem. Přešli jsme po okraji velké volné plochy, kde měla být časem ozdobná zahrada, a potom zahrnuli za roh. Obvodová cesta nás přivedla k bráně ve vysokém plotě kolem zamčeného objektu.

Zastavil jsem se. „Kde jsou hlídací psi?“

„V boudách nebo je vzali na procházku.“

„Dobrá.“ Neozval se ani hlásek těch zuřivých bestií. Normálně, když někdo prošel po cestě kolem, řvali až do ochraptění. „Ale jak se dostaneme dovnitř?“ Iggidunus ukázal na bránu. Správně, byla zamčená. Klíče měl Cyprianus a ještě se nevrátil od Marcellinovy vily, kde pomáhal Magnovi s materiálem.

„Iggy, kde je tedy Gaius?“

„Chystal se to přelézt.“

„To jsem netušil, že je takovej pitomec.“ Nebyl jediný. Zasadil jsem špičku boty do škvíry v plotě a vytáhl se nahoru. Z nejvyšší mříže jsem uviděl Gaia ležícího uvnitř na zemi. „Něco se stalo. Gaius je tam. Určitě raněný. Iggidune, doběhni pro Alexa. Já jdu dovnitř –“

Přehoupl jsem se a seskočil. Pěkná pitomost. Budu mít štěstí, jestli

Iggiduna ještě někdy uvidím. Nikdo jiný neví, že jsem tady.

Na chvíli jsem ztuhl a rozhlížel se kolem. Skladiště bylo středně velká ohrada, velice přehledně uspořádaná se zásobami uloženými v řadách s natolik širokými mezerami, aby mezi nimi mohl projet vozík. Na dřevěných policích byly naskládány velké mramorové desky. Na nízkých prknech ležely celé kamenné kvádry. Spousty ušlechtilého stavebního dřeva se skladovaly v prostoru pod střechou. U vchodu do skladiště stála bytelná zamčená bouda, kde asi v pracovní době hlídal zvláštní skladník. Tam se nejspíš přechovává vzácné přepychové zboží, jako například drahokamy, z nichž se získávají zvláštní barviva, a dokonce i plíšky zlata pro dokončovací práce některých uměleckých řemesel. Hřebíky a železářské zboží – panty, zámky, zástrčky a jiné příslušenství – budou taky bezpečně zamčené. Řada hrubých nízkých bud vedle té chatrče bude asi psinec.

Gaius ležel nehnutě u hlídačovy chatrče. Poznal jsem ho podle oblečení a vlasů. Chouliil jsem se ve stínu, držel se v úkrytu a pozoroval. Nic se nepohnulo. Za chvíli jsem lehce přeběhl k ležící postavě. Tenhle prostor se asi dřív využíval jako dílna na opracovávání mramoru, celé boty jsem měl obalené bílým prachem.

„Gaie!“ Ani se neozval, protože byl svázaný a dostal roubík. Zdálo se také, že je v bezvědomí. Krčil jsem se nad ním. A rychle zkoumal nej-bližší okolí. Nic. Sundal jsem si plášť a zabalil ho do něj. Z boty jsem vytáhl nůž a pustil se do přerézávání jeho pout. „Gaie, probud’ se. Zůstaň se mnou!“

Zasténal.

Tiše jsem na něj mluvil a zkoumal, jak na tom je. Nejspíš ho několikrát praštili. Už jsem viděl horší případy. Pro něho to byl asi nový zážitek.

„Co se stalo?“

„Šli po mně – ale vlastně asi po tobě,“ brumlal jako omámený. Bylo to pěkně vyvážené. Líbí se mi, když si muž zachová vyjadřovací schopnost i po výprasku. „Britové.“

Ovinul jsem si jeho paži kolem ramena. „Zmlátili tě?“ Vytáhl jsem ho na nohy.

„Jsem jenom ouřada. Prostě jsem se vzdal.“ Vlekl jsem ho k plotu.

Nechal se strkat a táhnout, ale moc mi nepomáhal.

„Kolik jich bylo?“

„Asi osmnáct.“

„Tak odtud musíme vypadnout.“ Snažil jsem se nedat před ním najevo svou úzkost. To „asi“ byl jenom konverzační výraz. Jako účetní si je Gaius jistě pěkně spočítal.

Už jsme doklopýtali k plotu. Stál jsem zády k ohrazenému prostoru. To bylo zpropadeně nebezpečné. Co nejčastěji jsem se ohlížel přes rameno.

„Já to nedokážu, Falcone.“

„Jinak se ven nedostaneme, chlapče.“ Už jsem byl celý napjatý. Přilákali mě sem z určitého důvodu. Překvapovalo mě, že se zatím nic nestalo. „Postav nohu sem, Gaie. Chyť se plotu a lez. Já tě budu postrkovat zezadu.“

Ale naléhavě mi chtěl něco říct. „Alexas –“

„Teď se na Alexa vykašli.“

„Rodina v Římě, Falcone.“

„Prima. Ani nevíš, jak rád bych tam teď byl. Dobrý.“

Byl zmatený a zesláblý. Přes plot jsem ho dostal až po několika pokusech. Připadalo mi to však jako pár hodin tvrdé dřiny. Nemohl bych tvrdit, že Gaius je atletický typ. Nikdy jsem se ho neptal, ale odhadoval jsem, že nesnáší výšky. Připadal jsem si jako karyatida podpírající několik pytlů písku nasáklého vodou. Když jsem ho dostrkal do poloviny výšky plotu, strčil mi zatracenou botu do oka.

Konečně se ocitl nade mnou a vsedě obkročmo se zuby nehty držel hořejší mříže. Sehnul jsem se, abych si sebral plášť. „Je mi mdlo,“ ozvalo se shora. Potom asi sklouzl, protože jsem uslyšel žuchnutí na zem – našťěstí na druhé straně.

Měl jsem co dělat sám se sebou. Kdybych zůstal vzpřímený, už by bylo po mně. Neboť ve chvíli, kdy jsem se sklonil, se do plotu zabodlo těžké kopí přesně v místě, kde jsem předtím stál. Můj plášť mi zachránil život. A to dvakrát: pod ním jsem si totiž přinesl něco užitečného. Takže když se teď ten ničema, který hodil kopí, vrhl na mě, aby dokončil dílo, byl jsem připraven. Rozběhl se mi přímo na nůž – s tím zřejmě počítal. A jak před nožem uhýbal, vyrval jsem mu vnitřnosti mečem.

LIII

Já za to nemůžu. Může za to armáda. Jakmile vás v legiích vycvičí k zabíjení, každý, kdo na vás zaútočí, dostane, co mu patří. Chtěl mě zabít. Já jsem ho zabil první. Tak to chodí.

Ustoupil jsem. Srdce mi bušilo tak hlasitě, že jsem skoro nemohl slyšet, jestli už po mně nejdou další. Jednoho jsem složil, ještě jich zbývá sedmnáct. Mají nade mnou hnusnou převahu, třebaže jsem na leccos zvyklý.

Skladiště bylo zasekané spoustou věcí. Jestli tam ti lumpové byli, museli se moc dobře schovat. Někteří zůstali venku. Když jsem se obrátil, abych vylezl nahoru za Gaiem, objevily se nad plotem zrzavé palice. Chytil jsem dlouhou dřevěnou tyč a začal jsem je mlátit. Jeden se svalil dolů. Jiný tyč popadl a vyrval mi ji z rukou. Včas jsem uskočil, když ji po mně hodil. Pokud byli ovšem ozbrojení, nechávali si zbraně ukryté na později. Cítil jsem, že další chlapi jsou ve skladišti se mnou, a tak jsem se rozběhl jednou uličkou a uhnul mezi police s mramorem. Řev od plotu hlásil, kde právě jsem. Seskočil jsem a rychle se plazil při zemi do dlouhého tunelu nařezaného dřeva.

Sebevražda! Měl jsem zablokovanou cestu. V pasti jsem se musel soukat pozpátku. Každou chvíličku jsem očekával, že mě sprostě napadnou zezadu – ale pozorovatele ani nenapadlo, že znovu couvám ven. Muži prohledávali druhý konec řady dřeva a čekali, kdy se vynořím. Připlácnutý k zemi a zpocený hrůzou jsem vklouzl pod podstavce desky stolu. Jeden člověk přišel prozkoumat místo, kde jsem vlezl do dřeva. Byl tak blízko, že jsem neodolal. Skrčený ve své skrýši jsem ho švihem zleva řal mečem přes nohy. Rozehnat se k ráně bylo dost obtížné, ale zasáhl jsem tepnu. Ten, kdo nesnáší krev, se teď může zhrozit. Já jsem na takový luxus čas neměl.

Jeho řev přivolał druhé, ale já jsem na ně nečekal. Vyskočil jsem na

mramorové desky a tentokrát jsem se přes ně rozběhl horem. Desky úpěly a houpaly se pod mou váhou. Kolem hlavy mi prosvítl oštěp. Jiný se neškodně zabodl poblíž. Třetí se mi otřel o paži. Potom se mramorové tabule začaly převažovat. Znovu jsem seskočil na zem, ale řada těch nakloněných plátů sklouzla a řachla dolů, každý ten nákladný kus podrápál povrch svého souseda a některé dopadly přímo na mé pronásledovatele.

Zatímco poskakovali, nadávali a ošetřovali si pohmožděné nohy, neviděn jsem opět proběhl zpátky. Dost jsem si užil, když jsem se pokoušel přelézt přes kupu potrubí. Potom jsem narazil na hromádku olověných ingotů. To ve mně zase oživilo vzpomínky na mou někdejší otrockou práci v dolech v Británii.

Hlídačova bouda byla zamčená. Jediná díra, kde jsem se mohl schovat, byla psí bouda.

Špatný tah, Falcone. Smrad tam byl příšerný. Hlídací psy někam odvedli, ale svinstvo po nich zůstalo. Tohle nebyli žádní pejsánkové na mazlení. Nejspíš je krmí syrovými vnitřnostmi a odřezky a žrádlo se jim nepodává v úhledných miskách. A nikdo se je ani nepokusil vychovat, aby si neulevovali doma.

Škvírou ve dvířkách boudy jsem viděl hemžící se postavy. Pátrači usoudili, že jsem znovu zaběhl do dřeva. Rozhodli se, že mě odtamtud vykouří. Výborně. Mně by bylo milejší to přežít než zachraňovat tyto cenné zásoby. Možná že je dovezli ze všech končin říše, aby se z nich vyráběly obruby, křídlové dveře a přepychové dýhy, ale mně na mém životě záleželo víc. Škoda způsobená požárem bude nová výmluva v mých finančních hlášeníh. Kdo by mohl vědět předem, co se semele?

Dost dlouho jim trvalo, než rozdělali oheň, a tvrdé dřevo nechtělo chytat. Nemohl jsem dělat nic než tam ležet schovaný, zatímco mi hlavou probíhaly zoufalé myšlenky. Jakmile bych se pokusil odtamtud vyrazit, neměl jsem nejmenší naději. Chlapi se bavili. Byli přesvědčeni, že mě tam mají chyceného v pasti. Jeden alespoň šfoural dlouhou tyčí v naskládaném dřevě a doufal, že do mě buď strčí nebo mě nabodne na rožeň. Konečně zajasali a vzápětí jsem uslyšel praskání plamenů a ucítil kouř ze dřeva.

Hluk a dým se soustředily na jedno místo, ale časem se objevila pomoc.

Některá nevítaná. Z dálky jsem uslyšel psy. Zatím museli naštěstí zůstat venku, že? Ne nadlouho.

Najednou bylo slyšet, jak se někdo pokouší vyrazit bránu – patrně mohutným pojízdným beranidlem. Takový zvuk jsem slyšel naposled na vojenském cvičišti. V pravidelných intervalech dunivé tříštivé nárazy, doprovázené povzbudivým voláním. I ve svém úkrytu jsem poznal, že brána už dlouho nevydrží a co nevidět povolí. Čekal jsem tak dlouho, jak jsem se odvážil. Jakmile brána skladiště padla dovnitř, povalená dvoukolou károu, vyběhl jsem z boudy, než se vrátí domů hlídací psi. „Falcone!“

Bohové: Quintus, Aulus a Larius. Tři nevhodně nastrojení a načesání dobyvatelé. Hlavně jsem doufal, že jsou ozbrojení. Kdepak. Museli se sem rovnou rozběhnout a neměli vůbec čas se řádně vybavit. Jestliže doufali, že mě hned unesou, vyvedli je z omylu shromáždění chlapi, kteří mě chtěli napřed oddělat. Ti zrádci se na nás s řevem rozběhli.

Všichni jsme se dali do díla a mlátili každého s tvrdými zrzavými vlasy. Dusili jsme se kouřem. Bylo nás příliš málo. Kdybychom chtěli prásknout do bot, zmasakrovali by nás. A tak jsme při té rvačce, když se mládenci oháněli kusy dřeva, zároveň udušovali doutnající klacky nebo se snažili udusit plameny. Nakonec chytila i těžká dubová kláda. S Lariem jsme se pokoušeli ji vytáhnout. Celá ohrada se zaplnila hustou clonou kouře. Pomohlo to vyvolávat dojem, že je nás víc, než nás ve skutečnosti bylo. Soustředili jsme se na to, abychom je tradičním římským stylem tvrdě nakopávali.

Tři z nás prodělali vojenský výcvik. Já jsem byl bývalý pěšák. Oba Camillové sloužili jako důstojníci. Dokonce i Larius, který pohrdl armádou a dal přednost umění, vyrostl v nejtvrdějším prostředí celé říše. Dovedl mazaně využívat nohy a pěsti. Souhra a odvaha naší skupinky brzy průkazně dokázaly náš formát. Nějak se nám podařilo protivníky ze skladiště vystrnadit. Vchod jsme potom zatarasili károu, na níž mládenci přitáhli ten velký kmen jako improvizované beranidlo. Tažné zvíře museli odvázat a společně se jako lidské muly pustili do té brány. Jako by rovnou vystoupili z příručky pro vojenský výcvik. Ale když teď neměli u oje žádného tahouna, nemohli káru využít k odjezdu. Uvázli jsme tady.

Larius sbíral kusy rozbitého mramoru a dělal z nich zarážky pod kola káry, aby nikdo nemohl naši blokádu odtáhnout.

„Beranidlo!“ podivoval jsem se.

„Jsme dobře zorganizovaní,“ holedbal se Aelianus nafoukaně.

„Ale žádné meče... Vůbec mě nenapadlo, že byste si všimli, že jsem odešel –“

„Slyšeli jsme, jak říkáš –“

„Ale ani jste se neozvali! Poskytnout vám místo v domě, rošťáci, to je jako mít tři další manželky.

Když jsme teď byli čtyři, mohl si každý z nás ohlídat jednu stranu ohrady. Justinus se rozháněl po hlavách, jakmile se objevily nad plotem. „Kdybych byl venku,“ volal, „tak bych se v první řadě snažil prolomit bránu.“

Rozmáchl jsem se po chlapovi, který na nás vykoukl. „V tom případě jsem rád, že jsi tady s námi vevnitř. Nestojím o útočníky, co mají nějakou strategii.“

Syrové dřevo už dostatečně proschlo, takže se rozhořelo a museli jsme další čas věnovat utloukání jisker, abychom se tu neupekli. Horko z planoucího kmene, který jsme vytáhli, nám život silně ztěžovalo. Naši útočníci už nechtěli čekat, až nás kouř vyžene, aby nás pohodlně posbírali, a dostali úžasný nápad: zapálili jeden z panelů plotu. Ten ihned vzplál. K nebesům se vyvalil sloup kouře, který muselo být vidět na míle daleko. Uslyšeli jsme nové hlasy a znovu se rozštěkali psi. Aelianus bezděčně vsál vzduch mezi zuby. Křik zvenku oznamoval nějakou novou fázi boje. Mávl jsem na chlapce a pak jsme všichni přelezli přes káru a seskočili před skladiště.

Našli jsme tam pěknou melu – po celé silnici pěštní zápasy. Zahlédl jsem Gaia, který se tam projížděl na poníkovi – seděl za malou holčičkou, Cyprianovou dcerkou Allou. Tu pomoc možná přivedl Gaius. V každém případě tam teď jezdil dokola a vydával válečný pokřik. Psododi ty rvačky pouze pozorovali, protože se nemohli rozhodnout, kde a kdy mají své svěřence vypustit. Muži, kteří mě přepadli, byli oblečení stejně v pracovních botách a zednických tunikách, jenomže vlasy měli většinou světlé nebo rezavé a mnozí z nich dlouhé kníry. Ti, co tam dorazili

dodatečně, byli tmavovlasí, měli snědou pleť a na bradě strniště. Těch tam přišlo jenom málo – většina zedníků už odešla dřív do kanab –, ale považovali se za spojence Římanů proti britským barbarům. Ta záchranná parta byli Lupovi lidé, nepřátelé těch, co dělali u Mandumera. Všichni se uměli prát a strašně rádi to dávali najevo. Obě strany si tvrdě vyřizovaly staré účty.

Připojili jsme se k bojovníkům. Zdálo se nám to zdvořilé.

Bili jsme se hlava nehlava jako opilci na nějakých oslavách, když vtom jsme nad tím zmatkem uslyšeli další křik. Po cestě s vrzáním drkotala řada těžkých nákladních vozů, z nichž seskočili Magnus a Cyprianus a nestačili se divit. Vozy se vracely z Marcellinovy vily.

Najednou se veškerá zuřivost vytratila. Ti z Britů, kteří se ještě udrželi klopýtavě na nohou, provinile odtáhli. Někteří z dalších včetně několika cizinců utrpěli zranění, ale oběti na životech byly podle všeho jenom dvě – ten muž, kterého jsem vykuchal jako prvního, a ten druhý, jehož jsem sekl přes nohy, a ten teď v náručí dvou kolegů právě dokonával. Moje skupina z toho vyšla s četnými podlitinami a Aelianovi se zřejmě znovu otevřela rána na noze, takže se mu obvazy zabarvily doruda. Cyprianus si rval vlasy nad zkázou, kterou natopil požár ve skladišti – a bručel ještě víc, když uviděl, co se stalo s některými vzácnými zásobami uskladněnými uvnitř. Když jsem konečně popadl dech, vyličil jsem mu, jak Gaia a mě přepadli. Magnus dával najevo pochopení, ale Cyprianus vztekle kopal do strženého doutnajícího panelu z plotu. Zuřil – teď i proto, že potřeboval uskladnit materiál od Marcellina, ale neměl kam ho bezpečně ukrýt.

Kývl jsem na chlapce. Zdvořile jsme se rozloučili. Ve čtyřech jsme se loudali, snad trochu ztuhle, zpátky do mého bytu v královském paláci.

Když jsme se pak blížili ke „starému domu“, uviděl jsem člověka, kterého jsem poznal, jak hbitě leze po žebříku na lešení: Mandumerus.

Jediná možnost: má žena, sestra, děti a pomocnice jsou doma. Já jsem se však cítil nabroušený k další akci. Doběhl jsem k budově, uchopil dřevěný žebřík a letěl jako střela za ním. Helena by poznamenala, že to jsem celý já – jedno dobrodružství mi nestačí.

„Jděte se dovnitř učesat, chlapci. Za chvíli jsem u vás,“ zařval jsem.

„Šílenec!“ To znělo jako Lariova poznámka.

„Nemá z výšek závratě?“ Jeden z Camillů.

„Dělá se mu zle, když si stoupne na židli, aby zaplácl mouchu.“
S tímhle rošťákem si to vyřídím později.

V prvním patře byla pracovní plošina a druhá nahoře v úrovni střechy. Cítil jsem se naprosto bezpečně, když jsem šplhal k té první – zato potom jsem silně znejistěl. „On vylezl až nahoru, Falcone!“ Aelianus nechával rozumně nohu v klidu – o kus ustoupil, aby mohl sledovat, co se děje, a na dálku radit. Nesnášel jsem, když na mě někdo dohlížel, ale kdybych spadl, byl bych rád, kdyby o tom smrtelném úrazu mohl někdo podat jasnou zprávu. Rozhodně lepší než o tom Vallově: *Co se mu stalo? Byl to pokrejšvač. Co teda myslíš, že se mu asi tak mohlo stát? Spadl ze střechy!*

Skrze prkna nade mnou se mi snesla do očí rozdrcená suť. Dorazil jsem k druhému žebříku. Mandumerus věděl, že po něm jdu. Slyšel jsem, jak si něco bručí pod vousy. Měl jsem s sebou meč. Než bych se však dvacet stop nad zemí pouštěl do mírného šermování, raději jsem zastrčil zbraň do pochvy. Potřeboval jsem se přidržovat oběma rukama.

Už jsem ho spatřil. Chechtal se mi, potom se lehce rozběhl vpřed, až zmizel za rohem. Prkna pod nohama mi připadala až příliš chatrná. Mezi starými volnými deskami zely mezery. Bylo tam jakési ochranné zábradlí, pár hrubě sbitých planěk, které by i při nepatrném tlaku praskly. Celé lešení bylo zpevněno menšími trámkami. Při chůzi jsem cítil, jak se všechno mírně pohupuje. Moje kroky se rozléhaly. Chůzi ztěžovaly kusy staré malty ležící na nezametené plošině. Chvílemi se mi pletly pod nohy překážky a nutily mě odchýlit se od relativního bezpečí stěny. Upíral jsem oči kupředu, až jsem vrazil do starého kbelíku, zaneseného vrstvou starého cementu. Skutálel se přes okraj a spadl dolů. Někdo zlostně vykřikl. Pravděpodobně Aelianus. Musí mě sledovat zdola.

Zahnul jsem za roh. Najednou se přede mnou prostřel výhled na moře, což na chvíli odvedlo mou pozornost. Vtom se o mě opřel prudký nápor větru. Chytil jsem se bezpečnostního zábradlí. Přede mnou se krčil Mandumerus a čekal. V jedné ruce držel násadu krumpáče. Do jejího konce zatloukl hřebík. Ne nějaký obyčejný hřebík, ale obrovský hřeb, něco jako ten devítipalcový zázrak, jaké se používají při zhotovování bran do

pevnosti. Ten by mi projel celou lebkou a ještě by ho na druhé straně zůstal trčet takový kus, že by se naň dal pověsit plášť. A klobouk.

Provedl výpad. Já jsem měl svůj nůž. Teď mi byl pramálo platný. Zaútočil. Rozmáchl jsem se, ale nedosáhl jsem na něho. Bodl jsem do vzduchu. Znovu se zachechtal. Byl to mohutný, bledý surovec s nadmutým břichem. Měl zánět očí a kůži popraskanou ekzémem. Jizvy svědčily o tom, že není radno si s ním něco začínat.

Šel po mně. Zaplnil celou šíři plošiny. Násadou před sebou mával ze strany na stranu. Neměl jsem volnou cestu, kdybych se chtěl odvážně pokusit o únik, když byl tak blízko. Rozmáchl se po mně. Špička hřebu zasáhla zeď domu a se skřípotem se svezla dolů. Zůstala po ní vyrytá bílá rýha, jak sjela po vápencových kvádrech. Popadl jsem ho za paži, ale setřásl mě a znovu proti mně záludně tím klackem vyrazil. Otočil jsem se a chtěl utéct, ale tu mi na prknech ujela noha. Znovu jsem hmátl po zábradlí – a to povolilo.

Někdo tam dorazil za mnou. Odstrčil mě do bezpečí ke zdi, až mi to vyrazilo dech. Jak jsem se zase hrabal na nohy, někdo se mihl kolem mě lehkým krokem jako artista na hrazdě. Larius. Nesl si lopatu a výraz hlásající, že ji použije.

Dole Justinus zřejmě oběhl přízemí a vylezl nahoru po jiném žebříku. Zahlédl jsem ho, že je teď taky na naší plošině a po lešení se k nám žene z protější strany. Měl holé ruce, ale přiběhl tam bleskovou rychlostí. Chytil Mandumera zezadu v medvědíh objetí. Larius využil moment překvapení a praštil banditu přes rameno, a tak ho donutil, aby svou zbraň upustil. Padl jsem na něj a přiložil mu nůž na krk.

A on nás všechny odhodil. Bohové zlatí!

Opět byl na nohou a tentokrát se rozhodl, že vyleze nahoru po šindelové střeše. Šplhal po šikmé střeše paláce. Šindele začaly praskat. Marcellinus zřejmě opatřil na střechu podřadné dřevo. (Nebylo divu. Nejlepší materiál šel samozřejmě na jeho vlastní stavbu.) Ovšem šplhání v takovém náklonu od nás a ta strmá střecha se ukázaly pro Mandumera jako velké překážky. Dostal se do poloviny výstupu, a potom ztratil kuráž. Už se neměl čeho chytit a začal zpomalovat. Pak mu ujely nohy.

„Kdepak ten a lézt po střechách – nemá na to správný boty!“ řehťal se

Larius. Chystal se zastoupit Mandumerovi cestu.

„Bud' opatrněj!“ křikl jsem na něho. Jeho máma by mě zabila, kdyby se mu tu něco stalo.

Justinus a já jsme se opatrně sunuli kolem místa, kde povolilo zábradlí, a pak se vydali za Lariem. Brit pomalu sklouzl ze střechy ve vertikální linii k nám třem. Bezpečně jsme ho chytili. Zdálo se, že se vzdává. Vedli jsme ho zpátky k žebříku a vtom se nám znovu vytrhl. Tentokrát se mu podařilo dostat do velkých pracek obrovský hák na laně s kladkou.

„Už zase ten starej trik?“ řekl posměšně Larius. – „*Sehnout!*“

Ten zlověstný dráp z těžkého kovu se prudce točil v kruhu ve výši obličeje. Justinus uskočil. Já jsem se skrčil. Larius prostě chytil lano těsně nad hákem, jakmile doletěl k němu. Po čtyřech letech pohrávání v neapolských vilách se vycvičil v nebojácnosti. Odrazil se a zhoupł. Vytrčenýma nohama kopl Mandumera do krku.

„Larie! To je neslušné.“

Já jsem přispěl uhlazeným komentářem a Justinus zatím proběhl kolem mě. Pomohl mému synovci znovu se do toho chlapa trefit. Mandumerus si přidržoval krk a podruhé se vzdal.

Zbýval nám další problém. Přemluvit váhavého zajatce, aby slezl po žebříku, není žádná legrace. „Můžeš sám hezky slézt – nebo tě shodíme.“

To byl začátek. Tvářili jsme se, jako bychom to mysleli vážně – a Mandumerus vypadal, jako by mu na tom vůbec nezáleželo. Svůj meč jsem hodil Aelianovi, aby to mohl ohlídat dole. Larius se spustil z lešení akrobatickými cviky a posledních šest stop seskočil. Brit se ocitl na zemi. Žebřík byl o lešení zřejmě jenom opřený (nebo při sestupování uvolnil jeho úvazy), a teď uchopil ten těžký krám a vytrhl ho z místa, kde stál. Chystal jsem se následovat ho dolů, ale teď jsem musel uskočit do bezpečí. Mandumerus se rozháněl žebříkem po Aelianovi a Lariovi – a mě nechal viset z lešení. Potom žebřík odhodil a zmizel.

Nezbývala mi jiná možnost: odhadl jsem výšku nad zemí, a když mi už začínala povolovat zápěstí, skočil jsem. Žádné kosti jsem si naštěstí nepolámал. S Lariem jsme postavili žebřík zase na místo, aby mohl slézt Justinus.

Uprchlík stačil doběhnout na konec zahradní kolonády. Pak se ne-

očekávaně objevily dvě postavy, debatující za mizejícího světla soumraku o nějakém zvláštním detailu projektu. Poznal jsem, kdo to je, a měl jsem obavy z toho nejhoršího. Ale ukázalo se, že jsou docela pohotoví a šikovní. Jeden se hned vrhl do útoku a Mandumera srazil na zem: Plancus. Možná že si nové hošíky pořizuje právě takovým hlubokým klesnutím na kolena. Druhý se potýkal se zahradní sochou (faunem s píšťalou, dost chlupatým, anatomicky podivným a s pochybným hudebním prstokladem). Urval ji z podstavce a celý ten náklad hodil na ležícího uprchlíka: Strephon.

Nadšeně jsme jim provolali slávu.

Že se nakonec nechal dopadnout dvojicí architektů, takových padavek, ranilo Mandumerovu pýchu. Podvolil se a s remcáním potlačoval slzy hanby. Když se hrubou latinou omlouval, že nemyslel nic zlého, Strephon a Plancus přešli na povýšené způsoby svého výlučného povolání. Svolali veškeré vedení stavby a hlasitě si stěžovali na neukázněnost dělníků, správci materiálu vytkli, že strpí dovádění na lešení a všeobecnou zábavu. Nechali jsme je, aby už sami dohlédli na to, až budou viníka odvádět do vězení. Tiše jsme jim poděkovali a pokračovali v cestě domů.

LIV

Maia byla s mými dětmi sama.

Sršela zlostí. To bych dovedl zvládnout. Ale měla taky strach.

„Kde jsou všichni?“ Tím jsem myslel, kde je Helena.

Camillové a Larius vycítili, že se blíží domácí bouřka, a tak se odšourali do jiného pokoje. Odtamtud jsem je brzy uslyšel, jak se pokoušejí opravit škody, jež utrpělo jejich oblečení. Jejich podlitiny přinejmenším způsobily, že vypadali jako muži, s nimiž je nutno počítat.

Sestra měla přísně sevřená ústa, jak ji znechutila jiná hloupá situace. Řekla mi, že Hyspale odešla se svým „přítelem“. Ukázalo se, že je to Blandus, vedoucí malířů. Hyspale se s ním musela poznat, když se motala kolem jejich chaty a doufala, že se setká s Lariem.

To mě otráвило a naštvalo. „Blandus by si neměl nic začínat s neprovdanou ženou – s takovou, co nemá rozum a žádné zkušenosti! Helena to dovolila?“

„Helena to zakázala,“ odsekla Maia. „Hyspale se stejně odkradla ven a utekla. Když se žádný z vás mužů celé hodiny nevracel, Helena Justina se sebrala a vydala za ní.“ To je jí podobné.

„Tos ji nemohla zarazit?“

„Je to její propuštěnka. Říkala, že nemůže Hyspale nechat jejímu osudu.“

„To se divím, že jsi zůstala doma,“ utrl jsem se na sestru.

„Ráda bych se šla na tu legraci podívat!“ ujistila mě Maia. „Jenomže máš dvě mrňata, Marku. Tvoje chůva je absolutně k ničemu, a poněvadž je opustila matka, starám se o ně já.“

Pustil jsem se do příprav. Zavolal jsem na ostatní. Na podnose stála karafa s vodou. Vypil jsem ji. Neměli jsme vůbec čas si odpočinout. Ani smýt ze sebe pot, krev a pach psí boudy. Zkontroloval jsem si řemínky bot a zbraně.

„Kam vůbec Hyspale a Blandus šli?“

„K Říčnímu pstruhu. Hyspale chtěla vidět tu tanečnici.“ Být ženou ve společnosti mužů, které „Stupenda“ vydráždila, nebude moc rozumné. Helena by to instinktivně vycítila. Hyspale o tom nemá ani potuchu. S tou jsme měli od počátku jenom starosti a nepříjemnosti, ale Helena té druhé ženě vynahrazovala naprostý nedostatek pocitu nebezpečí. „On se na ni beztak vykašle,“ poznamenala Maia pochmurně. To mi nemusel nikdo říkat. „A ta nána hloupá se tomu bude strašně divit.“

„Jdu za nimi. Neboj se.“

„Když se toho ujmeš ty?“ Maia hovořila vyloženě kousavě. Říkal jsem si, že je to u ní jakýsi projev úlevy, protože pak se každý malér svede na mě.

Kdykoli byly nějaké plány hotové, všechny mé sestry je s oblibou uměly zase převrátit vzhůru nohama. „Jdu taky,“ prohlásila Maia najednou.

„Maio, je to chvilka, co jsi říkala, že jsou tu dvě malé děti –“

Jedna krize ji podle všeho dohnala k tomu, aby mluvila o jině. V tu chvíli se to naprosto nehodilo, ale to Maiu nikdy nezarazilo. Chytila mě za paže, až se mi prsty zaryla skrze rukávy tuniky. „Polož si tedy otázku, Marku! Když máš takové starosti o své děti, co je asi s mými? Kdo se stará o ty moje, Marku? Kde jsou? Jak teď žijou? Nebojí se? Nehrozí jim nebezpečí? Nepláčou pro mě?“

S úsilím jsem se ovládl a trpělivě ji poslouchal. Byla ovšem pravda, že mi vskutku připadalo divné, proč mi Petronius Longus nedal vědět ani slovíčkem, jaká je tam situace. Jistě pro děti mé sestry zařídil, co bylo třeba – patrně se o ně stará máma. Čekal jsem od něho nějaký dopis, třeba napsaný v kódech, když ne pro Maiu, tak alespoň pro mě.

„Já nevím, co se děje, Maio. Mě do toho spiknutí nezasvětili.“

„Dětem musel někdo pomoci,“ trvala Maia na svém. „Helena Justina.“ Helena to přiznala. „Petronius Longus.“ To bylo zřejmé. „Ty taky?“ vyzvídala.

„Ne, vážně. Já jsem nic nevěděl.“

To byla pravda. Sestra tomu možná uvěřila. V každém případě mi slíbila, že se mi postará o dcery, a nechala mě odejít.

Měl jsem za sebou dlouhé odpoledne, ale mnohem delší večer mě

teprve čekal.

LV

Křma U Říčního pstruha byla hnusná díra. To jsem čekal. Stála na křižovatce rozbahněné aleje a pusté uličky, po silnici kousek cesty od jižní městské brány. Nazývat tuhle cestu silnicí je zdvořilost. Avšak měla svou partu cestářů, kteří na jednom konci pokládali nové dlažební kameny – a za nimi nevyhnutelně postupovali jiní dělníci, a ti novou dlažbu opět vytrhávali, aby si mohli pohrát s drenáží. Komunální správa v pravém římském stylu dorazila i do této provincie.

U silnice nezbyl žádný volný prostor pro krámy s mramorovými pulty, kde by se kolemjdoucím nabízelo občerstvení. Umouněnou zeď, většinou holou, zdobilo několik mrňavých zamřížovaných okének, posazených tak vysoko, že se jimi nedalo nahlédnout dovnitř. Těžké dveře zůstaly pootevřené, což znamenalo, že hosté jsou tu vítáni. Na malém vývěsním štítu byla zobrazena smutná šedá ryba, jaká by na pánvi jen překážela. Zvenku nebyl na zdi žádný nápis, což svědčilo o tom, že v téhle čtvrti neumí nikdo číst. V každém případě byly ulice jako vymetené. Obyvatelé provincie zbytečně neotálejí. Proč se zdržovat se společenskými styky, když tu není beztak žádná lepší společnost?

Oba Camilly a Laria jsem vzal s sebou. Po několika nestejných schodech jsme sestoupili do šeré jeskyně. Byl tu teplý odporný smrad. Těžko se dalo doufat, že je ze zvířat – mohli za to jen lidé. V tom doupěti byla jediná nálevna s beztvárymi závěsy, které částečně zakrývaly špinavé předpokoje, vybíhající do stran jako doupata. Lepší zákazníci se asi nakláněli z hořejší galerie, ale to se nakonec ukázalo jako nemožné, protože tam žádnou hořejší galerii neměli.

To se mělo napravit. Jako v současné době všechny podniky i Říční pstruh měl svůj zlepšovací program. Chystal se rozšířit směrem vzhůru. Vyjádřeno v procentech postup prací se zatím rovnal nule. Zející díra ve stropě označovala místo, kde se mělo otevřít schodiště. To bylo všechno.

Ve spodní části se našlo jen málo příjemností. Lamy byly ztlumené na minimum. V jednom rohu stála opřená amfora, celá zaprášená. Asi ji tam dali spíš pro dekoraci než jako zdroj jídla. Podle jejího tvaru jsem usoudil, že v ní byly původně jenom olivy, žádné víno. Na jedné polici stála řada pohárů různých velikostí.

Panovalo tu až přílišné ticho. Věděl jsem přesně, kolik zedníků dělá na naší stavbě. I když se vezme v úvahu, že někteří se dostaví později, většina jich tu rozhodně nebyla. Snad jsme přišli na taneční vystoupení příliš brzy. Hudebníci budou večer určitě hrát. Na lavici ležely podivné dudy s jednu píšťalou a koženým měchem a do ručního bubínku poklepával lhotejně nějaký lenoch s dlouhým obličejem, oblečený do narůžovělé tuniky lemované rozplétajícím se dvoubarevným copánkem, jaká se tu považovala za módní oděv.

Po „Stupendě“ nebylo ani památky. A neměla ani slušné publikum. Normálně tu mělo být nabito, lidé by seděli, nebo dokonce stáli na čtverhranných stolech a tísnil se na všech lavicích. Místo toho tu lelkovala nad svým pitím hrstka mužů, buď samotných nebo po dvojicích. Nejzajímavější bytostí tu byla tři stopy vysoká socha Amora, podle všeho bronzová, na podstavci v koutě proti té amfoře. Ten bůžek lásky měl ducaté tvářičky, kulaté břicho a podivně strnulý výraz, jak napínal svůj luk.

„Bozi nás netrestejte,“ mumlal Aelianus pochmurně. „Asi sem zavítal Sextius a podařilo se mu něco prodat. Pan domácí musí být na hlavu padlý, že mohl koupit něco takového.“

„Tváří se nějak zuřivě,“ poznamenal Justinus. Místo šípu do luku vyzbrojil nějaký rošťák ze stavby nahatého Erota dlouhým železným hřebem. V duchu jsem si udělal účetnickou poznámku, že se z palácových skladů ztrácejí hřebíky. „Ne abyste se někdo otáčel k tomu malému mizerovi zády.“

„Tobě se nemůže nic stát,“ ujistil Justina bratr. „Ten má vystřelovat jenom neškodné tupé šípy, ale nikdy jsme ho nemohli přimět ke spolupráci.“

„K čemu mít na místě boha lásky, když v dohledu nejsou žádný sukně?“ postěžoval si Larius. Ženy jsme tam opravdu neviděli. Ani Hyspale, ani Helenu. „Ani Virginii!“ zaúpěl Larius a obrátil se na Justina.

„Asi se ti vyhýbá,“ odpověděl Justinus rýpavě, čímž naznačil, že ví o určitém Lariově úspěchu u té dívky.

Už nás otrávil čekát, kdy nás přijde někdo uvést, a sami jsme se usadili u jednoho stolu. To nám dalo dost práce, protože všechny židle měly šmajdavé nožičky. Tu mou jsem udržel v klidové pozici jenom tak, že jsem jedno koleno zaklesl pod okraj stolu a druhou nohou se opřel. Z umývárny vzadu se vyvalil chlap v usmolené zástěře a přišel nás obsloužit. Aelianus požádal svým ušlechtilým aristokratickým akcentem o vinný lístek. Ta krčma byla díra, kde se zákazníci natolik zaobírali svou vlastní bídou, že si nikdo nevšiml toho troufalého porušení etikety. Dokonce i číšník mu prostě řekl, že žádný nemají. Tady šlo jen těžko vyvolat zděšené mlčení, natož přimět lidi, aby poznali, že jde o vtip.

Dali jsme si to, co přišlo. Každý si dal, co přišlo. Naše občerstvení nám přinesli ve zčernalé karafě, což vypadalo asi jako zdvořilé gesto vůči římským návštěvníkům. Ostatním to jejich víno nalávali z naprasklého starého džbánu do hrnků s keltským vzorem a po jednom rychlém šplouchnutí jim džbán zase odnesli.

„Nemohli byste nám připravit mísu pikantních drobností jako předkrm?“ zeptal se Aelianus. Byla radost zapráhnout ho jako špiona.

„Cože?“

„Ale to nic. Pusť to z hlavy,“ nařídil jsem číšníkovi. Právě jsem ochutnal kapku vína. Nehodlal jsem riskovat ještě i jídlo. Všichni moji druhové měli rodiče a ti by mi neodpustili, kdyby jejich synáčkové vypustili duši na úplavici.

Přišourala se tam hrstka kopáčů. Vypadalo to na jejich první návštěvu tady. Po dost dlouhé době se k nim připojila skupinka rozvernějších chlápků, podle všeho rozhodnutých trochu večírek rozproudit. Nepodařilo se jim to. Všichni jsme tam seděli jako hromádky neštěstí a litovali jsme, že jsme nezůstali doma. Pár lamp dohořovalo, až zhasly docela. Polovina zákazníků vypadala, že by nejraději udělala totéž. Kopáči si chvíli něco brumlali, potom se zvedli a vyklouzli ven jako tretky. Předtím se ještě provinile uculovali, jako by se chtěli omluvit, že nás tu nechávají trpět.

Pak se najednou situace zlepšila. Dovnitř vstoupila dívka. Larius a Justinus ztuhli, ale tvářili se, že si jí nevšimli. S Aelianem jsme se na sebe

podívali a zvolali jedním hlasem: „Virginia!“

Uslyšela nás a přišla k nám. S dokonalým mladým obličejem a s krásně upravenými tmavými vlasy, pevně staženými stuhou, byla dost stará na to, aby obsluhovala v takové ponuré putyce, a přesto dost mladá, aby vypadala, jako by ji maminka měla v noci držet doma. Na sobě měla prosté šaty, na ramenou sešpendlené tak, aby vyvolávaly dojem, že by mohly snadno sklouznout na zem. Neodhalovaly nic. Měla toho k nabízení méně, než kolik naznačovala. Ta pokušitelka se zdokonalila v gestu, jímž si na ramenou srovnávala délku rukávů, jako by si nebyla jistá, jestli jsou v pořádku. Prováděla to dobře. Bedlivě jsme ji přitom sledovali.

„Tančí dnes večer Stupenda?“ ověřoval si Justinus.

„Určitě,“ ujistila ho Virginia vesele. Ukázala na bubeníka a ten na to zareagoval tím, že klepání maličko zrychlil.

„Ale je tu nějak ticho,“ upozornil ji Aelianus. Všiml jsem si, že Larius se uzavřel do sebe. Hrál si na muže, který už má své jisté a nemusí se namáhat. Takový omyl.

„Brzy tu bude živěji.“ Šenkýřka dávala znuděně najevo naprostou jistotu. Já jsem jí nedůvěřoval.

Takové holky najdete po celé říši. Holčičky v putykách s hlavou plnou velkých snů. Zcela výjimečně se z toho něco vyvine a nemusí to být zrovna velká chyba. Helena by řekla, že mladí muži nereagují tolik na krásu dívky jako spíš na její auru očekávání dobrodružství. To bylo tím tragičtější, když vlastně neměla kam jít.

Její sny v ní vzbudily vrtkavost. Larius byl minulost. Už postoupila dál. Justinus neměl nikdy šanci. Aelianus možná počítal s tím, že jako nový host ji bude silně přitahovat, ale mýlil se. Tiše jsem popíjel a nechal mládence se o ni přetahovat. Virginia si vybrala sama. Usmála se na mě.

„Kdopak je ten váš přítel?“ otázala se Justina.

Pro jistotu nedal najevo zklamání. „Jenom takový starý rodinný podivín. Vzali jsme ho s sebou, aby si taky trochu užil.“

„Buď zdrav,“ pozdravila mě. Slabě jsem se usmál, jako by mi připadalo trapné, že se o mně někdo baví s šenkýřkami. Nepřátelsky se na mě upíralo šestero tmavých očí mládenců, ale byl jsem dost starý a měl tak mizernou pověst, že to snad přežiju. Virginiino žvatlání se drželo nejzákladnějších

zvyklostí. „A jakpak se jmenuješ?“

Postavil jsem sklenici na stůl a vstal. Pokud hledala zralého partnera, mohl bych ji leccím překvapit. „Pojďme někam, kde bychom měli víc soukromí, a já ti to povím, drahoušku.“

Pak se rozletěly dveře.

Zalil nás přívál světla z kouřících pochodní. Dovnitř se nahrnuli Verovolcus a králova družina, jen se kmitaly holé paže, kožešinové amulety a pestré kalhoty. Hned se v putyce začalo rozléhat hulákání v několika jazycích. Vtrhli tam jako velká voda, stolky odstrkávali stranou a lokty šfouchali do zákazníků, aby jim uhnuli z cesty, a prohledávali to tam jako zlí Myrmidoni v podřadných epických básních.

Počínali si hrubě, ale ani ze čtvrtiny tak hrubě jako římsští vigilové. Když Petroniovi muži prohledávali nějakou krčmu, všechno zničili. To bylo ještě v době, kdy červené tuniky nedělaly z věcí problémy. Jindy byste zase mohli mluvit o štěstí, kdyby se pak dalo ještě poznat, že tohle bývala kdysi krčma. Tihle královi muži měli celkem přátelské obličej, až na nějaký ten křivý nos, pořezané oči a vyražené zuby. Jejich představa o nájezdu na kanaby byla poměrně krotká. Všichni vypadali, jako by uměli sprostě klít, ale styděli by se to předvést před maminkou. Virginii jsem zatáhl mezi nás, abychom ji bezpečně kryli a aby si z toho ta roztomilá kočička neodnesla nějaké náhodné podlitiny. Potom jsme trpělivě čekali, než se ten cirkus uklidní.

Skončili se zastrašováním dokonce dřív, než jsem čekal. Už je to prostě nebavilo. Pouze Verovolcus si zachovával ošklivý, hrubý postoj. Když se rozhodl nechat šaškování a nahánět lidem hrůzu, mohl k tomu dojít stylově.

„Ty!“ Zastavil se přímo přede mnou. Z očí mu sršely blesky. Tak ať. „Slyšel jsem, že jsi někoho zabil.“ To mu musel prozradit král.

„Uděláš nejlíp, když budeš zticha, Verovolku.“

Britové trpělivě čekali na svého zuřivého vůdce. Doufal jsem, že zůstanou nadále tak klidní. Bylo jich na nás příliš mnoho, ty bychom nezvládli, a bojovat s královou družinou by znamenalo náš konec.

„Možná že já zabiju *tebe*, Falcone.“ Bylo jasně patrné, že na to má Verovolcus ohromnou chuť. Nezastrašil mě, jenom jsem cítil sucho

v ústech. Hrozby hlupáků se zvrtnou právě tak často jako hrozby hulvátů.

Ztišil jsem hlas. „Přiznáváš, že jsi zabil Pomponia?“

„Nepřiznávám nic,“ odpověděl Verovolcus posměšně, „a ty mi nemůžeš nic dokázat.“

Zůstával jsem chladný. „To proto, že jsem se nesnažil. Pokud mě k tomu donutíš – bude to tvůj konec. Vzdej se. Mohli jsme tě vykopnout z celé říše. Buď vděčný, že to nikdo nežádá. V Galii máš jistě pár bratranců, ti tě u sebe určitě nechají pár let bydlet. Připomínej si tu druhou alternativu a nauč se žít se stejnou tolerantností, jakou ti prokazuje Řím.“ Byl smrtelně bledý, ale nedal jsem mu pokoj. „Mohl jsi králi všechno ohrozit – a ty to víš.“

Ano, věděl to. Mám za to, že král mu už dal svou nelibost najevo. Verovolcus jenom zavrčel, otočil se a rázoval ke dveřím. Aby projevil pohrdání, srazil Amora z podstavce na postranním stolku. Socha ležela na podlaze, s železným šípem dosud pevně na místě. Všichni Britové ji cestou ven zdvořile překračovali. Třeba si mysleli, že by je bůžek mohl kousnout do kotníků.

Do krčmy se opět vrátil jakýs takýs klid. Zákazníci se usadili jako dřív a opět si našli své pití. Někteří tak trochu zesmutněli, jako kdyby doufali, že se jim při tom útoku nápoje vylily.

Znovu jsem se obrátil na dívku. Neměl jsem sebemenší náladu na nějaké láskování. Začala se usmívat, ale lichotky jsem rázně uťal. „Ti zlostrní muži už to prozradili, kočička. „Jmenuju se Falco. Marcus Didius Falco.“

Její modré oči hodnotily mou novou náladu. Mé jméno už slyšela. Jako mnohé před ní se nemohla rozhodnout, jestli je to dobrá zpráva nebo špatná. „Ty jsi ten muž z Říma.“

Larius se krátce zasmál. „My všichni jsme muži z Říma, Virginio.“

Ten se neztratí.

Virginii jsem řekl přísně: „Pověz mi to znovu – v kolik hodin začíná představení –“ a dodal tvrdým hlasem, „nebo se snad vůbec nekoná?“

Věděla, co mám na mysli. „Ona nepřijde,“ přiznala Virginia. „Dnes tancuje někde jinde.“

Můj synovec a oba Camillové se naštváli. „Vždyť jsi říkala –“ začal Justinus.

Hravě jsem ho pleskl přes rameno. „Chovej se jako dospělý, Quinte. Krásné šenkýřky si můžou dovolit lhát.“

„Tak jak to, že tobě řekla pravdu?“ vztekal se.

„Prostě proto, že všichni jsme sice muži z Říma – ale Virginia poznala, že já jsem ten důležitý.“

LVI

Všichni jsme byli na nohou a chystali se pátrat po Perelle.

Justinus už čekal u dveří. Že jim ta poražená socha ležela v cestě, Larius a Aelianus ji opatrně společně zvedli a postavili zpátky na stolec. Aelianus z legrace nastavil luk tak, aby mířil přímo na mě.

Už už jsem chtěl odejít s chlapci, ale ještě jsem se obrátil. „Komu patří ten drzý umělecký výtvar?“ zeptal jsem se Virginie.

„Teď zrovna – panu staviteli.“ Toho viklavého cheruba zřejmě neměla moc v lásce. To světské děvče nedovedlo podle všeho ocenit jeho vystrčený zadeček a posměšný výraz. „Dal nám ho jako součást celkové výzdoby nového hořejšího patra.“

„To se hodí.“ Přiznávám, že jsem to myslel posměšně. Pokoje v patře v podnicích, kde se prodává pití, mají jediný účel, jak každý ví. Zadíval jsem se na děvče. „Ty tam budeš taky pracovat?“

Na takové hanebné urážky byla ještě příliš mladá, ale snad ji to aspoň přiměje k přemýšlení. Majitel podniku pro ni jistě plánuje nějaký postup. I Británii už zasáhla rafinovanost. A s ní přišly i nemoci a nemravnost.

„V žádném případě!“ Její hněv vyzníval opravdově. Majitel se jí ještě se svými záměry nesvěděl.

„Jen co se tu postaví nové schodiště, budeš se marně dušovat, že jsi nevinná. Schody v krčmách vedou nahoru k soukromým pokojům – a zákazníci si myslí, že místnosti nad výčepem mají jediný účel.“ V Římě se šenkýřky oficiálně zařazují mezi prostitutky. Je to jedno z nechvalně proslulých řemesel.

„To je urážka na cti!“ odsekla Virginia. Učitelé práva tu také zapracovali. Je to zvláštní, jak rychle se barbarské národy naučí využívat soudy v bazilikách jako hrozby. „Jsem počestná žena –“

Mrkl jsem na Laria a zasmál se. „Ale kdepak. Vždyť ses vyspala s mým synovcem, drahoušku. On je ženatý. A já jsem taky ženatý. My všichni jsme

ženatí – až na toho náfuku.“

Amor opět spadl.

„Strč pod něj nějaký klacík,“ zabručel Aelianus. Larius ulomil třísku z okraje jednoho stolu a začal to zkoušet. Aelianus si dělal starosti. „Už se zase kinklá. Potřebuje přesnou rovinku, jinak se ten krám bude zase poroučet –“

„Není to nejlepší vynález Herona Alexandrijského?“ neodpustil jsem si rýpnutí. Amor měl vrchní část příliš těžkou.

„Chudák Sextius,“ zabručel Aelianus a tvrdě ho šfouchl do břicha. Socha zlostně zazvučela.

Zdržení způsobené uměleckou kritikou posloužilo jednomu účelu. Z postranního pokojíku se vynořil člověk a rozhlížel se, kdo by mu naplnil prázdnou sklenici. Uviděl Laria, jak se snaží sochu zaklínit, aby stála rovně, a okamžitě se mu ji pokusil prodat.

„Krásnej bronzovej kousek - jen si sáhni, naprosto pravej. Podívej se na tu pěknou patinu – jinak to trvá celý roky, než se udělá.“

Larius polekaně ustoupil. Viděl už dost prohnanych kramářů, aby věděl, že jeho měšec je v ohrožení. Aelianus se zamračil a přirazil stolek s Amorem do rohu, kde to bronzové viklavé stvoření opřel vzpřímené o zeď. Justinus stále ještě držel vnější dveře otevřené a netrpělivě čekal na nás ostatní. „U všech bohů, Marku – už musíme jít.“

Ale já jsem se díval na toho příchozího.

Určitě to byl stavební podnikatel. Mohlo mu být něco mezi čtyřiceti a padesáti a přišel o většinu vlasů. Dovedl se chovat poměrně uhlazeně, což svědčilo o tom, že pochází odjinud než z Británie. Jako všichni stavbaři i on měl na sobě umolousanou, příliš volnou tuniku, přes tělo zmačkanou, s volnými rukávy a širokým výstřihem. Oblékají se do starých hadrů, kterým neuškodí prach a těžká práce – přestože nikdy nezvednou ani prst na sepsání řádné smlouvy. Tuniku měl halabala podkasanou přes poškrábaný opasek. Jenom jeho boty musely být dost drahé, ale i ty už zažily opravu.

Potřeboval oholit a dát si ostříhat vlasy. Byl jedním z těch mužů, co nevypadají na ženění, ale nosí nápadně velký snubní prsten. Na prst mu ho

patrně navlékla manželka, ovšem zda zůstala někde poblíž něho, to byla jiná písnička. Měl statnou postavu, alespoň kolem pasu. Vypadalo to, že je dost zámožný. Působil jako přímý, přátelský člověk.

Všiml si, že si ho prohlíží. „Měl bych tě znát, legate?“

„Ještě jsme se nikdy nesetkali.“ Ovšem leccos jsem o něm věděl. Přešel jsem k němu a podal mu ruku. Přijal ji a doprovodil to srdečným úsměvem. Stiskl mi ji pevně, ale ne tak pevně jako já jemu.

„*Falcone*?“ popoháněl mě Justinus naléhavě ode dveří. Jakmile se ozvalo moje jméno, ucítil jsem, jak stavitelův stisk ochabuje. Pokoušel se vycouvat. Zarputile jsem ho držel dál.

„Ano, to jsem já,“ potvrdil jsem s úsměvem. „*Falco*. A ty musíš být *Lobullus*.“

Lobullus se na to sklesle zašklebil. Já jsem se přestal usmívat.

„Ty jsi *Alexův* strýc, zřízenec na stavbě paláce, jestli se nemýlím. Všechno mi o tobě pověděl.“ Umím klidně lhát. Však mi lidé napovídají dost lží. Zasloužím si vyrovnat trochu skóre. A právě *Alexas* byl jedním z těch, co mi zalhali. „Takže ty pracuješ tady u Říčního pstruha – a začínáš přestavovat velekrálovu lázeň?“ *Lobullus* přikývl, dosud vyvedený z míry mým silným stiskem. „Taky hodně cestuješ,“ poznamenal jsem. „Naposled jsem o tobě slyšel, že dokončuješ starou zakázku na *Janiculském* pahorku v Římě... Používáš falešné jméno, anebo je *Gloccus* jenom přezdívka, kterou necháváš doma, když vyrazíš jako uprchlík?“

Aelianus ustoupil od postranního stolku, aby mi pomohl. Stavitele jsme vrazili na stoličku.

„*Didius Falco*,“ vyslovoval jsem pomalu. „Syn *Didia Favonia*. Mého drahého tatíčka znáš taky coby *Gemina*. Je to možná vykuk, ale i on si myslí, že jsi sprostý podvodník, *Glokku*. *Helena Justina*, která si vás najala na stavbu naší lázně, je moje manželka.“

„Moc milá dáma,“ ujistil mě *Gloccus*. To bylo slušné. Věděl jsem, že několikrát si ho *Helena* tvrdě a svým nejlepším stylem podala. Měla k tomu důvod.

„Bude mít radost, že se na ni ještě pamatuješ. Škoda že tu není. Vím, že ti ještě stále chce něco říct. *Camillus Aelianus* – to je on – měl to potěšení seznámit se v Římě s tvou paní. Prý se velice těší, až se vrátíš domů. Že

toho máte hodně projednat.“

Gloccus to vzal vesele.

„Kdepak máš dnes večer společníka, Glocku? Jakou máme naději, že se setkáme i s proslulým Cottou?“

„Celý měsíce jsem ho neviděl, Falcone.“

„Alexas je tvůj synovec – ale já jsem myslel, že právě Cotta je ten, co má lékařský příbuzenstvo.“

„Taky že je. Jsme všichni spřízněný. Cotta patří do rodiny.“

„Kde tedy je?“

„V Galii jsme se rozešli –“

„Potřebuju vědět, v kterém městě,“ zabručel jsem, „v který městský čtvrtí – a kterou lázeň jste spolu bourali, když jsi ho oddělal!“

„Něco takovýho ani nevyslovuj. To se strašně mejlíš, Falcone. Cotta není mrtvej.“

„To doufám. Moc bych se zlobil, kdybys mě připravil o potěšení ho zabít. Kam měl tedy namířeno?“

„Nemám ponětí.“

„Zpátky do Říma?“

„Může bejt.“

„Ale vždyť šel do Británie s tebou.“

„To je možný.“

„Proč jste se rozešli? Snad jste se nerozkmotřili?“

„Kdepak, to my ne.“

„No ovšem – vždyť patří do rodiny! Nezajímá tě,“ zeptal jsem se ho, „proč jsem si myslel, žes ho možná oddělal?“

Gloccus to věděl.

Přesto jsem to vyslovil. „Našli jsme Stephana.“

„Kdo to má bejt?“

Seděl na stoličce s chodidly zastrčenými vespod. Vyrázil jsem. Pravou nohu jsem zahákl pod jeho a vykopl, až se mu celé končetiny narovnaly. Aelianus ho popadl za ramena, aby nespadl. Gloccus měl na nohou ošumělé, ale dobře udržované boty s okovanými podrážkami. Přes nárt měly tři široké pásy, kolem paty překřížené řemínky a dva další široké pásy přes kotník. Ty pásy byly černé, jenom ten opravený se zdál užší a

měl pevné nové hnědé stehy. „Posledním majitelem těchto bot,“ oznámil jsem jasně, „byl Stephanus. Když jsem ho uviděl, byl už dávno po smrti. Proslychá se, že šel do práce našťvaný, poněvadž se domníval, že jste ho se mzdou vzali na hůl.“

„Ano, ten den byl drobet namíchnutej... Ale já ho nezabil,“ bránil se Gloccus. „To udělal Cotta.“

„A co nám řekne Cotta?“ posmíval se mu Aelianus. Plnou váhou se opřel muži o ramena. „Nejspíš bude tvrdit, *to udělal Gloccus!*“, nemám pravdu?“

Gloccus se dál tvářil nebojácně jako muž, který musel už mnohokrát předtím čelit choulostivým otázkám. Nebude snadné ho zlomit. Jednalo s ním už velmi mnoho zuřivých majitelů domů, všichni pevně odhodlaní nenechat se tentokrát znovu odbýt. Příliš mnoho zákazníků řvalo zklamáním, když se jejich dělníci opět nedostavili nebo když kouřovody ve zdech zarostly plísní či bazének byl po měsících odkladů konečně vykachlíčkován, ale v nesprávné barvě.

Možná že si ho také podali a vyšetřovali vigilové.

Nic pro něho nebylo nové. Na všechno odpovídal tím svým způsobem, který uváděl člověka do varu – nic nepopíral, všechno sliboval, ale nikdy to nevedlo k žádné nápravě. Všechna má šílená zlost na tu zvrtanou lázeň se mi vrátila. Nenáviděl jsem ho za ty týdny mrzutostí, které jsme museli vytrpět, za vyhozené peníze, za Helenino zklamání a stres. A to všechno se odehrálo už předtím, než se mi vybavila scéna, kdy jsme se s tátou pustili do práce krumpáči a vykopali tu odpornou mrtvolu.

Oznámil jsem, že ho zatýkám. Gloccus půjde před soud. Předhodíme ho šelmám v aréně. V Londiniu byl amfiteátr. U Háda, jednu arénu měli přece i tady. Lvů a tygrů bylo v Británii jako šafránu, tam používali vlky, býky a kaledonské medvědy... Nejdřív mi bude muset prozradit, kde najdu Cottu. Bude-li třeba vypáčit to z něho mučením, osobně zapálím připalovací svíčky a budu utahovat šrouby.

Snad jsem mu to vyličil moc černě. Najednou vyskočil. Justinus a Larius mu zahradili únikovou cestu do ulice. Otočil se a chtěl se rozběhnout k zadnímu východu. Vrazil do Aeliana. Aelianus drcnul do stolku v rohu. Bronzový Amor se navalil na zeď. Ozvalo se silné lupnutí. Luk vystřelil.

Velký kovový hřeb zasáhl Glocka přímo do krku.

LVII

Kté nehodě došlo čirou náhodou. Zabila ho. Ne hned. Trpěl. Pro mě ne dost, ale přece jen příliš bolestivě, že se to skoro nedalo vydržet. Mládence jsem poslal pryč. Já jsem u něho zůstal.

Nemělo smysl znovu z něho ždímat odpověď na otázku, jestli Stephana zabil on nebo Cotta. Ani kdyby mohl mluvit, neprozradil by mi to. Kdyby řekl vůbec něco. Nikdy bych neměl jistotu, jestli tomu můžu věřit. Abych celou věc ukončil, abych vyryl do písku požadovanou čáru, čekal jsem tam, dokud nenatáhl brka.

No dobrá, za takových okolností se výraz „natáhnout brka“ jaksi nehodí. Dosud Glokka slyším v posledních chvílích, kdy umíral. Zmiňuji se o tom jenom pro útěchu těm z vás, kdo jste zjistili, že se vám tři dni poté, co vaši instalatéři ze stavby zmizeli, splašky vracejí odpadovou rouru nové parní lázně zpátky.

Uvízl jsem v temné díře, kde byl život brutální. Říční pstruh zůstával otevřený, ať už by na jeho špinavé podlaze umíral kdokoliv. Zákazníci jenom uhýbali stranou, abych měl víc světla a vzduchu, jak jsem dřepěl u Glokka. Někdo mi během té hrozné hlídky u mrtvého podal dokonce sklenici s pitím. Když Gloccus dokonal, prostě ho jenom vytáhli zadním vchodem ven.

Že už je pryč, mě nijak nerozveselilo. Přinejmenším jsme unikli formalitám. V Británii neslyšíte píšťalku vigilů a nemusíte potom trčet celé hodiny a odpovídat na otázky, z nichž ze všech vyplývá, že jste se dopustili nějakého zločinu. Vzhledem k tomu, jaké pocity ve mně Gloccus vzbuzoval; jeho konec mé svědomí příliš netížil. Stalo se, co se mělo stát. Radši ani nemyslet na to, že ten šíp mohl trefit jednoho z nás, a taky by nás potom jenom vytáhli do zastrčené uličky napospas toulavým psům. Hnětl mě však pocit neuzavřené záležitosti.

Když jsem se chystal k odchodu, přišel tam zahradní architekt Timagenes s technikem Rectem. Asi spolu pravidelně popíjejí. Nejspíš ještě otřesený jsem plácl, co se právě stalo. V Rectovi jsem okamžitě vzbudil velký zájem a rozhodl se, že se bude s hospodským handrkovat, aby mu toho prdelatého Amora přenechal. Soše upadla ruka, když ji zkoumal, ale Rectus si troufal to spravit.

I oni mi koupili pití. Pomohlo mi to utlumit bolavý zub, který začal zase vyvádět.

„Co tu vy dva pohledáváte? Jestli jste se přišli podívat na tu tanečnici –“

„Kdepak my.“ Rectus se ušklíbl. „Přišli jsme sem právě proto, abychom se tomu bláznění vyhnuli.“ Klidásové, které nevyvede z míry vrtění po-
starší krásky. Rectus byl však přesto velmi všímavý. Věděl, co se děje.

„Kde teda vystupuje?“

„U Nemesidy.“

To vyvolávalo dojem místa, kde mohl Osud klidně naplánovat jakoukoli nehodu.

Rectus a Timagenes mi vysvětlili cestu. Byl jsem trochu podroušený a od-
loudal jsem se sám. Letní večery v jižní Británii bývají celkem příjemné (poměrně). Být to přístav, bylo by tam plno rámusu a činnosti, ale No-
viomagus ležel poněkud dál ve vnitrozemí. Částečně ho obtékala řeka a
nebylo tam nic významného, co by podporovalo noční život – nebo jaký-
koli život, jaký by uspokojil Řím. Město bylo vybudované jenom částečně,
tiché ulice lemovalo mnoho nezastavěných pozemků. A pokud tam byly
nějaké domy, nikde se nesvítilo. Cestu jsem nacházel víceméně náhodně.

Nová putyka Nemesida se krčila u palácové brány na západním okraji
města. Tahle přístupová cesta z paláce byla pro stavební dělníky nejvý-
hodnější. Svůj cíl jsem našel podle měkké záře lamp linouc se z otevřených
dveří a hlasitého bzukotu mužských hlasů. Ten večer to bylo jediné místo
v Noviu, kde se něco doopravdy dělo. Byl jsem přesvědčen, že to je ta
pravá krčma. A hned nad sousedním zhasnutým krámem visel velký
vývěsní štít, na němž byl namalovaný lidský zub. Gaius se mi zmiňoval,
že vedle se trhají zuby. Kdyby měl náhodou otevřeno, hned bych se tam
hrnul žadonit, aby mi ten zuborváč ulevil od bolesti. Jako všude jinde

kromě té krčmy i u něho měli na noc zavřeno.

Když jsem se blížil, uviděl jsem vysokou ženu s tělem i hlavou slušně zahalenými štolou římské matrony. Na chvílku se zastavila venku, ale pak se donutila vstoupit směle dovnitř. Pro mě to nebyla žádná záhadná bytost: Helena. Zavolal jsem na ni, ale vůbec mě neslyšela. Chvátal jsem za ní.

Uvnitř byla divoká vřava. Helena sice mohla být odhodlaná, ale hlučné davy nesnášela. Zastavila se, neklidná. Prodral jsem se k ní a nasadil nejlíbeznější úsměv.

„Ty prostopášnice! Takhle ty trávíš večery? Já jsem netušil, že ráda vymetáš hospody –“

„To jsi ty! To mi spadl kámen ze srdce.“ Vděčné ženy mám upřímně rád. „Marku, musíme najít Hypsala –“

„Já vím. Maia mi to řekla.“ Helena si zakryla uši proti tomu rámusu. Já jsem si šetřil dech.

Nevypadalo to, že by byla nějaká naděje dostat volný stůl, ale pak se skupina italských kopáčů rozhodla, že si půjdou podat nějaké Brity. Krčmář si najal partu mohutných Galů, kteří tu měli udržovat pořádek. Ti se ovšem těšili na nějaké povyražení, a tak všechny tři skupiny odešly ukázněně ven, že si to rozdají tam. To na mě udělalo dobrý dojem. Vedl jsem Helenu na uvolněné místo a jen taktak jsme předstihli společnost srdečných, přátelských Hispánců. Snažili se už ze zásady bavit s mou dívkou, ale došlo jim, jak to s ní je, když jsem zvedl její ruku a ukázal stříbrný prsten, co jsem jí dal.

„Moje dcera,“ vysvětlovala Helena převážně mimikou, že má miminko, „se jmenuje Laetana.“ Strávili to dobře. Neměli tušení, co jim to říká, všichni totiž pocházeli z jihu. Hispáncům z Baetiky nestojí Hispanie Tarrakonská ani za zlámanou grešli. Že moje dítě dostalo jméno po vinařské oblasti nedaleko Barcina na severu, je vůbec nezajímalo. Ale Helena se snažila a oni nám nabídli, abychom si popili z jejich karafy. Všimla si, že jsem nějak rozpálený. Svedl jsem to na zub.

Víno šlo na dračku za nehorázné ceny, třebaže ještě nic nenaznačovalo, že by co nevidět měl začít tanec. Vylezl jsem na lavici a díval se přes hlavy. Neviděl jsem žádného známého.

„Kde jsou bratři a Larius?“

„To bych taky rád věděl. Ale našel jsem Glokka.“

„Cože?“

„Později.“

„Prosím?“

„Pusť to z hlavy.“

„A co mám pustit?“

Nastala tam taková tlačence, že se nedalo dost dobře vidět, jak ta krčma vlastně vypadá. Mohl bych vyličít, jak páchla, a v duchu jsem si říkal, že budeme moct mluvit o štěstí, jestli ten lůj v lampách celou putyku nepodpálí. Noviomagus Regnensis nezavedl ještě pouliční osvětlení, a tak se nedalo očekávat, že by tam působily protipožární hlídky. Kdysi, ještě jako horlivý mladík, rozumný a energický, bych možná prolézal zadními kuchyněmi, abych zjistil, jestli tam mají studnu a připravené kbelíky... Kdepak teď. Rozhodně ne dnes v noci po jednom úmrtí a několika sklenicích.

Na stůl nám někdo šoupl talíř s opékanými kousky masa. Zdálo se, že nikomu nepatří, a tak jsem se do něho pustil. Už jsem se ani nepamatoval, kdy jsem jedl naposled.

Dav se zavlnil a přeskupil. V té tlačenci jsem uviděl bratry Camilly, málem umačkané a v obličeji zrudlé. Helena na ně zamávala. Začali se k nám krůček po krůčku prodírat, ale museli toho nechat. Ústy jsem jim naznačil: „*Kde je Larius?*“ a oni mi gestem odpověděli „*Virginia!*“ Potom kdesi v návalu pijáků na druhé straně lokálu všechno ztichlo. Hlukem a zmatkem se šířilo vzrušení, přinášející s sebou ticho. Konečně do té tišiny zazněly nové slabé zvuky: chvění tamburíny, kterou někdo třepal nesmírně zdrženlivě, a slabounké čeření malého bubínku. Někdo křikl na lidi vepředu, aby se posadili. Helena uviděla, jak chlapi lezou na stůl nedaleko nás. Vrhla po mně letmý pohled. V jedné chvíli jsme oba byli na nohou a okamžik nato už jsme stáli na úzké lavici.

Zůstali jsme stát, přitisknutí k sobě, abychom nespadli. A tak jsme se v té špinavé, hlučné a vykřičené putyce u palácové brány nedostavěného města ocitli na půl cestě na Olymp tu noc, co jsme uviděli Perellu tančit.

LVIII

Všechny nejlepší tanečnice už nejsou mladé. Pouze ty, jež si zažily své, co poznaly radost i žal, dovedou chytit za srdce. Musí poznat, co jste ztratili a po čem toužíte. Kolik útěchy potřebujete, co si vaše duše přeje ukrýt. Velký zralý herec je důkazem, že ačkoliv děvčátka ječí po důvtipu, zatím ještě nejsou ničím. Velká tanečnice v nejlepších letech zosobňuje celé lidstvo. Její sexuální moc přitahuje tím víc, že podle všeobecného smýšlení jsou vzrušující pouze mladé dívky s hezkou tvářičkou a dokonalými údý. Dokázat, že je to nesmysl, rozechvívá muže i ženy. Naděje žije.

Perella neodhalila téměř nic tělesného. Její šaty vypadaly docela cudně. Přísný účes zdůrazňoval kosti jejího bledého obličeje. Neměla na sobě žádné šperky – žádné efektní nákotníčky, žádné lesklé penízky všité do šatů. Když vstoupila do toho špinavého doupěte, její nenucená póza publikum téměř urážela. Sami jako by rostli. Její věčná, nadlehčená chůze se nedožadovala shovívavosti. Pouze respekt, s jakým na ni její hudebníci čekali, divákům cosi naznačoval. Ti věděli, jak je dobrá. Nechala je napřed hrát samotné. Dvojitá flétna, tajuplně melancholická, bubínek, tamburína, harfíčka v baculatých ručkách samý prsten nepřiměřeně tlusté harfenistky. Žádné otřepané kastaněty. Sama na žádný nástroj nehrála.

V které fázi v minulosti si začala zahrávat se špiony jsem se neodvažoval spekulovat. Museli se na ni obrátit sami, protože byla tak dobrá. Ta by si troufla pustit do čehokoliv. Neznala strach a ani se nechovala domýšlivě. Tady tančila tak poctivě jako asi vždy a všude. Jejím zaměstnavatelům v paláci bude vždycky vadit jenom to, že je tak dobrá, až bude pokaždé vzbuzovat pozornost.

Začala. Hudebníci ji sledovali a reagovali na ni. A ona dokonale přizpůsobovala své pohyby jejich melodiím. Měli to vyložene rádi. Jejich radost rozněcovala vzrušení. Zpočátku Perella tančila s tak úspornými pohyby, až to vypadalo skoro pohrdavě. Potom každý nepatrný pohyb

vztažených paží a každé mírné natočení šíje se staly dokonalými gesty. Když pak naráz začala divoce dupat, vířit a prudce vyrazet v tom stísněném prostoru, který měla k dispozici, lapání po dechu se změnilo v zaražené ticho. Muži se snažili ustupovat, aby jí uvolnili víc místa. Ve vyklizeném postoru se přibližovala a zase vzdalovala a každou skupinku tak pocítila okamžikem pozornosti, kterou jim věnovala. Hudba se řtila vpřed. Ukázalo se, že Perella je vlastně oblečená svůdně – zahlédli jsme bílé kožené kalhotky a pás přes prsa pod průhlednými závoji z lehoučkého hedvábí. Co se svým pružným tělem dělala, bylo důležitější než tělo samo. A na tom, co během tance říkala – a ráznost, s níž to říkala –, záleželo nejvíc.

Přiblížila se víc. Okouzlený dav jí uvolňoval cestu. Usmívající se hudebníci se lehce vyhoupli na nohy a táhli se po místnosti za ní, aby ji neztratili z očí a nenechali ji v nejistotě a bez podpory. Vlasy se jí uvolnily, což byla nesporně připravená součást vystoupení, a tak prudce pohodila hlavou, aby se jí rozpustily docela. Tohle nebyla žádná štíhlounká a proradná kráska z Nového Kartága s uvolněnými lesklými černými kadeřemi, natřenými olejem, ale zralá žena. Klidně by mohla být babičkou. Byla si své zralosti vědomá a vyzývala nás, abychom si jí také všimli. Opanovala sál, protože toho prožila víc než většina z nás. Jestliže jí vržou klouby, nikdo to nepozná. Na rozdíl od mladších umělekyní, které divákům nabízejí to základní, Perella nám poskytovala – poněvadž nic jiného neměla – erotický, extatický, povznášející, nádherný prožitek naděje a možností.

Muzikanti dospěli k vrcholu, jejich nástroje div nepopraskaly. Perella ještě jednou zavířila a vyčerpaně se zarazila, přímo přede mnou. Všude kolem nás vypukl potlesk. Opět se zvedl rámus, muži se horečně dožadovali pití, aby mohli pozapomenout, že byli úplně uneseni. Tanečníci obklopile blahopřejné úsměvy, ale lidé ji uznale nechávali na pokoji.

Uviděla mě. Možná že se tu zastavila naschvál. „Falco!“

Helena se nebezpečně zakymácela na okraji lavice. Nemohl jsem tedy seskočit a zmocnit se tanečnice, musel jsem držet Helenu. Říman přece nemůže strpět, aby se slušně vychovaná matka jeho dětí svalila po hlavě na hnusnou podlahu hospody. Helena na to patrně spoléhala. Držela mě u sebe naschvál. „Perello.“

„Mám vzkaz pro tvou sestru,“ hlásila.

„Ne aby ses o něco pokoušela. Sledovat mou sestru je chyba, Perello.“

„Já po tvé sestře nejedu.“

„Viděl jsem tě u jejího domu –“

„Poslal mě sem Anacrites. Uvědomil si, že to přehnal. Mám vyřídit jeho omluvu.“

„Omluvu!“

„To byl hloupý tah,“ připustila. „Ale byla to jeho vina, ne moje.“ To už je asi mrtvý, napadlo mě.

„A co tady děláš ty?“ napadl jsem ji vyčítavě.

„Potřebuju si vydělat na zpáteční cestu domů. Víš, jak to chodí v kanceláři v paláci. Ti se nepředají.“

„Přece jenom sleduješ mou sestru.“

„Tvá zpropadená sestra mi může být ukradená –“

Najednou jsme ucítili průvan. Hluk se na chvíli ztišil, jakmile si muži ponořili nosy žízňivě do sklenic. Dav u vnějších dveří se pohnul, aby pustil někoho dovnitř. Byla to žena, které muži vždycky ustupují z cesty. Dovnitř vešla má sestra.

Nějaká žena zajechla.

Helena sklouzla z lavice jako stonožka prchající před rýčem. Prodrala se tlačenicí, až dorazila k předpokoji oddělenému závěsem. Zdálo se, že je tam tma, ale uviděli jsme zmítající se údy. Špinavá díra, kde je možno připravit pitomou holku o panenství.

Helena doběhla k dvojici první. Proklouzla mezi pijáky tam, kde se moje širší ramena zaklínila. Zatímco jsem uklidňoval ty, jimž jsem v tom chvatu převrhl číše, Helena Justina dopadla Blanda, který se pokoušel znásilnit ječící Hyspale. Viděl jsem, jak Helena strhla závěs, a uslyšel jsem ji, jak se na něho obořila. Vykřikl jsem. Vnímál jsem, jak kdesi za mnou křičí i její bratři. Jiní muži se otáčeli, aby tu podívanou sledovali, a ještě víc mi překáželi. Jak jsem se tam dál potýkal, Helena se zmocnila nevyhnutelné amfory, která tam měla doplňovat výzdobu, zvedla ji, rozmáchla se a roztrískla ji o Blanda.

Ten něco vydržel. Teď se taky rozzuřil. Odtrhl se od Hyspale a obrátil

se na Helenu. Popadl ji za paže. Byl jsem zoufalý. Helenu Justinu vychovali k tomu, aby chodila v bílém, měla čisté myšlenky, nesetkala se s ničím víc vzrušujícím než trochou lehké poezie, předčítané s pěkným přednesem. Za tu dobu, co žila se mnou, naučil jsem ji, jak si dávat pozor na ulicích a kam útočníky kopnout, aby to bolelo – ale na Blanda nestačila. Vzteklý, veřejně zostuzený a stále ještě vzrušený šel po ní. Bránila se. Já jsem se rval, abych se k nim dostal. Přede mnou se tam dostal někdo jiný.

Perella.

„Když mám vystoupení, nebudu trpět žádné znásilňování,“ křičela na Blanda. „To mi dělá jenom ostudu.“ Já jsem se tiše zalykal.

Měl štěstí. Nepodřízla ho. Místo toho vykopla vysoko pěkným obloukem jednu svalnatou nohu tanečnice a zasáhla ho do přirození. Když se bolestí zlomil, popadla ho, zatočila se s ním a předvedla mu, jak může být jeho krk ohebný. Silnýma rukama sáhla dolů a znovu mu tam provedla něco hrozného. Zpohlavkovala ho, zatahala ho za nos a vyhodila do výčepu. Blandus už toho vytrpěl dost, a teď ke všemu přistál rovnou vedle mozaikáře, Philocla mladšího. To byla tedy smůla. Ten večer dospěl Philocles k rozhodnutí, že je připraven znovu vzkřísit staré rodinné nepřátelství...

„Junono, na to už jsem trochu stará,“ vydechla Perella.

„Ne tak stará jako ty tvoje případy,“ dobíral jsem si ji. „Marcellinus byl podvodník, ale už dávno neškodný. Nastal čas, kdy ho císař mohl dát tiše odstranit. Ušetřilo by to peníze a omezilo jeho zhoubný vliv na krále – ale to už byl jiný svět, Perello. Jiní císaři s jinými prioritami. Anacrites se tedy ještě stále řídí korespondencí víc než deset let starou? To nemá cenu, Perello.“

„Já prostě dělám to, co se mi nařídí.“ Nechat se posílat na takové nesmyslné mise neschopným šaškem jako Anacrites musí zkušenou špiónku bolet.

Helena se věnovala naší chůvě. Hyspale hystericky vzlykala. Já jsem objal Helenu. Měla plné ruce práce, takže to ani nepotřebovala, ale ještě jsem se nevzpamatoval z toho pohledu, když ji měl ve spárech Blandus.

Kolem proklouzl lesk hedvábí. Zvedl jsem oči a uviděl Perellu, jak se nese sálem. Stanula tváří v tvář Maie. Něco jí řekla. Maia nad tím zřejmě

ohrnula nos.

Divoký povyk svědčil o tom, že se strhly nové potíže. Verovolcus a jeho pátrači se zřejmě propracovali až k Nemesidě. Perella se na mě rychle podívala. Instinktivně jsem trhl hlavou. Nemusel jsem ji varovat dvakrát. Zmizela skrze dav, který ji s hrubou zdvořilostí nechával projít. Potom se diváci opět vzrušeně shlukli, neboť doufali, že jim ještě zatančí. Verovolcus prošvihl příležitost. Když si to konečně uvědomil, Perella už byla tatam.

Zítra si to odnesu, že jsem ji nechal uniknout. Smůla.

LIX

Maia se k nám prodírala.

„Co tu děláš?“ zeptal jsem se jí.

„Kde jsou moje děti?“ chtěla vědět Helena.

„Samozřejmě v bezpečí. Spí jako dudci v domě pana prokurátora.“ Maia se hrnula k Hyspale. „Udělal to?“ obrátila se na Helenu.

„Moc nechybělo.“

„Tak přestaň řvát,“ napomenula Maia Hyspale. Zatahala ji za červené šaty, které měla na sobě. „Mohla sis za to sama. A co hůř, jsi tak pitomá, že sis oblíkla moje nejlepší šaty – a toho budeš, věř mi, ještě litovat. Koukej si je sundat. Okamžitě si je svlíkneš a půjdeš domů ve spodní tunice.“

Ženy umí být pořádně pomstychtivé.

Já jsem se do toho nepletl. Jestli se Hyspale nepoučila strachem z Blanda, snad se poučí tou ostudou.

Mužům v lokále došlo, že je Perella opustila. Spustili povyk. Verovolcus a někteří dvořané našli chlapa, kterého jsem znal jako Lupa. Teď si na něm vylívali zlost za spor se zneuctěným Mandumerem. Jeho vlastní lidé, kterým prodal místa za drahé peníze, přihlíželi a cynicky mlčeli. Nikdo nepřišel na pomoc. Jakmile ho zmlátili na kaši, Verovolcus a ostatní zmizeli zadním vchodem, kde určitě nehledali záchod. Už se nevrátili, takže museli odcválat. Jiní hosté v krčmě se rozhodli vylít si zklamání na komkoli, kdo jim přijde pod ruku. Když je tanečnice připravila o zábavu, různé skupiny dělníků se rozhodly, že se zmlátí navzájem. My jsme se choulili ve svém výklenku, zatímco kolem pěsti dopadaly na lícní kosti. Muži se káceli na zem, jiní jim skákali na záda a zuřivě je tloukli. Někteří se snažili ty, co leželi, zachránit, ale vzápětí se do nich pouštěli právě ti, kterým se snažili pomoci. Přes sál lítaly karafy. Pivo se vylívalo na zem. Stoly převracely vzhůru nohama.

Rvačka se vyvalila až na ulici. Tím se uvolnil prostor pro složitější zápasy. Seděli jsme tiše a čekali, až se to přežene. Bylo mi nanic. Držel jsem si dlaň na tváři. Zub mě teď bolel tak ukrutně, že jsem s ním musel v několika nejbližších hodinách něco udělat, jinak umřu na otravu krve.

Na protější straně lokálu jsem uviděl bratry Camilly. Rozhodli se, že se bojuj nezúčastní, a seděli povzneseně u stolku jako menší bohové, krmili se a komentovali dění kolem sebe. Aelianus držel raněnou nohu strnule nataženou. Justinus mi ukázal pozvednutý talíř s jídlem a zval mě, abych si přišel s nimi něco sníst. Já jsem odmítl a mimicky naznačil trápení se zubem. Camillové si promluvíli s jedním mužem u vedlejšího stolu. Justinus na něj ukázal jedním prstem a vycenil vlastní chrup. Našli místního tahače zubů. Ohlušený, zdrcený okolní vřavou a bolestí jsem chtěl jenom tiše umřít.

Najednou se rámus ztišil. Stejně rychle jako vzplály, všechny boje skončily. Někdo musel přinést zprávu, že v jiné krčmě zpívá kdosi milostné písně. Za minutku se naše doupě vyprázdnilo. Krčmář uklízel rozbité hrnce. Pár opozdílů tam sedělo s hlavou na stole a zdálo se, že je jim zle, ale rozhostil se přece jen jakýsi klid. Moje ženy se chystaly odvést nás domů. Viděl jsem, jak Camillové vyjednávají podmínky nočního zubařského zákroku.

Do krčmy vstoupila skupina pocestných, netušících, o jakou scénu právě přišli, a rozhlíželi se, jak to tam vypadá.

„Fuj! Tady je to ale ošklivý!“ zvolal chlapecký hlas. Znělo to vesele. Měl s sebou velkého huňatého psa, nevychovaného a velmi vzrušeného.

„To musí stačit,“ ozval se někdo jiný. Vzhlédl jsem.

Do Nemesidy napochodovala divná společnost. Za chlapcem šel vysoký, klidný muž, oblečený v hnědém, který rychle všechno obhlédl. Měl na sobě těžký plášť se špičatou kápí a pod krkem s trojúhelníkovou náprsenkou do bouřky. Vhodné oblečení na cesty a k tomu pevné boty a přes hrudník zavěšenou brašnu. S sebou vedl čtyři děti různého stáří, každé teple oblečené podobným stylem s vlněnými ponožkami v botách. Všechny si také nesly kabely. Vypadaly čisté, zdravé, dobře opatrované a pravděpodobně si to putování docela užívaly. Dva chlapci možná

potřebovali přistříhnout vlasy, ale obě děvčátka měla úhledné copánky.

Jakmile se ocitli uvnitř, ti malí se choulili těsně k muži a všechny čtyři děti se přitom rozhlížely kolem, jestli tam nejsou nějaké nežádoucí typy, přesně jako předtím on. Měl je dobře vycvičené.

„Jejda!“ všimli si Maii. Jenže čekala je další nepříjemnost, o jakou nestáli. „Podívej, strejčku Lucie!“

Ancus se okamžitě rozběhl přes sál a se srdceryvným výkřikem se vrhl matce do náruče. Už mu bylo osm, ale pořád se choval jako mamčin mazánek. Citlivý, říkala o něm.

Maiiny oči se zúžily do štěrbin. S Ankem v náručí přistoupila k ostatním a ukázala na Petronia. „Tenhle muž *není* váš strýček.“

Všechny čtyři děti se na ni udiveně zadívaly.

„Teď ale je!“ prohlásila Rhea. Nemilosrdná, přímá, otevřená. Téměř pětiletá, ale své názory vyslovovala jako devadesátiletá matka rodu. Moje máma musela v životě začínat právě tak jako Rhea.

„Musíme se s tím, Maio, vyrovnat,“ uklidňoval ji Petronius. „Právě proto, že jsou tvoji, mají, chudáčkové, svou hlavu.“ Sklonil se k těm třem, kteří byli ještě stále u něho. „Běžte k mamince, rychle, nebo z nás udělá fašírku.“

Marius, Cloelia a Rhea klusali poslušně kMaie a nastavili jí tvářičky, aby je políbila. Maia se sehnula a všechny je objala. Vrhla po Petroniovi vzteklý pohled, ale on ji předešel. „Dělal jsem, co jsem mohl,“ řekl jí klidně. „Přivezl jsem ti je bezpečně a co nejrychleji. Byli bychom tu dřív, ale všichni jsme dostali plané neštovice, tamhle, severně od –“

„Cabilonna,“ doplnila Cloelia, která zřejmě vedla jejich cestovní deník. „V Galii.“

Maia se nezmohla na slovo, ale že to byla moje sestra, tohle postižení jí netrvalo dlouho. Celá se chvěla zlostí a vmetla Petroniovi do tváře: „*Tys mé děti přivedl do hospody!*“

„Uklidni se, mami,“ poradil jí Marius (jedenáctiletý a autoritativní). „To je asi posté. Máme dost málo peněz, tak nám to musí stačit. Strejček Lucius nás naučil, jak se máme chovat. Nikdy se neptáme, kolik co stojí, nevytahujeme na pana hostinského nůž a krčmu nerozmlátíme.“

LX

Ten zubař se choval divně. Měl jsem dojem, že je opilý.

Šel jsem s ním sám. Kdyby Maiiny děti nepotřebovaly nakrmit – a honem, tvrdily všechny –, mohl jsem tomu uniknout. Radši bych si s Petroniem vyměňoval novinky, ale tajným signálem jsme si naznačili, že si pohovoříme o samotě později. Jelikož byl zubař ochoten věnovat se pacientovi, všichni naléhali, že zatímco se budou děti u Nemesidy cpát, mám si ten zub dát ošetřit. Dělal jsem statečného a odmítl jsem, aby mě někdo doprovázel. Stačí, když člověk řve bolestí bez ochotného publika. Chtěla se mnou jít Helena, ale věděl jsem, že by ji moje utrpení silně rozrušilo. S bolestí se dokážu vyrovnat, ale s jejím trápením ne.

Ulice před krčmou byla podivně poklidná. Kdesi na druhém konci města se ozývaly bujaré hlasy, jak dělníci ze stavby postupovali od jedné krčmy k druhé, ale tady u palácové brány panoval klid. Chladný vzduch mě uklidňoval. V jemných náporech se rozpršelo. Jasně znamení, že jsme v Británii.

Vešli jsme do zubařovy špeluňky. Měla široká vrata, ale otevřel je jenom na škvíru, jako by se bál, že s sebou pustím dovnitř nějaké lupiče. Uvnitř zapálil lampičku, ale skomírající plamínek moc daleko nedosáhl. Po hmatu jsem si našel cestu k sedadlu, na němž mě bude operovat. Hlavu jsem si musel opřít dozadu na kostku něčeho studeného a tvrdého.

„Slyšel jsem, že jste to tu otevřeli teprve nedávno.“

„Ano, to je pravda.“

„Tys to koupil? Předtím tu prý byl nějaký krám.“

„Asi ano.“

Bylo by mě zajímalo, s čím se tu obchodovalo.

Začal mi připravovat velmi velkou dávku lektvaru. Šťávu z makovic smíchal s vínem. Stačil mi jediný pohled a měl jsem pocit, že mi praskne měchýř. Podařilo se mi číši vybryndat, abych toho nemusel vypít moc.

Dělal si s tím starosti. Silná bylinková vůně jeho léku mi připomněla ten nápoj proti bolesti, který Alexas připravil Aulovi po tom psím rafnutí.

„Já něco vydržím. Ale hlavně si pospěš, ano?“

Namítl, že musíme počkat, než ty makovice řádně zapůsobí. To jsem chápal. Jistě si nepřál, abych mu ukousl ruku.

Ležel jsem tam v polotmě a cítil, jak se ve mně rozlévá uvolnění. Ten zuborváč se s něčím páral kdesi za mnou, kde jsem na něho neviděl. Najednou se objevil znovu a že se mi podívá do pusy. Doširoka jsem ji otevřel. Nějak váhal, jako bych ho při něčem přistihl.

„To je pořád to samý,“ mumlal. „Moc tvrdých kousků v jídle. Ty poškrábou povrch a hned se dovnitř dostane infekce. Kdybys ke mně přišel dřív, mohl jsem ti tu díru zalepit aluminiem nebo mastixem – jenomže to beztak dlouho nevydrží.“ I když to, co říkal, znělo odborně, nějak jsem k němu začal ztrácet důvěru. „Přeješ si pomalou extrakci?“

„Rychlou!“ zakloktal jsem pořád ještě s pusou dokořán.

„Pomalá je lepší. Neporaní tolik.“

Já jsem si jenom přál, aby se už do toho pustil. Můj zrak si zatím zvykl na to podsvětí šero. Zuborváč byl vyzáblá lasice s neklidnýma očima a řídkými chomáči vlasů. Dokonale si osvojil způsoby, kterými musí pacienti děsit.

Vzpomínám si na svého prastrýce Scara, který kdysi navštívil jednoho etruského zubaře, jehož šikovnost ho přímo ohromila. Scaro byl posedlý zuby. Jako malý kluk jsem vyslechl spoustu historek, jak ten člověk držel pacientovu hlavu mezi koleny a piloval ostošest různými pilníky, aby mu odstranil zubní kámen, a jak zhotovil zlatý pásek, který nasadil přes zbývající zuby, a do toho potom upevnil náhradu vyřezanou z volských zubů...

Já si ten důmyslný zlatý pásek a praktický můstek v Noviomagu nepořídím. Ten chlap by to nedovedl. Bodl mě do dásně. Vykřikl jsem. Vymlouval se, že měl ještě počkat.

Lektvar začal působit. Dokonce jsem si musel na chvíli zdřímnout. Čas se srazil, a tak uplynulo jenom několik vteřin, kdy jsem zažil celý dlouhý sen a v něm jsem si prohlížel nový palác. Viděl jsem nějakého člověka, což měl být hlavní stavbyvedoucí. Určoval cenu prací, stanovil program,

projednával dodávky drahého materiálu a najímal odborníky. Kolem něho se nad největší kamenickou dílnou severně od Alp vznášel příkrov prachu z kamene. Prohlížel si mramor dovezený ze všech končin světa – vápence, siltovce, křišťálově průhledné i žilkované. Sloupy se zužovaly, jednotlivé ozdoby leštily, natahovaly se tvrdé římsy. Z truhláren se ozýval kvikot hoblíků, drhnutí pil a bušení kladiv. Jinde zase tesaři přibíjeli podlahová prkna a hvízdali si pronikavé písničky, aby přehlušili randál, který tropili sami. Kováři v kovárnách neustále tloukli a zhotovovali okenní záchytky, kryty přes trativody, rukojeti, panty a háky. Vyráběli nekonečné míle hřebíků, v mém snu samé devítipalcové obludy.

Uviděl jsem hotový palác v celé slávě. Jednoho dne ožijí tiché královny chodby chvatnými kroky uprostřed bzukotu hlasů z elegantních komnat. Jednoho dne...

Probudil jsem se. Così v tom šeru kolem mě mi nehrálo. Viděl jsem to rozmazaně. Velká prostora s dílnou. Na stěnách viselo strašidelné nářadí. Štípací kleště a kladiva. Není snad ten zubař mučitel, anebo jenom provinciál a primitiv? Vlastnil také jeden nástroj, který jsem dobře znal: skřípec s ostrými hranami. Něco takového jsem viděl naposled, když to byl ještě nejcennější majetek Maiina zemřelého manžela Fami. Používal ho na kastrování hřebců.

Muž se ke mně přiblížil. Nesl si obrovské kleště. Měl vodnaté oči, v nichž jsem rozeznal zlý záměr. Přes omámený mozek se mi v hlavě najednou rozsvítilo. Schválně mě uspal. Teď se mě chystá zabít. Vždyť mě nezná. Proč by to dělal?

Pohnul jsem se. Vyskočil jsem. Nejspíš si myslel, že jsem v bezvědomí. Zlostně ucouvl. Odhodil jsem příkrývku, kterou přes mě hodil. Páchla jako stará koňská deka. Zjistil jsem, že mi hlava předtím nepohodlně spočívala na kovadině.

„Tohle je přece nějaká stará kovárna!“

„On se odstěhoval. Já jsem ji koupil –“

„Takže jsi amatér. A já uvěřil tvý povídačce.“

Tohle nebylo nic pro mě. Požádám Cypriana, aby mi toho neřáda vytrhl kleštičkami na vytahování hřebíků. Anebo ještě líp, Helena by mě mohla zavézt do Londinia. Její strýc a teta by jistě věděli o nějakém zručném

specialistovi, který by mi mohl vyvrtat do abscesů jemné dírky, aby jed mohl vytéct.

„Co tu vůbec pohledáváš? Jaký žalostný vrták si chce podvodně hrát na falešného odborného zubaře?“

Podvodník se krčil stranou a nic neříkal. Otevřel mi dokořán vrata stáje, abych mohl odejít. Byl jsem tak rozčilený, že se mi najednou nějak nechtělo. Ostatně uvědomil jsem si, kdo to je.

Strčil jsem do něho, až padl na kolena. I přes to horko vyvolané jeho spacím lektvarem jsem si najednou uvědomil, že jsem jen taktak vyvázl. Popadl jsem jeho lampu a posvětil mu zblízka do obličeje. „Potřebuju se vychcat. Myslím, že se vychčiju na tebe. Odkud vůbec jsi – z Říma?“

Zavrtěl hlavou. To byla lež.

„Ty jsi zrovna tak Říman jako já. Jaké máš doopravdy řemeslo?“

„Lazebník – ranhojič –“

„Blbost. Vedeš stavební dílnu. Já jsem Falco – můžeš pokračovat. Předstírej, že jsi o mně nikdy neslyšel. Sháním prémie – ale z tohohle úlovku žádný prachy nekoukají, jenom uspokojení.“

Našel jsem starý provaz, možná zapomenutou ohlávku, a pevně jsem ho spoutal.

„Co to děláš?“ Rozklepal se.

„Nemáš bratra, co ze sebe taky dělá ranhojiče?“

„Lazebník a zubař. To samý jako já,“ dodal nepřesvědčivě.

„Alexův otec na stavbě paláce, jestli se nemýlím. Nebo jenom bratranec? Alexas se rozhodně snažil mě zmást, abych tě nenašel. I tvůj společník se pokoušel předstírat, že tě v Galii ztratil. Ale jakmile jsem ho našel, byl jsem připravený i na tebe. Tak co, přiznáš se?“ Celý ochablý se třásl. „No tak dobrá, řeknu to sám. Ty jsi Cotta. Stavbař. Z podniku, pro který dělal i Stephanus. Pocházíš z Říma. Utekl jsi kvůli tomu, jak Stephanus umřel – kdo ho zabil?“

„Gloccus.“

„To je ale zvláštní. On zase tvrdí, že ty.“

„Já to nebyl.“

„Víš –“ když teď byl spoutaný, z legrace jsem ho posadil – „mně je fuk, kdo z vás ho praštil po hlavě. Mrtvolu jste ukryli oba a oba jste práskli do

bot, takže i o odpovědnost se musíte podělit. Gloccus dnes večer umřel – ale neboj se, to byla nehoda. Ty zůstaneš na světě déle. Mnohem déle. O to se postarám. Víím, jak tě potrestat, Cotto. Půjdeš do stříbrných dolu. S tím počítej, Cotto, ale je to příšerné a pomalé. Jestli tě neoddělají výprasky, těžká dřina a hladovění, zešedivíš v obličeji a umřeš na otravu olovem. Odtamtud není únik, leda smrt – a to může trvat pěkných pár let.“

„Já to nebyl! Stephana zabil Gloccus –“

„Možná že ti i věřím.“

„Tak mě pusť, Falcone. Copak jsem ti něco udělal?“

„Něco vážně trestuhodného. Postavil jsi mou lázeň, Cotto.“

Byla to dlouhá noc, ale dobrá. A najednou mě už nic nebolelo.

LINDSEY DAVISOVÁ se narodila v Birminghamu a dosud se tam mezi své čtenáře ráda vrací. Na Oxfordské univerzitě vystudovala angličtinu, pak pracovala ve Státní správě, od roku 1985 se plně věnuje literatuře. Je to autorka velice pilná, ostatně její čtenáři jí nedopřejí žádný delší oddych. Téměř dvacet let vydává prakticky jednu knihu ročně, osmnáct z nich spadá do Falconovské série. Tvoří s neobyčejnou invencí a vtipem.

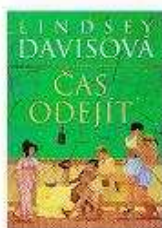
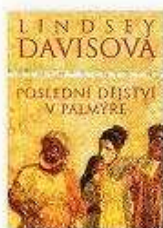
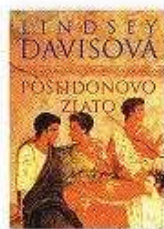
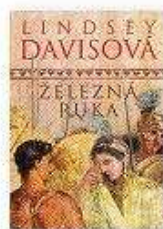
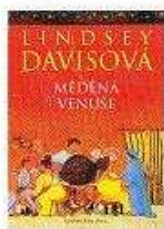
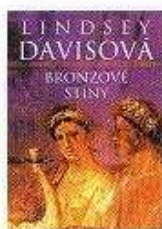
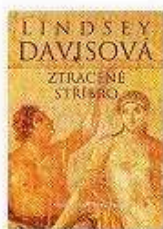
S Falconem jsme se poprvé seznámili v Římě v I. století za Vespasiánovy obnovy státu po období občanských válek, poznali jsme, jak se žilo v tehdejší nejrušnější velkoměstě světa, a vydávali jsme se také do různých provincií v době ohromného rozmachu Římské říše. A protože je Falco nepokojná duše, informátor pracující často v císařských službách a řešící pestrou škálu zločinů, čtenář se ani chvilku nenudí.

Autorčiny knihy jsou překládány do řady jazyků (v Británii také dramatizovány pro rozhlas a televizi) a získaly významná ocenění. České překlady už dnes počtem vydaných titulů rychle dohánějí původní vydání

LINDSEY DAVISOVÁ JAKO OBVYKLE S BEZMEZNOU FANTAZIÍ A VTÍPEM ROZVÍJÍ NAPÍNAVÝ DĚJ, PŘÍBLIŽUJE ČTENÁŘI BĚŽNÝ ŽIVOT VE VZDÁLENÉ ŘÍMSKÉ PROVINCII A SLEDUJE DALŠÍ OSUDY JEDNAJÍCÍCH POSTAV. NEMÉNĚ FASCINUJÍCÍ JE POPIS VÝSTAVBY NOVÉHO PALÁCE, JEŠTĚ V SOUČASNÉ DOBĚ POSTUPNĚ ODKRÝVANÉHO VYKOPÁVKAMI.

NAKLADATELSTVÍ BB/ART JIŽ VYDALO:

815851

N EMG 01.09.2009

BETA s.r.o. - ČB Lannova

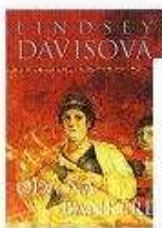
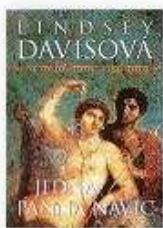
T11124

Mrtvola v lázni

Běžná cena: 249.00 Kč

Akční cena:

do

ISBN 978-80-7381-585-1

Nakladatelství BB/art
e-mail: bbart@bbart.cz